

KUVEMPU UNIVERSITY

Accredited BY NAAC WITH 'A' Grade

Under the Aegis of
Karnataka Sociology Association (R)
Kuvempu University Sociology Teachers Association
Alumni Association, Department of P.G. Studies and Research in Sociology

XIV National Sociology Conference
on

Reconstructing Society in Post COVID-19 India:
Challenges and Opportunities for Sociology

9th and 10th November, 2022

TITLES OF ABSTRACTS

ORGANIZED BY

DEPARTMENT OF P.G.STUDIES AND RESEARCH IN SOCIOLOGY
JNANA SAHYADRI, SHANKARAGHATTA,
SHIVAMOGGA, KARNATAKA-577451

COMPENDIUM OF ABSTRACTS

XIV NATIONAL SOCIOLOGY CONFERENCE

ON

“RECONSTRUCTING SOCIETY IN POST COVID-19 INDIA: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR SOCIOLOGY”

9th and 10th November 2022

Prof. Chandrashekar E.
Organizing Secretary

XIV NATIONAL SOCIOLOGY CONFERENCE

Department of Post Graduate Studies and Research in Sociology
Kuvempu University, Shankaraghatta
Shivamogga - 577451

Disclaimer: Opinion expressed in the abstracts and articles are the sole responsibility of the author

**ORGANIZING COMMITTEE
OF THE CONFERENCE**

-
- Chief Patron** : **Prof. B.P. Veerabhadrapa**
*Hon'ble Vice-Chancellor,
Kuvempu University, Jnana Sahyadri
Shankaraghatta, Shivamogga*
- Patron** : **Smt. Anuradha.G.**
*Registrar
Kuvempu University, Jnana Sahyadri
Shankaraghatta, Shivamogga*
- President of KSA** : **Prof. M. Gurulingaiah.**
*Chairman
Department of Sociology
Kuvempu University, Jnana Sahyadri
Shankaraghatta, Shivamogga*
- Secretary of KSA** : **Dr. Shekar**
*Principal,
GFGC, Shikaripura, Shivamogga*
- Treasure of KSA** : **Prof. Vinay Rajath**
*Department of Sociology
Mangalore University, Mangalore*
- Organizing secretary** : **Prof. Chandrashekar.E.**
*Department of Sociology
Kuvempu University, Jnana Sahyadri
Shankaraghatta, Shivamogga*
- Co-Organizing Secretaries** : **Prof. Chandrashekar.**
Prof. Anjanappa.B.H.
Shri. K.T. Ramesh
Dr. Reshma

OTHER COMMITTEES

-
- Reception Committee** : **Prof. Chandrashekar E**
- Technical Session Committee** : **Prof. A Ramegowda**
- Transportation & Accommodation Committee:** : **Prof. Anjanappa.B.H. and Prof. Chandrashekar . E**
- Hospitality Committee:** : **Prof. A Ramegowda**
- Registration Committee:** : **Prof. Chandrashekar. S**
- Editorial & Publicity Committee** : **Prof .M.Gurulingaiah**
- Abstract Committee:** : **Prof. Chandrashekar E**

CONFERENCE THEME

“RECONSTRUCTING SOCIETY IN POST COVID-19 INDIA: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR SOCIOLOGY”

The proposed two-day National Sociology Conference on “Reconstructing Society in Post COVID 19 India: Challenges and Opportunities for Sociology” will bring to fore the devastating imprints that the COVID 19 pandemic has left behind, and the ways by which we as members of the sociology fraternity could work for rebuilding the lives and livelihoods of millions of people, who are left on society’s margins. COVID 19 is not to be seen only as a health issue, but needs to be understood and analyzed from a multi-disciplinary perspective and in the inter-sectionality framework. COVID-19 created ruptures in the social fabric, and deeply changed the ways in which people live and work. While some of the damage done by the pandemic are of a temporary nature, and could be set right, there are those that have left an indelible mark on human well-being and would require a multi-pronged intervention involving the state, civil society, corporate enterprises and people from across different social groups. This is an area where sociological insights would be of immense value’

Sociology has a crucial role to play in understanding the nature and intensity of the impact that COVID 19 has/had on different sections of the Indian society. These include, among others, the coping mechanisms which different groups adopted; the differential impact of the pandemic in the context of caste, class, gender and location; the distressful situations in which the elderly, disabled and LGBTQ+ were placed, and the trail of misery that the pandemic left in the lives of migrant groups. It is also very important to engage in a sociological discourse on the concept and practice of ‘social distancing’, which was projected as the ‘escape route’ from COVID-19. The pandemic also introduced a new language, which introduced concepts such as ‘new normal’, ‘shadow pandemic’ ‘community spread’, ‘quarantine’, ‘work from home’, ‘super spreader’ ‘lockdown’ ‘isolation’- all of which have socio-cultural-economic ramifications . Sociology has another task to perform, that being the facilitation of micro studies on societal responses to COVID-19. These are the issues which the conference proposes to deliberate on.

The conference theme assumes critical significance in these times when the state has been launching many policy interventions for reconstructing the multiple damages done by the COVID-19 pandemic. Though the inputs given by sociological studies would enrich policy efforts by bringing them closer to lived-in-experiences of people, sociology often does not get the place it merits in the policy domain. This is a challenge which the discipline must address and must gear itself up for drawing a roadmap for creating a sustainable post COVID-19 India.

The crisis created by the pandemic has led to the emergence of many ‘new jobs’, which have opened up career opportunities for practioners of sociology. Since the entire rejuvenation effort has to be carried out with a people-centric approach, an understanding of the life situations in which human beings are placed is required. Since sociology can bestow this capacity, it is now an appropriate time to discuss the opportunities that the discipline can offer for those who pursue sociology as a course of study.

THEMES AND SUB-THEMES OF RESEARCH COMMITTEES

RC.1. Family, Marriage and Kinship

- Kinship and Social Capital
- Role of Caste and Religion in Marriage
- Marriage, Family and Kinship in Contemporary society.
- Changing Family and Marriage

**Convenor:- Dr. R. Shastrimath, Retd., Principal, Dept of Sociology
M.E.S. Arts and Commerce College, Mudalgi, Mudalgi Tq. Belgaum Dist.
Ph-9448860053, Mail ID - mudalgicollege@Redditmail.com**

RC.2. Caste, Class and Religion

- Religion and Intolerance: Issues and Challenges.
- Dynamics and Challenges Of Stratification : Caste, Class, Religion and Ethnicity
- Stratification, Marginalization and Development
- Untouchability and Social Transition
- Indigenous Communities in Karnataka

**Convenor:- Dr. B.M.Govindraju, Associate Professor, department of
Sociology, Mangalore University Konaje, Dakshina Kannada Dist.
Ph- 9481382311 , Mail ID:- govin.raj@Redditmail.com**

RC.3. Industry, Development and Environment

- Post Industrial Society and Environment
- Environmental Technologies
- Environmental Movements
- Technology and Development
- Climate Change
- Environmental Issues and Sustainable Development Goals-Role of civil Society
- Alternative Development: Issues and challenges
- Developmental Disparities.

Convenor:- Prof. H.D. Prashanth,
Professor, Dept of Development Studies and Director Prasaranga, Kannada
University, Hampi, Hosapet Taluk, vijayanagara District. Ph-9449630606,
Mail ID: gajaasya@gmail.com

RC.4. Society and Education

- Educational Inequality and social justice
- New Educational Policy: Issues and challenges
- Higher Education in India: Issues and Challenges
- Emerging Trends in Professional Education
- Recent Trends and Development in UG and PG Education.

Convenor:- Dr. Raghavendra Gudagunti, Associate Professor, Special Officer, Joint Director, Collegiate Education, Near new RTO office, Kalaburgi-585105.

Ph-9448416207, Mail ID: mgudagunti207@gmail.com

RC.5. Population, Migration, Displacement and Diaspora

- Development, Displacement and Rehabilitation.
- Issues and Challenges of Internal and International Migration
- Rehabilitation of Refugees and livelihood Issues
- Recent Trends in Displacement and Migration
- Indian Diaspora and Technology

Convenor:- Dr. Jaikishan Thakur, Associate Professor, Dept. Of Sociology, GFGC and PG Centre, Mahagaon Cross tq, Kalaburagi, District.

Ph-99845478101, Mail ID: drjaikishan.thakur.@gmail.com

RC.6. Marginalized Groups, Minorities, Weaker Sections and Human Rights

- Trends in Social Exclusion and Inclusion in Contemporary India
- Technology and Marginalized Groups
- Issues and Challenges of Minorities and Weaker Sections
- Social Transformations among Scheduled Castes, Scheduled Tribe and Backward Classes
- Recent Trends in Human Rights
- Globalization and Marginalized Groups

Convenor:- Dr. Sudha Khokate, Associate Professor, Dept. Of Sociology, Bangalore University, Bangalore.

Ph-9845710645, Mail ID: drsudhakhokate@gmail.com

RC.7. Health, Sanitation and Wellness

- Health, Sanitation and Nutrition: Issues and Challenges
- Health among Marginalized Groups
- Health and Technology
- Mother and Child Health: Issues and Challenges
- National Health Policy, Planning, Programs: Issues and Challenges
- Health seeking Behavior: Issues and Challenges

Convenor:- Prof. Sinda Jaganath, Professor and Chairman, Dept. Of Sociology,
Gulbarga University, Kalaburagi.
Ph- 9845925062 Mail ID: sj_ramanna@yahoo.in

RC.8. Childhood, Youth and Ageing

- Child Development: Socio-cultural, Political Issues and Challenges
- Youth Development state and Civil Society
- Recent Trends and Patterns of Ageing: Issues and Challenges
- Productive Ageing, Active Ageing and Successful Ageing
- Elder Abuse, Healthy Active Life Expectancy (HALE)

Convenor:- Dr. Richard Pais, Retd, Professor of St Aloysius college
“Rio Rex” Museum Road, Bijai, Mangalore-577004.
Ph-9945413289, Mail ID: richardpais123@gmail.com

RC.9. Media, Science and Technology

- Media, Technology and Society
- Digital and Social Media: Issues and Challenges
- Relevance of Communication in Contemporary Society
- Women in Media, Science and Technology
- Inequality and Social Justice in Media: Issues and Challenges

Convenor:- Dr. Sumanth S Hiremath, Professor, Dept of Sociology,
Rani Chennamma University, Belagavi.
Ph-9844774431,
Mail ID: sumanthhiremath@gmail.com

RC.10. Social Movements

- Civil Society and Social Movements, Issues and Challenges
- Contemporary Social Movements (Environment, Women, Dalith Movement, Tribal Peasant, OBC, etc)
- Nationalism and Social Movements
- New Social Movements

Convenor:- Dr. Veerendra Kumar, *Associate Professor, Vijayanagara Shree Krishnadevaraya University, Bellary.*
Ph-9448155320 , Mail ID: veerendra@vskub.ac.in

RC.11. Rural, Tribal and Urban Studies

- Trends and Issues of Rural, Tribal Urban Societies.
- Tribal Family, Economy, Education and Religion
- Problems and Prospects of Tribal in India
- Environmental Issues Related to Tribal, Rural and Urban Societies.
- Problems of Urban Life
- Changing Aspects of Rural Society

Convenor:- Dr. Dhruva B Jyothi, *Professor, Dept of Sociology, Karnataka University, Dharwad.*
Ph-7406489627, Mail ID: ruvajyothi10@gmail.com

RC.12. Social Problems, Policy and Planning

- Dynamics of Contemporary Social Problems
- Social Problems, State and Civil Society
- Digital Gadgets, Social Media and Social Problems
- Science, Technology and Social Problems
- New Emerging Social Problems

Convenor:- Dr. Duggappa *Associate Professor, Govt First Grade College and Center for Post Graduate Studies, Thenkanidiyur, Udupi, Udupi district-576106,*
Ph-9448428604, Mail ID: dkajekar5@yahoo.com

RC.13. Indian Society and Globalization

- Globalisation: Issues and Challenges in India
- Indian Society: Yesterday, today and Tomorrow
- Globalisation, Policy, Planning and Programs in India
- Post Globalisation Challenges and Issues
- Technology and Globalisation
- Unity in Diversity

Convenor: - Dr. Nalini Bengeri, Associate Professor, Dept of Sociology,
Govt first Grade college, Raj Nagar, Hubballi.
Ph-9880685285, Mail ID: bengerinalini@gmail.com

RC.14. Gender and Society

- Women and Life Span Development
- Women and Health
- Abuse of Women and Me-too
- Gender Equality and Justice
- Women Entrepreneurship and Leadership
- Women in Science, Technology and Media
- Women Empowerment, Disparities, Social Justice and Civil Society

Convenor: - Dr. Suneetha, Associate Professor,
Dept of Sociology, Laxmi Soma Bangara Govt First Grade College Kota,
Padukare, Udupi.
Ph-9880346440 Mail ID: Udupi_sunitha@yahoo.com

RC.15. Society and Polity and Culture

- Democracy, State and Civil Society
- Modern and Post-Modern Society
- Rethinking of Modernity and Post-Modernity
- Multiculturalism
- Politics and Religion

Convenor:- Dr. Shamala Dasog, Associate Professor and HOD,
Dept of Sociology, Maratha Mandal's Arts, Commerce, Science and
Home Science College, Belagaum.
Ph-9341102750, Mail ID: dr.sbdasog@yahoo.com

TWO PLENARY SESSIONS

01. State, Society and Public health in Karnataka
02. Health, Economy and Society in Malnaad Karnataka

TWO MEMORIAL LECTURES

01. **Hiremallur Iswaran, memorial lecture**
Sponcered by Hiremallur Iswaran Institute. Jagadguru Tontadarya Vidyapeetha's Dharawad
02. **Nadoja Prof. C. Parvathamma, Memorial lecture**
Sponsored by Syagali Shivarudramma Trust, Mysuru.

KUVEMPU UNIVERSITY, SHIVAMOGGA

About the University

Kuvempu University an affiliating University established in 1987. It is a State University recognized by UGC under 2(f) and 12(b). The University has been named after great Kannada writer Shri KUVEMPU and has achieved a distinctive academic profile and a cultural identity of its own. Interestingly, the features of its identity seem to have emerged out of the multifaceted personality of Kuvempu, the great doyen of Kannada literature, a Jnanapitha awardee and one among the most significant cultural figures of modern India.

Kuvempu University is a confluence of the local and the global; of the regional and the pan-Indian; of the sustenance provided by tradition and the dynamism provided by modernity; of a deep sense of commitment to the socially and culturally disadvantaged and an equally deep commitment to excellence. The emblem of the university has a mythical animal with the trunk of an elephant and the body of a swan. This mythical animal, called Gajahamsa is commonly found in the Vijayanagara and the Keladi sculpture and temple art. It symbolizes the integration of knowledge and wealth. The jurisdiction of the university spreads over the districts of Shivamogga and Chikkamagaluru. It is a university with a distinctive academic profile, blending in itself commitment to rural ethos in modern spirit. The university offers under-graduate, post-graduate and Ph.D. programmes in a wide range of disciplines. It has 35 Post-graduate Departments in the Faculties of Arts, Commerce, Education, and Science and Technology. The University has its headquarters at Jnana Sahyadri campus. It sprawls over an area of 230 acres of a lush green, picturesque locale providing the right ambience for higher education. The main buildings of the university have been constructed on small hillocks, thus blending naturally with the landscape. The entire campus area is free from

any form of pollution. The undisturbed and pleasant atmosphere on the campus makes it ideally suited for the pursuit of higher education and research.

Department of Sociology

The Department, started in the year 1988, has evolved over the years as one of the important centers of Sociology teaching and research in the country. While emphasizing topics and themes central to the discipline, the Department's teaching and research activities have been oriented towards contemporary questions that have both basic and applied dimensions. The academic activities of the Department have a unique disciplinary and interdisciplinary orientation designed to guide and support student development as independent learners as well as to inspire them to critically engage with policies, issues, and social action.

The learning ambience of the department is both informal and rigorous, being geared towards promoting a spirit of critical inquiry among students. The structure and content of the courses are meant to give a grounding that not only prepares students for future studies in sociology and the social sciences, but also to offer the benefits of learning to work in a constructive way in other areas of life.

The Department stands out as a pioneer in supporting academic activities both at the university and state levels. It has hosted the Karnataka Sociology Conference and many curricula design workshops and capacity building events for younger faculty and research students. The Department is one of the first of its kind in introducing a field-based project work in different areas of Social Sciences. Presently there are 56 students registered for Ph.D. degree in different areas of Sociology.

ದಿನಾಂಕ: 09-11-2022

MESSAGE FROM THE VICE-CHANCELLOR

Covid-19 was an unprecedented pandemic that the mankind has ever witnessed, causing havoc in society and killing in masses. The world had never seen such a catastrophic destruction.

Every family had lost their bread earning members, loved ones. The virus had caused severe pain to every sections of the society. Lockdowns, physical distancing, work from home had become the new normal.

These unprecedented changes have also brought in new opportunities and innovation in different walks of life. Education is no exception. As we have witnessed, institutes of higher education had to go for online classes, virtual seminars and conferences. We have crossed those tough times with initial hiccups. Now that the storm of Covid-19 has settled down, it is time to rebuild and reconstruct the economy and the society at large.

I am extremely glad that Karnataka Sociology Association, along with DoS in Sociology, Kuvempu University is attempting to find answers for Post Covid societal problems in the conference. I congratulate Prof. E. Chandrashekar, Organizing secretary, other staff members, KSA office bearers and members, delegates, invited speakers, scholars and students. I appeal all the stakeholders to make fruitful deliberations and come out with implementable outcomes.

Best Regards

Prof. B P Veerabhadrappe
Hon'ble Vice- Chancellor
Kuvempu University

ದಿನಾಂಕ: 09-11-2022

MESSAGE FROM THE REGISTRAR

Modern day education has become ubiquitous. The millennial generation prefers to have access to everything at their fingertips. Education sector is no exception. Post-Covid India has seen revolutionary changes in every walks life. Schools, colleges and universities were forced to shift to online mode of teaching.

Taking this new development as a cue, University Grants Commission (UGC) has vigorously pushed for online education. In fact UGC has now allowed students to take up 40% of any course through online mode. The National Institutional Ranking Framework (NIRF) has allowed top 100 higher educational institutions in India to offer UG and PG courses through online mode.

Kuvempu University presently ranked 86th in NIRF and accredited by National Accreditation and Assessment Council (NAAC) with 'A' grade, now proudly offer UG as well as PG courses through online mode.

Known to plunge into bold waters, the university has been a trailblazer in the field of education among traditional universities in Karnataka. And now online education has become another feather in the cap! With this bold move, the university has now spread its wings, from regional to global.

In this background, I express my happiness that such an important conference on Post- Covid-19 reconstruction is being organized by the DoS in Sociology in association with KSA. I congratulate Dr. Chandrashekar.E., Organizing Secretary and others who are part of the conference. I wish this event a grand success.

With warm regards,
G. Anuradha
Registrar KAS (Super time Scale)

MESSAGE FROM THE PRESIDENT OF KSA

The Covid-19 Pandemic has severely impacted society at a global level. Indian society with all its diversity and complexity has been hit harder. It has changed the way society functions at a fundamental level. While it is true that the pandemic has wreaked havoc, the social response to the pandemic gives us a refreshing space to reflect. There are difficulties on one hand that need to be addressed and there is scope to think about the future of the society emphasizing the possibilities. Throughout history, epidemics and pandemics have been a point of great misery for human collectivity. But, COVID-19 is a pandemic the world had never seen before because of our highly interconnected globalised digital world divided by National borders. Countries with greater challenges had to face tougher times when compared to the “Developed Nations.” We not only witnessed physical health variations but the mental health of the people was and is a prime concern. With the global economy under enormous stress, individuals face dark times due to their social identities. New modes of domination, subjugation and exploitation have emerged due to the pandemic. It is Sociologists who can better critique, explain and interpret this. I believe this conference serves this exact purpose as it is rightly focusing on the reconstruction of our society. Sociologists have an excellent role to play in providing meaningful insights and solutions to the questions and problems created because of the pandemic.

In this context I should congratulate my colleagues in the department for Organising the 14th National Sociology Conference of the KSA, titled ‘Reconstructing Society in Post COVID-19 India: Challenges and Opportunities for Sociology.’ The theme of the conference is significant as it provides a space for Sociologists across India to participate and offer their valuable findings and pragmatic solutions through a scholarly exchange of ideas. The post-pandemic world should be considered a gold mine for Sociologists for there are so many issues, challenges and areas with rich data that need proper scholarly analysis. I am sure this conference will prove to be a synthesis of important questions, answers and innovative ways of thinking.

I express my heartfelt thanks to my colleagues in the Department of P.G. Studies and Research in Sociology, Kuvempu University and I wish them all the best for their industrious efforts for organizing the 14th National Sociology Conference in the department of sociology under the aegis of the Karnataka Sociology Association.

Sd/-
Prof .M. Gurulingaiah
President, KSA

MESSAGE FROM THE SECRETARY OF KSA

Under the aegis of Karnataka Sociology Association, the Department of Studies and Research in Sociology, Kuvempu University in association with Kuvempu University Sociology Teacher's Association and Alumni Association is organizing Two Day 14th National Conference on 9th and 10th November 2022 on the theme "Reconstructing Society in Post Covid-19 India: Challenges and Opportunities for Sociology". The theme has both contextual and long term significance for sociological research.

The pandemic has caused widespread devastating effects on lives and livelihoods across the globe. It has shattered economies, crippled policy interventions and destroyed social responses with respect to weaker and marginalized groups more particularly in developing countries. During the Pandemic Healthcare systems collapsed, Rural-Urban divide widened, Social Unrest, Unemployment and Crimes increased.

Confinement of human societies within four walls during pandemic greatly affected field based research, measured policy responses and positive social interventions. Hitherto research and academic debates on pandemic and its aftermath are based on journalistic and social media perspectives. In the absence of reliable primary data, the scarcely available secondary data moderated the debates and research on the issues the proposed theme. Documenting the impact of Covid-19 on Family, Education, Work Life, Marginalization of Special Groups, Migration, Immigration and Social Institutions has slowly begun.

Multidimensional sociological research of the pre pandemic period with respect to the above mentioned issues along with state and civil society responses seems to have lost relevance. In this back drop the post pandemic scenario has presented unlimited opportunities for meaningful research. This 14th National Conference of Sociology is by far the largest gathering of researchers and academicians in the state of Karnataka to deliberate upon a post pandemic scenario. The organizers of the Conference have chosen

relevant sub themes to elicit responses of academicians and researchers. I heartily congratulate the Department of Studies and Research in Sociology, Kuvempu University, the Organizing Committee and the Organizing Secretary, Dr. Chandrashekar. E for selecting this appropriate theme for the conference. I feel, need of the hour for the fraternity of sociologists is to re-invent and re-strategize methods and tools of sociological research to contribute positively for social reconstruction, appropriate state responses and meaningful social interventions in post pandemic period.

Sd/-
Dr. Shekara
Secretary of KSA

FROM THE DESK OF THE ORGANIZING SECRETARY

Covid-19 posed immense challenge to the very structures of societies across the world. It shattered the tried and tested norms and practices. Not that world hasn't seen catastrophes before. There have been many and there will be more to come in the future. But none can match the disastrous tragedy of insurmountable scale of the invisible Corona virus!

There have been epidemics, earthquakes, hurricanes, tsunamis but the tragedy of Covid-19 was a notch up above any other natural or manmade disasters that the mankind has ever witnessed! It brought tragedy to our doorsteps, killed our loved ones, separated us from each other, and cruelly didn't let us to bid a final goodbye to our friends and family members who fell prey to it. We have seen it all. We have gone through the hell. The threat of global pandemic has now subsided. The time has come for rebuilding and restructuring of broken societies, damaged minds, and shattered societal ecosystem.

We are aware that it is a challenging task. The responsibility doesn't only rests on scientists, doctors, leaders and front line Covid-19 warriors. The social scientists also have huge responsibility to respond to this unprecedented situation. The human touch and the empathetic insights that social scientist provides could be more fruitful in restructuring societies. Keeping these things in mind, this conference focuses on key areas and challenges that lie before us, the social scientists. I hope, the deliberations and the research insights emerging from the conference would be of immense help to the policy makers.

With warm regards,
Dr. Chandrashekar. E
Organising Secretary

INAUGURAL SPEECH: SUCCINCT POINTS

- Vighnesh N. Bhat

Since early 2020, there has been an abundance of critically important research on Covid-19 from medical, epidemiological and virological disciplines mostly published in health-related journals and supported by health-related organizations. While socio-cultural and socioeconomic issues related to COVID-19 and its immediate and long-term impact have been mentioned in passing, concrete studies – both empirical and conceptual – have not emerged in sufficient numbers. The present National Conference, I hope and aspire, paves way to fill this vital gap in knowledge construction on the global pandemic COVID-19.

Since a few months, however, there seems to be an acute awareness of this fact. It is now realized that there is **an urgent need for sociologists to engage theoretically and empirically on the social impact of issues related to Covid-19.** Experiencing various degrees of social isolation and restrictions in areas like peer group formations, social gatherings, travel, sport, shopping, marketing and leisure activities have changed social life-styles in ways too numerous to mention. Absence of going to work in the office, rushing to schools and colleges to meet teachers and friends, engaging in team-activities in universities or clubs or involving in social services and field-based NGO activities have had long-term impact on two generations of population all over the world. Sociology has an obliged responsibility to understand and analyse this astounding change factor.

Covid-19 pandemic has affected global society irrespective of the state of affluence of nations, communities or religions. In a twisted fashion, it proved Paul-Jean Sartre's existentialism founded on the key idea that *existence comes before essence* – **humans exist first and create meaning**

afterwards. The fight during COVID pandemic has been to exist in the race and create different meanings of life chances and life occurrences.

I also wonder whether it is time to relook at a few of the basic propositions of 'Karl Marx' in the light of *health versus wealth* during Covid-19'. Affluent nations including USA have faced the wrath of Corona virus due to reasons which were not necessarily medical or health-related. Developing nations like ours have fared considerably better as compared to the "Developed West". This is time we, as students of sociology, go beyond the rhetoric of "psychosomatic" approach to medical sciences and public health concerns. Let us inquire into factors such as values, normative structures and belief systems which are purely sociological in nature, which can create havoc in the health status of a society in spite of its level of affluence.

An important area of our intellectual concern is the language and the vocabulary that influences both the scientific inquest and day-to-day thinking that has changed drastically. Popular sociological terms and phrases such as '**Individualism, the death of society, "Others" as risks, fear and hatred on planet earth' and "Glocalisation"**, or the notion of '**self and the other**' have changed their core meaning post-COVID. As WHO declared, no longer it is "their" problem'. Have we ever heard serious conversations and questions such as '*Hey . . . Are you still alive?... ....When will it all end' . . . . It is everywhere!... ... Is it fake news or real?*

It is not to say that societal concerns have been pushed under carpet during the COVID-19 pandemic. Social media, in fact, have been buzz with socioeconomic and socio-cultural precincts that have been influenced negatively by the crisis. What seems to be lacking are the systematic studies of the bearing of this global health disaster on the

society and theorizing such effects for present analysis and generalisation for future policy formation. Among plenty of social issues which have gained a significant amount of attention during this global crisis, "*inequality*", "*revival of social values*", and "*changes in daily life spaces*" deserve sociological attention as some of the core research topics.

Whatever research work by social scientists that has appeared in the public domain since Corona pandemic seems to have taken a **Treadmill Approach** to Post-Covid analysis. Most of them are simple impact studies. This bulk of inquiry may be broadly classified as:

- (1) Impact on Public Health especially on vulnerable population.
- (2) Impact on Agriculture, Industrial Sector, Banking & Financial Sector.
- (3) Impact on Education
- (4) Impact on Children
- (5) Impact on Employability of Recent Graduates
- (6) Impact on Migrant workers
- (7) Impact on Tourism & Transport
- (8) Impact on Social Inclusion and non-discrimination

While these areas are significant in understanding the impact in its totality, I propose that **SOCIOLOGICAL STUDIES NEED TO MOVE FURTHER FROM HERE AND FOCUS ON THEORETICALLY MORE INTENSE DIMENSIONS**. In so doing, Sociology as a discipline needs to team up with other social science disciplines. Some of the Key Sociological Concepts since the emergence of Covid-19 such as (1) **Fear**

(2) **Panic** (3) **Crisis**, and (4) **Trust** need to be studied more intensely in understanding post-Covid society.

Some other important **SOCIAL ISSUES** that immediately come to our mind unwaveringly relate to (1) **Inequality** (2) **Revival of Social Values** and (3) **Changes in Daily Life Spaces**. While approaching post-Covid communities as they come out of this Corona catastrophe, these vital areas pose challenges to sociological research. They beg for pragmatic answers as well. Some themes such as the following, for instance, may be considered for our keen examination.

- (a) The new “Normal Home”
- (b) Gendering the pandemic – Revisiting the “Domestic Space”.
- (c) Media, advertisement and changing forms of consumerism
- (d) Learning process and Covid-19.
- (e) Covid-19, Wage labourers in informal sectors.
- (f) Covid-19, Fear and the Stigma
- (g) Frame of ‘Office’ and “Work from Home”.
- (h) Face identity, Mask and the notion of “beauty” after Covid-19.
- (i) Eco system, Pandemic and altered ideas of environment.
- (j) Inter-group Conflicts, Lockdowns, Curfews and Ceasefires

There is yet another significant area that calls for our attention as we engage in constructing post-Covid sociological inquiry. I prefer to term this as **TESTING SOME THEORIES**. Much before the Covid pandemic, sociologists and social thinkers discussed human construction of social realities in the changing process of modernization and post-modern societies. It is pertinent to find out the relevance of such theorizing positions as social systems have faced deep-rooted transformations. A few of such theoretical models may be listed here:

-
- (1) 'Era of Insecurity' (Bauman, 1999)
  - (2) "Risk Society" (Ullrich Beck - 1990s)
  - (3) Ontological insecurity' and 'existential anxiety' (Giddens, 1990s).
  - (4) 'Culture of anxiety' (Crawford, 2004),
  - (5) Digital Risk Society (Lupton, 2016)

As sociologists, in post-Covid India, our challenges are trying but opportunities are abundant. We need to prepare ourselves better and faster. There is a dire need to indigenize Social Sciences to answer pertinent questions for our societal needs. It is not enough to simply debate on "Social Sciences OF India" and "Social Sciences FOR India". More needs to be done concretely in

- (1) Concept Formation and Theory Building
- (2) Research Methodology including techniques of data interpretation
- (3) Generalisation in relevant and applicable communication style for policy guidelines.

IN CONCLUSION, sociological approach to post-Covid challenges should realise that:

- 1. Physical risks are always created and effected in Social Systems.*
- 2. Magnitude of the physical risks is a direct function of the quality of social relations and processes*
- 3. The 'Primary Risk' is that of social dependency upon institutions and actors who may be alien and inaccessible to most people at risk.*

KEYNOTE ADDRESS: A BRIEF OVERVIEW

“Reconstructing Society in Post COVID-19 India: Challenges and Opportunities for Sociology”

Keynote address

Covid Pandemic, Social Crisis and Sociology: The Indian Experience

B B Mohanty

Professor, Department of Sociology

Dean, School of Social Sciences and International Studies,

Pondicherry University, Puducherry 605014

Abstract

The worldwide spread of covid pandemic unleashed a colossal devastation in terms of loss of human lives and livelihoods and disruption of economic and social order which is unprecedented in the history of mankind. Whether termed as a ‘civilisational crisis’, ‘crisis of capitalism’, ‘crisis of modernity’ or ‘crisis of globalisation’, it presents a profoundest social crisis as it affected not only the socio-economic lives of vast mass of population but also challenged the very basis of the human interaction and relationship in family, neighbourhood, community and workspace. As different sections of society were impacted differently by this social crisis depending on their social location and economic status which varies across the regions, comprehending this crisis, the social reconstruction that follows it and the experiences of various social segments of population is a challenging task for sociology. However, as sociology emerged from social crises and is being shaped by them, this social crisis offers an opportunity to sociologists to reflect on their established conceptual, theoretical and methodological practices. It is more so for Indian sociologists who have been thirsting long for indigenous sociology to explain the complex Indian social realities embedded in unequal caste, class, gender relations with entrenched rural-urban and regional differences. Though some sociological writings are available on covid-19 pandemic in India, they are mostly in the form of commentaries and discussion notes reflecting largely experiences of the lockdown period. More in-depth empirical as well as theoretical analyses linking pre with post pandemic situation are needed to understand the emerging social processes, to aid in ongoing social reconstruction of society and to ensure that this reconstruction is not naïve. *****

Plenary Talk-I
State, Society and Public Health in Karnataka
Public Health in Coastal Karnataka

Dr. Richard Pais

Professor of St Aloysius College

"Rio Rex" Museum road, BIJAI, Mangalore-577004

Abstract: The geographical features of coastal Karnataka resemble that of Malnad region in terms of topography and crops grown except the sea. Coastal Karnataka is rich in culture and having a vibrant local life. However, the public health is not good. Mosquito bred diseases as filariasis, malaria and dengue are commonly found. In fact, mosquitos arise due to bad sanitary conditions. Up to 1940s dry latrines were prevalent and later Mangaloreans switched over to flush latrines where the human excrement was emptied into a leach pit. From 1960s latrines were connected to the pipes through which human excrement was taken to Sewage Treatment Plants. Solid waste is transported to Vamanjoor where efforts are made to dump it scientifically. Adi-Dravida, Adi-Karnataka and Koragas are the PauraKarmikas who keep the city cleans. However, their socio-economic condition is very bad.

ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ

ಡಾ. ಎಚ್.ಡಿ. ಪ್ರಶಾಂತ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ-ಶಿಲಾ ೨೭೬

ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಆಶಯ ಕೋವಿಡ್-೧೯ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವು ಉಂಟುಮಾಡಿರುವ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು, ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು, ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ತಕ್ಷಣದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಒಂದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದರ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜವು ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಕಳೆದ ೭೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ೬೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮೂಲಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಉಪ-ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಂಗನವಾಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು, ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಐಸಿಡಿಎಸ್‌ನಂತಹ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರಂತರವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ, ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದವು. ಇದರ

ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಾವು ಎಂ.ಎಂ.ಆರ್, ಐ.ಎಂ.ಆರ್, ಸಿ.ಎಂ.ಆರ್, ಪೋಲಿಯೋ, ಸಿಡುಬು, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹೆರಿಗೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಭದ್ರತೆಯು ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕಿನ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ (ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಕಲಂ-೨೧, ಕಲಂ-೩೮, ಕಲಂ-೩೯, ಕಲಂ-೪೧ ಮತ್ತು ಕಲಂ-೪೨) ಸಾಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಇದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಬದ್ಧತೆ ಅಲ್ಲ. ಮುಂದುವರಿದು ಅಲ್ಪಾ ಅಟಾ ೧೯೭೮ ಜಾಗತಿಕ ಘೋಷಣೆಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾಜವಾಗಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಳೆದ ೧೦-೧೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವಲಯವನ್ನು ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅವೆಂದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿನ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮೂಲಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೇಗೆ ನಗರ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳು ನಗರ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕೂಡ ನಗರ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ನಗರಗಳತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ನೀವು ವಿಮೆ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವುದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್-೧೯ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವು ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸೇರಿದಂತೆ ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ದಾಳಿಯು ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಲ್ಲಂಘನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಕೋವಿಡ್-೧೯ರ ಸೋಂಕಿನ ಪ್ರಕರಣ ಜನವರಿ ೩೦, ೨೦೨೦ರಂದು ಕೇರಳದಿಂದ ವರದಿಯಾಯಿತು. ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಆರಂಭದವರೆಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರದ ಕೋವಿಡ್-೧೯ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವು, ಮಾರ್ಚ್ ೧೩, ೨೦೨೦ ರಂದು ಎರಡು ಸಾವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದಾದ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಂಕು ಹರಡುವಿಕೆ ವೇಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ಆನಂತರ ಕೊರೋನಾ ವೈರಸ್‌ನ (ಕೋವಿಡ್-೧೯) ಅಪಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಚ್ ೧೮, ೨೦೨೦ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಪಡೆ'ಯೊಂದನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿತು. ಈ ವೈರಸ್ ಹರಡುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಹೆಚ್.ಒ)ಯು ಮೂರು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು. ಒಂದು, ಕೊರೋನಾ ಸೋಂಕಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ (ಟೆಸ್ಟಿಂಗ್)ಯನ್ನು ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಎರಡು, ಸೋಂಕಿತರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದು (ಟ್ರೇಸಿಂಗ್) ಮತ್ತು ಮೂರು, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ (ಐಸೋಲೇಷನ್) ಮೂಲಕ ನೊವೆಲ್ ಕೊರೋನಾ ವೈರಸ್‌ನ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ತುಂಡರಿಸುವುದು. ಮೂರನೆಯ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಆಯ್ಕೆ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊರೋನಾ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಎದುರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮೊದಲನೇ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಆಯ್ಕೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಫಲ ನೀಡದಿರುವುದನ್ನು ಅರಿತ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೊದಲ ಎರಡೂ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೂರನೇ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೊರೋನಾ ವೈರಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಜನರ ಚಲನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತು. ಒಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಎಂದು ಕೆಲವು ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಲಯದ ತಜ್ಞರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವರು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರ್ಚ್ ೨೨, ೨೦೨೦ ರಂದು ೧೪ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ 'ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಕಛೂರ್'ವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಕ್ರೇಂದ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಕೋವಿಡ್-೧೯ ಸೋಂಕಿತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ ೩೧೫ ಮಾತ್ರ. ಬಹುಶಃ ಇದರ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ 'ಜನತಾ ಕಛೂರ್'ನ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳಾದ ರೈಲು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು (ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ) ಮುಚ್ಚಲಾಯಿತು.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವತಯಾರಿ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಪಡೆ'ಯ ಮೊದಲ ಸಭೆ ಸೇರುವ ಮೊದಲೇ, ಮಾರ್ಚ್ ೨೪, ೨೦೨೦ರ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ಮುನ್ನೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಜಾರಿಯಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ದುಡಿಮೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರು; ಅಂಥವರ ಮಾಹಿತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೇ, ಈ ಕುರಿತ ತಳಮಟ್ಟದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ? ಅದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಶಾಹಿ ಯಾಕೆ ಸೋತಿತು? ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣ? ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪಗಳು ಯಾವುವು? ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಲೋಪಗಳು ಯಾವುವು? ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ-ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನಡುವೆ ಇರುವ ಅಂತರಗಳು ಯಾವುವು? ಇಂದು ಪಕ್ಷ ಅಂತರಗಳಿಂದರೆ ಅದರ 'ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆ'ಯ ಆಯಾಮಗಳು ಯಾವುವು? ಆರೋಗ್ಯದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಮಾಜ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಏನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ/ತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಅವಕಾಶ. ಇದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಸರಳವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ-ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನಡುವೆ ಇರುವ ಅಂತರಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರಗಳ 'ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆ'ಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎರಗುವ/ಎರಗಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಆಗುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕಗಳು ಎದುರಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದೆಯೆಂದು ಪರಿಸರ ತಜ್ಞರು ಹಾಗೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಜ್ಞರು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳಾದ ಮಳೆ, ಬರ, ಕಾಡ್ಡಿಚ್ಚುಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಭವಿಷ್ಯದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಸೋಂಕಿಗೂ ಕೂಡ ನಾವು ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ಮೊದಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಾದ ಬರ, ಮಳೆ, ಕಾಡ್ಡಿಚ್ಚು ಮತ್ತು ಹಸಿವುಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ನಿಭಾಯಿಸುವ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ದಿಢೀರನೆ ಎದುರಾಗುವ ಸೋಂಕುಗಳ ಮಹಾಸ್ಪೋಟಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಶಾಸಕಾಂಗ, ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪಾಠವನ್ನು ನಾವು ನೊವೆಲ್ ಕೋರೋನಾ ವೈರಸ್ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವು ಉಂಟುಮಾಡಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧವು ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಆದ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ 'ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆ'ಯನ್ನು, ಅದು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಉಂಟು ಮಾಡಿರುವ ಮತ್ತು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ(ಕೋವಿಡ್-೧೯ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರದ) ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು, ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು, ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಲು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು (ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ) ಮೂಲಭೂತ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ತನ್ನ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ನೀಡುವ ಕಾಳಜಿ-ಬದ್ಧತೆ, ಸಂವಿಧಾನತ್ಮಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಫಲವಾಗಿದೆ? ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು ಯಾವುವು? ಆರೋಗ್ಯ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ? ಆರೋಗ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳಿಗೂ (SDH) ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಗಳು ಯಾವುವು? ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಅನುದಾನ ಎಷ್ಟು? ಒಂದು ಕುಟುಂಬ/ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಜೀವನಿಂದ (Out of-Pocket Expenditure on Health) ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವೆಚ್ಚ ಎಷ್ಟು? ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ (ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿವಿಧ ಗುಂಪು ಮತ್ತು ವರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ) ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಯಾವುವು? ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದೆ? ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯ

ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆರೋಗ್ಯ ವಲಯವನ್ನು ಯಾಕೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ? ಖಾಸಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಯಾವುದು? ಅಥವಾ ರಾಜಕರಣ ಯಾವುದು? ಆರೋಗ್ಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ದುಡಿಯುವ ಜನರ ಚಲನೆ ಮತ್ತು ಚೌಕಾಸಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು (Bargaining capacity)ಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ? ಅಸಹಾಯಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅಥವಾ ಜನರು ಅಸಹಾಯಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋದಾಗ ದಾನ-ಧರ್ಮದ 'ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆ' ಯಾವುದು? ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ? ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳು-೨೦೩೦ (ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ-೩, ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಷೇಮ) ಮಾನದಂಡದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುವು? ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಶಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧವು ಹೊಂದಿದೆ.

ತಾತ್ವಿಕತೆ : ಹಲವು ದಾರ್ಶನಿಕರು ನ್ಯಾಯದ ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವು ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವು ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಿಂದ ರೂಪಿತವಾದ ತಾತ್ವಿಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ತಾತ್ವಿಕತೆಯು ಹಕ್ಕು ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ, ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವು ಕರೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ಯಾರಿಗೆ? ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ (Individual) ಎಂದು ಉತ್ತರ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣದವರು ಹಾಗೂ ಗಾಂಧಿವಾದಿಗಳು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಂದು ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ರಜೀಯಾ ಬೇಗಂ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ, ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ನಾನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಚರ್ಚೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ನೆಹರು ಅವರು ನಾನು ಸಹ ಸಂವಿಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ (Individual) ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ (Individual) ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಸಭೆ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನೆಹರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಸಭೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ (Individual) ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವು 'ಫಿಲಾಸಫಿ ಆಫ್ ಲಾಜಿಕಲ್ ಪಾಸಿಟಿವಿಸಂ'ನ (Philosophy of Logical Positivism) ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಥಿಯರಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು. ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಅನುಭವಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಇತರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸೋಷಿಯಲ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಥಿಯರಿಯೂ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು, ರಾಜ್ಯಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಹಣದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಈ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ನೆಲೆಯಿಂದ/ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯ ದೊರಕುತ್ತಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ಈ ಪ್ರಬಂಧ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆಯೇ? ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಯಾವುದು? ಅದರ 'ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆ' ಯಾವುದು? ಎಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ? ಹೇಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ? ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು ಯಾವುವು? ಅಂದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ನೀವು ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತೀರಿ? ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ವಾಸ್ತವಿಕ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಏಳುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು, ಯಾವ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಗಂಡಾಂತರಗಳು ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧವು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

*****

Plenary Talk-II
Health, Economy and Society in Malnaad Karnataka

**Geographical Astonishment, Complementary and Alternative
Medicine and Health in Malnaad Karnataka**

Prof. Shaukath Azim

Professor of Sociology

Karnatak University

Dharwad (shaukathazim@kud.ac.in)

The most precious gift that every human being should possess is remaining healthy. Health means not merely remaining free from pain and disease. 'It is a kind of balance both between the individual and their environment and within the individual organism. It is an ability to carry out routine task of life. If individuals are able to perform the activities or functions that provide them with a good living, a satisfying life and enjoyable leisure time, then we can say they are healthy. (Giddens: 2017). Universally accepted and the unchanged definition of health which was published in 1948 by WHO. This definition is more holistic and combines both social and biomedical aspects. Thus from the past to present life, health remained as the prime aspect of human life. In the past people were affected by communicable diseases. In the present, mostly life style diseases have taken centre stage in illness among masses. Life expectancy at birth, infant and maternal mortality, fertility rate, nutritional levels, women and child health are the major health indicators of any country. However we do find variations in the maintenance of health indicators among the countries across the globe. Same is true in India and Karnataka. For instance, the northern parts of Karnataka are still improving in maintaining stable health among people. This is not true especially the Coastal and Malnad region of Karnataka. The regions around Western Ghats are known as Malnad region of Karnataka. Chikkamagaluru, Hassan, Kodagu and Shivammogga are the districts covered under Malnad region in the State. Some nearby taluks of these districts also resembles the same features of Malnad region. These districts and taluks have been identified as biodiversity zone of the state and it is protected area. It is geographical astonishment that the Malnad region of Karnataka located with dense forest and heavy rainfall. In fact due its geographic locations, it is naturally gifted to be free from some diseases. Further the Malnad region has a unique socio-cultural system that links communities to the forests around them. Predominantly agricultural with areca nut as the main crop, farmers also grow paddy, pepper on the areca nut trees, cardamom and spices,

including the newly-introduced vanilla, besides growing all their own home needs. Centre for Science and Environment (CSE) using real-time data Central Pollution Board stated that regions and cities of Malnad have registered lowest levels of pollution (Times of India 18-03-2022). Compared to the corresponding period in 2020-21, Chikkamagaluru recorded a drop of nearly 45% in air the air pollution. Due to the Conservation initiative genetic diversity, organic agriculture, health and livelihoods remains undiluted in Malnad region. (Keya Acharya, Indiatgether). Available data shows that the Malnad region relatively maintained good health conditions than other regions of Karnataka. This area is also known for Complementary and Alternative medicine systems. Availability of medicinal plants, organic food ingredients, folk medicine, ethno-medial knowledge, and herbal medicine helped the Malnad region to better health status. But this region too has some unique diseases such as Handigodu syndrome, Kyasanur Forest Disease (KFD).

*****

Functionalism to Foucauldian discourses on Socio-cultural dimensions of Health, Illness and Health care

Prof. Jayashree S

Professor of Sociology

Karnatak University, Dharwad, Email: jaishiva678@gmail.com

Mob No: 9449026688

There are three prominent and dominant theoretical perspectives in the history of Sociology of medicine, ill health and health. Functionalism, the Political Economy approach and Social Constructionism, which are currently in circulation and in vogue. Besides these perspectives, I shall focus on Goffman, Ulrich Beck and feminist and lay perspectives. Functionalist perspective focused on social order and harmony it is interested in how doctors and other health care professionals help people to cope with illness and disease. Functionalist view illness as social deviance- illness is an unnatural state of human body causing both physical and social dysfunction and it must be alleviated as soon as possible. Functionalists argue that, feelings of stigma, shame and vulnerability associated with illness and diseases. Medicine, doctors and health care workers act as necessary institution of social control and moral guardian of society and control potentially disruptive nature of illness. American Sociologist Talcott Parsons explanations on sick role, doctor patient relationships and social aspects of the institution of medicine, and medicine as a profession which are more appropriate here.

Political economy perspective came as a critical response to functionalism in late 1970s early 80s also known as critical structuralism. According to them, key component of health is struggle. For political economist, aged, ill, women and disabled are marginalized by society because they do not contribute to the production of commodities. Women, aged, unemployed, labour class tend to have greater social and economic disadvantages than those from privileged groups and they have restricted access to health care services and suffer from poor health. It serves to perpetuate social inequalities and divide between privileged and the underprivileged. They also commented on cultural crisis of modern medicine. According to them health care under capitalism is perceived as largely ineffective, overly expressive, under regulated and vastly inequitable. High status of medical profession and faith of people in them that, they can do miracles have resulted in other social issues such as 'medicalization'. They pointed out that, medicine as becoming a major institution of social control superseding the influence of religion and law. Both functionalism and political economist see medicine as a moral exercise. However, according to

political economist, this power is more harmful than benevolent and is abused by medical profession. This perspective is of the opinion that, health care as commodity and seeking profit is the major factor, hence the relationship between doctor and patient is characterized by conflict and both have differing interest and priorities. Foucault has been a highly influential social constructionist perspective on medicine. Foucault insights on notion of power has been discussed in the paper. According to him, clinical examination is one of the apparatuses of disciplinary power, in which the body is 'both target and effect of power'. Each individual is marked as a 'case', and thus the individual is constituted as the subject as well as the object of knowledge.

When we discuss on feminist perspective, we have seen that, for centuries women and her body had traditionally been defined as 'the other' in medical discourse. They have been seen as incomplete version of men, as weaker, source of infection, unstable, impure and carriers of venereal diseases. Women have been associated with twin paradoxical ideologies. Male body has been shown as standard human body against which the 'different' and 'inferior' female body. Male body is described as the active agent and seen as more developed, stronger, firmer than the female body and have the feeling that it is impossible to learn female anatomy without first learning male anatomy. While explaining female anatomy they use the term such as smaller, feebler, weaker, and less developed to show how women differ from men. Thus, Covid-19 crises have shown us how sociological theories contribute to making sense of the individual and social experiences to risk, crises and uncertainty during pandemic.

Paper also discusses moral meanings associated with certain types of illness and its causes from lay perspectives. Based on the socio economic and cultural context, the experiences of illness, diseases, medical encounter, healthcare and recovery vary in nature. Narratives of illness help to ill people give voice to their experiences at the same time it poses challenges to selfhood and subjectivity. Patient's life-worlds are very strong to shape their responses to medical advice. Sometimes individual develop health beliefs from various sources such as, folk models of illness, mass media, commonsense understanding derived from personal experiences and consultation with family members and friends. Sometimes these beliefs may come in the way of treatment and patients refuse to follow doctor's instructions which lead to misunderstanding between doctor and patient. For example, concept of *Corona Devi* during the pandemic. The lay perspective and the illness experience have been neglected in sociological research which needs to be undertaken by Sociologist of coming generation.

TWO MEMORIAL LECTURES

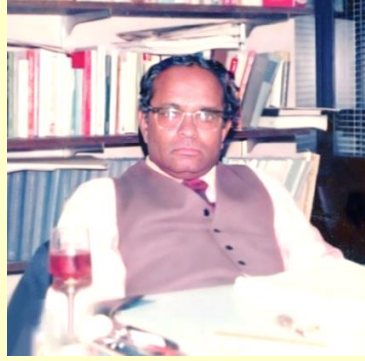
Hiremallur Iswaran, Memorial Lecture- Sponcerd by Hiremallur Iswaran Institute. Jagadguru Tontadarya Vidyapeetha's Dharwad.

PROFESSOR K.ISHWARAN MEMORIAL LECTURE

However great and worthy an academic may be, unless he is introduced, sustainably, to the young scholars and students through curricula by his/her seminal contributions to the subject area of one's cultivation, the obscurity of the person and product would be soon near doom. This would be more so in case of the Indian diaspora. India's brain-drain has been featured mainly with losing best and creative personalities, and more so in sidelining the thoughts, ideas and knowledge generated by them. It is always felt that there is a greater need of an environment in which such personalities are accommodated by their thought systems and ideas for propagation. Prof. K Ishwaran could be one such academic whose seminal contributions would meet with the same fate as what has already happened to many. Thoroughly researched and well written 20 books and 30 articles in Sociology and 15 books in Kannada, and 2 autobiographies speak of volumes about Prof K Ishwaran in terms of his stature as international sociologist and alsoa Kannada novelist. Since he migrated to the west to continue to stay and work till, he breathed last, his academic face got obscured among Sociology researchers and teachers in India, particularly in Karnataka.

The Prof. K. Ishwaran Memorial Lecture organised during KSA Conference is an attempt to help teachers, scholars, and students to get introduced to the Man and his Contributions to the field of Sociology; help emulate the academic values he had pursued throughout his Life; and to motivate young scholars to explore their ways into the near and far areas in the world for teaching and scientificresearch in Sociology. The obscurity of a great sociologist, like K. Ishwaran is not self-caused but by the contemporaries who failed to talk about his works of a scale and worthiness. We should appreciate the KSA accommodating a program in honor and memory of Prof K Ishwaran initiated by the Department of Sociology, Karnatak University and sponsored by Sri Tontadharya Vidyapeetha's Hiremallur Ishwaran College of Science and Commerce, Kalyananagara, Dharwad

**A BRIEF SKETCH of Prof. K.ISHWARAN
(KaregoudaIshwaragouda / Hiremallur Ishwaran)**

Born on 1st November 1922 to a poor school teacher of Hiremallur in Shiggoan Taluk, Dharwad Professor K.Ishwaran did his schooling in Byadgi, Kundgol and Dharwad staying in freeboarding hostels. In 1940, he joined KLEs Lingaraj College in Belgaum for his Graduate Studies and eventually completed an MA and PhD degree in Kannada literature from Bombay University. As a student, Ishwaran was very bright and hard working. He was a voracious reader and writer. By the time he completed MA, he had published 2 books in Kannada, the practice which he continued during his early career as lecturer. He published a few more books, and eventually started his own publishing unit in Hubli through which several books written by eminent Kannada writers were published, besides his own.

Ishwaran taught Kannada literature at KLE's J. G. College of Commerce, Hubli for over five years, from 1947 to 1953, and was made to serve as Principal of the newly started college of the same Society at Shollapur during 1953-54. He has lamented in his autobiography, ValasehodaKannadigana Kathe (1982) that he was underpaid and also not treated well, both as lecturer and principal. Also, he had got frustrated and disillusioned about the social world in which he lived since he faced lot of humiliating situations in mate selection, and also suffered insult and indignity at the hands of few teachers by denial of a teaching position in Karnatak University which all made him explore the "other world". Though Ishwaran was very enthusiastic and happy about his eventful higher education in Kannada literature and early career as Kannada lecturer, he never sustained it for long due to certain developments. He started orienting himself towards shifting from Kannada teaching to teach and research in Social Science since career prospects were quite better and had global reach those days.

Influenced by the writings of Verrier Elwin, Evans Pritchard and few others, Ishwaran decided to study Anthropology in Oxford University under Evans Pritchard. With the academic guidance of MN Srinivas and financial

support provided by Shree Shivakumara Swamiji of Taralabaalu Mutt, Sirigere, he was able to join the Oxford University in Oct 1954 to do his Diploma and B.Lit in Anthropology. In Oct.1956 he shifted to the International Institute of Social Sciences, IISS, at the Hague, and later Leiden University in Holland from where he obtained Diploma, Master and Doctoral degrees in Social Science. His successful acquisition of 5 degrees in 5 years from the prestigious European Universities put him in a very confident and competitive position to join University teaching in any part of the world.

Spotted by Wrangler D.C. Pavate, then Vice Chancellor of Karnatak University, Ishwaran was appointed to start Anthropology teaching and eventually the Department in Aug 1959. Besides establishing Anthropology teaching he had the scheduled responsibility of teaching M.A. Sociology classes too. By being an academic partner in the Sociology Department, he laid foundation to doctoral research in Sociology with guiding D.A.Chekki who got a PhD awarded, first ever, in Sociology from KUD in 1966. The astute and genuine efforts, and also the speed at which Ishwaran wanted to build the Anthropology Department in a free environment could not be supported by the University for long. Disgusted by this, Ishwaran decided to shift to Memorial University of Newfoundland, Canada in Sept.1964 to teach Sociology, and later in Sept 1965 joined York University in Toronto where he taught and researched in Sociology and also continued writing volumes in Kannada till he breathed last on 23rd June 1998.

Being hard working and oriented towards contributing maximum to academics in his lifetime, Ishwaran had always remained a restless workaholic. This we have seen in Karnatak University Library where he used to spend his whole time of 3 months each year when he used to visit on Sabbatical from York University with a goal of publishing at least one book from each of his sabbatical leave. This attitude and tendency of his hard intellectual labor have resulted in so many seminal works being written empirically, eloquently, and exhaustively. Ishwaran could write very strongly and effectively both in Kannada and English. He has written 16 books in Kannada on various themes including 2 autobiographies.

Ishwaran's successful attempts of writing in English began only when he was in his mid-30s in Oxford, the IISS and Leiden Universities for his theses as a requirement of his various Degree programs. His first book in English, Family Life in The Netherlands published on 1st Jan 1959 by UVK, The Hague was most academically illustrious and a first study of its kind on the Dutch Family which provided him an identity and recognition in Holland and the global professional world. From there he never looked back. He has written 10

books in sociology independently, co-authored 8 books and written 30 articles in international journals of Sociology. He founded, and edited till he breathed last, 3 international quarterly journals, viz, the Intl.Jl.of Comparative Sociology, 1961; the Jl. of Asian and African Studies, 1965; and the Jl.of Developing Societies, 1985. There have been several book series by the scholars of global eminence published in honour of Prof. K. Ishwaran. He started his own publishing house de Sitter, named after his wife's family name in Netherlands, from his own house in Toronto in 1993, which has grown in leaps and bounds during the last two decades, due to the entrepreneurial efforts of his family members in Toronto.

A quick observation of the writings of Ishwaran in Sociology reveal one thing that he was interested mainly in three important areas, namely, Family and Kinship; Rural Society and Development; and Religion and Society. His 8 books- Family Life in the Netherlands, 1959; Family, Kinship and Community: A Study of Dutch Canadians, 1976; Family and Industrialization: A Study of the Netherlands, 1976; The Canadian Family, 1971; Childhood and Adolescence in Canada, 1979; Canadian Families: Ethnic Variations, 1980; Marriage and Divorce in Canada, 1983, Canadian Family, 1983 are the important ones in his first order preference of subject interest. The second order preference of subject of importance for research to Prof Ishwaran was Rural Society which is exemplified by his 5 eloquent writings, Tradition and Economy in Village India, 1966; Shivapur: A South Indian Village, 1968; A Populistic Community and Modernisation in India, 1977; Change and Continuity in India's Villages, 1970; Politics and Social Change, 1967. The third area of interest was Religion and Society which gets clearly expressed by his 4 seminal works, Religion and Society among the Lingayats of South India, 1983; Basava and the Lingayat Religion, 1984; Speaking of Basava: Lingayat Religion and Culture in South Asia, 1992; The Monastic Systems of the Lingayats, Brahmins and Jains: A Comparative Study, 1998; Ascetic Culture: Renunciation and Worldly Engagement, 1998. Besides these, Prof. Ishwaran co-authored a book with Nels Anderson on Urban Sociology, 1965; and wrote a textbook, Sociology- an Introduction in 1986. It is essential to mention here that most of his books in English have seen more than 15 to 20 reprints which emphasise the relevance, quality, up-to-dateness, rigorousness, depth, originality, and their academic importance. There have been thousands of citations of the writings of Prof. Ishwaran by the contemporary academics signifying the seminal importance of his works.

*****

Professor K. Ishwaran Memorial Lecture, KSA. NSC, 2022
Family, the Kinship Nucleus, Through the Ages

M.A.Kalam

Visiting Professor,

Centre for Economic and Social Studies, Hyderabad

The human Community is based on love and trust: and both are evolved through the family',...German Ethologist, Irenaeus Eibl-Eibesfeldt, Love and Hate, NY:Holt,1971,

Though Professor Ishwaran's academic interests embraced religion, and village studies too, he had an abiding and enduring interest in family studies. Hence I have decided to pay respects to his memory by choosing that area that is family studies, for this Memorial Lecture.

It is disconcerting that the terms "family", "household", and "domestic group" have been used differently, and given various meanings, by diverse social scientists. There have been efforts made to define these terminologies on the basis of certain observable criteria, with leaving no ambiguity, for scientific purposes. Family is a dwelling unit while it is also a Kinship unit. Kinship relations are much more stronger and reliable in family than mere co-residence.

Though family and household had remained intact for long, all over, both have received observable changes in recent decades. Family in India too has undergone considerable changes in its size and structure over a period of time due to the influence of industrialisation, urbanisation, and modernisation processes. The family/ household demographic processes have remained more or less traditionally constant; they too have found some variable changes in recent times. The influence of modern institutions, including law, looks quite apparent in altering certain aspects of these fundamental segments of any community organisation, namely, family and household.

There is large scale statistical data collected by the government of India agencies, from decade to decade, that reveal the empirical situation of the phenomena. In the present talk an attempt will be made to elucidate certain conspicuous features of the fundamental organisation called family, taking 'Okka' in Coorg society in southern part of Karnataka, India, taking it as an example, the details of which have come from my field study, besides M.N.Srinivas's.

*****

Nadoja Prof. C Parvathamma, Memorial Lecture
Sponcered by Syagali Shivarudramma Trust, Mysuru.

Inclusive or Illusive Development: Myth or Reality?
(Understanding Social Change through the Works of Professor C Parvathamma)

Gayathri Devi K G

*Formerly Associate Professor of Sociology
Institute for Social and Economic Change (ISEC), Bengaluru*

After the devastating effect of COVID 19, like many other developing countries, India also is on the threshold of recovering its economy, social institutions and health, education and social security of particularly vulnerable and socially excluded groups. Besides science, technology, medicine and law, social sciences have a premier role to play in this repair and reconstruction. It is here that all the stakeholders involved in addressing the post-pandemic instabilities strongly require the guidance and recommendations of social anthropologists and sociologists to understand the extent of damage to different sections of people and design appropriate policy.

A unique characteristic of sociological/social anthropological research is its ability to look into grassroots reality, collect people's perceptions and views about government benefits acting as an advocate of people's problems and present them before policy making agencies – government, private, national or international. The sociological studies by Professor C Parvathamma, beginning from the time of our independence till more than one and a half decades after Globalization and sister processes set in, provide a rich source of such insights to understand both social structure and social change in Karnataka and India, 'from a people's perspective' or 'Bottom-Up Approach'. Of particular significance and relevance is the participant and quasi-participant observation (and related) methodologies applied by her to reach and elicit information from a cross section of marginalized and downtrodden communities. The lecture and the paper very respectfully prepared and delivered in her Great Memory reiterate the current need (against the backdrop of post-COVID society) to carry out micro and qualitative studies on various intersections of people to arrive at proper judgements about their woes and resolve them through the agency of the State and the Market.

Key Words: Social Exclusion, Inclusive Policy, Caste and Class, Social Change.

*****

CHRONOLOGICAL LIST OF THE CONFERENCES OF KSA

Chronological list of the Conferences of KSA with the details of their themes, organizing secretaries and organizing institutions

S.No	Conference Theme	Date	Organizing Institution and Place	Organizing Secretary
01	Sociology for National Development	Jan, 27-29, 1995	Kuvempu University Shivamogga	Prof. Rajashekar
02	Social Change in Free India: A Social Audit	Dec, 01 & 02, 1997	Karnataka University Dharwad	Prof. A.E. Puneeth
03	Equity, Justices and Social Transformation: A Sociological Agenda for 21 st Century	Aug, 07 & 08, 1999	Gulbarga University, Kalaburgi	Prof. S.L. Hiremath
04	Indian Society: Challenges for 21 st Century	Sept, 21 & 22, 2001	University of Mysore, Hassan	Prof. D.G. Krishnegowda
05	Crises in Rural Karnataka	Dec, 28 & 29, 2003	University of Mysore, Mysore	Prof. M. Raphael
06	Social Dynamics and Transformation: Challenges and Responses	Oct, 28-30, 2006	Karnataka University Dharwad	Prof. C.A. Somashekarappa
07	Sociology for Future: Problems and Challenges	Feb, 29 & Mar-01, 2008	Kuvempu University, Shankaraghatta Shivamogga	Prof. H.M. Panchaksharaiah
08	Globalisation, Social Exclusion and Equity	Mar, 30,31 & Apr, 01, 2009	Karnataka State Open University, Mysore	Prof. H.M. Krishnappa

09	Social Development in Karnataka: Challenges and Prospects	Jul, 04-06, 2010	Kannada University, Hampi	Prof. H.D. Prashanth
10	Development, State and Environment: Issues, Conflict and Concern	Aug, 17-19, 2016	Maharaj's College, University of Mysore	Prof. K. Kalachenegowda
11	Development Disparities and Civil Society in India	Oct, 30 th & 31 st , 2017	Gulbarga University, Kalaburgi	Prof. Sindhe Jaganath. R.
12	Social Transitions: Issues and Challenges	Aug, 31 st & Sept 01, 2018	Kannada University, Hampi	Prof. K.M. Metry and Prof. H.D. Prashanth
13	Science, Technology and Society: Responses, Reflections and Responsibilities	Sept, 13 th and 14 th , 2019	Karnataka University Dharwad	Prof. Jayashree.S.
14	Reconstructing Society in Post COVID-19 India: Challenges and Opportunities for Sociology	Nov, 09 th and 10 th , 2022	Kuvempu University, Shankaraghatta Shivamogga	Prof.Chandrashekar.E

*****

ABSTRACTS (RC 01 TO 15)

RC-01

(Page No. 01 -10)

FAMILY, MARRIAGE AND KINSHIP

Dr. R. Shastrimath, Associate Professor and Principal, Dept of Sociology
M.E.S. Arts and Commerce College, Mudalgi, MudalgiTq. Belgaum Dist.
Ph- 9448860053, Email ID- mudalgicollege@Redditmail.com.

Sl.No	Author	Title of the Paper
1.01	ಶ್ರೀಮತಿ ನಜಮುನ್ನಿಸಾಬೇಗಂ & ಡಾ.ಜಯಪಾಲ್. ಹೆಚ್,ಆರ್	ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕರಚನೆ: ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
1.02	Nandini M Hegde	Impact Of Covid 19 On Family, Marriage, And Kinship
1.03	ReshamBasanna& Dr. Shanta B. Astige	Marital Adjustment Of Intercaste Married Couples
1.04	Dr.Bapugouda M. Patil, & Shri.Nagaraj M. Kotagar	Impact Of The Covid-19 On Street Venders - A Sociological Study Of Kade Bajar Street Venders, Belagavi, Karnataka
1.05	Khushwant Singh Chauhan	“Changing Pattern Of Marriage And Social Exchange Post Covid Pandemic Era: An Overview Of Rawat – Rajput Community”
1.06	Dr. Sumanth .S. Hiremath	Interference Of ICT in Parent-Child Relationship: A Critical Analysis
1.07	Smt.Anitha.K, & Smt.Vasanti.K	Impact Of Covid-19 On Family, Education And Work Life
1.08	LaxmikantVaijanath	Major Challenges Faced By Indian Rural Families During Covid-19

RC-02

(Page No. 11 - 45)

CASTE, CLASS AND RELIGION

Dr. B. M. Govindraju, Associate Professor, Department of Sociology,
Mangalore University KONAJE, Dakshina Kannada Dist. Ph- 9481382311
Email ID:- govin.raJ@Redditmail.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
2.01	ಸಂದೀಪ ಆರ್.	ಪಂಚಮಸಾಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು
2.02	ರಾಮಾಂಜನೇಯ ಎಂ ಡಾ. ವೆಂಕಟರಮಣಪ್ಪ	ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ 'ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಿಂದಾಗಿ ಮರ್ಯಾದಾ ಹತ್ಯೆ' ಪ್ರಕರಣಗಳು; ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅಧ್ಯಯನ
2.03	ರಾಮಚಂದ್ರ,	ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ-ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ(ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಕುಂದಾಪುರತಾಲೂಕಿನಆಯ್ದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ)
2.04	ಶಿವರಾಜ ರಾಮಚಂದ್ರಗೌಡ ಡಾ.ಜಗದೀಶ್‌ಕುಮಾರ.ಸಿ.ಎನ್	ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವ್ಯಸನೀಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಿಂಧನೂರು ತಾಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)
2.05	ರಶ್ಮಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ಡಾ. ಗೋವಿಂದ ರಾಜು ಬಿ.ಎಂ	ಕೋವಿಡ್-19ನ ಎರಡನೇ ಅಲೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ದಿನನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19 ಪರಿಣಾಮ
2.06	ಆರತಿ.ಎಂ.ಎಸ್,	ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜ; ವರ್ತಮಾನದ ಸವಾಲುಗಳು
2.07	ಸಂದೀಪ ಆರ್.	ಪಂಚಮಸಾಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ
2.08	ವಿಕಾಸ ಹೆಚ್‌ಎಸ್	ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಮುಕ್ತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು (ಪಾರ್ಥಿ ಬುಡಕಟ್ಟನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ)
2.09	ಮಂಜುನಾಥ	ಉಪ್ಪಾರರ ದೈವಾಚರಣೆಗಳು
2.10	ಡಾ. ಚಿತ್ತಯ್ಯ. ಪಿ.	ದಲಿತ ಸಮುದಾಯರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
2.11	Syaligauvankar	Caste, Class And Occupational Mobility: A Sociological Study Of Agondavillage Of South Goa
2.12	Dr. Chandrashekar R V	Structural Inequality: Coved-19 Implications On Indian Society
2.13	Ruhullahfrogh	A Sociological Study Ofgirls School Dropout In Afghanistan
2.14	Evelyn Savia Fernandes	Economy, Development Andenvironmental Transitions In Chora Island, North Goa
2.15	Ghulam Hassan Naqawi	Religion And Modern Education Inafghanistan

2.16	Kumara K.S.	A Study Onteenager Emotional Adjustment In Dakshina Kannada District.
2.17	Leelavathy	The Caste System Inindia And Its Consequences
2.18	Mr. Hazrath Saheb And Dr.Nagaraja S	Status Of Women Inpinjara Community: A Sociological Analysis
2.19	Dr.Roopadevisulapi	Caste And Inequalities In Health
2.20	Vaishali Katke	Performance and Expressions of Religious Deities among Dhor and Addressing Impact of Covid-19 on the Community's Religious Outlook – A Study
2.21	Varshaa T. Naik	A Sociolinguistic Overview On Representation Of Class In Rom-Comgenrekannada Cinema
2.22	Dr. Veena Rani .P,	Impacts Of Migration On Rural Classes – A Sociological Study
2.23	Dr.Adinarayanappa .N.A	Role Of Religion In Social Mobility – A Sociological Study Of Bangalore Slums
2.24	Shashidhar	The Changing Patterns Ofmedia In Eradicating Untouchability
2.25	Dr.Shashikumara K.N. &Dr.Anjanappa B.H.	Effects Of Karnataka Land Reform Act 2020 On Scheduled Castes Intumakuru District
2.26	Mrs. Shilaaazimi, & Dr.Govindaraju BM,	The Contribution Ofmuslim Medical Institutions In The Improvement Of Public Health In Dakshina Kannada: An Overview Of Kanachur Institute Of Medical Sciences
2.27	Asfiyakousar A. Shaikh	Social Dimensions Ofastrology
2.28	Dr.Latha B.R,	Living Conditions Of Minority Groups In Bangalore – A Study Of Slums
2.29	Prof. Lokesh J.N.,	Social Stratification And Inequality In Indian Society And Constitutional Measures To Bring Equality –A Discussion
2.30	Dr.Rashmikumari A,	The Changing Patterns Ofmedia In Eradicating Untouchability
2.31	Dr Raghav Naik	Problems Faced By Kudubis In Sustainable Agriculture: A Study In Udupi District
2.32	ಡಾ. ದಯಾನಂದ.ಜೆ.ಎಸ್,	ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ಕಾಪಿಲಿಯನ್ ಸಮುದಾಯ: ವಿಶೇಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಜಾತಿ ಸಂಘಟನೆ

2.33	ನಾಗರಾಜ ಬಿ	'ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ದಕ್ಕಲಿಗರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ'
------	-----------	--

RC-03

(Page No. 46 -52)

INDUSTRY, DEVELOPMENT AND ENVIRONMENT

Prof. H.D. Prashanth, Professor, Dept of Development Studies and Director
Prasaranga, Kannada University, Hampi, Hosapet Taluk, vijayanagara District.
Ph-9449630606, Mail Id: gajaasya@gmail.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
3.01	ಮಹಂತೇಶ.ಎಸ್.	ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ದುಡಿಮೆಗಾರರ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು
3.02	ಆಶಾ.ಜಿ.ಬಿ.	ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರದಲ್ಲಿ ತಳಮಟ್ಟದ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರ ಸವಾಲು ಮತ್ತು ಸವಾಲು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು
3.03	ಕುಮಾರ ಟಿ	ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು
3.04	Prakasha D. N	A Study On Impact Of COVID-19 On Banking Sector In Karnataka
3.05	Dr.A.R.Mahesha	socio-economic and educational effects and challenges of covid -19 in india
3.06	Dr. Venkataramanappa	Socio-economic impact of COVID-19 on Unorganised Workers -A Sociological Analysis

RC-04

(Page No. 53 -106)

SOCIETY AND EDUCATION

Dr. Raghavendra Gudagunti, Associate Professor, Special Officer, Joint Director, Collegiate Education, Near new RTO office, Kalaburgi-585105. Ph-9448416207, Mail ID: mgudagunti207@gmail.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
4.01	ಮೋಹನ ಎಸ್. ಮತ್ತು ಡಾ. ಅಂಜನಪ್ಪ ಬಿ. ಹೆಚ್	ದೃಷ್ಟಿ ಸವಾಲುಗಳ ವಿವಿಧೀಕರಣೆಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು
4.02	ರಘು ಬಿ.ಎಲ್	ಸೇವಾ ನಿರತ ಸರ್ಕಾರಿಕರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ.
4.03	ತಿಪ್ಪೇಶ. ಬಿ & ಡಾ. ಜಿ.ಡಿ ನಾರಾಯಣ	ಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತು ಅರೆ-ಅಲೆಮಾರಿ ಕುರಿತು ಸಮುದಾಯಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ(ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)
4.04	ಡಾ. ವಸುಂಧರಾ ಬಿ.ಸಿ.	ಕೋವಿಡ್-19 ನಂತರದಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ : ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
4.05	ಪ್ರೊ. ಸುಭಾಸ್ ಡಿ.	ಕೋವಿಡ್-19ರ ನಂತರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು
4.06	ಕುಮಾರಿ ಸಾವಿತ್ರಿ ಕ ಹಿರೇಮಠ	ಕೋವಿಡ್-19 ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ :ಒಂದು ಅವಲೋಕನ
4.07	ರಾಜು. ಎಸ್. ಪ್ರೊ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ.	ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
4.08	ಅಂಬರೀಶ್ ಸಿ.ಎಂ,	ಕಾಪುಚಿನ್ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19ರ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕುರಿತು ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
4.09	ಡಾ. ರವಿ ಬಿ.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ(NEP) ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳ ಅನುಭವಗಳು
4.10	ನಫೀಸ ಸುಲ್ತಾನಾನೂರಾನಿಶೇಖನ್	ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು
4.11	ಹನುಮಂತಪ್ಪ	ಬೆಂಗಾಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿ
4.12	ಡಾ. ಸುನಿತ ಕುಮಾರಿ ಎಸ್	ಭಾರತದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19 ಪರಿಣಾಮ-ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

4.13	ಭೂದೇವಿ ಎಂ. ಮತ್ತು ಡಾ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ	ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
4.14	ಡಾ.ಭಾಗ್ಯಮ್ಮ.ಎನ್, ತಿಮ್ಮನಾಯಕಕೆ.ಬಿ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19 ಪ್ರಭಾವ
4.15	ಡಾ. ಕೆ.ಸಿ.ಸೋಮಲತ	ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ಯೋಜನೆಯ ಪಾತ್ರ
4.16	Dr Ramesh	Role Of National Education Policy 2020 In Inculcating Human Values
4.17	Dr. Praveen Kumar S	Impact Of Pandemic Covid-19 On Working People In An Education Institution “A Study On Employees Of Sri Adichunchanagiri Shikshana Trust (R) Channarayapatna”
4.18	Sharadambi.G	Impact Of Technology On Learning Of Students
4.19	Dinamani B.S	Reconstructing Society In Post COVID-19 India : Challenges And Opportunities For Sociology Challenges Of Higher Education In Post Covid-19 Society : With Special Reference To Mysuru District
4.20	B L Raju, H.S.Chandrashekarappa	Idea Of Online Education During COVID 19 And The Question Of Learning Of The Marginalized Children
4.21	Vasanti K. & Anitha K.,	Covid-19 And Its Impact On Teacher-Educators And Redefining State Policy.
4.22	Chandrashekar M & Dr.Jyoti .K	Women Social Entrepreneurs In India
4.23	Dr. Mahesh Ganvar	Problems Of Blind Students
4.24	Dr. KamrunnisaAsadi	Impact Of Online Classes On Post-Graduate Studentsduring Covid-19 Period: A Sociological Study In Dakshina Kannada District
4.25	Dr. Manjula S V	Impact Of Covid-19 On Education In India: A Sociological Analysis
4.26	Dr Basavaraj Hugar	Gender Discrimination -In Modern Indian Society
4.27	Ms. Gulshan Mullah	Online Teaching And Learning In New Normal’
4.28	Dr.Indrani Ghosh	Digital Divide In Pandemic Stricken India – A Review

4.29	Nafeeja Begum	Impact Of Covid 19 Pandemic On School Education In India
4.30	Prof. Neelakant Tippanna Kanni	Women Work-Life Balance On Professional And Family Life
4.31	Pallavi M ,Harshitha G & Dr. Ramya Nagesh	A Sociological Analysis On Students Perception Regarding National Education Policy 2020
4.32	Renuka Manikappa	Rural Education: Challenges And Impact Of Covid-19 In India
4.33	Sangameshwara N S & Prof.M.Gurulingaiah	Challenges In Higher Education Of India Post-Covid 19
4.34	Santhosha S A & Dr. A Ramegowda	Impact On Learning Of Engineering SC-ST Girl's Students After COVID-19” With Special Reference To Hassan District In Karnataka State.
4.35	Dr.Sumithra N	Women Participation In Higher Education In India.
4.36	Dr.SuigureshwarMathpati,	Impact Of Covid 19 On Higher Education In India.
4.37	Mr. Krishna	Women Empowerment Through Self Help Group (Shg)
4.38	Mr. Ravi Kumar Dr. Shanta Austige	Women Economic Independency By Self Help Group (Shg)
4.39	Dr.Vasuda	Women Prisoners In Bangalore
4.40	R. Thara Dr. Ramya Nagesh	A Study On Work-Life Balance Of Employees In Mnc’s During Pandemic And Post Pandemic Period
4.41	Dr. C. Somashekher	The Role Of Higher Education In Pandemic: A Study In Bengaluru City
4.42	Sheril Tellis, Dr.Ramya Nagesh	Challenges Of Government Schools In Bangalore Metropolitan City – A Sociological Study
4.43	Neelambika Indrajeet & Dr.Shivaleela Basavaraj	Education’s Impact on Crime: Analysis, Implication & Solutions in India
4.44	Dr. Kumara & Vinayaka A	A Study of Effectiveness of Covid–19 On education system in India

4.45	Dr. Sushma. R.	The Vidyagama Scheme: Reaching the Unreached during and Post Covid-19
4.46	Jagantha Gari	Higher Education In Karnataka State: Issues, Challenges And Opportunities
4.47	Hanumanth Gundappa	Agricultural Education In Karnataka State, India: A Sociological Perspective
4.48	Hanumanth B Seadamker	Gender Discrimination Among Women Professionals In Bidar City
4.49	Shakunthala	Tools And Techniques For Creation Of Quality In Higher Education In The Present Millenium.
4.50	Dr. Sathyaprakash M R	Impact of educational programs of Kite Victers on high school students in Calicut- A study
4.51	Geetha A J & Dr. Sathyaprakash. M.R	Communication of Social Responsibility in Higher Educational Institutions
4.52	ಸೋಮಶೇಖರ ಜಿ	ಕೋವಿಡ್-19 ನಂತರದ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವದ ಕುರಿತು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

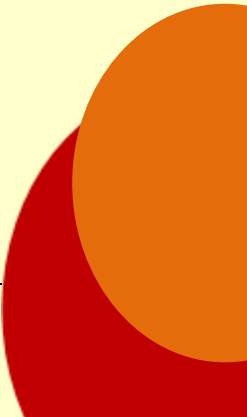
RC-05
(Page No. 107 - 120)

POPULATION, MIGRATION, DISPLACEMENT AND DIASPORA

Dr. Jaikishan Thakur, Associate Professor, Dept. Of Sociology, GFGC and PG Centre, Mahagaon Cross tq, Kalaburagi, District. Ph-99845478101, Mail Id: drjaikishan.thakur@gmail.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
5.01	ನಾಗರಾಜ ದಾನಪ್ಪ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಡಾ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ	ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರ ಋತುಮಾನ ವಲಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
5.02	ರಾಜಶೇಖರಎಸ್ ಡಾ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ	ನಾಗಾಪುರ ಹಾಡಿ-2ನೇ ಘಟಕ ಪುನರ್ವಸತಿಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡ ಜೇನುಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು : ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
5.03	Ms. Mini Mohan	'Stranded Everywhere': An Investigation Into The Impact Of Covid-19 On Migrant Laborers
5.04	Dr.Humera Nuzhat	Covid - 19 And Internal Migration In India
5.05	Dr. Mallikarjun Nagashetty & Basawaraj Channappa	Impacts Of The Covid-19 Pandemic On Women Migrant Workers
5.06	Dr.Prakash S R & Prasanna Sha	Workers Migration In India During Covid-19 Pandemic
5.07	Sangeeta Tate	Migrant Worker, Livelihood, And The Pandemic: Exploring The Trajectories and Challenges Of Banjaras In Goa
5.08	Dr. Sonalthakker	Repatriates In Goa – A Study Of Their Relocation & Reintegration
5.09	Veerabhadrappe & Dr A. Ramegowda	A Study On The Consequences Of Migration In Karnataka : Post Covid-19 Pandemic
5.10	Dr.Surendra.K	Problems Of Internal Migration In Karnataka
5.11	Padmavathi P, Dr.Jayapal H R,	Migration And Development: Interfaces, Issues And Consequences
5.12	Sharmila P. Nayak,	A Study On The Impact Of Pandemic In Rural And Urban Migration

5.13	Ashwini M Holkar & Dr. Jaikishan Takur	The Impact Of Covid-19 On The Migrant Workers In Karnataka State, India: A Sociological Study
-------------	---	---

RC-06

(Page No. 121- 149)

MARGINALIZED GROUPS, MINORITIES, WEAKER SECTIONS AND HUMAN RIGHTS

Dr. Sudha Khokate, Associate Professor, Dept. Of Sociology, Bangalore University, Bangalore. Ph- 9845710645, Mail Id: drsudhakhokate@gmail.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
6.01	ಶರತ್‌ಎನ್. ಮತ್ತು ಡಾ. ಆಂಜನಪ್ಪಬಿ.ಹೆಚ್.	ಭಿಕ್ಷುಕರ ಬದುಕು : ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
6.02	ಡಾ. ದೇವರಾಜ ಎಂ.ಎಸ್.	ಸ್ವಯಂ-ಉದ್ಯೋಗಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಪಾತ್ರ ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
6.03	ಮಹೇಂದ್ರ ದೊಡ್ಡಮನಿ ಡಾ. ಸುಭಾಸಚಂದ್ರ ಸಿ.ನಾಟೀಕಾರ	ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಪಾತ್ರ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
6.04	ಮಕ್ಕು ಮಹುಸೇನ ಅಗಡಿ ಮತ್ತು ಡಾ. ಎಸ್.ಸಿ. ನಾಟೀಕಾರ	ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
6.05	ಮಂಜುನಾಥ ಗ ದೊಡ್ಡಮನಿ ಮತ್ತು ಡಾ. ಸುಭಾಸಚಂದ್ರ ಸಿ.ನಾಟೀಕಾರ	ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
6.06	ಮಂಜುನಾಥ ಗ ದೊಡ್ಡಮನಿ	ಮಹಿಳಾ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿ ಕುರಿತು : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
6.07	ನವೀನ ಜಿ,	ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್ -19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕರೋಗದ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಪಾತ್ರಗಳು
6.08	ರಮೇಶ ಎಂ,	“2019ರ ಕೋವಿಡ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪ್ರಭಾವಗಳು” (ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವರ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ)
6.09	ಶಮೀನಾ ಆರ್. ನದಾಫ	ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
6.10	ಕುಮಾರಡಿ.ಬಿ.	ನಾಯಕ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಒಂದು ಅವಲೋಕನ
6.11	ಸಚಿನ ಕುಮಾರ ಗುದಿಗೊಪ್ಪ ಡಾ. ಶೌಕತ್ ಅಜೀಮ್	ಅಂಚೀಕರಣಕ್ಕೊಳಗಾದ ಕುಬ್ಜರು: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

6.12	ಡಾ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ	ಕರ್ನಾಟಕದ ಇರುಳಿಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಪದ್ಧತಿ
6.13	Hazrath Saheb & Dr.Nagaraja S	“Impact Of Covid 19 On Cotton Ginning Workers Of Pinjara Community”
6.14	Mahesh K.S., & Prof.M.Gurulingaiah	Understanding Marginalization with Special Reference To ‘Physically Disabled’
6.15	Vaishali Katke	Address Disparities and Marginalization of ADhor Community In Higher Education Post COVID-19 In Karnataka.
6.16	Madhu M & Prof Somashekher C	Covid-19 And Vaccine Nationalism: Effects Of Vaccine Politics On Global South Countries
6.17	Dr.Mozinha Fernandes	The Marginalized Minority, Christian <i>Gawda</i> Tribe Of South Goa: Impact Of Covid 19 And Survival Strategies
6.18	Kavya.B.H. & Dr.A Ramegowda	“Impact Of Post Covid -19 On Shillekyatha Families” With Special Reference to Hassan District In Karnataka State.”
6.19	Mahesh K.S., And Prof. M. Gurulingaiah	Marginalization And Empowerment of Physically Disabled: A Sociological Study In Karnataka
6.20	Dr.Manjula T	Post- Covid-19 And The Socio-Psychological Condition Of Marginalized Community-A Sociological Study Of Transgender Women With The Reference To Shivamogga District
6.21	Vimochana & Dr. Anjanappa. B.H	Socio-Economic Conditions Of Jog community: A Sociological Analysis (Special Reference To Challakeretaluk)
6.22	Manjula.D	Economic Empowerment Of Marginalized Groups Post Covid 19: A Study With Reference To Bengaluru City
6.23	Manjula.D Dr.Sudha Khokate	A Study On The Impact Of Covid 19 On Socio-Economic Status Of Weaker Sections Of Society At Bengaluru District.
6.24	Dr. Srinivasa D Dr. Chandra Mouli	The Socio-Economic Status Of Women In Domestic Workforce: A Cross-Sectional Study

6.25	Dr. Shashikumara K.N. & Dr. Anjanappa B.H.	Land Ownership Of Scheduled Castes – A Sociological Analysis
6.26	Dr. Savita	Problems and Challenges of Migrant Workers during Covid-19 Pandemic: A Sociological Study
6.27	Dr. Sathyaprakash M R Vinay G P	Role of communication in providing information on welfare schemes for the youth of Scheduled castes and Scheduled Tribes
6.28	Rashmi R K Shridhar SN Dr. Thippesh .K	A Study on malnutrition in Indian Children: A major problem with minor attention with special reference to Bangalore urban Karnataka

RC-07
(Page No. 150 - 189)

HEALTH, SANITATION AND WELLNESS

Prof. Sinde Jaganath, Professor and Chairman, Dept. Of Sociology, Gulbarga University, Kalaburagi. Ph- 9845925062 Mail Id: sj_ramanna@yahoo.in

Sl.No	Author	Title of the Paper
7.01	ಪ್ರಕಾಶ ಡಿ ಎನ್ ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ	ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ವೈದ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು
7.02	ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಗೌಡ	ವೃತ್ತಿಪರ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಜೀವನಶೈಲಿ ರೋಗಗಳು
7.03	ವೇಣುಗೋಪಾಲ. ಕೆ, ಡಾ.ಸುಧಾಶೋಕಾಟಿ	ಅಂಗಾಂಗ ದಾನ ಮತ್ತು ಅಂಗಕಸಿ ಮಾಡುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19ರ ಪರಿಣಾಮಕುರಿತು ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅವಲೋಕನ
7.04	ಅನಿತ ಮತ್ತು ಡಾ. ಎಂ. ಪೂರ್ವಾಚಾರ್	ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರ ಆರೋಗ್ಯ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ
7.05	ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಜಿ.	ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಕುರಿತು ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅವಲೋಕನ
7.06	ಕವಿತಯು.ಕೆ ಡಾ. ಅಂಜನಪ್ಪ ಈ	ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರ ಆರೋಗ್ಯ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
7.07	ಶಾರದಮ್ಮ	ಕನಕಗಿರಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ
7.08	ಪ್ರೊ. ಮಹಾದೇವ ಎಫ್ ವಡೇಕಾರ	“ಕೋವಿಡ್ 19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪರಿಣಾಮ”- ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ.
7.09	Dr. Nagappa B E	ವೃದ್ಧರ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಣಕಲ್ಲುಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)
7.10	ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.ಕೆ	ನೀರಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು
7.11	Dr.Nagendrappa E	Impact Of Covid-19 Pandemic On Livelihood And Social System In India-A Sociological Analysis
7.12	Sangeeta Gopal & Dr.Jaikishan Thakur	COVID-19 Outbreak: Migration, Effects On Society, Global Environment And Prevention

7.13	Neelamma Dr.Vijayalakshmi Biradar	Attitudes Of Rural Women On Open Defection Practice And Health Conditions :A Sample Survey In ShahapuraTaluka Of Yadira Taluka
7.14	Prakasha D. N	Effectiveness Of Primary Health Care In COVID-19: A Sociological Study
7.15	Dr. Ashwini Dr. Shantha B.	Understanding Of Women’s Health: A Sociological Survey
7.16	Chowdappa. V & Dr. Jyoti. K	Role of Hospital in Health Care Reform Post Covid 19
7.17	Dr. Siddagangaiah S.G.	The Role of Parents in Higher Education In Post COVID-19- A Sociological Study With Special Reference To Tumkur District
7.18	Dr. Jagadheesha M	Impact Of Covid-19 On Rural Health: A Sociological Study
7.19	Dr. Jyothi Kalayanrao	Knowledge And Awareness of Maternal Child Health Care Among Women
7.20	Manjunatha Achary Dr. Chandrashekar.E	Social And Health Conditions of Bathada Community in Udupi District
7.21	D.Sindu	Critical Discourse Analysis OfVaccine Diplomacy and Global Health Governance
7.22	Dr. Pratibha Desai	Problems Of Community Health Workers In COVID-19 Pandemic InKolhapur District: With Special Reference to The Accredited Social Health Activists (ASHAS)
7.23	Prof. Ramanjanappa.	Impact Of COVID-19 On Health Issues of Elderly-A Sociological Study
7.24	Rohit B & Dr. Ramya Nagesh Rakshitha RV	Pandemic Times of Bangalore City
7.25	Dr.Shyamaraja T	Psychological health issues among devadasi children
7.26	Sabihabanu Mirchoni & Dr. Hanumagouda C.	Health Seeking Behaviour Among Diabetes Patient: A Sociological Study
7.27	Dr.C. Somashekher	Impact Of Post Pandemic on Water, Sanitation, And Hygiene (Wash) In Begaluru

7.28	Subhaschandra J. Malled Dr. Sindhe Jaganath R.	Impact Of Covid-19 On Research Students: Social Health And E-Learning
7.29	Dr.S.B.Jadhav	Health Challenges and Opportunities After Covid-19
7.30	Vani H& Dr Prakash	Importence Of Sanitation In Prevtion Of Covid- 19
7.31	Asha R & Dr.Anjanappa B H	Infertility Among Working Couples In Information TechonologySectors :A Sociological Analysis
7.32	Jayashree & Dr. VijayalaxmiBiradar	Health Problems Of Working Women In India
7.33	Rajnikant Chandrappa Dr. Shanta B. Astige	Health Conditions of Elderly People: A Sociological Study
7.34	Mr. Subhaschandra	Role Of Women In Indian Politics
7.35	Dr. Manikamma N. Sultanpur	Healthconditions of The Post-Pandemic Era
7.36	Nagaraj Dyavanna & Dr. Shanta. B. Astige	Government Policies For Women Empoverment
7.37	Shweta Maruti Suryavanshi	Effect Of The COVID-19 Pandemic On Social Media Usage
7.38	Mahadevaswamy B M & Dr. Shashikala D J	An Overview on Health Consciousness after COVID-19 Pandemic in India
7.39	ವರ್ಣಶ್ರೀ ಆರ್. & ಡಾ. ವರ್ಣೀಸ್	ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಷಯ ಕುರಿತಂತೆ ಗೃಹಶೋಭ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

CHILDHOOD, YOUTH AND AGEING

Dr. Richard Pais, Rtd Professor of St Aloysius college “Rio Rex” Museum Road, BIJAI, Mangalore- 577004, Ph-9945413289, Mail Id: richardpais123@gmail.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
8.01	ಜಿ.ಎನ್.ಪ್ರಶಾಂತ	ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧರ ನಿಂದನೆಯಕುರಿತು ಅವಲೋಚನೆ
8.02	ಅಮರೇಶ. ಎಸ್& ಡಾ. ಸಿ. ಸೋಮಶೇಖರ	ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳ ಅನಾಥಾಶ್ರಮವಾದಪ್ಯೂಚರ್‌ಇಂಡಿಯಾ ಪೌಂಡೇಷನ್ ಮಾಗಡರಸ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು :ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
8.03	ವಿನಾಯಕ ಜಿ. ಡಾ.ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ ಎಂ	ಪೊಲೀಸ್ ನೌಕರರ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಶೋತ್ತರಗಳು: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
8.04	ನಿರಂಜನ್. ವಿ ಡಾ.ಬಿ.ಸಿ. ಮೈಲಾರಪ್ಪ	ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೀವನದ ಒತ್ತಡಗಳು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
8.05	Chandrakanth S. Toti	Problems Of Youth InIndia: Issues And Challenges
8.06	Praveen Pattar	Aspiration And Challenges Of Indian Youth
8.07	Sunil.K& Dr. Ashwini B.Jane	Covid-19 & Its Impact On Elderly In India- A Sociological Assessing
8.08	Smt. Anupama S	Impact Of Covid-19 On TheElderly People In India
8.09	Kumara K.S.	A Study OnTeenager Emotional Adjustment In Dakshina Kannada District
8.10	Shivanna H. S,	Rural Youth: Challenges AndOpportunities During Covid-19 Pandemic-A Sociological Perspective
8.11	Susheela S & Prof. Somashekher C	Impact Of Covid-19 On Mental Well-Being Of Teenagers In Bangalore : A Sociological Study
8.12	Dr. Kavita T. Naik	Impact of COVID-19 on Elderly in India

RC-09

(Page No. 203 - 248)

MEDIA, SCIENCE AND TECHNOLOGY

Dr. Sumanth S Hiremath, Professor, Dept of Sociology, Rani Chennamma University, Belagavi. Ph-9844774431, Mail Id: sumanthhiremath@gmail.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
9.01	ಪದ್ಮಾವತಿ ಕೆ.	ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19 ಪ್ರಭಾವ
9.02	ಡಾ. ಚಿತ್ತಯ್ಯ. ಪಿ.	ಯುಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
9.03	Ms. Sujata m. Patil	Impact Of Social Media On Society During Covid-19
9.04	Apeksha singegol d. Anushka sharma Shruthi t	The Role Of Mom-Bloggers In Creating Baby-Influencers During Post Covid-19: A Marxian Perspective
9.05	Dr.Chidanand U.Dhavaleshwar & Mr.Basavaraj Biradar	Technology And Social Workers: A Critical Study
9.06	Mr. Appanna N. Jirnal	A Critical Study On Students' Perception Of Online Education In India
9.07	Dr.Devata D. Gasti	Ict In Health Care
9.08	Praveen Kodbagi	The Role Of Metaverse In Changing The Landscape Of Tourism And History In India
9.09	Aishwarya R Patil	Role Of Media Science And Technology In Covid-19 Pandemic
9.10	Akshata.M .Kolkar	Role Of Media Science And Technology In Education
9.11	Dr.Kaberi Das	Media And Migrant Workers: Lesson And Impact Of COVID-19
9.12	DR.Indrani Ghosh	Digital Divide In Pandemic Stricken India – A Review
9.13	Dr. Kavya c. N. & Ms. Roopa s.	Impact Of Online Mode Of Teaching Among Rural Under Graduate Students During Covid-19
9.14	DR.Nandini G. Devarmani	Crime Reporting By Electronic Media – Analysis Of Public Opinion
9.15	Nidhi Katti	The Impact Of Technological Revolution On The Madhwa Community

9.16	Dr. Parasharam N. Basargi	The Impact Of Community Radio On Rural Development: A Sociological Study
9.17	Dr.Pooja Halyal	Cinematic Media: Mediating Tolerance And Unity In India
9.18	Ms. Preeti g. Padappagol, Dr. Sumanth s. Hiremath	Science And Technology Is The Key To Homemaker's Empowerment
9.19	Dr.rajshekhar. S. Mavinamar	Technology Diffusion Towards Industrial Development
9.20	Mr. Sachin S Hiremath	A Sociological Study On Parenting And Technology
9.21	Dr.shivanand s. Hiremath	Social Media Impactsonpeople During TheTime of Covid-19
9.22	Ms. Shwetha B Gulannavar Dr. Manjula G K	Impact of social media On Adolistic Girls: A Sociological Study
9.23	Smt. Suman v. Muchakhandi	Digital Divide: Its Implications and Challenges on The Indian Education System
9.24	Ms. Swati m. Maruche	Influence of social media On Public Relations
9.25	Ms. Varshaa t. Naik	Catchphrases In Mainstream Kannada Cinema and Its Influence On Youth: A Sociolinguistic Study (With Special Reference To Kgf 1 And 2)
9.26	Dr. Vasanti. K. Dr.Anitha. K.	People's Participation In Covid-19 Management – A Study of Public And Social Media
9.27	Mr. Veerappa rayar Dr.Chandrika k.b.	Impact of Mass-Media On Women Inclusion In Development After Covid-19 Pandemic
9.28	Mr. Maruti L. Mang Dr.Chandrika K.B.	Digital Transformation Of Education In Post Covid-19 Pandemic
9.29	Manju.S. Sanadi Dr. Sumanth S. Hiremath	A Critical Study On The Influence Of Mass Media On Girl Hostelites
9.30	Mr.Narayan Shivanand Ghanti	A Study On Customer Perception Towards Online Shopping With Special Reference To Belagavi City

9.31	Miss. Pooja s. Talawar Dr.M.P. Baligar	Media, Women And Beauty Parlour
9.32	Mr. Raghavendra Salave	Role Of Media In Rural Society: A Sociological Study
9.33	Mr. Somesh paralad Mr. Chidanand harugeri	Women And Empowerment In Digital Era
9.34	Dr.Suman muddapur Ms.Anusha sangam Dr.Vishwanath fnulimath	Social Media Tools For Library Services Delivery In Institution Libraries: A Case Study
9.35	Shivanandsaidapur & Dr. Nagaraja S	Effect Of Media And Technology On Social Status Of Rural People: An Empirical Analysis
9.36	GS Purushothama	“Mute The News Channels:A Sociological Study Of Kannada News Channels”
9.37	Dr.Nagaratna v. Parande Dr.Sumanth S. Hiremath	Feminist Digital Activism: A Critical Appraisal
9.38	Dr. Sathyaprakash. M.R & Geetha A J	Social Media and Mental Health among Generation Z and Millennial during COVID-19
9.39	Parinitha L Shinde & Dr. Sathyaprakash M R	Navigating a web of deceit: How digital immigrants consume and combat fake news
9.40	Sathyaprakash M R & Parinitha L Shinde	New media and Newsrooms: The changing role of journalists in Bengaluru city
9.41	Vinay G P & Dr. Sathyaprakash M R	Trends in reporting Science by Kannada language dailies
9.42	ಪದ್ಮಾವತಿ ಕೆ. & ಡಾ. ಸತೀಶ್ ಕುಮಾರ್	ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್ -19 ಪ್ರಭಾವ
9.43	ವಿನಯ್ ಜಿ. ಪಿ. ಮತ್ತು ಡಾ. ಸತ್ಯಪ್ರಕಾಶ್ ಎಂ. ಆರ್	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಪಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು
9.44	Dr. Saravana K, Dr. Dileep Kumar, Dr. Sachin B. S, Dr. Rajashekar C.	Digital Exclusion and caste in India: A meta-analytical Study

RC-10

(Page No. 249 - 264)

SOCIAL MOVEMENTS

Dr.Veerendra Kumar, Associate Professor, Vijayanagara Shree
Krishnadevaraya University Bellary. Ph- Mail Id:
veerendra@vskub.ac.in

Sl.No	Author	Title of the Paper
10.01	ಚಂದ್ರಕಾಂತ್	ಸಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯ ಪಾತ್ರ
10.02	ಡಾ.ರಾಘವೇಂದ್ರ.ಆರ್ ಡಾ.ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಹೆಚ್.	ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು - ಕೆಲವು ಅವಲೋಕನಗಳು
10.03	ಡಾ. ಆಕ್ಕಸಾಲಿ ಶಿವಕುಮಾರಚಾರಿ ಡಾ.ವೀರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಎನ್	ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಚಳುವಳಿಗಳು (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದಕುರಿತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)
10.04	ಡಾ. ನಾಗಪ್ಪ ಬಿ.ಈ.	“ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಳುವಳಿಗಳ ಪಾತ್ರ :ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ”
10.05	ಮಂಜುನಾಥ.ಆರ್	‘ಸುಸ್ಥಿರ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪಾತ್ರ’
10.06	ಡಾ. ರೇವಣ್ಣ ಬಿ.	ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು :ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
10.07	ಸಂತೋಷ ಪಿ,	“ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಪದಕಲಾವಿದರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅವಲೋಕನ”
10.08	Dr.SABITHA	Koraga Tribal (Pvtgs) Land Rights Movement In Coastal Karnataka.
10.09	Godlaiah.T Dr.Veerendrakumar N	Tribal Movements In Karnataka
10.10	Dr.Varadaraja S.	Indian Society And Globalisation Impact Of Economy
10.11	Venkatesh Naik R	Alertness For Conservation Of Socio-Cultural Heritage Among Banjara Community In Koppal District Of Karnataka

10.12	VijayalaxmiHipparagi	The Voice Of Sayyadri (Saihadri) Dr. Kusuma Soraba
10.13	Godlaiah.T Dr.Veerendrakumar N	Tribal Movements In Karnataka
10.14	Dr.Hanumanagouda,	Disability Rights Movement In Karnataka: A Sociological Approach
10.15	ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೆ ಎಸ್ ಡಾ. ನಾಗರಾಜ. ಎಸ್	ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮದ ಪಾತ್ರ

RC-11

(Page No. 265 - 294)

RURAL, TRIBAL AND URBAN STUDIES

Dr. Dhruva B Jyothi, Professor, Dept of Sociology, Karnataka University, Dharwad. Ph-7406489627, Mail Id: ruvajyothi10@gmail.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
11.01	ಆದಿತ್ಯ ಬಿ.ವೈ. ಮತ್ತು ಡಾ. ಎ. ರಾಮೇಗೌಡ	ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
11.02	ಬಾಬು ಪಿರಂಗಿ	ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಕ್ರಮಗಳು: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ
11.03	ಶಿಲ್ಪಕೆಎಚ್	ಕರ್ನಾಟಕದ ಕುರುಮ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಚಯ
11.04	ಎಮ್.ಜಿ.ನಾಗರಾಜ ಮತ್ತು ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ	ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
11.05	ಅರುಣ್‌ಕುಮಾರ ಜೆ ಮತ್ತು ಡಾ. ಅಂಜನಪ್ಪ ಬಿ.ಹೆಚ್,	ಕ್ರೋಮೈಟ್ ಗಣಿಗಾರರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
11.06	ದಡ್ಡಯ್ಯ ಜಿ. ಡಾ. ಅಂಜನಪ್ಪ ಬಿ.ಹೆಚ್	ಮ್ಯಾಸಬೇಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ
11.07	ಡಾ. ಧರಣೇಂದ್ರಯ್ಯ ಡಿ.,	ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನ
11.08	ಡಾ. ದ್ರಾಕ್ಷಾಯಣಮ್ಮ ಎನ್. ಸಿ.	ಮಲೆನಾಡಿಯ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
11.09	ಮಾಂತೇಶ್ ಕೆ & ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿ. ನಾಟೀಕರ್	ಶಿಳ್ಳೇಕಾತ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ
11.10	ಶ್ರೀಶೈಲ ಹಳ್ಳೂರ, & ಡಾ. ಶೌಕತ್ ಅರ್ಝೀಮ್	ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾಳಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
11.11	ರಾಜಶೇಖರ ಎಸ್ ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ	ಕೋವಿಡ್-19 ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ನಿಂದಾಗಿ ಮಾಳದ ಹಾಡಿಜೀನುಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲಾದ ಪರಿಣಾಮ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
11.12	ತಿಮ್ಮನಾಯಕ ಕೆ. ಬಿ. & ಡಾ. ಅಂಜನಪ್ಪ ಬಿ. ಹೆಚ್.	ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕೃಷಿ ಸವಾಲುಗಳು : ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

11.13	ಸುರೇಶ ಸಂಕಣ್ಣವರ ಎಸ್	ಸಿದ್ಧಿ ಜನಾಂಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
11.14	ವಿಶ್ವನಾಥ.ಕೆ ಸಿ & ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್,	ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
11.15	ಕುಮಾರಿ.ಯಲ್ಲವ್ವವಾಲಿಕಾರ, & ಡಾ.ಎಸ್.ಸಿ .ನಾಟೀಕರ,	ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡಮಹಿಳೆಯರಸಶಕ್ತೀಕರಣದಲ್ಲಿನಶಿಕ್ಷಣದಪಾತ್ರ :- ಒಂದುಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯಅಧ್ಯಯನ.
11.16	ರಮೇಶ ಕರಮುಡಿ & ಡಾ. S.C. ನಾಟೀಕರ,	ಜೇನು ಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
11.17	ಮುದುಕಪ್ಪ ಕೆ, & ಡಾ: ಶಿವಪುತ್ರಪ್ಪ	ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಡುಂಗ್ರಿಗರಾಸಿಯ ಬುಡಕಟ್ಟುವದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು
11.18	ಎಸ್‌ಜ್ಯೋತಿ	ಅಡ್ವಿಚಿಂಚೇರ್ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಚಯ
11.19	Sadashivappa Haigara & Dr Dhruva B Jyothi	A Sociological Study Of Agricultural Laborers In Havari District
11.20	Dr.Giridhar S. Dr.Gurulingaiah M.	Social Change Among TheNayaka Tribe Of Karnataka State: A Sociological Analysis
11.21	Lakshmi K.S. & Prof. M. Gurulingaiah	Implications Of Covid-19 Pandemic On Economy Of Gram Panchayat Of Bengaluru Urban District
11.22	Dr.Laxmana Naik H	Issues And Challenges Of Urban Migrant Workers During The Covid-19 Period And Policy Response By The Government Of India: A Sociological Study
11.23	Laxmi Gurikar, & Ravi S.Dalawai,	Scheduled Tribe Employed Women And Empowerment
11.24	Dr.Srinivasa D, & Dr.Kiran M Gajanoor,	The Role Of Non-Governmental Organisations For Promoting The Economic Development Of Tribals
11.25	Dr. Ravi Dalawayi,	Tribal Community Development In India: A Sociological Analysis
11.26	Gururaj.Y &Dr.Jyoti .K	Rural Women Entrepreneurship Challenges

11.27	Manohara G N	Impact Of COVID-19 Pandemic On Indian Dairy Sector: An Analysis
11.28	Ms. Ninotchka Mendes	Covid-19 Pandemic And Tourism Industry In Goa: An Explorative Case Study

RC-12
(Page No. 295 - 316)

SOCIAL PROBLEMS, POLICY AND PLANNING

Dr.Duggappa, Associate Professor, Govt First Grade College and Centre for Post Graduate Studies, Thenkanidiyur, Udupi, Udupi district-576106, Ph-9448428604, Mail Id: dkajekar5@yahoo.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
12.01	ಶರತ್‌ಎನ್. ಮತ್ತು ಡಾ. ಅಂಜನಪ್ಪಬಿ.ಹೆಚ್	ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ
12.02	ಡಾ.ಎನ್.ವೆಂಕಟನರಸಯ್ಯ	ಜಾನಪದ ಕಲೆ ತೋಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಡಿಸುವವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ - ಸ್ಥಿತಿಗತಿ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)
12.03	ಕವನ್.ಎನ್.ಐ ಡಾ.ಸುರೇಶ.ಸಿ	ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಕಲೇಶಪುರ ತಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)
12.04	ಲಕ್ಷ್ಮಿ.ಬಿ.ಎಸ್ ಡಾ.ಎನ್.ವೆಂಕಟನರಸಯ್ಯ	ಮದ್ಯಪಾನದಿಂದಾಗುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅರಸೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಾಗೇಶಪುರಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)
12.05	ಮಮತ.ವೈ.ಎನ್ ಡಾ.ಸುರೇಶ.ಸಿ	ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಕಲೇಶಪುರ ತಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)
12.06	ಡಾ. ಧರಣೇಂದ್ರಯ್ಯ ಡಿ	ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು
12.07	Prakasha D N	Perceptions And Attitudes Towards Retirement Planning By Teaching Faculties Of Selected Universities In Karnataka: An Analytical Study
12.08	Dr G. S. Sakree Naik	Reformative Methods In Correctional Centre A Sociological Perspective
12.09	Dr.G.K.Venugopal	Problems And Challenges Of Rural Women During The Covid-19 Period And Gritty Planning Response By Them: A Sociological Study
12.10	Anasuyamma	A Brief Analysis About Impact Of Covid-19 On juvenile Delinquency
12.11	Chikkananumaiah And Dr Anjanappa B.H	A Case Study On The Challenges Of Barkur Village

		In The Context Of COVID-19
12.12	Manjunathaachary Dr.Chandrashekar.E	Challenges To The Elderly People: A Case Of Bathada Community In Udupi District
12.13	Satheesh.E,	Socio And Economic Conditions Of The Aged Person In Malnad Region With Special Reference To Chikmagalur District
12.14	Dr .Vanitha D	A Sociological Study On Role Conflict Among Working Women With Special Reference To Hassan City
12.15	Dr .Vanitha D	A Sociological Study On The Street Vendors Of Hassan City, Karnataka
12.16	Suresha N.S., Dr.K.Yoganarasimhachari	Impact Of Covid 19 On Socio-Economic Conditions Of Sugarcane Growers In Mandya District
12.17	AshmitaPremanand Naik	Restructuring The Role Of Local Governing Institutions Post Covid-19: A Way Forward
12.18	Venkatesha H C Prof.M. Gurulingaiah	Problems And Prospects Of Manual Scavengers In India An Overview,
12.19	Dr.Sukeerthi,	A Study On Awareness About Child Labor Act With Special Reference To Service Sectors In Shivamogga
12.20	ಚಲುವಾದಿ ಜಗನ್ನಾಥ	ಅಂತರರಾಜ್ಯ ವಿವಾದಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಸಂಘರ್ಷ
12.21	Dr. Thimmanna	Problems of Elderly Women

RC-13

(Page No. 317 - 322)

INDIAN SOCIETY AND GLOBALIZATION

Dr. Nalini Bengeri, Associate Professor, Dept of Sociology, Govt first Grade College, Raj Nagar, Hubballi. Ph-9880685285, Mail Id: bengerinalini@gmail.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
13.01	Dr.Varadaraja S.	INDIAN SOCIETY AND GLOBALISATION IMPACT OF ECONOMY
13.02	Dr.Jagadeesha M, Dr. Sandeep Kumar B K & Kumara K.S.	Sociology a Tired Discipline: A discussion in the context of Karnataka
13.03	Prashant H	Impact of Globalization on post COVID Indian Society
13.04	ಸಚಿನ್ ಎನ್. ಜೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ. ಸತೀಶ್ ಕುಮಾರ್	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂವಹನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು: ಪುಟ್ಟಕ್ಕನ ಹೈವೆ ಸಿನಿಮಾದ ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
13.05	Dr. Umesh K Dr. Saravana K Lakshmirangaiah K N	Impact Of Globalization on Livelihood Status of Tribals: With Special Reference to Medha Community in Western Ghat

RC-14
(Page No. 323 - 350)

GENDER AND SOCIETY

Dr. Suneetha, Associate Professor, Dept of Sociology, Laxmi Soma Bangara Govt First Grade College Kota, Padukare, Udupi. Ph-9880346440, Mail Id: Udupi_sunitha@yahoo.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
14.01	ಅರ್ಪಣ ಟಿ.ಜಿ. ಪ್ರೊ. ಎ. ರಾಮೇಗೌಡ	ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾದಾದಿಯರ ವೃತ್ತಿ ತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ ಸಂಘರ್ಷ
14.02	ಅನುಷ್ಕೆ ಡಾ.ಸುನೀತ ವಿ.	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು
14.03	ಅರುಣ ಓ.ಆರ್. ಡಾ. ಎ. ರಾಮೇಗೌಡ	ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳಾ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು
14.04	ಮಂಜುನಾಥ	ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ : ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಂಬಲಿಸಿದ ಮಹಿಳೆಯರ ಯಶೋಗಾಥೆಗಳು
14.05	ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ, ಎನ್.ಬಿ. ಡಾ. ಎ. ರಾಮೇಗೌಡ	ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಚುನಾಯಿತ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ
14.06	ಶಮೀನಾ ಆರ್. ನದಾಫ	ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
14.07	ಶ್ರೀದೇವಿ ಎಂ. ಡಾ.ಕೃಪಾಲಿನಿ.ಹೆಚ್.ಎಸ್	ಜೋಗತಿಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ
14.08	ರೇಖಾ.ಎಸ್ ಡಾ ಜಯಪಾಲ್.ಹೆಚ್.ಆರ್.	ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರನಿರ್ವಹಣೆ- ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.
14.09	ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೆ. ಎಸ್. ಡಾ. ನಾಗರಾಜ	ಲಿಂಗಾಯತ ಮಹಿಳೆಯರ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
14.10	ಮಂಜಣ್ಣ ಜಿ ಟಿ ಡಾ. ಸುನೀತ ವಿ	ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು
14.11	ಸಿದ್ದಪ್ಪ. ಡಿ.ಓ	ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

14.12	Ayesha	A Conceptual Analysis of Women Entrepreneurship in Islam
14.13	Jyothi D M	Gender Based Violence
14.14	Dr. Shankaramma E	Livelihood, Network and Support Structures of Transgender during pandemic period of Covid-19: A Field notes from Bangalore City
14.15	Dr Vyshali U.	Empowerment of Tribal Women: Issues and Challenges
14.16	Dr. Sachin Savio Moraes	International Migration and Women empowerment in Rural-Goa: A Kabeerian approach
14.17	Suparna B T,	Gender Dimensions of Organ Donation
14.18	Dr. Shanta Y Bangari	Family as the agent of Gender socialization
14.19	Dr. Srinivasa D Dr. Chandra Mouli	The Socio-Economic Status of Women in Domestic Workforces: A Cross-Sectional Study
14.20	D.R. Suchithra S. R.	Covid-19 And Migration: Urban And Rural Crisis
14.21	Nandini M Hegde Dr. Chandrashekar E	Impact of Covid 19 on Women and Work
14.22	Dr. Hanamanthappa.B. Seadamkar	Gender Discrimination Among Women Professionals In Bidar City
14.23	ಸೌಮ್ಯ ಕೆ	ದಲಿತ ಕೃಷಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19ರ ಪರಿಣಾಮ ಕುರಿತು ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅವಲೋಕನ
14.24	Ms. Megha S Dr. Sathyaprakash M R	Role of information and communication technology in women empowerment: a study in Ramanagara district
14.25	ಮಮತ.ಎನ್	ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು

RC-15

(Page No. 351 - 368)

SOCIETY AND POLITY AND CULTURE

Dr. Shamala Dasog, Associate Professor and HOD, Dept of Sociology, Maratha Mandal's Arts, Commerce, Science and Home Science College, Belgaum. Ph-9341102750 Mail Id: dr.sbdasog@yahoo.com

Sl.No	Author	Title of the Paper
15.01	ಡಾ. ಧರಣೇಂದ್ರಯ್ಯ ಡಿ.	ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು
15.02	ಡಾ. ಮಂಜುಳಾ ಕೆ.ಪಿ	ಕೋವಿಡ್-19 ಮತ್ತು ಆತ್ಮ ನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ್: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ
15.03	ದಾದಾ ಅಶೋಕ ಮಾನಗಾಂವಿ, ಅಪ್ಪಣ್ಣ ನಿಂಗಪ್ಪ ಜಿರನಾಳ ಡಾ. ಚಂದ್ರಿಕಾ ಕೆ.ಬಿ,	ಜೈನ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
15.04	ಡಾ.ಶ್ಯಾಮಲಾ ದಾಸೋಗ ಮಾನೆ ಸಂತೋಷ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ	“ಕುರಿಗಾಹಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು”
15.05	ಶ್ರೀದೇವಿ ಎಂ. & ಡಾ.ಕೃಪಾಲಿನಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್.	ಎಲ್ಲಮನ ಜೋಗತಿಯರು : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ ಎಲ್ಲಮನ ಭಕ್ತರನ್ನು ಕುರಿತು)
15.06	ಡಾ. ರಾಜು ಫಿ ಕಾಂಬಳೆ ಡಾ. ಕೆ.ಬಿ.ಚಂದ್ರಿಕಾ	ಕಡೋಲಿ ಜಾತ್ರೆ
15.07	Prof Dr. S. L. Hiremath. & Sheela P Naik	Impact Of Reservation On Nayaka Community
15.08	Dr. Parasharam N. Basargi	Politics Of The Maratha Reservation: A Sociological Study
15.09	Mr. Abishai	A Sociological Investigation Of Ngo Riposte To Covid-19: Bangalore Rural Educational And Development Society (Breads)
15.10	Dr.Mouneshwar Badiger	“Positive Implications of Covid-19 on Teachers and Teaching Process: A Sociological Study”

15.11	Dr.Ramachandrappa .s Dr. Rajeshwari. A,	Tattooing Technology And Its Risks
15.12	Ms. Shweta B. Gulannavar	Cultural Beliefs of Menstruation: A Sociological Study on Adolescent Girls.
15.13	Dr. Sudnyani Biradar	A Sociological Study of Cultural Transition
15.14	Smt.Shobha.B. Sidnal	A Sociological Study of Contribution of ASHAs in Preventing Covid-19 pandemic
15.15	Dr. Sathyaprakash M R & Maruthu Pandiyan	Complex narrative in Tamil OTT series: A study of November Story

RC.1. Family, Marriage and Kinship

RC – 01.01

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆ: ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ನಜಮುನ್ನಿಸಾಬೇಗಂ

ಡಾ.ಜಯಪಾಲ್.

ವಿವಾಹ ಒಂದು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವು ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹಲವು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಸಹ ವಿವಾಹ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವೆಂದು ಬಹು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮೀರಿ ಹಲವು ಹೊರ ಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹಗಳೂ ನಡೆದಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನೇ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಜಾತಿ, ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳೆಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ಕುರಿತು ನಡೆದಿರುವ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಲೇಖನದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಜಾತಿ, ವಯೋಮಾನ, ಗ್ರಾಮ-ನಗರ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗತ್ವದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಧಾರಕ ಅಂಶಗಳ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಆಧುನಿಕ ಮನೋಧೋರಣೆಯು ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹದ ಬಗೆಗೂ ಒಲವು ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಯುವತಿಯರು ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ಸಂಗಾತಿಯ ಆಯ್ಕೆಯ ಆಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅವರ ಪೋಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಹ ಈ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕ ಅಂಶವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಅವಳ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಭಾರತದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕೆಳಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿಯವರು ಇತರೆ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ತೋರಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗಿನ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿಯವರ ಪ್ರಮಾಣವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳು ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿವೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಮುಸ್ಲಿಂರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ವಿರಳವಾಗಿದ್ದರೆ, ಕ್ರೈಸ್ತರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ವಯಸ್ಕರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ ಅಂಶಗಳೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿವಾಹದ ವಯೋಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಹೆಚ್ಚಳದ ಬದಲಾವಣೆಯು ಸಹ ಪೂರಕ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಭಾರತದ ಅಶಿಕ್ಷಿತ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ಕೆಳವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವು ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಹಾಗೂ ನಗರೀಕರಣಗಳು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಭಾರತದ ವಿವಾಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ಕುರಿತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲೋಕಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ಹೊಂದಿದೆ.

**

RC – 01.02
**IMPACT OF COVID-19 ON FAMILY, MARRIAGE, AND
KINSHIP**

Nandini M Hegde

Assistant Professor

Department of Sociology

Government First Grade College, Bidadi

This paper tries to analyze the covid 19 Pandemic and its impact on family, marriage and kinship. Covid 19 has hit family very hardly. Family is a basic unit of sociological study. Family is a group of people related by blood, marriage, or adoption. The family as a social institution has been undergoing change, both in its structure and functions. Family fulfills the needs of its members providing them with social and economic security. During the pandemic period the instances of domestic violence increased. Online learning was a challenge for the working women as the learning was complicated. Stress in the family relations increased. The number of other institutions which closed during the pandemic put more stress on the family. Working from home, online education, economic slowdown has affected family. Pandemic left many unemployed which reduced the income level of family. Income insecurity and low income was the main source of problem in family, which led to parental arguments, couple arguments which increased mental stress among children and parents. "Covid was a threat to progress, due to school closures, economic stress, service disruptions, pregnancy, and parental deaths, which put the most vulnerable girls at increased risk of child marriage" - UNICEF 8 March 2021. United Nations Population fund estimates that the covid 19 pandemic will globally result in 13 million additional child marriages over the 2020-30 decade (UNPFA 2020). The pandemic forced most relationships to a virtual mode.

Keywords: Covid 19, Pandemic, Family, stress, marriage.

**

RC – 01.03
MARITAL ADJUSTMENT OF INTERCASTE MARRIED
COUPLES

Resham Basanna
Research Scholar

Dr. Shanta B. Astige
Research Guide & H.O.D
Associate Professor, in Sociology Govt First
Gulbarga University, Kalaburagi.

Caste system has been a rigid part of Indian customs since ages. It is an evil that has made the rules and regulations of the Hindu tradition biased and unfair. Discrimination based on the caste system has ruined the society and created differences among the people belonging to different castes. Marriage is a sacred institution which binds both the woman and man in a pious relation. It gives this relation a meaning. When a marriage takes place, two souls are united and this opens new vistas in their lives. But, human beings are so selfish that have virtually spoiled the sacredness of these relations. The caste, creed and culture are the three most important elements, which are kept on the high priority list. The bride and the groom surely have to match each other's religions, community, language, culture and region. Without matching each other's religious and richness status, the bride and the groom are strictly not allowed to tie marriage knots with each other. The main objectives of the studies are .To study the socio-economic prestige of respondents. To examine the caste disparity in spiritual values and beliefs among couples. To understand marital adjustment of married couples for intercaste .As discussed in the methodology, the study is limited to the inter caste and inter religious married couples in gulbarga City. The present study is based on survey total 100 inter caste and inter married couples. The study is mainly based on the primary data. The Primary data were collected through a questionnaire consisting close ended questions. The questionnaires were personal interview method. Some of the respondents were also contacted personally and some of through the e-mail. The secondary data are drawn classified from the Govt. Publications of books, monthly journals. Wherever, necessary reference was also made in different issues of bulletins, on inter caste and inter religious marriage, internet websites and apart from this, different edition of daily newspapers, such as the Hindu, Vijay Karnataka, Indian Express, Kannada Prabha, etc, However, with time, things changed and inter caste marriage also became a part of the society. Marriages are regarded as the most important social custom and hence, were viewed as the best means to remove the barrier of caste system. Today, in Indian society, though we can see inter caste marriages, but mostly it is the part of the city culture.

RC- 01.04
IMPACT OF THE COVID-19 ON STREET VENDERS - A
SOCIOLOGICAL STUDY OF KADE BAJAR STREET
VENDERS, BELAGAVI, KARNATAKA

Dr.Bapugouda M. Patil,

Department of Sociology
KLE Society's B.K.College Chikodi.

Shri.Nagaraj M. Kotagar

Department of Sociology,
KLE Society's Shri Mrityunjaya College Dharwad.

The global Covid-19 pandemic posed unprecedented economic challenges to everyone across the world. The pandemic has disproportionately impacted the world's poor population in terms of livelihood and survival. The street vendors were among the hardest hit, suffering in the most unexpected ways as their livelihood was shattered. This study explores how street vendors survived the pandemic, as well as what obstacles and problems they faced. The study aimed to understand the effectiveness of the new scheme "Pradhan Mantri Street Vendor's Atmanirbhar Nidhi Yojana" introduced by the central government; to analyze the issues faced by the street vendors during and after the lockdown (post lockdown) and the schemes and laws passed for the street vendors that have helped them in any form during this period of uncertainty. A mixed research approach was used in the present study i.e., both quantitative and qualitative approaches were used. The Primary data was collected with 100 street vendors through personal interviews with the help of a questionnaire and personal interviews with 2 bank managers of the public sector whose banks are part of the government loan scheme to the street vendors. The exploratory study concluded that most street vendors are uneducated with low income, with lack of awareness of government-sponsored schemes, and highly dissatisfied with the business even after removal of lockdown. The study highlighted the need for promotion and creating awareness of all government schemes.

Keywords: Pandemic Covid-19, Street Vendors, Bank Managers, Awareness of Governmental Scheme, Svanidhi Se Samridhi.

*

RC – 01.05

**CHANGING PATTERN OF MARRIAGE AND SOCIAL EXCHANGE
POST COVID PANDEMIC ERA: AN OVERVIEW OF RAWAT –
RAJPUT COMMUNITY**

Khushwant Singh Chauhan

Guest faculty & PhD Research Scholar

Department of Sociology

Mohanlal Sukhadiya University, Udaipur

This paper is an attempt to address the Post Covid scenario that led to changes and significant alterations in social dynamics in Marriages of Rawat-Rajput community of Magra belt region in Rajasthan. With the basic explanation of Rawat – Rajput Community and Magra Belt region of Rajasthan, this paper would primary focus on the vital transformations being observed, during and post Covid era, in rituals, cultures and social events which got transformed, or limited, from celebration to just ceremonies. It will try to explain how Covid situation actually affected the Gift Exchange ceremonies and the 'status symbol' or the 'Show Off culture' amidst the people of this region. After the Covid era, how the social obligations got filtered and renovated in this relatively short span of time period of two years. The most pertinent aspect of the paper will be on the fundamental behavioural and outlook change that took place in people's mindset towards these ceremonies.

Keywords: - Covid Pandemic Era, Magra Belt of Rajasthan, Marriage, Rawat – Rajput, Social Exchange

***

RC – 01.06
**INTERFERENCE OF ICT IN PARENT-CHILD RELATIONSHIP: A
CRITICAL ANALYSIS**

Dr. Sumanth s. Hiremath

Dept. of Sociology Rani Channamma University, Belagavi

Introduction: The increased adoption and dependence on electronic devices, i.e. Information and Communication Technology (ICT), have potential implications for parent-child relationships. ICT and their characteristics have become more pervasive and enticing. These new devices are common, and interruptions due to these devices are likely (Brandon T McDaniel, 2016). With increases in technological devices worldwide, parental and child technoference is potentially threatening the quality of parent-child relationships and children's health and development. **Methodology:** The current paper relates an exploratory study that examines the frequency of technology interference between parent-child/children and social-emotional development. The study is based on primary and secondary sources. A study was conducted with a simple random sampling of forty-five (45) families in Belagavi city. Along with discussion with the family members, the observation method was applied to the study's aim. **Discussion:** Parent-child technology interference across six devices (cell phone/smartphone, tablet, television, computer and video game console) was reported using an adapted version of the ICT. Parents **experienced disruptions by at least two devices interrupting interactions**, and the interruptions occurred many times a day. Parents' emotional response to what they were reading on their mobile devices resulted in more frequent negative reactions, especially if the message was negative or contained stressful information. Parents also reported their feelings of stress and depression. Parents described more attention-seeking behaviours from their children when they were engrossed in using ICT, which also resulted in them snapping at their kids. **To Sum Up:** Electronic devices, particularly cell phones/smartphones, appear to interrupt parents' conversations and activities with their child/ children multiple times per day. Higher parent-child ICT interference may be adversely associated with several sub-domains of early childhood development. Parents may be advised to examine and potentially regulate technology use during family interactions critically.

Keywords: electronic devices, ICT, parent-child/children, interrupted-relationships

*

RC – 01.07
**IMPACT OF COVID-19 ON FAMILY, EDUCATION AND WORK
LIFE**

Smt.Anitha.K, M.A, MPhil,

Associate Professor,

MES Degree College of Arts, Science and Commerce, Bengaluru

Smt.Vasanti.K,

Associate Professor,

APS College of Arts and Science, Bengaluru.

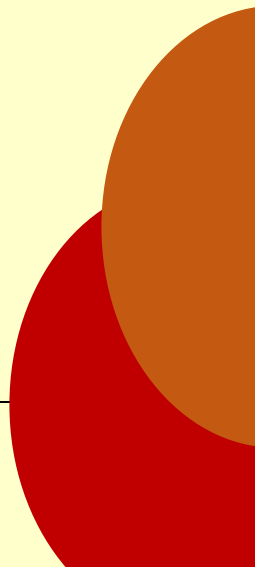
Introduction: Covid-19 and its destruction have been discussed recently by all of us. Our personal, professional, and intellectual lives have all been impacted by the fear, turmoil, and uncertainty it has brought. In this paper the Impact of COVID 19 on Family, Education and Work life are analysed. *Impact on Family:* It has been difficult for many of us, both physically and emotionally, to spend the past year with our families under lockdown due to the pandemic. In many situations, families have also experienced the loss of family members or income, factors that further complicate daily life. The closure of schools and day-care facilities has a negative impact on families because they are now responsible for raising and teaching their children. Grandparents and other informal caregivers are also unable to assist because of lockdown procedures or the requirement to keep a social distance from COVID-vulnerable individuals and the elderly. Throughout the pandemic, our houses have served as our virtual workplaces, making it difficult to establish boundaries or clearly separate work from family life. Families therefore confront the problem of establishing essential, thoughtful, and uninterrupted family time during the lockdown.

Impact on Education Sector: COVID-19 Pandemic had a serious impact on the education systems in India and the rest of the world. Pandemic necessitated worldwide lockdown, having serious impact on the lives of the students. In India, all educational activity came to a halt as around 32 crore students ceased attending their current schools or colleges. Change is inescapable, as the COVID 19 outbreak has shown. On the flip side, It has acted as a motivator for educational institutions to develop and select platforms with hitherto unexplored technology. With a new strategy and by digitising the difficulties, the education sector has been working to survive the crisis and eliminate the pandemic threat. The government of India has taken certain steps to ensure that education is accessible to all citizens of the nation. *Impact on Work life:* The pandemic has put workers in unstable employment situations at an especially high risk of losing their jobs. Family and work are the most significant aspects of everyone's lives, making work-life balance a

key issue affecting wellness. For everyone who works, finding a work-life balance is a constant challenge. The balance between work and personal life has changed as a result of working from home.

Key words: COVID-19, Pandemic, Virtual work places, Lock down, Work life balance.

*

RC – 01.08
MAJOR CHALLENGES FACED BY INDIAN RURAL FAMILIES
DURING COVID-19

Laxmikant Vaijanath,

Research Scholar

Department of Social Work, Kuvempu University

Shankaraghatta, Shivamogga

In the last two years, the entire world was stunned by the terrible disease called corona. In November 2019, the Corona virus, born in the city of Wuhan of China, had brought the world to a standstill. There was a pile of deaths everywhere. All kinds of efforts are being made to prevent this disease even today. India, which is the second most populous country in the world, was no exception to this. No matter how much India is developing today, it is still rural India. That means it consists of more villages. Families in rural India had to face a lot of problems during the corona lockdown. In this article, several of problems faced by Indian rural families are discussed like, impact on the loss of income, health deterioration, missed hospital appointments, children's education, family stress and conflict, and family relations. And the most notable impacts reported included social, economical, mental and physical health, educational, migration, reverse migration, domestic violence, food insecurity, family relations etc. and the efforts made to rebuild from these problems are also observed using by the secondary sources. The effort made by the people, government, NGOs, many associations and organizations in dealing with many problems during the lockdown is admirable.

Keywords: Covid-19 pandemic, Rural Families, Challenges.

*

RC.2. CASTE, CLASS AND RELIGION

RC - 2.01

ಪಂಚಮಸಾಲ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು

ಸಂದೀಪ ಆರ್, ಸಂಶೋಧಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಮಾನವನ ಜ್ಞಾನತೃಷ್ಣೆ ಇಂದು-ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ, ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಆತ ತಾನು ವಾಸಿಸುವ ಪರಿಸರವನ್ನು ತನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿದ ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಮತ್ತು ತಾನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಖರವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಮಾಜ ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ವಿವಾಹ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಮುದಾಯದ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಿನಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೆಲ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸಂಕುಚಿತರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪಂಚಮಸಾಲಿ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಆಚರಣೆಗಳು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಆ ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲ ಕಸುಬು ಕೃಷಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಪಂಚಮಸಾಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಿಹರ ತಾಲೂಕಿನ 40 ಜನ ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಪಂಚಮಸಾಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಕುರಿತು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು : ಪಂಚಮಸಾಲಿ, ಮಹಿಳೆ, ಸಮುದಾಯ, ಆಚರಣೆಗಳು

*

RC - 2.02

ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ 'ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಿಂದಾಗಿ ಮರ್ಯಾದಾ ಹತ್ಯೆ' ಪ್ರಕರಣಗಳು;
ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅಧ್ಯಾಯನ

ರಾಮಾಂಜನೇಯ ಎಂ

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಆಧುನಿಕತೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಯುವ ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆ, ಅಭಿರುಚಿ, ಹಾಗೂ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತನಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತನ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಆಚಾರ, ಶಾಸ್ತ್ರ-ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗದೇ ಎಲ್ಲರೂ ಇಂದಿನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಬಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಿಷೇಶ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಜಾತಿಯ ಅಡಚಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿವಾಹಿತರು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮರ್ಯಾದಾ ಹತ್ಯೆ (ಗೌರವ ಹತ್ಯೆ) ಎಂಬ ಪಿಡುಗು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮರ್ಯಾದಾ ಹತ್ಯೆ ಎಂದರೆ 'ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಲ್ಲುವುದು' ಎಂದರ್ಥ ಅಂದರೆ 'ಪುರುಷನ ಕುಟುಂಬದವರು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಗೌರವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವುದು' ಎಂದರ್ಥ. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಾಣಬಹುದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ 'ಆರುಷಿ-ತಲ್ಲಾರ್' ಮತ್ತು 'ಕುಲದೀಪ್-ಮೋನಿಕಾ' ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಾ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಅಮಾಯಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನ ನರಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಮರ್ಯಾದಾ ಹತ್ಯೆ ಅಪರಾಧಗಳ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ ಇದರಿಂದ ಅಮಾಯಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನ ನಶಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಮರ್ಯಾದಾ ಹತ್ಯೆಗಳು ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಹರಿಯಾಣ, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ, ರಾಜಸ್ಥಾನ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮರ್ಯಾದಾ ಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ರೈಂ ಬ್ಯೂರೋ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ೨೦೧೧ ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ನೀಡಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳೆಂದರೆ.

*

RC - 2.03

ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ-ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ (ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರತಾಲೂಕಿನ ಆಯ್ದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ)

ರಾಮಚಂದ್ರ,

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಭಂಡಾರ್ ಕಾರ್ ಕಾಲೇಜು,

ಕುಂದಾಪುರ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಕರ್ನಾಟಕರಾಜ್ಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಪ್ರಕಾರ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಅವಿಭಜಿತದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರಗ, ಕಮ್ಮಾರ, ಮಲೆಕುಡಿಯ ಮತ್ತು ಮರಾಠ/ಮರಾಠಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರಗ ಬುಡಕಟ್ಟುವನ್ನು (Primitive Tribe) ಆದಿಮ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಾಗಿ ಸೇರಿಸದಿರುವುದುಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ 'ಕುಡುಬಿ' ಸಮುದಾಯವು ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯವು ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿರುವುದುಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಕುಡುಬಿ'ಗಳೆಂದು ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಕುಡುಬಿ'ಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಚದುರಿಕೊಂಡು ವಾಸ್ತವಿರುವುದುಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳಾಗಿರುವ ಕುಟುಂಬ, ವಿವಾಹ, ಬಂಧುತ್ವಗಳ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕುಡುಬಿ ಕುಟುಂಬ, ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಬಂಧುತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರತಾಲೂಕಿನ ಆಯ್ದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿರುವ ಅರವತ್ತು ಕುಡುಬಿ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಮೂಲಗಳಾದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ, ಸಂದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಕುಡುಬಿಗಳು ವಾಸ್ತವಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನುಷ್ಠಾನಿಕ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯಪದಗಳು : ಕುಡುಬಿ, ಬದಲಾವಣೆ, ವಿವಾಹ, ಬಂಧುತ್ವ, ಕುಟುಂಬ, ರಕ್ತಸಂಬಂಧ.

*

RC - 2.04

ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವ್ಯಸನೀಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು (ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಾಗಿ ಸಿಂಧನೂರು ತಾಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)

ಶಿವರಾಜ ರಾಮಚಂದ್ರಗೌಡ

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ & ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,ಯಾದಗಿರಿ

ಡಾ. ಜಗದೀಶ್ ಕುಮಾರ ಸಿ.ಎನ್

ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜುಹುಣಸಗಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯ ದುಶ್ಚಟಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪಾನದ ವ್ಯಸನಕ್ಕೆ ದಾಸರಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಸಂಗತಿಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯಪಾನದಿಂದ ಆಗುವಂತಹ ದೈಹಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ತೊಂದರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವೈದ್ಯರುಗಳು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಮಧ್ಯವ್ಯಸನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಗಾಂಶಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯೊಂದರ ಪ್ರಕಾರ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨.೫ ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರು ಸಾವನ್ನಪ್ಪುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ, ಇವರ ಸಾವಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಮಧ್ಯಪಾನ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಶೇ. ೧೦ ರಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯಪಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ವ್ಯಸನಕ್ಕೊಳಗಾದವರನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದರೆ ಈ ಮಧ್ಯಸೇವನೆಗೆ ಜನ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದಾಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿಯೊಬ್ಬ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ: ಮಧ್ಯಪಾನವ ಮಾಡಿ ಇದ್ದುದೆಲ್ಲವ ನೀಡಿ ಬಿದ್ದು ಬರುವವನ ಸದ್ಭವ ಸಂತಾನವೆದ್ದು ಹೋಗುವುದು ಸರ್ವಜ್ಞ ಈ ನನ್ನ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್-೧೯ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವ್ಯಸನೀಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನೀಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸಿಂಧನೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವೆಸನಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಮಧ್ಯಪಾನಿಗಳು ಮದ್ಯದ ಅಮಲಿನಿಂದಾಗಿ ತಾವು ಆನಂದವಾಗಿರುವೆಂದೋ, ತಮ್ಮ ನೋವು, ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವುದು, ಕುಡಿತದಿಂದ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮರೆತು ಹೋಗುವವು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮಧ್ಯಸೇವನೆಯೇ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ದೇವರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯಪಾನದಿಂದ ಬಡತನ, ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಂಚಿತತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಿಂಧನೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಕೋವಿಡ್-೧೯ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವ್ಯಸನೀಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆದಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯಸೇವನೆಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬರಬಹುದಾದಂತಹ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು: ಕೋವಿಡ್-೧೯ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವ್ಯಸನೀಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು.

*

RC - 2.05

ಕೋವಿಡ್-19ನ ಎರಡನೇ ಅಲೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ದಿನನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19 ಪರಿಣಾಮ.

ರಶ್ಮಿ ಎಂ.ಎಸ್
ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ

ಡಾ.ಗೋವಿಂದರಾಜು ಬಿ.ಎಂ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು & ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, ಕೊಣಜೆ

ಕೋವಿಡ್ 19ರ ಎರಡನೇ ಅಲೆಯು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ ಹಲಿ. ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ, ಗುಜರಾತ್, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ, ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಕಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಆತಂಕಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೋವಿಡ್ 19 ಮಾರಕ ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ರೋಗ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿತ್ತು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ಜಿಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಾಂತರ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕೈಗಾರಿಕರಣವಿಸ್ತರಿಸಿದಂತೆ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನಗರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೃಷಿ ವಲಯಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ದಿನನಿತ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ಅಲೆಯು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ. ಅದಾಗ್ಯೂ, ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿದ್ದು ಬರ್ಲವರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಈ ಹೋರಾಟದೊಂದಿಗೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಸ್ತೃತ ಲಾಕ್ಡೌನ್ನೇರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದ್ದ ದಿನನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತೆರಳಲು ಇದ್ದಂತಹ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು ಆನೇಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದರು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಲಾಗದೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಸಿಗದ ಕಾರಣ ಕೃಷಿಯಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಕೈ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಮಾಡಿರುವ ಸಾಲಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಲು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಕಾರವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವ ಸೊಸೈಟಿಯ ಆಹಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು, ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಿವರ್ಡ್ಸ್:- ಕೋವಿಡ್-19, ದಿನನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ, ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ.

*

RC - 2.06

ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜ; ವರ್ತಮಾನದ ಸವಾಲುಗಳು

ಆರತಿ.ಎಂ.ಎಸ್

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ,
ಎಸ್.ವಿ.ಪಿ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.

ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆಗೆಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಮೂಲಭೂತಕಾರಣವಾಗಿಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಾಗರಿಕತೆ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಧರ್ಮದ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತೃಶಕ್ತಿವೆಂಬ ದೈವೀ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಆಂತರ್ಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಸುದೀರ್ಘಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುದೇವಿಯಾಗಿ, ಕುಟುಂಬದಕೇಂದ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಭಯ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳು, ಮಾತೃಪ್ರಧಾನತೆಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವಳು ಮತ್ತು ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದವಳು ಅನಂತರದ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬೀಜವಾಗಿ, ಕೇಡಿನ ಮೂಲವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾಳೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪುರುಷಶಕ್ತಿಗೆಅಧೀನವೆನ್ನುವಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಪ್ರಬಲಗೊಂಡಂತೆ ಮಾತೃಪ್ರಧಾನತೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತುಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಗಳೆರಡರಿಂದಲೂ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಸರಿಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತುಕೌಟುಂಬಿಕವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಪುರುಷ ಪ್ರಾಧನ್ಯತೆಗೆ ಅಧೀನಳಾಗಿ ಬದುಕುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವೆಂಬಂತೆ ಮಹಿಳೆಯು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾಗದೇ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳು ನಮ್ಮಕಣ್ಣ ಮುಂದಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣ, ನಾಗರಿಕರಣ, ಆಧುನೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯರೂಪಾಂತರ, ಅರ್ಥಾಂತರ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಾನಾಂತರಗೊಂಡಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯು, ಧರ್ಮದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆದಿಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪೂಜಿತಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ರೂಪವೇ, ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ನಗಣ್ಯವಾಗಿಅಧೀನನೆಲೆಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ “ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವಕುಟುಂಬದಯಾಜಮಾನತ್ವವನ್ನು ಸ್ವಾಯತ್ತಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪುರುಷಾಧಿಕಾರದಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಬಹಿರಂಗದ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ, ವಿದ್ಯೆಯ ಅವಕಾಶ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕೃತೆಯಾಗಿ ನಿರಂತರದುಡಿಮೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಪರಾವಲಂಬನೆಯದೈನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂತಾದದ್ದು ಸ್ತ್ರೀ ಕುಲದ ಶತಮಾನಗಳ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಅದಃಪತನಕ್ಕೆಕಾರಣವಾಗಿದೆ”(ಧರ್ಮ-ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ; ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 05). ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

*

RC - 2.07

ಪಂಚಮಸಾಲ ಸಮುದಾಯದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಸಂದೀಪ ಆರ್.

ಸಂಶೋಧಕರು

ಡಾ. ಎಂ. ಪೂರ್ವಾಚಾರ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಭಾರತವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ವೈವಿಧ್ಯ ಹಾಗೂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಗಳ ತವರೂರು ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಾಗರಿಕತೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ, ಜನಾಂಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪಂಚಮಸಾಲಿ ಸಮುದಾಯವು ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇಂದಿನ ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮದ ಒಂದು ಉಪಪಂಗಡವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪಂಚಮಸಾಲಿ ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ದ್ರಾವಿಡ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬೇರುಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪಂಚಮಸಾಲಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಾಚೀನ ಅನನ್ಯತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವೀರಶೈವ, ಶೈವ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು 12ನೇ ಶತಮಾನದ ನಂತರ ಅದು ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಒಂದು ಉಪಪಂಗಡವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. 12ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಹಾನ್ ಮಾನವತಾವಾದಿ ಬಸವೇಶ್ವರರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ಸಮುದಾಯ ಇದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಚರಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಕಾಯಕನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿಯೆತ್ತಿದ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, 'ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ' ಎಂಬ ತತ್ವ ಪರಿಪಾಲಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಪಂಚಮಸಾಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಹತ್ವದ ಚಿಂತನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು : ದ್ರಾವಿಡ, ಶೈವ ದ್ರಾವಿಡ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಶೈವ, ಸಮುದಾಯ, ಪಂಚಮುಖಿ, ಆದಿಮರು, ನಾಗರಿಕತೆ, ಶಾಸನಗಳು, ವೀರಶೈವ.

*

RC - 2.08

ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಮುಕ್ತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು (ಪಾರ್ಥಿ ಬುಡಕಟ್ಟನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ)

ವಿಕಾಸ ಹೆಚ್‌ಎಸ್,
ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ,
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ, ಹಂಪಿ-583276

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಗಮನದ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಮತ್ತು ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಕಾಡಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ತಿರುಗಿಬಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸಿಗದ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು 1871ರಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ 1879, 1911, ಮತ್ತು 1924ರಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಇಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬಂಧಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಇಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳ, ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರಿಸಲು ವಸಹಾತು, ತಂತಿಬೇಲಿಯ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಪರಾಧಿಗಳೆಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಂಕವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು, ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಇಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಚದುರಿ ಹೋದವು. 1952ರಲ್ಲಿ ಅನಂತಶಯನ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ ಸಮಿತಿಯ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರವು ಅವರನ್ನು ರೂಢಿಗತ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅಪರಾಧಿ ಕಾಯ್ದೆ ಅಡಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕೆಂದು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂದಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತ ವಿರುದ್ಧ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದ ಸಮುದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಹೊರಾಟಗಾರರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ತರಲಾದ ಕಾನೂನು, ಈ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸಮಾಜದ ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳಿಹಾಕಿತು. 1952 ಅಗಷ್ಟ 31ರ ನಂತರ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ವಿಮುಕ್ತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಅನಂತಶಯನ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 52 ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ 191 ವಿಮುಕ್ತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ 11 ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್‌ಗಳಿವೆ ಹಾಗೂ 24 ವಿಮುಕ್ತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಿದ್ದು (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ-9, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿ-2, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ-13) ಪಾರ್ಥಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಹ ಒಂದಾಗಿದೆ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕಿರುವ ಅಪರಾಧಿ ಎಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಂಕವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು : ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಾಯ್ದೆ, ವಿಮುಕ್ತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಪಾರ್ಥಿ, ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್.

*

RC - 2.09
ಉಪ್ಪಾರ ದೈವಾಚರಣೆಗಳು

ಮಂಜುನಾಥ

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಚನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ತರಹದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಚನಾ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರು, ಅವುಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣಿಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರ ಜೊತೆಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಹುಟ್ಟಿನ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ಕಥನಗಳನ್ನು ಪ್ರಭುತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪುರಾಣೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಕಾರರು ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಮೇಲ್ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಇರುವವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಕಟ್ಟುಕಥೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾರ ಸಮುದಾಯದವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮೀಸಲಾತಿ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರವರ್ಗ ೧ರ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೩ರಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾರ, ಬೆಲ್ದೂರ್, ಚುನಾರ್, ಗಾವಾಡಿ, ಗೌಂದಿ, ಕಲ್ಲು ಕುಟಿಗ ಉಪ್ಪಾರ, ಲೋನಾರಿ, ಮೇಲು ಸಕ್ಕರೆಯವರು, ಮೇಲು ಸಕ್ಕರೆ, ನಾಮದ ಉಪ್ಪಾರ, ಪಡಿತ್/ಪಡಿ, ಪಡಿತಿ, ಪಾಡಿ, ಸಗರ, ಸುಣ್ಣಗಾರ, ಸುಣ್ಣ ಉಪ್ಪಾರ, ಉಪ್ಪಳಿಗ, ಉಪ್ಪಳಿಗಶೆಟ್ಟಿ, ಉಪ್ಪಳಿಯನ್, ಉಪ್ಪೇರ, ಯಕಲಾರ ಮತ್ತು ಎಕ್ಕಲಿ ಪದಗಳು ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಮೀಸಲಾತಿ ಪಟ್ಟಿಯ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೧೫ರಲ್ಲಿ Lonari, ೧೨೬ರಲ್ಲಿ Padit, ೧೪೬ರಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೩ರ ಉಪ್ಪಾರ ಜಾತಿಯೊಂದಿಗೆ Uppar, Lingayat Uppara/Sunnagara, Gavandi, Govandi, Sagar, Kerebandiyavaru ಎಂಬ ಅದರ ಉಪಜಾತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೧೪೯ರಲ್ಲಿ Yekalar, Yaklar, Egilika ಎಂಬ ಅದರ ಉಪಜಾತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ 'ಉಪ್ಪಾರರು' ಎಂಬ ಪದಗುಚ್ಛವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾದ ದೈವಾಚರಣೆಗಳ ಕುರಿತು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪುಗಿಲು (Introduction), ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಳಿಗಳು (Research questions), ಆಧಾರ ಕಲ್ಪನೆಗಳು (Hypotheses), ಉದ್ದೇಶಗಳು (Objectives), ವ್ಯಾಪ್ತಿ (Scope), ವೈಧಾನಿಕತೆ (Methodology) ಫಲಿತಗಳು (Results), ಕಡೆನುಡಿ (Conclusion), ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿ (Endnote), ಪರಾಮರ್ಶನ ಸಾಹಿತ್ಯ (Reference literature) ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಲೇಖನದ ಒಟ್ಟು ಸಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

*

RC - 2.10

ದಲಿತ ಸಮುದಾಯ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಡಾ. ಚಿತ್ತಯ್ಯ ಪಿ.

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ,

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗ, ಮತ, ಪಂಥ, ಭಾಷೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯ ಭಿನ್ನಾಂಶಗಳ ಒಳಗೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವು ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿರುವುದು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಶ್ರೇಣಿಕೃತ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಹಿಂದೂ ಸರ್ವೇಯರಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಪೂರ್ವದವರೆಗೆ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಬಾರದವರು, ಸಮೀಪಿಸಬಾರದವರು ಮತ್ತು ನೋಡಬಾರದವರು ಎಂಬಂತೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಯುಗದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮೌಲ್ಯಗಳಾದ ಸಮಾನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರೇಮಗಳನ್ನು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ತನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ, ಅಸಮಾನತೆ, ತುಳಿತ, ಶೋಷಣೆ, ಅಪನಂಬಿಕೆ, ದ್ವೇಷ, ಸಣ್ಣತನ ಹಾಗೂ ಕೀಳರಿಮೆ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು. ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು, ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳ ತಿಳಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ದಲಿತರ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ತಿಳಿಯುವುದು.

ಭಾರತವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಒಂದು. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬರುವಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪದ ಸ್ತರವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯು ರಾಜಕೀಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಜನತೆಯು ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ: ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಂಶೋಧಕನು ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸಂದರ್ಶನ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪರಾಮರ್ಶನಾ ಗ್ರಂಥಗಳು, ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು, ವರದಿಗಳು, ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನದಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ.

*

RC - 2.11
CASTE, CLASS AND OCCUPATIONAL MOBILITY: A
SOCIOLOGICAL STUDY OF AGONDA VILLAGE OF SOUTH
GOA

Sayali Gaunkar

Research Scholar,

Ph.D. in the subject of Sociology,

D. D. Kosambi School of Social Sciences and Behavioural Studies,

Goa University, Goa.

Agonda, a quintessential village with pristine beaches, was quiet and isolated until the early 1990s when few tourists came to the area. Then, as five-star hotels, shacks, huts, entertainment clubs, and upscale restaurants emerged all over the place, the village began to attract a lot of tourists and in turn became a flourishing tourism industry in Goa. The local Agonda populace has been exposed to numerous new changes in their way of life, jobs, entertainment, social life, interpersonal relationships, cultural transformations, political leadership, and economic stability as a result of Goa's thriving tourism sector. In analysing the effects of tourism-related occupational mobility on Agonda villagers, this paper sets out to emphasize the transition from traditional occupations to exposure to a modernised labour market, as well as the emancipation and empowerment it has brought about in the lives of the local villagers. The primary focus of this study is on the transformation of the village, with the emphasis towards class, caste, and occupational mobility. The researcher is a local resident and an Insider of the village of Agonda and has used methods like participant observation and case study method to collect data on the lived experiences of the villagers and the transitions seen in the locals lives based on the caste system. The study is based on the lived experiences of villagers in Agonda. The aim of the literature is to demonstrate the consequences of caste, class, and occupational mobility. In order to comprehend the caste dynamics of the study, the researcher has also included the idea of dominant caste.

Keywords: caste, class, occupational mobility, village transitions, tourism

*

RC - 2.12
**STRUCTURAL INEQUALITY: COVID-19 IMPLICATIONS on
INDIAN SOCIETY**

Dr. Chandrashekar R V

Assistant Professor ,

Talasangamadaayagala Adhyayana Kendra

CSSEIP, National Law School of India University,

Nagarbhavi, Bengaluru,

Pandemic influenza planning in the United States violates the demands of social justice in 2 fundamental respects: it embraces the neutrality of procedural justice at the expense of more substantive concern with health disparities, thus perpetuating a predictable and preventable social injustice, and it fails to move beyond lament to practical planning for alleviating barriers to accessing care. A pragmatic social justice approach, addressing both health disparities and access barriers, should inform pandemic preparedness.

Achieving social justice goals in pandemic response is challenging, but strategies are available to overcome the obstacles. The public engagement process of one state's pandemic ethics project influenced the development of these strategies.

Historically, socially disadvantaged groups have fared the worst of any population during influenza pandemics. They will most likely continue to do so; this certainly held true for the COVID-19 pandemics. Although the pandemic is more widespread and has trouble more widely, its disparate impact on certain populations raises significant ethical concerns. It's clear that marginalized groups have consistently had higher rates of serious COVID-19 disease, including hospitalizations, than non-marginalized groups. In fact, hospitalization rates among marginalized groups have consistently been more than double those of other groups, non-Hispanics. Preliminary data analysis indicates that marginalized communities represented an astonishing 41% of hospitalized cases, although they constitute only 11% of the population of the state. India had a death rate 4 times as high as all other racial/ethnic groups combined. We focused on pandemic preparedness in India.

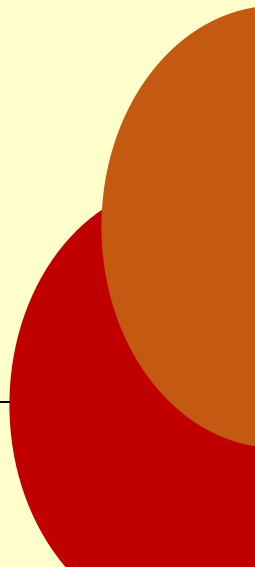
India's health system maintains that the reasons for racial/ethnic differences in hospitalization rates are unknown but suggests they may be attributable to socioeconomic factors such as "access to care, preponderance of underlying health conditions among certain ethnic or marginalized groups, and self care or care seeking behaviors suggest and reports et al confirm that differences in exposure, susceptibility, and access to health care account for

influenza-related health disparities. Socially disadvantaged persons are more vulnerable to illness, less able to protect themselves through preventive strategies, and more burdened than relatively privileged populations by public health response interventions. Inadequate access to health care impedes effective intervention when members of underprivileged populations fall ill. Structural inequalities underlie all of these factors.

Key Words: Marginalized, disadvantaged population, pandemic

*

RC - 2.13

A SOCIOLOGICAL STUDY OF GIRLS SCHOOL DROPOUT IN AFGHANISTAN

Ruhullah Frogh

Research scholar,
Mangalore University,
Mangalagangothri, Karnataka

The school dropout of boys and girls is a common and concerning issue in Afghanistan. However, due to many socio-cultural, economic, and political reasons, it is high among girls than that of boys. The present paper focuses on the causes and factors forcing girls to leave school in Afghanistan. The present study is based on the primary data collected from the Bamyan, Kapisa and Kandahar provinces of Afghanistan using a self-administered questionnaire. The sample of this study comprises 400 respondents, including men and women, selected through non-probability purposive sampling. The respondents were selected from among students, teachers, parents, officials and experts. The findings suggest that 49.8 percent of the respondents have reported female school dropout in their families and 50.2 have not reported girl dropout cases. According to the result, almost half of the respondents reported girls school dropout, which is highly concerning. The result also indicates that 32 percent of the respondents reported female dropout in their families at primary level, 42 percent at secondary level, and 26 percent at high school level. War and insecurity, poverty, shortage of accessible schools, marriage, cultural norms, lack of family permission, street harassment, illiteracy of families, lack of female teachers, and lack of awareness are the main factors contributing to girls school dropping out in Afghanistan. Interventions trying to retain more girls in school in Afghanistan may require a comprehensive educational policy that addresses social, cultural, political and economic factors of school dropout.

Keywords: Afghanistan, Girls Students, Poverty, School Dropout, Socio-Cultural Challenges.

*

RC - 2.14
ECONOMY, DEVELOPMENT AND ENVIRONMENTAL
TRANSITIONS IN CHORAO ISLAND, NORTH GOA

Evelyn Savio Fernandis

Research Scholar, Ph.D. in the subject of Sociology,
D. D. Kosambi School of Social Sciences and Behavioural Studies,
Goa University, Goa.

Chorao also known as 'Choddnnem' or 'Chodan' is one of Goa's largest islands with a diverse and rich agro and aquaculture connected to human ecology. The Chorao Island has a unique ecological and cultural history that has been exposed to modernity and development thereby harbingering many changes to its land and ecology. The villagers living on this island have preserved the authenticity and aura of the historic island which is well known for its khazan lands, churches, historic architecture, cashew, jackfruit, and mango plantations, pisciculture, and agriculture. The island also houses the remains of Asia's oldest Jesuit seminary. Being an Idyllic locale away from the buzzle of modernity, Chorao now houses leisure seekers from across the country. The uniqueness of Chorao is witnessing several new tourist adventures (eco-trails, bird watching, and local feni tasting.), these changes in my opinion are because of the proximity of the Island to the developed mainland. This paper attempts to explore and understand the emerging socio-cultural and economic transitions of the people of Chorao and their relationship with the land in transition. This paper will document the transitions perceived to be seen in terms of socio-cultural and ecological developments because of modernity. In doing so, this paper locates itself in the intellectual interface between social ecology and economic sociology.

Keywords: social ecology, cultural history, modernity, ecological developments, socio-cultural and economic transitions, economic sociology.

*

RC - 2.15
RELIGION AND MODERN EDUCATION IN AFGHANISTAN

Ghulam Hassan Naqawi

Research Scholar,
Mangalore University,
Mangalagangothri, Karnataka, India

In ancient period, the aim and role of both religions and educational institution was to bring peace harmony and good governance among the nations. After centuries, educational institutions trended new values and modernized but religions could not align themselves with the new standards and values. Therefore, religions failed to follow their main goals and could not respond to the needs of human society. But instead of withdrawing and giving their place to the educational system or other social institutions, religions confronted new values. The result of this confrontation was the promotion of extremism among religious communities. The conflict between religion and new values in all societies has caused negative effects on all social and political structures including educational institutions. In Afghanistan, the conflict between Islam and modernism has targeted the education system more than other sectors. The presence of women in markets and educational institutions, as well as curriculum, was a priority for secular and extremist governments in the last century. The communist government in Afghanistan removed the hirable from girls and gave them equal rights with boys. They ignored Islamic subjects in educational institutions. In two periods (from 1996 to 2001 and from 2021 till now), the Taliban sent girls in isolation and deprived them of education. The Taliban considered topics such as philosophy, logic, and sociology unnecessary and misleading. In the last period (from 1996 to 2001), they replaced many subjects with Arabic and Islamic subjects. In the current period, their aim is to modify the educational system according to their own beliefs.

Keywords: Religion, Education, Afghanistan, Taliban, Extremist

*

RC - 2.16
A STUDY ON TEENAGER EMOTIONAL ADJUSTMENT IN
DAKSHINA KANNADA DISTRICT.

Kumara K.S

Research scholar,
Department of Sociology,
Mangalore University.

Teenager is a stressful period of development filled with major changes in physical maturity and sexuality, cognitive processes, interpersonal adjustment, and relationships with others. Emotional maladjustment in Teenager can be caused by environmental factors, medical factors, genetics, brain chemistry, substance abuse, or a combination of these. This is the main threat to teenagers because they are the backbone of the world. This can be neglected and ignored, but it can affect teenagers even as they grow older. Most teenagers have emotional adjustment problems due to the lack of awareness of family and society. Therefore, the researcher tried to find out the emotional adjustments among Mangalore teenagers in Dakshina Kannada. The aim and objectives of the study are to assess the level of emotional adaptation of schoolchildren and to study the socio-demographic data of the respondents. The researcher used a descriptive research design for the study. The researcher used the census method to collect the data, the population is 50 people. The main conclusion of the study showed that the teenager has a high level of emotional adaptation.

Keynot: Teenager, Emotion, Adjustment, Dakshina Kannada

*

RC - 2.17

THE CASTE SYSTEM IN INDIA AND ITS CONSEQUENCES

Leelavathy

Dept. political science
Govt. first grade college
puttur Puttur TQ D.K.

Caste is basic structural feature of Hindu society all social scientists are agreed on this. Since Hinduism is generally recognized to be as much as social system as a religion. Its social framework embodying caste rituals has governed the lives of the majority of Indians for hundreds of years. Having deep roots in tradition and enjoying sanction in all religions belonging to the pre British era, caste has been the dominant principle of society organization since ancient times. In fact, barring the recent past, Hinduism has always been identified in the minds of most Indians with caste observances. The new field data which have appeared in the past decade make a fresh approach to the study of caste desirable. There is a large literature on the subject. In order to understand modern caste societies and the changes which are coming about in them? It is necessary for the field worker to use a set of general concepts concerning social organization and a set of more specific concepts concerning caste in India.

*

RC - 2.18

STATUS OF WOMEN IN PINJARA COMMUNITY: A
SOCIOLOGICAL ANALYSIS

Mr. Hazrath Saheb
Research Scholar

Dr. Nagaraja S
Research Guide & Assistant Professor
Department Sociology Tumkuru University

In Islam, there are two Sects mainly, they are Sunni and Shiya. Most of the Muslims in India belong to the Sunni community and people of the Shiya community are rarely found here. Muslims in India are Sunni communities with numerous subgroups. The Pinjara (Pinja, Penja, Bahna, or Dhunia) are named after the phrase pinjala/pinjna, which means "cotton weaver." Cleaning and reeling cotton to manufacture pillows, blankets, and even beds is their traditional vocation. Pinjara women labour as hard as their husbands. The woman also has a branch for heritage work. Pinjara girls and women have a vital role in the traditional occupation that both men and women share. Women perform nearly all of the tasks performed by males, and their partnership is also active in market issues. Despite the fact that they are illiterate, they are well-versed in business. Covid 19 has brought drastic change in the livelihood of the Pinjara women. It has brought changes in the foundational roles and responsibilities of the Pinjara women in the society and family. The government need to set up progressive policies for the Pinjara women.

Keywords: Pinjara Women, Pinjara Culture, Dalit Muslims, Muslim Sub caste, converted

*

RC - 2.19

CASTE AND INEQUALITIES IN HEALTH

Dr.Roopadevi Sulapi

Caste is a major indicator of health outcomes and mandates the need for interventions that change social structures. The caste system, with its societal stratification and social restrictions, continues to have a major impact on the country. The system, generally identified with Hinduism, is also prevalent among Christians, Sikhs and Muslims. While some barriers are broken in urban settings, many continue to persist in rural India. While the secular, socialistic and democratic principles enshrined in the Constitution demand equality of outcomes, the inherent caste-related inequality continues to dominate reality in Indian society. Much of the debate has focused on reservation in educational institutions and employment, and rarely highlights the inequalities in health. Social constructs: Many studies have documented that the caste system is a social construct in the absence of any real genetic differences among castes. Caste, in many ways, is similar to race, which is also a social concept without genetic basis. Nevertheless, these social constructs seem to have a stranglehold on human thought, perpetuating prejudice and propagating unjust societal structures.

Health indicators: Data from the National Family Health Survey-III (2005-06) clearly highlight the caste differentials in relation to health status. The survey documents low levels of contraceptive use among the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes compared to forward castes. Reduced access to maternal and child health care is evident with reduced levels of antenatal care, institutional deliveries and complete vaccination coverage among the lower castes. Stunting, wasting, underweight and anemia in children and anemia in adults are higher among the lower castes. Similarly, neonatal, postnatal, infant, child and under-five statistics clearly show a higher mortality among the SCs and the STs. Problems in accessing health care were higher among the lower castes. The National Family Health Survey-II (1998-99) documented a similar picture of lower accessibility and poorer health statistics among the lower castes.

*

RC - 2.20
**PERFORMANCE AND EXPRESSIONS OF RELIGIOUS
DEITIES AMONG DHOR AND ADDRESSING IMPACT OF
COVID-19 ON THE COMMUNITY'S RELIGIOUS OUTLOOK –
A STUDY**

Vaishali Katke

Ph.D. Research Scholar,
Department of Sociology,
Kuvempu University, Jnanasahyadri,
Shankaraghatta-577451, Shivamogga

Unlike the normal Hindu household the devotion and cultural practices of Schedule Caste community cannot be considered as concrete. It requires both participant observation and empirical inquiry to understand the source of spiritual entity in the community. The religious expressions in India are the product of majoritarian cultural expressions and belief of binding forces. During a cultural research on the Dhor practices, the semi-structured interview and observation helped understand religious attitude and helped establishing the notion if the pandemic made any impact on the religious-ness of the community. The paper addresses both the cultural-religious expression of community and uses pandemic as tool to understand if there is change in attitude of the community in addressing belief system as absolute and concrete as normal Hindus. The 240 respondents comprising of families in the clusters and homogeneous settlements have participated in the research and helped to account the research inquiry in question. The research provides an inclusive look into distinctive beliefs and helps understand transient attitude among the community and fresh understanding with global religious expression.

Keywords: Deities, Post-COVID-19, Global religious expression, Cultural religious practices

RC - 2.21

A SOCIOLINGUISTIC OVERVIEW ON REPRESENTATION OF CLASS IN ROM-COM GENRE KANNADA CINEMA

Varshaa T. Naik

Research scholar,
Dept. of Linguistics,
University of Mysore, Mysore

Cinema, in a way, is an art of capturing the conflicts of various characters of different classes using motion pictures. The main motive behind the storyline of almost all the cinemas is that a particular class of people is fighting against another class of people or a situation. Class has Always been showcased in the cinemas either directly or submerged unconsciously under the Storyline. The representation of class in cinemas and society has been debated for many years now, and yet, there remains a lack of consensus about the nature of this relationship. The Discussion of class and cinema is a wide-range topic, and the entrance perspective into this Argument, in fact, is controversial; it has been prevalent in writings revolving around cinema and class. In an effort to bring some clarity to this area, this study briefly assesses the representation of class in several Kannada mainstream cinemas of romantic-comedy (rom-com) genre, by using a sociolinguistic approach to review the transcript of cinemas. At the end of the study, it is found that the representation of class in rom-com genre mainstream Kannada cinema is often times handled in a subtly negligible way. The language used to represent class in cinema plays a major role in the society.

Key words: cinema, Kannada film, class, sociolinguistic, society.

*

RC – 2.22
IMPACTS OF MIGRATION ON RURAL CLASSES – A
SOCIOLOGICAL STUDY

Dr. Veena Rani .P

Associate Professor,
Maharani Cluster University, Bangalore

Migration has been a common phenomenon throughout the human history. Migration means the movement of people from one place to another for taking up permanent or semi-permanent residence. The migrants are often found to be working in jobs that are dirty, dangerous and degrading. On the one hand, for some migration is a positive and empowering experience and on the other hand, migrants experience human rights violation, discrimination and exploitation. However, migration has its impact on both the places i.e. the place 'from' which people have migrated and also the place 'to' which they have migrated. The migration of labor geographically, out of rural areas, and occupationally, out of agriculture and associated jobs, is one of the most pervasive features of agricultural transformations and economic growth. Most countries do not explicitly attempt to control rural out-migration. The developing countries like India have experienced dramatic declines in their rural population shares over the past 3 decades, despite significantly higher rates of natural population growth in rural than in urban areas. Internal migration redistributes populations and workforces from rural to urban areas. The world's great migrations out of rural areas are accelerating, making internal and international migration potentially one of the most important development and policy issues of the 21st Century. Migration in India is primarily of two types: Long-term migration, resulting in the relocation of an individual or household and Short-term or seasonal/circular migration, involving back and forth movement between a source and destination. Migrants constitute a 'floating' and invisible population, alternating between source and destination areas and remaining on the periphery of society. In India, internal migration has been accorded very low priority by the government, and policies of the Indian state have largely failed in providing any form of legal or social protection to this vulnerable group. There exists a serious data gap on the extent, nature and magnitude of internal migration.

**

RC - 2.23

**ROLE OF RELIGION IN SOCIAL MOBILITY – A
SOCIOLOGICAL STUDY OF BANGALORE SLUMS**

Dr. Adinarayanappa .N.A,
Associate Professor and HoD,
Dept. of Sociology, GFGC, Sulibele

Within any given culture there will almost always be some form of hierarchy. Such hierarchies can take many forms and be based on many different sets of criteria, from gender to race, to economic status, to culturally specific statuses appointed at birth. Religious stratification is one of the most common and significant forms that social hierarchies can take. Within complex, diverse societies, powerful majority religions often hold their social power over the heads of less powerful minority religions. In more homogeneous societies, religions will frequently identify different categories within the prevailing religion, creating sub-designations with varying degrees of social power. Traditionally, Hindu society in the Indian subcontinent has been divided up into separate castes, birth groups that distinguish one's social status and employment. The main groups that make up the caste system in India are as follows, in descending order of social status: Brahmins, Kshatriyas, Vishay's, and Shudras. Additionally, there is another birth group that functions outside of the caste system: the Dalits.

**

RC - 2.24

THE CHANGING PATTERNS OF MEDIA IN ERADICATING UNTOUCHABILITY

Shashidhar

Dept. of Mass Communication and Journalism,
Mangalore University

Social change is the need of the hour for eradicating untouchability, which continues to play havoc with the country. In centuries past, if Dalit's expressed views that criticized the caste system or social order imposed on them by higher castes, they would be thrashed or killed. The media, which in a democracy should give space to the every group, is dominated by Brahmins and other upper castes. The review of literature shows that very few Dalit's working in Indian newsroom. Dalit's are not only discriminated against socially and excluded from the media, but also the issues that concern them are not much amplified by the media. Media is playing very important role in eradicating untouchability through discussion, programmes, articles, advertisements etc. Blogs, websites, online forums especially the social media groups now voice the sentiments of Dalit's (untouchables). This kind of research article would help the excluded communities to understand how media plays an important role in eradicating untouchability.

**

RC - 2.25

**EFFECTS OF KARNATAKA LAND REFORM ACT 2020 ON
SCHEDULED CASTES IN TUMAKURU DISTRICT**

Dr. Shashikumara K.N.
Department of Sociology

Dr. Anjanappa B.H.
Professor,
Department of Sociology,
Kuvempu University, Jnana Sahyadri,
Shankaraghatta, Shivamogga

Land inequality has been prevailing since ancient times in Indian society. Karnataka Land Reform Act-1974 was amended in Karnataka in the year of 2020. In this view of the main points of this amendment, Section-63 Maximum Land area of a person can be increased from 20 to 40 limits (1 unit = 54 acres). Section-79(A), allows non-agricultural holders to own land with income of more than 25 lakhs. Section-79(B), allows non-farmers, educational institutions, trusts to own agricultural land. Section-79(C), the government's right to seize such land in violation of the provisions of Articles 79(a) and 79(B), of non-agricultural land has been removed under the present Amendment. Scheduled Castes have been widely opposed since the current amendment. In this background, the current issue has been chosen because it requires a thorough review of both the pro and opposition elements in this amendment. The present study aims to pro and opposition of the Karnataka Land Reforms Act-2020 and to know the awareness of Scheduled Castes about the Act. Information was collected from two sources like primary and secondary sources to supplement the present study. To collect primary data, 40 Scheduled Caste respondents living in Madhugiri taluk of Tumakuru district were selected through Simple Random Sampling Method. Study revealed that the respondents were not aware of the Karnataka Land Reforms Act-2020.

Key Words: Scheduled Castes, Land Reforms, Development, Amendment

**

RC - 2.26

**THE CONTRIBUTION OF MUSLIM MEDICAL INSTITUTIONS
IN THE IMPROVEMENT OF PUBLIC HEALTH IN DAKSHINA
KANNADA: AN OVERVIEW OF KANACHUR INSTITUTE OF
MEDICAL SCIENCES**

Mrs. Shila Azimi
Research Scholar,

Dr. Govindaraju BM,
Department of Sociology, Mangalore University.

Sound physical and mental health is important for a long enjoyable life. This study examines the role of the Kanachur Institute of Medical Sciences (KIMS) which is existed in the coastal Karnataka of Mangalore is offering medical education programs as well as the provision of healthcare services to the public. The main objective of this study is to analyze the institute's contribution to improving general public health, particularly for those who come from low socio-economic backgrounds. Furthermore, this study employed both primary and secondary data. Primary data was gathered information through personal interviews with the management of KIMS, while secondary data came from examining relevant literature available. The finding of this study reveals that the KIMS specializes in the field of medical education for its students and generally provides healthcare services to people of this district as well as outside the district. It is a known fact that everyone cannot afford medical bills and gain access to better treatments, especially those with the lowest income group people. In such cases, KIMS provides much-needed aid in the public's access to quality healthcare services. In comparison to other private hospitals, a sizable number of patients receive treatment every day at affordable costs in KIMS. This makes it more accessible to large sections of people in this region. Generally, KIMS conduct free health services programs in the nearby villages and communities like free eye camp check-up camp, free blood check-up, and other general health check-up camps, etc. Through these medical camps, KIMS provide free health care facilities to the village people in their area itself. They have mobile medical check-ups. This offers a positive impact on the well-being of those with low socio-economic status. As it increases opportunities for those who cannot afford the treatments and access to receive affordable healthcare services. The overall finding of the study suggests that such kind of institutions promotes the well-being of human health and also assist in the reduction of inequalities as well as discrimination of people in the name of medical care services. It will contribute to the positive growth of the people in the country. Keywords: Kanachur, Health Services, Patients, Health Inequalities.

**

RC - 2.27

SOCIAL DIMENSIONS OF ASTROLOGY

Asfiyakousar A. Shaikh

Research Scholar

Department of Sociology

Karnatak University, Dharwad

Human behaviours, perceptions and attitude always controlled and influenced by their beliefs, habits and practices. These beliefs and practices are either scientific or non-scientific. No doubt most of the human beings are believers, but a very few of them are non-believers in God and super natural things. Astrology is one such belief systems, through which people may plan their education, marriage, business, politics and various other socio-economic and cultural life. Even with advancement of science and technology, large numbers of people consult astrologers for their problems and prospects. Though it is psychological, sociological issues influence use and non-use of Astrology. Astrology is the 'study of the movements and positions of the sun, moon, planets, and stars in the belief that they affect the character and lives of people' (Cambridge Dictionary). Collins Dictionary viewed Astrology is the study of the movements of the planets, sun, moon, and stars in the belief that these movements can have an influence on people's lives. Though Astrology depends on the movements of stars and plants some argue that Astrology is a science. But many also commented that Astrology is pseudo science. Especially due to the influence of media and social networking, Astrology, horoscope, Vaasthu has gained more prominence even in technologically advanced era. Regardless of their educational and professional status, now-a-days seeking advice from the astrologers has become common phenomena. In fact role of astrology has increased ever than before. From the studies conducted by some scholars it is learnt that those who likely to consult astrologers are those who are under stress or losses. 'The idea behind astrology is that stars and planets have some influence on human affairs and terrestrial events. And horoscopes are an astrologer's foretelling of a person's life based on the relative positions of stars and planets'. Key words: Astrology, Occultism, pseudo science, Horoscope.

**

RC - 2.28
LIVING CONDITIONS OF MINORITY GROUPS IN
BANGALORE – A STUDY OF SLUMS

Dr. Latha B.R

Assistant professor of Sociology
Maharani Cluster University, Bangalore

In the process of Urbanization due to unplanned growth, cities overtime have become centres of squalor, squatter settlements, slums and irregular and haphazard human settlements. It is a known fact that as a part of Urbanization, the peri-urban slums of the developing world are characterized by inadequate shelter, overcrowding, lack of potable drinking water and sanitation, contaminated food, and indoor pollution are by far the greatest environmental threats to human population. The quality of life has deteriorated which is reflected in unhygienic living conditions and inadequate economic resources. The rapid growth of population has accentuated poverty and uneven distribution of natural resources. OBJECTIVES: To study the growth of slums in urban environment and To study the living conditions of minority groups in urban area. METHODS: Primary data - Interview Schedule and observation method, Secondary data - Library and reference material, News Papers, Journals etc Data analysis and interpretation. FINDINGS: The basic characteristics of the slums essentially remain the same in this slum too. The study reveals that SC-ST groups form major chunk of the slum population with 54 per cent and other minority groups are about 42 per cent. Basic facilities like sanitation, housing, roads, food, clothing etc are inadequate and of poor quality. CONCLUSIONS: It can be concluded that most of the people who live in the slums suffer from poor housing, sanitation and drinking water availability leading to health hazards. The study reveals the complex and multidimensional relationship across the slums, urbanization and poverty. In spite of numerous attempts from government and also NGOs, their level of awareness on social issues like literacy, hygiene etc is very low. The living conditions in slums of Bangalore city are very deteriorating and are posing great threat to the well being of the mankind.

**

RC - 2.29

SOCIAL STRATIFICATION AND INEQUALITY IN INDIAN SOCIETY AND CONSTITUTIONAL MEASURES TO BRING EQUALITY – A DISCUSSION

Prof. Lokesh J.N

Assistant Professor, Dept. of Sociology,
Government First Grade College,
Channarayapatna, Hassan District -573116

Though India is recording rapid economic growth and development due to the efforts taken up in the recent decades, extreme forms of poverty remain a major challenge to a majority of its citizens. Inequality and deprivation are at the increasing trend. Social exclusion stemming from group identities can lock people in long-term poverty traps. Social exclusion in India is rooted in the historically perpetuated social stratification based on caste, tribe, religion and gender to mention a few. Structural discrimination directly impedes equal access to services by way of exclusion. The Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other backward classes face structural discrimination within the Indian society. OBJECTIVES: The present paper aims to; Understand the role of social stratification in creating inequality in the Indian society Analyze the results of exploitation and discrimination among the weaker sections. FINDINGS: Structural discrimination directly impedes equal access to services by way of exclusion. The scavenger community among the Dalits is vulnerable to stress and diseases with reduced access to healthcare services. The Scheduled Tribes and Scheduled Castes face structural discrimination within the Indian society. Scheduled Tribes are mainly landless with little control over resources such as land, forest and water. They constitute a large proportion of agricultural labourers, casual labourers, plantation labourers, industrial labourers etc. All these has resulted in poverty among them, low levels of education, poor health and reduced access to resources and services. CONCLUSIONS: Thus, The SCs, STs, OBCs and Minorities have been forced to remain as the Weaker Sections of India. They are confined and oppressed to be the most exploited and marginalized sections of the country for nearly four millenniums.

**

RC - 2.30

THE CHANGING PATTERNS OF MEDIA IN ERADICATING UNTOUCHABILITY

Dr. RashmiKumari A

Dept. of Sociology,
Mangalore University

Social change is the need of the hour for eradicating untouchability, which continues to play havoc with the country. In centuries past, if Dalit's expressed views that criticized the caste system or social order imposed on them by higher castes, they would be thrashed or killed. The media, which in a democracy should give space to the every group, is dominated by Brahmins and other upper castes. The review of literature shows that very few Dalit's working in Indian newsroom. Dalit's are not only discriminated against socially and excluded from the media, but also the issues that concern them are not much amplified by the media. Media is playing very important role in eradicating untouchability through discussion, programmes, articles, advertisements etc. Blogs, websites, online forums especially the social media groups now voice the sentiments of Dalit's (untouchables). This kind of research article would help the excluded communities to understand how media plays an important role in eradicating untouchability.

**

RC - 2.31
PROBLEMS FACED BY KUDUBIS IN SUSTAINABLE
AGRICULTURE: A STUDY IN UDUPI DISTRICT

Dr Raghava Naik

Associate Professor of Sociology,
Govt First Grade College and
Udupi, Udupi District, Karnataka – 576 106

The Kudumbi were forced to migrate from Goa following religious persecution by the Portuguese during the said infamous Goa Inquisition. The Kudumbis, along with Gouda Saraswat Brahmins), Daivajnas and Vaishya Vanis who wanted to preserve their religious and cultural identity, migrated from Goa along the west coast of India, primarily through sea voyages. The Kudubis joined migrants like Saraswatbrahmins, Chitpavans, Sonars, Vanis, Devalis, and Sutars and continued to practice their language, preserving their culture and traditions. The Kudubis are a warrior community, residing at little interior places. They used to hunt wild animal that is one of the community exercises that has persisted through the centuries. The Kudubis, settled down in deep forest areas of Basrur, Barkur, Brhmavara, Mulki, Ullal area of South Kannara. They took to agriculture of farm lands of local people. They grew paddy as major crop, and different types vegetable as cash crops. Among tubers, Kesu is having high diversity. Kari kesu, bena/Bili kesu, Goikesu, Pathrode, etc., are among the major ones. Pathrode variety is famous for its leaves rather than its tuber, used as traditional wrap material to prepare some tasty, delicious food. Leaf stalk of Kari kesu is black and Bili kesu is silver white. Goikesu is bitter and stringent in taste; therefore cut pieces are soaked for few hours in water to remove the chemicals responsible for bitterness through leaching. They face a lot of problems in maintaining their sustainable agriculture. This paper deals with the agricultural problems of Kudbi community in Udupi District.

Key words: Kudbis, Agriculture, Sustainable, problems.

**

RC - 2.32

ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ಕಾಪಿಲಿಯನ್ ಸಮುದಾಯ: ವಿಶೇಷ
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಜಾತಿ ಸಂಘಟನೆ

ಡಾ.ದಯಾನಂದ.ಜಿ.ಎಸ್.

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಹಳೇಬೀಡು

ಇಂದು ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳ ಈಡೇರಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಕೆಲವು ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಿಲಿಯನ್ ಸಮುದಾಯದವರು ಇಂದಿನ ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ ಮೈಸೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಮೂಲತಹ ಒಕ್ಕಲಿಗರಾಗಿದ್ದು ಇಂದಿಗೂ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ವಲಸಿಗ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯೊಳಗೆ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಪಿಲಿಯನ್ ಸಮುದಾಯದವರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಪಿಲಿಯನ್ರಲ್ಲೂ ಜಾತಿ ಸಂಘಟನೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದು ಅವರು ವಾಸಿಸುವ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಪ್ರಬಲ ಜಾತಿಯವರಾಗಿ ಆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮುದಾಯದ ಯಾವುದೇ ವಿವಾದಗಳು ಮೊದಲು ಜಾತಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಿರ್ಮಾನಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ 5 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ ರಥೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಪ್ರಮುಖರಾದ ನಾಟಂಕಾರರ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಲಸಿಗ ಸಮುದಾಯವಾಗಿ ಕಾಪಿಲಿಯನ್ರ ವಿಶೇಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಜಾತಿ ಸಂಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ವಿಶೇಷ ಪದಗಳು :ಕಾಪಿಲಿಯನ್ರು, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಂಘಟನೆ.

**

RC - 2.33

ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ದಕ್ಕಲಿಗರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ'

ನಾಗರಾಜ ಬಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಆವರಣ
ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೆಂಗಳೂರು

ಭಾರತೀಯ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅತಿ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದುದು ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳು ಕೆಳಜಾತಿಗಳನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ ಶೋಷಿತ ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳೇ ತಮಗಿಂತಲೂ ಕೆಳ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಶೋಷಿತ ವರ್ಗದಿಂದಲೇ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಸಮುದಾಯವೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ದಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯ. ದಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ನಾವು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ನೋಡುವುದಾದರೆ ೨೦೧೧ ನೇ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ೫೭೪೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿ ೨೬೦೦, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೩೦೦, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ೧೦೦೦, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ೫೦೦, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ೨೦೦, ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ೬೦, ಒಡಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ೬೦, ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ೨೦, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ನೆಲೆಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ದಕ್ಕಲಿಗ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೂಢಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೂಢಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಅವರ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡ ರೂಢಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ದಕ್ಕಲಿಗ ಜನರಿಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶದ ದಕ್ಕಲಿಗ ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳು, ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳು ವಿಲೇವಾರಿ, ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು (Litigations) ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿ(System)ಯೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಆಧುನಿಕತೆ ಇವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿಲ್ಲ. ದಕ್ಕಲಿಗರು ಮಾದಿಗ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು ದಕ್ಕಲಿಗರು ವಂಶಾವಳಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದು ಸಹ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ ವಾಸಿಸಲು ಮನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಅಲೆಮಾರಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಅಲೆಮಾರಿ ಜೀವನದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಗುಪ್ತ ಲಿಪಿ: ಶೋಷಣೆ, ಭಿಕ್ಷೆ ಪಡೆಯುವುದು, ಅಲೆಮಾರಿ ಜೀವನ.

RC.3. INDUSTRY, DEVELOPMENT AND ENVIRONMENT

RC-3.01

ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ದುಡಿಮೆಗಾರರ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು

ಮಹಂತೇಶ.ಎಸ್.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,

ಹಂಪಿ,ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ-583276

ಕೋವಿಡ್-19 ನಿಯಂತ್ರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ದುಡಿಯುವ ಜನರ ಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲೂ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಭೀರಿರುವ ಪರಿಣಾಮ ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರವಾದುದು. ಈ ಕೋವಿಡ್ ಸಾಂಕ್ರಮಿಕವು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಭೀರಿ ಜನರ ಜೀವನವನ್ನು ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳ್ಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೋವಿಡ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳಗಳು ಮುಚ್ಚಿಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆದಾಯದ ನಷ್ಟ, ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ, ಬಡತನ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೊದವರು ಎದುರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾದುದಾಗಿದೆ. ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ನಿಂದಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಎದುರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಆಶಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ದುಡಿಮೆಗಾರರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಹಿನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಎದುರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು, ಆಶ್ರಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಕಿರುಕುಳ ಮತ್ತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ವಂತ ಊರುಗಳಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಆದ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಲೇಖನದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು: ಕೋವಿಡ್, ಆಶ್ರಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ, ಅಸಂಘಟಿತ, ದುಡಿಮೆಗಾರರು, ಲಾಕ್‌ಡೌನ್, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ವಲಸೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ,

**

RC-3.02

ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರದಲ್ಲಿ ತಳಮಟ್ಟದ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರ ಸವಾಲು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು

ಆಶಾ.ಜಿ.ಬಿ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದ ಆಶಯ ಕೋವಿಡ್-19 ಪಿಡುಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರದಲ್ಲಿ ತಳಮಟ್ಟದ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಎದುರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಮಿಕವು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತಹ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ತಂದಿತು. ಈ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ 120 ಮಿಲಿಯನ್ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲದ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಳಮಟ್ಟದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಾದ ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಬಿಸಿಯೂಟ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಎ.ಎನ್.ಎಂ, ಹಾಗೂ ಅರೆಕಾಲಿಕ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಕೋವಿಡ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಟ್ ಲೈನ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ (ಮುಂಚೂಣಿಯ ಕೆಲಸಗಾರರಾಗಿ) ಆಗಿ ದುಡಿದಿರುವುದು ಗೋತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಗೌರವ ಸಂಭಾವನೆ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕೋವಿಡ್-19ನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತಳಮಟ್ಟದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಎದುರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ರೋಗಕಾರಕಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕೋವಿಡ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೋವಿಡ್‌ವೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಸ್ತು ನಿಷ್ಠ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಾಗ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವು ತಳಮಟ್ಟದ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಅವರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮುಂದೆ ಎದುರಾಗಬಹುದಾದ ಸಾಂಕ್ರಮಿಕಗಳ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಶಯ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿದೆ.

ಲೇಖನದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು: ಕೋವಿಡ್, ಮಹಿಳೆ, ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ, ಅಸಂಘಟಿತ, ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಲಾಕ್‌ಡೌನ್,

**

RC-3.03

ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು

ಕುಮಾರ ಟಿ

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದ ಆಶಯ ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿತು. ಈ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲದೇ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಒಳಪಟ್ಟಿವೆ. ಕೋವಿಡ್-19 ನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರು, ಕೃಷಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೋವಿಡ್-19 ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಥಿಕವಾಗಿ ದೊರಕುವ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಭೂಹಿಡುವಳಿ ಹೊಂದಿರುವ ಕೃಷಿಕರು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕೇತರ ಹಣಕಾಸು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದರು. ಈ ಎರಡು ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ದುಡಿಮೆಗಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಕೋವಿಡ್-19 ನಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ನಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೇತರ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಯಿತು. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೇತರ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಬದುಕಿಗೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ದುಡಿಯಲೇಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೃಷಿಕರ ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಕೋವಿಡ್ ಪೂರ್ವ, ಕೋವಿಡ್ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಕೋವಿಡ್‌ವೇತರರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಾಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತೃತವಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಕೃಷಿಕರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು: ರೈತರು, ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕೃಷಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಲಾಕ್‌ಡೌನ್, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರು, ಕೋವಿಡ್.

*

RC-3.04

**A STUDY ON IMPACT OF COVID-19 ON BANKING SECTOR
IN KARNATAKA**

Prakasha D. N

Research Scholar,

Department of Sociology,

Kuvempu University,

Shankaraghatta Shivamogga

Banking sector is providing the financial support to all these sectors by disbursing loans, advances, short term credits, issuing letter of credit, bank guarantees etc. as its traditional work. The new phase of Indian Banking resemble in work like providing support, digital banking, e-commerce, tele-banking, e-kiosk and many more. During, the COVID-19 pandemic negatively effects on economic status in Karnataka. Perhaps the most tragic period of history human has ever seen and no country escaped safe from its impact. The Karnataka economy has been particularly affected due to COVID-19 Pandemic. Indian Banking sector faced and continue to face many challenges. Government and RBI made necessary changes in their policy with the help of reforms for facing COVID-19 pandemic. The objective of the research paper is to study the situation of banking sector during covid-19 in Karnataka and the reforms RBI bought in its policy due to COVID-19 and also in general how the Banking Sector is affected by COVID-19. It's true that banks are established in India with a primary purpose to make profit by giving expected services to customers. But Covid19 has changed the scenario of the customers. Due to lockdown and shut down of businesses income source of the people came to close down. These challenges are negatively effect on banks.

Keyword: Covid-19, Banking sector and Online-banking

**

RC-3.05
SOCIO-ECONOMIC AND EDUCATIONAL EFFECTS AND
CHALLENGES OF COVID -19 IN INDIA

Dr.A.R.Mahesha

Associate Professor of Sociology,
Maharani Arts, Commerce
& Management College,
Bangalore-560001

Corona virus disease 2019 (COVID19) pandemic, caused by SARS-COV2, is of unprecedented global public health concern. Corona viruses are a large family of zoonotic viruses that cause illness ranging from the common cold to severe respiratory diseases. Zoonotic means these viruses are able to be transmitted from animals to humans. There are several corona viruses known to be circulating in different animal populations that have not yet infected humans. COVID-19 is the most recent to make the jump to human infection. The pandemic has been affecting the entire food system and has laid bare its fragility. Border closures, trade restrictions and confinement measures have been preventing farmers from accessing markets, including for buying inputs and selling their produce, and agricultural workers from harvesting crops, thus disrupting domestic and international food supply chains and reducing access to healthy, safe and diverse diets. The pandemic has decimated jobs and placed millions of livelihoods at risk. As breadwinners lose jobs, fall ill and die, the food security and nutrition of millions of women and men are under threat, with those in low-income countries, particularly the most marginalized populations, which include small-scale farmers and indigenous peoples, being hardest hit. Millions of enterprises face an existential threat. Nearly half of the world's 3.3 billion global workforce are at risk of losing their livelihoods. Informal economy workers are particularly vulnerable because the majority lacks social protection and access to quality health care and have lost access to productive assets. Without the means to earn an income during lockdowns, many are unable to feed themselves and their families. For most, no income means no food, or, at best, less food and less nutritious food.

Key words: Public health, Social protection, Trade restrictions, Livelihood.

**

RC-3.05

**SOCIO-ECONOMIC IMPACT OF COVID-19 ON
UNORGANISED WORKERS -A SOCIOLOGICAL ANALYSIS**

Dr. Venkataramanappa

Assistant Professor,

Department of Sociology,

Bangalore University, Jnanabharati, Bengaluru

Since the raise of human life on earth, mankind had one or the other diseases, such one of the alarming diseases around the world was Covid-19, which had record of more than 94.5 million confirmed cases of Covid-19 and more than 2 million fatalities as a direct result of the pandemic and indirectly had impact on socio-economic aspects of life of large quantum of people around the world and resulted in disorder of social life such as self and social isolation and distress due to ill effects of market functioning, loss of jobs leading to zero income and low quality standard of life further resulted fatalities across world. Given this backdrop, India is one of the second largest populous country of world with socially unequal in terms of many parameters in general and organised and unorganised workers in particular, the present study aims to know Socio-economic impact of Covid-19 on unorganised workers in India. To study the said objective, here study adopts multiple tools of sampling, data sources and analytical techniques as part of research methodology. The study revealed that pandemic had a significant impact on the unorganised sector workers in India in terms of increased poverty, hunger, hardship, unemployment and even other issues become even more severe in terms economic and social inequalities. This study based on findings, tries to combat unimaginable occurrences of socio-economic life disorder of unorganised sector workers with policy packages for restoring their life in order way of happiness and wellness. In the event of such occurrences in future, it also makes an additional research on a more comprehensive suggestions based on generalised findings of this study for all developing counties around the world.

Keywords: Covid-19, Unorganised Sector workers, Socio-economic factors, isolation, life disorder.

*

RC.4. SOCIETY AND EDUCATION

RC – 4.01

ದೃಷ್ಟಿ ಸವಾಲುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು

ಮೋಹನ ಎಸ್

ಸಂಶೋಧಕರು

ಡಾ. ಆಂಜನಪ್ಪ ಬಿ. ಹೆಚ್.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಞಾನಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಭಾರತವು ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಯಶಸ್ಸು ಒಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದಾರಿದೀಪ ಅಲ್ಲದೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮೊಳಕೆಗೆ ನೀರೆರೆದು ಪೋಷಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ್ದು, ಪೋಷಕರದ್ದು, ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಮತ, ಲಿಂಗ, ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೀರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಹ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹೊಂದಿದ್ದರು ಸಹ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಹೊರಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ವಿಕಲಚೇತನರ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾತ್ರ ಬಹು ಮುಖ್ಯ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಸವಾಲುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನವು ದೃಷ್ಟಿ ಸವಾಲುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಂಧ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ 54 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮೂಲಗಳಾದ ಸಂದರ್ಶನ ಅನುಸೂಚಿ ಮತ್ತು ಅವಲೋಕನ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅನುಷಾಂಗಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

**

RC – 4.02

ಸೇವಾ ನಿರತ ಸರ್ಕಾರಿಕಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು
ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ.

ರಘು ಬಿ.ಎಲ್

ಸಂಶೋಧಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಮಹಾರಾಜಕಾಲೇಜು

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು.

[
2009ರ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಸೇವಾನಿರತ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಸೇವಾನಿರತ ಕಿರಿಯ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ವೃತ್ತಿಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖಾಂಶವಾಗಿದ್ದು, ಗುಣಾತ್ಮಕದಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುನ್ನೋಟವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಾರಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಗುಣಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ತಳಹದಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಕರ ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಸೇವಾನಿರತ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಭೋಧನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಸೇವಾನಿರತ ಸರ್ಕಾರಿಕಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಿದ್ದು, ಅವರ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ವೃತ್ತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜರುಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶವು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪಡೆದಿರುವ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. ಸೇವಾನಿರತ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ನೀಡುವ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸರಳಯಾದೃಷ್ಟಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಿಕಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮಾಹಿತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ ಮತ್ತು ಟಿ.ನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸರ್ಕಾರಿಕಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳಿಂದ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಕೈಪಿಡಿಯ ಮೂಲಕ 184 ಮಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಚೈತನ್ಯ, ಬಹುಮುಖಿ, ಟಿ.ಎಲ್.ಎಂ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಸಮನ್ವಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ನಲಿ-ಕಲಿ, ಮೌಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸ, ಜೀವನ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಓದುಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಸೇವಾನಿರತ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಸೇವಾನಿರತ, ಶಿಕ್ಷಕ, ತರಬೇತಿ, ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳು, ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ, ಟಿ.ನರಸೀಪುರ.

**

RC – 4.03

ಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತುಅರೆಅಲೆಮಾರಿಕುರಿಗಾಹಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು
ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ(ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಸಪೇಟೆತಾಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ.)

ತಿಪ್ಪೇಶ. ಬಿ

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಜಿ.ಡಿ ನಾರಾಯಣ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ.ಹೆಚ್.ಡಿ.ದೇವೇಗೌಡ ಸ.ಪ್ರ.ದಕಾಲೇಜು, ಪಡುವಲಹಿಪ್ಪೆ,

ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ ಹಾಸನ-573211

ಭಾರತದೇಶವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದಂತಹ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ಹಲವಾರುಜಾತಿಧರ್ಮಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಒಡಲೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಹಲವಾರು ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.ಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತುಅರೆಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಒಂದುಕಡೆ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇತಮ್ಮಜೀವನವನ್ನು ಈ ಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತುಅರೆಅಲೆಮಾರಿಕುರಿಗಾಹಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತುಅರೆಅಲೆಮಾರಿಕುರಿಗಾಹಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಮ್ಯಾಸಬೇಡ, ಕಾಡುಗೊಲ್ಲ ಮತ್ತುಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಕುರಿಗಾಹಿತನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಸಮುದಾಯದವರುಕೂಡ ಈ ಕುರಿಗಾಹಿತನ ಮಾಡುವುದನ್ನುಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು..ಇವರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಲವು ಬಾರಿಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆತಮ್ಮಕುಟುಂಬದಜೊತೆಗೆಕುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷವಿಡೀಇವರುಅಲೆಮಾರಿತನದಲ್ಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹಾಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತುಅರೆಅಲೆಮಾರಿಕುರಿಗಾಹಿ ಸಮುದಾಯಗಳುಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ, ಇವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಗೊಂಡು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಪತ್ರಿಕೆಇದಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು: ಅಲೆಮಾರಿ, ಅರೆಅಲೆಮಾರಿ, ಕುರಿಗಾಹಿ, ಸಮುದಾಯ

**

RC – 4.04

ಕೋವಿಡ್-19 ನಂತರದಲ್ಲನ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ : ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಡಾ. ವಸುಂಧರಾ ಬಿ.ಸಿ.

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು

ಬಿ.ಆರ್. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಭದ್ರಾವತಿ ತಾಲೂಕು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಗ್ರಾಮಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು, ಅಶಿಕ್ಷಿತರು ಮತ್ತು ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವರು ಎಂದು ಟೀಕಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಇವರ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಾನವನ ಜೀವನದ ಸಾಧನ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಗುವಿನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಅಗತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರ, ಶಿಸ್ತು, ದೇಶಾಭಿಮಾನ, ಸಂಯಮ, ಸ್ನೇಹ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕೋವಿಡ್-19ರ ನಂತರದಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಎರಡೂ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಭದ್ರಾವತಿ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಂತಿನಗರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ 50 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು : ಕೋವಿಡ್-19, ಶಿಕ್ಷಣ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

**

RC – 4.05

ಕೋವಿಡ್-19ರ ನಂತರ ಸಮಾಜದಲ್ಲ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಪ್ರೊ. ಸುಭಾಸ್ ಡಿ.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಚ. ಚ. ಹೆಬ್ಬಾಳೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ವಿಜಯಪುರ

ಶಿಕ್ಷಣವು ಜಗತ್ತಿನ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಅಸ್ತಿವಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ಜೀವನದ ಉಸಿರು, ನಾಗರಿಕ ಜೀವನದ ಸಾಧನೆ-ಸಾರ್ಥಕತೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಯುದ್ಧಂತೂ ಮಾನವ ಜೀವನದ ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆಗಳನ್ನು ಗುರಿ-ಗಂತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಪ್ರಭಾವೀ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಸಂಪತ್ತು. ಈ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಾಡಿನ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಬಳಸಬೇಕಾದರೆ ಗುಣವಂತರನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. “ಉದಾತ್ತ ಚಿಂತನೆಗಳು ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೂ ಬರಲಿ”, ಎಂಬ ಋಗ್ವೇದದ ಮಾತು ಕನಿಷ್ಠ 3000 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗೆಗಿದ್ದ ಭಾರತೀಯರ ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ನಚಿಕೇತ ಮತ್ತು ಯಮಧರ್ಮರಾಜರ ನಡುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಆರಂಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು. ಶತಮಾನಗಳ ಪರ್ಯಂತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಭಾರತವು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿದ್ದರ ಕುರುಹಾಗಿ ತಕ್ಷಶಿಲೆ, ನಳಂದಾ ಕಾಶಿ, ಮತ್ತು ಖಾಂಚಿಪುರಂಗಳಲ್ಲಿ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯವೋ, ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಭದ್ರತೆಗೆ, ಐಕ್ಯಮತ್ಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಗತ್ಯ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಚರಣೆಯ ಪ್ರಭಾವೀ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ಉದ್ಯೋಗ ಕ್ಷೇತ್ರದ ತರಬೇತಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತಿನ ಏಣಿಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಸ್ತರದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ ಹೋಗಲು ಸಹಾಯಕವಾದ ಏಣಿಯಂತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಘೋಷಣೆ ಇಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯವೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶಗಳು; ಶಿಕ್ಷಣದ ಅರ್ಥ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಅಂತರ್ಜಾಲಾಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಕೋಚಿಂಗ್ ಕ್ಲಾಸ್ಸುಗಳ ವ್ಯಾಮೋಹ, ಸಮಸ್ಯೆ-ಸವಾಲುಗಳು, ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳು.

**

RC – 4.06

ಕೋವಿಡ್-19 ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ಕುಮಾರಿ. ಸಾವಿತ್ರಿ ಕ ಹಿರೇಮಠ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಕೋವಿಡ್ -19ರ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಶಾಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. 2020-21 ಈ ವರ್ಷವನ್ನು 0 ಪ್ರತಿಶತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು, ಏಕೆಂದರೆ ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ 2020-21ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಪಾಲಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ತುಂಬ ಕಿರಿಕಿರಿಯಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊಂಡಿ ಕಳಚಬಾರದೆಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಪಾಲಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕ್ಲಾಸ್, ವಿದ್ಯಾಗಮ ಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ ವಿಧಾನಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹದಗೆಡಿಸುತ್ತ ಬಂದವು. ಪಾಲಕರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಸಹ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಮೊಬೈಲ್‌ಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಕೊರೊನಾ ನಂತರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆದಂತಹ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಶಿಕ್ಷಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಲಕರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ನೀಡಬೇಕು, ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಅರಿತು ಸುಧಾರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಲೇಖನವು ಆನುಷಂಗಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ವಿಧಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದು, ಕೋವಿಡ್-19 ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ : ಒಂದು ಅವಲೋಕನದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

**

RC – 4.07

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ರಾಜು. ಎಸ್.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ, ಸಮಾಜ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪದವಿ-ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಂತರ ಬರುವ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಾನವ ಜನಾಂಗ ಇಂದು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂದಿಗ್ಧವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನ-ಮಂಥನ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತನ್ನ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಇಂದು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಪದವೀಧರರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನತೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತೆಯೂ ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನತೆಯ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನತೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪರಿಕರಗಳ ಪೂರೈಕೆಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವಿಧ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ದೃಢಪಡಿಸಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನವು ಕೆಳಗಿನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನತೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಂತಸ್ತು, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನತೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೌಟುಂಬಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅರಿಯುವುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನತೆಯು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಇರುವ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಯಾವುವು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನವು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನತೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ, ಯುವಜನತೆ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ.

**

RC – 4.08

ಕಾಪುಚಿನ್ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್- 19ರ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕುರಿತು ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಅಂಬರೀಶ್ ಸಿ.ಎಂ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುಡಗುಂಟಿ

ಸಹಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲವೇ ಶಿಕ್ಷಣ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜನತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಜಾತ್ಯಾತೀತ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು, ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿ ಜನಾಂಗ, ಧರ್ಮಗಳಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮಗಳ ಬೇಧ ವಿಲ್ಲದೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಪುಚಿನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪಾತ್ರ ಅಪಾರವಾದದ್ದು. ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಕೋವಿಡ್ -19 2019ರ ನಂತರ ಭಾರತವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ನಾನಾ ದೇಶಗಳ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪರಿಣಾಮ ದೇಶದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಬುಡಮೇಲಾಯಿತು. ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾದವು.ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾದ ಘೋರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋದವು. ಇಂತಹ ಕಠಿಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನವೀಯತೆ ಮೆರೆದ ಕಾಪುಚಿನ್ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾಪುಚಿನ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದು ಕಾಪುಚಿನ್ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಯಶಸ್ಸಿನ ಕೈ ಗನ್ನಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಕಾಪುಚಿನ್ ಎಂಬುದು ತನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ವಿಮುಕ್ತಿ ಚಾರಿಟೇಬಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ , ವಿಮುಕ್ತಿ ಶಾಲೆಗಳು, ಮಾದಕ ಹಾಗೂ ಮದ್ಯವ್ಯಸನಿಗಳ ಪುನರ್ ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮಗಳು, ಅನಾಥ ಆಶ್ರಮಗಳು, ಗೋ ಶಾಲೆಗಳು ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಸಾವಿರಾರು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬದುಕನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಇಂತಹ ಕಾಪುಚಿನ್ ನ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19ರ ಪ್ರಭಾವ ಉಂಟಾದಾಗ ಅನೇಕ ಸುರಕ್ಷಿತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ನಿಭಾಯಿಸಿದ್ದು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಸಂಗತಿ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರತ ದೇಶದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕಾಪುಚಿನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯದೆ ಇರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟ ಸಂಗತಿ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಪುಚಿನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರಮುಖ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಾಪುಚಿನ್ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಸಮಾಜಮುಖಿಗೊಳಿಸುವುದು ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

**

RC – 4.09

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ (NEP) ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳ ಅನುಭವಗಳು

ಡಾ. ರವಿ ಬಿ.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಪಿ.ಆರ್.ಎಂ. ವಿಜಯ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು

ಟಿ. ನರಸೀಪುರ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು 2022ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಒಂದೇ ಪಠ್ಯ ವಿಷಯ, ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ವಿಧಾನದಲಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಏಕರೂಪ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಗ್ರಾಸವಾಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯ ಎತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಗೊಂದಲಗಳು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಡತೊಡಗಿದೆ. ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ದಾಖಲಾಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿನ ಏಳು ಬೀಳುಗಳು ಮತ್ತು ಎದುರಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸವಾಲುಗಳು ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಅನುದಾನಿತ, ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಸಿ ಈ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುವುದು.

*

RC – 4.10

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು

ನಫೀಸ ಸುಲ್ತಾನಾ ನೂರಾನಿ ಶೇಖನ್

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ

ಭಾರತೀಯ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಮಾಜದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಲಕ್ಷಣಗಳಾದ ಜಾತಿಗಳ ಶ್ರೇಣಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿನ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಆಳವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡಲೆಯಂತೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯವು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತವಾಗಿ ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯ ಇಂದಿಗೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಅದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಲೇಖನವು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

**

RC – 4.11
ಬೆಂಗಳೂರು ಸಮುದಾಯದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿ

ಹನುಮಂತಪ್ಪ

ಪಿಎಚ್ ಡಿ ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ-583 276

ಶಿಕ್ಷಣ ನಮಗೆ ಜ್ಞಾನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಿಂದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಲು, ಅನುಭವಿಸಲು ಮತ್ತು ವರ್ತಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವರ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಾನವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮುದಾಯವು 1971 ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಿಂದ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದವರು. ಅಂದಿನ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಮುದಾಯದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಭಾರತದ ಸುಮಾರು 7 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ವಸತಿ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನೆಲೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿಂಧನೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ ಎಚ್ 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ರಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ವಸತಿ(ಆರ್ ಎಚ್) ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮುದಾಯದವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಿಂಧನೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮುದಾಯದವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2018-19 ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 12000 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರನ್ನು ಈ ಸಮುದಾಯ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮುದಾಯದ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಬಂಗಾಳಿ ಅಥವಾ ಬೆಂಗಳೂರಿಯಾಗಿರುವುದು, ಆದರೆ ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮುದಾಯದವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ಅಥವಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

**

RC – 4.12

ಭಾರತದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19 ಪರಿಣಾಮ-ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಡಾ. ಸುನಿತಾ ಕುಮಾರಿ ಎಸ್.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಸ.ಪ್ರ.ದ.ಕಾಲೇಜು, ಹಾರೋಹಳ್ಳಿ

ಶಿಕ್ಷಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವು ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ಹರಡುವಿಕೆಯಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತದ ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಈಗಲೂ ಕೂಡಾ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯೀಕರಣವು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ನಿಧಾನಗೊಂಡಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 32 ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಲೆಗಳು ಅಥವಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸಂಶೋಧನೆ, ಬೋಧನೆ-ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19ನ ಮುಖ್ಯ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮುಖಾಂತರ ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಹೊಸ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದೇಶವಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಮೂಲಕ ಹೊರಬರಲು ಮತ್ತು ವೈರಸ್ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವು ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಭಯಾನಕ ಧ್ವಂಸದಿಂದ ಜಗತ್ತು ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸುಸ್ಥಿರತೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಗೆ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ರೋಗದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಇಡೀ ಭೂ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತುಂಬಾ ಇದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

Key words: ಕೋವಿಡ್-19, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ, ವೃತ್ತಿಪರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಬೋಧನೆ, ಇ-ಕಾನ್ಸರ್ಟ್ಸ್.

**

RC – 4.13

ಪೌಢಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಭೂದೇವಿ ಎಂ
ಸಂಶೋಧಕರು,

ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಂಕರಘಟ್ಟ ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಇತಿಹಾಸವು ನಾಗರಿಕತೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದ್ದು, ವೇದಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆರ್ಯರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿ ಚತುರ್ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ದೈವಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ, ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಶಿಕ್ಷಣವು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜನರ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಂದು ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಮಾನವನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ, ಆಲೋಚನೆ, ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಬೇರೆಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಹೊಸದನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ, ಅನ್ವೇಷಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಅನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸಮಾಜಗಳಿಗೆ ತಲುಪಲು ಅವನ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಿಕೆಯೇ ಕಾರಣ. ಈ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರುವುದು ಶಿಕ್ಷಣ. ಶಿಕ್ಷಣವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸುಪ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ತಾರ್ಕಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಮಾನವನ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಸರ್ಗದತ್ತವಾದ ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಸಾಧನದಿಂದ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ಅರ್ಥೈಸಲಾಗಿದೆ.

**

RC – 4.14

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19 ಪ್ರಭಾವ

ಡಾ.ಭಾಗ್ಯಮ್ಮ.ಎನ್

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಶಂಕರಘಟ್ಟ ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ತಿಮ್ಮನಾಯಕ .ಕೆ ಬಿ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ತಲಾ ಆದಾಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬುದು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖದಂತಿದ್ದು, ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಸ್ವತ್ತಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಉದಾ: ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಬಿಸಿಯೂಟ ಯೋಜನೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ, ಉಚಿತ ಸಮವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ವಿತರಣೆ ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಯಾವೋಬ್ಬ ಮಗುವು ಕೂಡ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯ ಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಕ್ಕಳು ಈ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಗರದ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ 2020 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್-19 ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಮಾತ್ರಲ್ಲದೆ, ಭಾರತ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೂ ಬರ ಸಿಡಲಿನಂತೆ ಬಂದಪ್ಪಳಿಸಿತು. ಆಗ ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರತರವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ದಿನ ನಡೆಯ ಬೇಕಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಉಂಟಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಅದೋಗತಿಗೆ ತಲುಪಿತು. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ಆದಂತಹ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ತೋಳಲಾಟವೇ ಅಧ್ಯಯನ ವಸ್ತು ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗುವುದು.

**

RC – 4.15

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ಯೋಜನೆಯ ಪಾತ್ರ

ಡಾ. ಕೆ.ಸಿ.ಸೋಮಲತ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದು ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ್ದು, ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾದ ಕಾಫಿಯ ನಾಡಾಗಿರುವ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯು ಬೆಟ್ಟಗಳು ಹಾಗೂ ತೋಟಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು, 4103 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆವರಿಸಿದೆ. ಮಡಿಕೇರಿಯು ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಮುಖ್ಯನದಿ ಕಾವೇರಿ. ಇದು ತಲಕಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಅದರ ಉಪನದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಯಂತೆಯೇ ಶುಂಠಿ, ಅರಿಶಿನ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಕಿತ್ತಳೆ ಪ್ರಮುಖ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಬೆಳೆಗಳ ಮಾಲೀಕರು “ಕೊಡವ” ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಗುಂಪುಗಳಾದ “ಅಮ್ಮ ಕೊಡವ” ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಮೋಪಿಲ್ಲ, ಕೊಡಚ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುಂತಾದ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಇತರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಗುಂಪುಗಳಾದ ‘ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ’ ‘ಜೇನುಕುರುಬ’ ‘ಪಣಿಯ’ ‘ಎರವ’ ‘ಬಡಗ’ ಮುಂತಾದವರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿದ್ದು, ತೋಟದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ, ಕೂಲಿಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ಯೋಜನೆಯ ಪಾತ್ರ ಹೇಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ ದೊರೆತ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

**

RC – 4.16
ROLE OF NATIONAL EDUCATION POLICY 2020 IN
INCULCATING HUMAN VALUES

Dr Ramesh
Assistant Professor
Department of Sociology
Government College Kalaburgi 585105

Education is one of the primordial essential things for human beings to attain their maximum potentiality, to develop just society and promote National development. We know that Nations with highest literacy rates are highly developed in terms of Research and Development, Science and Technology, Optimum utilization of Human capabilities and resources. Value education is one of the major educational attainments which need to be inculcated in the mainstream of education to bring out overall holistic development of the student and make him a true global citizen. The present paper aims to analyze the role of new national education policy implemented by the ministry of education, Government of India in inculcating human values. The present paper also review the older education policies implemented by the Government of India and wants to know the lacunae of the past policies and try to suggest the practical ways to inculcate human values through new education policy.

Key words: Higher Education Institutions, Extension Units, Students, Values.

**

RC – 4.17
IMPACT OF PANDEMIC COVID-19 ON WORKING PEOPLE IN
AN EDUCATION INSTITUTION
A STUDY ON EMPLOYEES OF SRI ADICHUNCHANAGIRI
SHIKSHANA TRUST (R) CHANNARAYAPATNA

Dr. Praveen Kumar S.

Assistant Professor and Head of the

Department of Sociology

Sri Adichunchanagiri First Grade College

Channarayapatna, Hassan (D)-573116

The study examined the experience of working people in an education institution during the pandemic time and also on the lockdown period. The world wide lock down has created a very bad effect on working people. The lock down has been imposed on 24th march 2020, where the lock down system has been imposed on people on their social condition and also on their economic conditions too, because of this system all the economic activities has been stop. These social norms with far reaching economic and social destruction in the society. This paper highlights some problem found by the workers throughout India, and also measures taken by the government of India. This paper has been discussed both the positive as well as the negative impact on people who works in an education institution at Sri Adichunchanagiri Shikshana Trust, ® Channarayapatna.

**

RC – 4.18
IMPACT OF TECHNOLOGY ON LEARNING OF STUDENTS

Sharadambi.G

Assistant Professor

Department of Sociology

Home Science college, Bangalore

Technology plays an important role in our life. The impact of technology can be felt in every possible field and one such field is education. The advent of vast amounts of technology has certainly impacted the classroom from primary level to higher education. Technology enhances many learning opportunities and allows for student comfort but can also be a tool that is too heavily relied on and can potentially effect student development and problem-solving skills. The purpose of this study was to analyze effects of technology on student learning.

Key Words: *Technology, Education, teaching, learning*

**

RC – 4.19
RECONSTRUCTING SOCIETY IN POST COVID-19 INDIA :
CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR SOCIOLOGY
CHALLENGES OF HIGHER EDUCATION IN POST COVID-19
SOCIETY : WITH SPECIAL REFERENCE TO MYSURU
DISTRICT

Dinamani B.S

Faculty in Sociology

Maharaja's College, University of Mysore

The COVID-19 Pandemic has spreaded across the world, forcing to maintain social distance. It has negatively impacted on Higher Education sector which is one of the major determinants of nation's future. There is a great need to accept the challenges posed by this pandemic; at the same time to be concentrated on the process of reconstruction of Higher Education Sector. Managing the Post- COVID-19 era the crucial challenge due to the huge gap created between teaching and learning processes. In the background of newly emerged trends in higher education in post pandemic times the present paper attempts to find salvations and suggestions for the reconstruction of higher Education system.

Key words: Reconstruction, Higher Education, COVID-19, Teaching and Learning.

**

RC – 4.20
IDEA OF ONLINE EDUCATION DURING COVID 19 AND THE
QUESTION OF LEARNING OF THE MARGINALIZED
CHILDREN

B L Raju

H S Chandrashekhara

Associate Professors

IGGFGW College, Sagar

This paper explores the humanitarian crisis and its treatment that happened in the space of education during the time of Covid 19. Covid 19 left a devastating effect on the world. The humanity suffered the worst of all times. The people in power proved to be helpless on the face of pandemic. The question of accountability, efficiency and honesty of the rulers were just veiled in silence. Great construction of the civilizations like knowledge, culture, history, language, science and technology, rationality, economy, media etc were put to litmus test. The whole society was divided into two categorical segments called the rich and poor and the poor were the worst affect. The mask of civilization unfolded and the real face was unveiled. The countries like India witnessed huge exodus of people on barefoot and hundreds of people died on the streets and highways due to starvation. The questions related to the basic necessities for the survival like food, shelter, employment, health, education of the marginalized people erupted all of a sudden to the surface. Education proved to be very dear to the people on the margins. Learning of the children of these rungs was completely stopped while the education of the well to do was ensured in the online mode. Even education became a tool of dividing the people into two extreme situations. Online education and absence of necessary preconditions and amenities of online created a massive sociological, psychological effect on the tender minds of the poor children. These issues are going to be researched in depth and articulated in detail in the paper.

Keywords: Humanitarian Crisis, Civilization, Marginalized People, Online Education, Psychological Effect,

**

RC – 4.21

COVID-19 AND ITS IMPACT ON TEACHER-EDUCATORS AND REDEFINING STATE POLICY

Vasanti K

Associate Professor
A.P.S. College of Arts and Science
N.R.Colony, Bengaluru-560019

Anitha K

Associate Professor
M.E.S. Degree College of Arts, Science and Commerce
Malleshwaram, Bengaluru-560003

Government Policy of Educations, Relook at Policy. The 21 st century is referred to as the age of ICT Revolution. This has not only impacted economic institutions or transformed economic transactions but has greatly restructured knowledge dissemination and the learning process for decades after Independence. India as a society and its government have made painful efforts to increase literacy levels and enhance the positive outlook towards education at all levels. Definitely, the country has made inroads into increasing literacy levels. For the purpose, the government has adopted a policy of education and has modified it at various junctures. Involvement of private individuals and organizations to support the government's goals has also played a significant part in this. But globalisation and changed demands of the industry have created a mismatch between the existing system and the growing economy. Once hallowed profession of a teacher – educator has taken the grind of being undervalued, exploited, and looked at as a dispensable human resource. Modern technology and its advancements have thrown challenges at the teacher and the learner as well. Learning through videos, online courses, computer aided coaching and audio-visual aides have transformed the educational arena as never before. Added to that Added to that is the recent Covid-19 pandemic, that has made the role of a teacher highly complex and thrown many challenges at them. The world coming to a stand-still due to the pandemic has brought to a halt the life and career of teaching professionals. The present paper tries to bring to light the issues and problems of teachers and how the government can restructure its policies to stabilise the most important aspect of quality enhancement of human resource through education. The methodology adopted is analysis through use of secondary data.

Keywords: Education, Learning, Role of teacher – Educators, Privatisation,

**

RC – 4.22
WOMEN SOCIAL ENTREPRENEURS IN INDIA

Chandrashekar M
Research Scholar

Dr.Jyoti .K
Research Guide

Dept of Sociology Davangere University Davangere

Development of entrepreneurship and entrepreneurship talents and skills are crucial for the developing economies like India, especially when half of its population consists of women who have been restricted to the four walls of houses since centuries. It is the social perception of male dominated society which has resulted in backwardness of women as they have always been given a secondary role. The direct impact of this is that women in India, being deprived of a positive role in social and economic development of the society, have accepted the secondary role to such an extent that given an opportunity, many of them are not ready to break traditional bondage. In many cases, it is the self-imposed stupor of women which restricts them from engaging in economic activities. The present research paper seeks to achieve the following objectives: To understand the profile of women in India in comparison to international status. To gauge the perception of people towards women and women entrepreneurs in India. The present research is restricted to the city of Davangere A sample of 50 males and 50 females has been selected randomly from various parts of the city. The present study is constrained by the limitation of time and cost. It is restricted to Davangere city. Again collection of data from a conservative segment like women had been a big challenge. However, this change is not reflected in the practice. The researcher feels that the Indian society is passing through a transition phase, whereby the change in peoples' perception towards women will be reflected in their action over a period of time as the present generation paves the way for new generation.

Key words: Entrepreneurship, Population, International, Perception.

**

RC – 4.23

PROBLEMS AND CHALLENGES OF BLIND STUDENTS

Dr. Mahesh Ganwar

Assistant Professor in Sociology

V.G. Women's Degree College

Kalaburagi.

India is a most beige number of blind people in the whole world, as far as out of 37million people across the world who are blind over 15 million are from India, whatworse 75 percent of the blind people are avoidable blindness. Blindness, as an idea, emphasizes the theoretical and ideological baggage of the world. The problems and challenges of blind school children's as the world, becomes morecomplex, students with Blind school children may beg intoe xperience more difficulties in performing at their potential. Blind school children faced many moreproblems like Health problems, Psychological problems, Interdependence problem,Inequity problems, and Scholarship problems. These problems may be related to aspecific learning disability or cognitive abilities. Objectives of the studies are To study the socio-economic condition of blind students.Tostudytheproblems andchallenges ofblindschoolchildren's. Gulbarga city is the right place for getting the information from blind students. So researcher had designed the interview schedule according to the target groups were highly qualified and well placed in the society. Mostly researcher found them all in Gulbarga city blind school children that all these diversified groups were categorized as urban, rural, extension area, old area and slum area. Pertain to 150 Blind students from Gulbarga City i.e. the north part of Karnataka State. Further this representative sample size belongs to five different professional government departments in order to fulfill the requirements of efficiency, representativeness and reliability. Sampling methods are statistical techniques which suppose to be used in research study to pursue the objectives of research study, to conduct this study Systematic Random Sampling Method was used for selecting blind students as respondents. The present study examines the problems and challenges of blind school children's:ain Gulbarga City, The Blind school children faced many more problems like Health problems, Psychological problems, Inter dependence problem, Inequity problems,and Scholarship problems.These problems may be related to a specific learning disability or cognitive abilities. Moreover, the biggest challenges faced by the blind school children primarily, lack off training in the use of Braille instruction.

**

RC – 4.24
**IMPACT OF ONLINE CLASSES ON POST-GRADUATE
STUDENTS DURING COVID-19 PERIOD: A SOCIOLOGICAL
STUDY IN DAKSHINA KANNADA DISTRICT**

Dr. Kamrunnisa Asadi

Guest Lecturer

Dept. of Sociology

Mangalore University

Mangalagangothri, Mangalore D K

The whole society has been hardly impacted due to the outbreak of COVID-19 in the year 2020-21 and education institution was the one of the most impacted due to lack of physical interaction between teachers and students. This has made learning most challenging in post-graduate students. The students chosen for the study have introduced technical strategies to make learning more interesting. In the present study, an attempt has been made to analyse the impact of online classes on post-graduate students. The data was collected from the students of both male and female of different disciplines of post-graduate students of Mangalore University. The findings of the study revealed that majority of the students are satisfied with the teaching through online class during COVID-19 as there were no other alternative facilities available for teaching-learning process during pandemic situation.

Keywords: COVID-19, Impact on online class, Students, Education, and Gender based Performance.

**

RC – 4.25

**IMPACT OF COVID-19 ON EDUCATION IN INDIA: A
SOCIOLOGICAL ANALYSIS**

Dr. Manjula s v

Assistant Professor of Sociology
Government First Grade College Varthur
Bangalore, Karnataka

The global impact of pandemic COVID-19 can be seen in every industry. This has a negative impact on India's and the world's education sectors. It has imposed a global lockdown, which has had a negative impact on the lives of students. In India, over 32 crore students were unable to transfer schools or universities, and all educational activities were halted. The COVID-19 epidemic has shown us that change is unavoidable. It has acted as a drive for educational institutions to expand and adopt platforms using previously unexplored technologies. To overcome the prospect of a pandemic, the education sector has taken a unique strategy to surviving crises and digitising issues. This article discusses the value of online education and a SWOC (Strengths, Weaknesses, Opportunities, & Challenges) study of several e-learning platforms during a crisis. It also focuses on some measures taken by Government of India to provide well-integrated educational systems, the positive and negative effects of COVID-19, as well as some useful suggestions for educational activities carried out during the pandemic situation.

Keywords: Covid-19, Educational institutions, Govt. of India measures

**

RC – 4.26

GENDER DISCRIMINATION -IN MODERN INDIAN SOCIETY

Prof. Basavaraj.V. Hugar

Assistant Professor

Dept of Sociology

CESFG College MannakhelliTq

Chitaguppa Dist, Bidar

This paper mainly focuses of the Indian scenario system. Gender discrimination is the question here. The word 'gender' refers to the socio-economic definition of man and woman - the way societies distinguish men and women and assign social roles to them. The distinction between genders was introduced to deal with the general tendency to attribute women's subordination to their anatomy. The reality of gender inequality in India, origin of gender inequality and how to deactivate it are discussed in this paper. Gender-based inequalities in India translate into greater importance being placed on the health and empowerment of males than of females. In India, health and population indicators that are driven by gender differences include sex ratios at birth, infant and child mortality by sex, and low ages at marriage for women. Main objectives of the studies are To analyze the status of different states regarding gender discrimination To provide reasons and facts of Gender discrimination. To suggest measures to reduce gender discrimination in India. Methodology of the study was a theoretical research paper, where secondary information produced by different authors and researchers has been used. For obtaining necessary information, various booksmagazines, journals, periodicals and different websites have been explored by the researcher which has been mentioned in the reference section. At the household level, dis-empowerment of women results in less access to education, employment, and income, and power and freedom of movement. Considering all these fact, India and its society has a mammoth task of empowering women to provide them the basic needs and to prepare them for a safe and productive future.

Keywords - Women in India, Gender Inequality in India, Modern India Problems, legal Aspects etc.

**

RC – 4.27

ONLINE TEACHING AND LEARNING IN NEW NORMAL

Ms. Gulshan Mullah

Research Scholar

MES College Of Arts And Commerce

Department Sociology, Goa-403726

Online Learning- Teaching in the New Normal is a title that describes the role of online education in the COVID-19 pandemic. This paper will cover the creative methods utilised in online education for teaching, learning, and assessment during pandemic periods. This paper will also examine the obstacles that students and teachers encounter in the teaching-learning process. This research paper will present the solution to the obstacles in the online teaching and learning process during the COVID-19 pandemic. The researcher has collected data from 100 respondents. These samples were selected by the random sampling method.

Key Words: Covid-19, online learning, online teaching, Benefits of online Teaching and learning

**

RC – 4.28
DIGITAL DIVIDE IN PANDEMIC STRICKEN INDIA – A
REVIEW

Dr. Indrani Ghosh

Assistant Professor and Coordinator,
Department of Education,

Diamond Harbour Women's University

Sarisha, Diamond Harbour Road, 24Pgs (S), WB, India

The Covid-19 pandemic followed by worldwide lockdown seems to have changed the way we perceive the world. It calls for changes in all walks of life and hence change in the education system is no exception. Learning through online medium is perhaps the only way out for students locked inside the four walls of their house. In a country like India with huge student population, spread over diverse geographical regions, online classes for all is indeed a challenging issue. Technological access coupled with economic crisis has plagued students and parents alike. Though online learning is not a new concept in our country but uniform access to it by all is a challenge faced by majority of students in our country.

The present paper explores the digital divide faced by students in pandemic stricken India. The objectives of the study are to: discuss the Covid-19 pandemic situation in India; examine its effect on students; and explore the problems faced by students under such situation. Through a careful review of literature it was found that due to Covid-19 pandemic, educational institutions from the pre-primary to the tertiary level have been closed down by both the Central and State governments to stop its spread and to minimize health risks for students, teachers and non-academic staff. Alternative ways have been sought and brought into practice by all types of educational institutions. Online teaching learning has been used extensively. However all have not benefitted from this absolute internet based education system. Access to internet connection, technological know-how of both the teachers and students and financial crisis pose the major barriers. In a country like ours where access to basic necessity is a challenge, access to technology for all is indeed a farfetched dream!

Key words: Covid- 19, Students, Online Class, Digital Divide

**

RC – 4.29
IMPACT OF COVID 19 PANDEMIC ON SCHOOL EDUCATION
IN INDIA

Nafeeja Begum
Research Scholar
Department of Sociology
Gulbarga University, Kalaburgi

Since independence India is putting its efforts to strengthen the education system and more particularly the primary education. In the year 2009 the Right to Education Act was passed to authorizing the free and compulsory education at the primary level. This progress was caught up by the covid 19 pandemic. In India about 250 million students were adversely affected by lock down and the closure of schools and colleges. Students with less advantaged were adversely affected by the school closure and the lack of infrastructure, economy and lack of knowledge were even out of online classes. Out of these less advantaged most of them left the school and join the work to support their families. At the same time private and urban schools were positively adopted to the modern online classes and students studying in this sector somewhat got updated the knowledge.

Continuous education during this situation was totally depended upon the accessibility and access to the digital infrastructure availability and knowledge about all these and of the net facilities. Naturally the urban and with good economic background have good access and the remaining were thrown out of the process. This has created the divide in the society.

**

RC – 4.30

WOMEN WORK-LIFE BALANCE ON PROFESSIONAL AND FAMILY LIFE

Prof. Neelakant Tippanna Kanni

Principal & Head Dept of Sociology

M.J.P. Arts Degree College Shahabazar Naka Kalaburagi.

Work and family have increasingly become antagonist spheres, equally greedy of energy and time and responsible for work-family conflict. These conflicts are intensified by the "cultural contradictions of motherhood", as women are increasingly encouraged to seek self-fulfillment in demanding careers, they also face intensified pressures to sacrifice themselves for their children by providing "intensive parenting", highly involved childrearing and development. Additional problems faced by employed women are those associated with finding adequate, affordable access to child and elderly care. Work-Life Balance does not mean an equal balance. It means the capacity to schedule the hours of professional and personal life so as to lead a healthy and peaceful life. It is not a new concept. It emphasizes the values, attitudes and beliefs of women regarding their age to work in organizing and balancing their work and personal life. The main objectives of the studies are To study the background characteristics of women professionals. To understand perception of women professional about their carrier and family. The study area as Gulbarga city is the right place for getting the information from women professional about their social status and economic value at family level. Because here respondents are those women who are working and they feel happy being job. So researcher had designed the interview schedule according to the target groups were highly qualified and well placed in the society. Mostly researcher found them all in Gulbarga city that all these diversified groups were categorized as urban, rural, extension area, old area and slum area. Where we have selected two hundred fifty systematically from different professional dept of Gulbarga city. Pertain to 250 working women from Gulbarga City i.e. the north part of Karnataka State. Further this representative sample size belongs to five different professional government departments in order to fulfill the requirements of efficiency, representativeness and reliability. Health care centres, rewards & recognition, career growth, Insurance plans, Job rotation, Incentives, Performance related pays, Rest rooms and other government schemes like maternity, marriage, sick leave benefit, & medical benefits. And other Work life balance options like Staff counseling, Organizational psychology unit, Workplace Health Promotion, Social clubs, Pre-retirement club, Women's network, Breast feeding support groups etc. These schemes help the women employees to work peacefully without any family, children tension so that they able to give their best at work.

**

RC – 4.31
A SOCIOLOGICAL ANALYSIS ON STUDENT'S PERCEPTION
REGARDING NATIONAL EDUCATION POLICY 2020

Pallavi M
Harshitha G

II BA, The National College,
Basavanagudi, Bengaluru 560004

Dr. Ramya Nagesh
HOD of Sociology Department
Basavanagudi, Bengaluru 560004

Education plays a vital role in building a nation; education determines the future of the nation and the destiny of people. The education system contributes to the integration of young people into the economic system; we believe that through the structural correspondence between social relations and relations of production. The impact of education will be lasting on the growth and development of the nation and its people. In the current context, the role and importance of education cannot be ignored. The growth and development can be seen if we compare the pre-independence and post-independence era. As time changes, the Indian education system after independence has changed. The country's education system needs to prepare students for future and skilled students for the future so that they can succeed at the individual and community levels to make a prosperous nation and develop in all aspects. The First Education Policy of the 21st century replaces the National Education Policy of 1986. After 34 years, the New Education Policy has been proposed by the Government of India in the year 2020. It has changed the way we learn. It is expected that removal of limitations on subject stream and giving freedom to choose what students want to learn and excel at. This paper focuses on student's perception regarding National Education Policy (NEP) 2020. There are many changes proposed in the National Education Policy (NEP) 2020, in post-pandemic which has both positive and negative impacts on students. The data will be collected through primary and secondary sources and includes an analytical presentation.

Key words: National Education Policy 2020, integration, development, Indian Education system, social relations and relations of production.

**

RC – 4.32
RURAL EDUCATION: CHALLENGES AND IMPACT OF
COVID-19 IN INDIA

Renuka Manikappa
Research Scholar
Department of Sociology
Gulbarga University, Kalaburgi.

Total life of the human beings on the earth was affected by the pandemic covid 19. One could observe the change in social, economic political, and in total all spare of life was influenced and badly affected by the pandemic covid 19. The family, marriage, working life and on all walks of life was under the influence of the pandemic covid 19. Educational institutions and the educational process was badly affected by the pandemic covid 19. Educational institutions all over the world and in India were closed the educational process was stopped suddenly and nobody imagined about this situation. After independence the rural society was coming out of the social barriers and the norms and the students of the all walks of life were started to take part in the educational process. Due to this covid 19 and the lockdowns, the schools and the colleges were totally closed. However the education in the urban sector and with the good socio economic background parents the education was continued with the online classes and such other modern technology used methods were adopted. Gradually the rural society also moved in the process of online education but due to network issues and the non availability of the modern instruments due to non affordability made them to keep away from the education process. The present paper intends to highlight the challenges of online education of rural poor students during covid 19. Even some of the aged teachers also faced the challenges of imparting education by using smart instruments. The paper also made efforts to put some important suggestions to up come this problem. At the same time this problem gave an opportunity to the stake holders to update the knowledge regarding online classes and so forth.

Keywords: Rural Education, Lockdown, online Classes,

**

RC – 4.33
CHALLENGES IN HIGHER EDUCATION OF INDIA POST-
COVID 19

Sangameshwara N S
Research scholar

Prof.M.Gurulingaiah
Professor & Guide
P.G.Department of studies and
Research in Sociology, Kuvempu University

Education should change according to the needs and demands of society. Pandemic has created a need for technology. Technology based teaching and learning has created multiple challenges after pandemic. The objective of Higher education is teaching, research and Extension activities. Face to face interaction with students was replaced by virtual classes. Adoption of new technology in the learning process has brought up the issues of access ,acceptance of technology. After pandemic adoption of technology in teaching ,learning and evaluation is gaining importance. Internationalisation of education, Quality of education, educated unemployed , Academic Collaborations, free movements of students and teachers, learning through online portals, implementation of NEP are the issues which needs to be addressed. This paper identifies the issues and challenges of Higher education in India after COVID19 and tries to find out ways to overcome these challenges.

Key words: Post pandemic, Teaching and learning, Challenges.

**

RC – 4.34
**IMPACT ON LEARNING OF ENGINEERING SC-ST GIRL'S
STUDENTS AFTER COVID-19 WITH SPECIAL REFERENCE
TO HASSAN DISTRICT IN KARNATAKA STATE**

Santhosha S A
Research Scholar

Dr. A Ramegowda
Professor & Guide
Dept. Of Sociology
Kuvempu University Shankaraghatta

Engineering education is considered to be a catalyst for industrial development of a nation. Girls participation in Engineering education plays an important role in the economic growth and development of the country. Lack of adequate studies about participation of girls in Engineering education has resulted in understanding the definite role played by girls in the development process. Engineers are called upon to create new systems in response to human needs now and in future. The very nature of social needs has undergone a revolution due to the engineers 'contribution to technological growth. The society has been rapidly transformed and has become a dynamic entity. Technology itself is rapidly changing and continually advancing. it is engineers' role not only to coordinate these two dynamic systems, but also to bridge the gap between the two. An engineer may rather be called as a change agent of the system as well as the manager of the change. We have objective in this study to find the differences in the perception of learning methods of the same students in pre and post COVID-19 pandemic in Hassan Dist, Karnataka state. To collect the information about the topographical features of the study area. In this present study we used simple random sampling method and selected 20 SC-ST girls' students studying in engineering colleges and we used direct interview method and also used primary and secondary resources.

Keywords: Engineering, SC-ST girl's Students, Covid-19 Pandemic, learning,

**

RC – 4.35

WOMEN PARTICIPATION IN HIGHER EDUCATION IN INDIA.

Dr. Sumithra N

Gender discrimination is a common factor of Indian society. It is particularly highlighted in Indian higher education. Off late discrimination against women in higher education is in the rise. There are several instances of women being rejected for pursuing a career in research at premier institutions on the basis of gender. The main focus of the present paper is to identify the recent trends relating to the gender discrimination in higher education particularly in the field of research in science. Despite Government of India having launched several schemes to promote higher education among women through several fellowships and scholarships, the impact has not been to the estimated and expected levels. Women encounter several constraints and limitations that originate from their socio economic and cultural background. The gender bias and gender discrimination inherently associated with traditional patriarchy could be considered as the prime causative factor for the dismal state of affairs particularly with regard to women pursuing a career in science. As per the UNESCO reports, only 14 percent of the women in India are engaged in research as a career. Since research credentials are indispensable for occupying the faculty positions the proportion of women among faculty in institutions of higher education is considerably low. The present paper seeks to analyse and present the social realities pertaining to lower incidence of women in research career.

*

RC – 4.36
IMPACT OF COVID 19 ON HIGHER EDUCATION IN INDIA.

Dr. Suigureshwar Mathpati,
Govt First Grade College, Afzalpur

Lock down imposed all over India due to covid 19 pandemic situation,. Life in the country stand still and almost zero movement of the individuals out of their houses, only individuals whose services are necessary are allowed to move out during a particular specified time with permission card. In such situation all the educational institutions were totally closed. The educational institutions choose the online educational mode to reach the students. All the educational institutions both private and government institutions adopted the method. This caused the discussions over the future classes and the future of teaching and learning process. The mode of examinations was also discussed across the country. This situation puts its stamp of influence on the teaching and learning method. The influence is of both kinds positive and negative. This paper discusses the problems faced by the teachers, students, parents and the educational institutions during covid 19 pandemic periods. Here an attempt is made to understand the influence of covid 19 situation on the higher education. Based on the findings of the study, the present paper would like to give some of the useful suggestions, which will be of helpful in formulating the policies. Based on the experiences of that period one could properly channelize the teaching and learning methods in future.

**

RC – 4.37
WOMEN EMPOWERMENT THROUGH SELF HELP GROUP
(SHG)

Mr. Krishna
Doctoral Fellow
Dept of Sociology
Gulbarga University Kalaburagi

The Social Empowerment of Women includes equal access to Education, Health, Environment, Shelter, Nutrition, etc. Equal access to education for women and girls will be ensured. Special measures will be taken to eliminate discrimination, universalize education, eradicate illiteracy, create a gender-sensitive educational system, increase enrolment and retention rates of girls and improve the quality of education to facilitate life-long learning as well as development of occupation/vocation/technical skills by women. Reducing the gender gap in secondary and higher education would be a focus area. Sectoral time targets in existing policies will be achieved, with a special focus on girls and women, particularly those belonging to weaker sections including the Scheduled Castes/Scheduled Tribes/Other Backward Classes/Minorities. Gender sensitive curricula would be developed at all levels of educational system in order to address sex stereotyping as one of the causes of gender discrimination. A holistic approach to women's health which includes both nutrition and health services will be adopted and special attention will be given to the needs of women and the girl at all stages of the life cycle. The reduction of infant mortality and maternal mortality, which are sensitive indicators of human development, is a priority concern. This policy reiterates the national demographic goals for Infant Mortality Rate (IMR), Maternal Mortality Rate (MMR) set out in the National Population Policy 2000. Women should have access to comprehensive, affordable and quality health care. Measures will be adopted that take into account the reproductive rights of women to enable them to exercise informed choices, their vulnerability to sexual and health problems together with endemic, infectious and communicable diseases such as malaria, TB, and water borne diseases as well as hypertension and cardio-pulmonary diseases.

**

RC – 4.38
WOMEN ECONOMIC INDEPENDENCY BY SELF HELP GROUP
(SHG)

Mr. Ravi Kumar

Doctoral Fellow, Dept of Sociology
Gulbarga University Kalaburagi

Dr. Shanta Austige

Associate Professor
Dept of Sociology GFGC For UG and PG Kamlapur

Since women comprise the majority of the population below the poverty line and are very often in situations of extreme poverty, given the harsh realities of intra household and social discrimination, macro economic policies and poverty eradication programmes will specifically address the needs and problems of such women. There will be improved implementation of programmes which are already women oriented with special targets for women. Steps were taken for mobilization of poor women and convergence of services, by offering them a range of economic and social options. along with necessary support measures to enhance their capabilities. In order to enhance women's access to credit for consumption and production, the establishment of new, and strengthening of existing micro-credit mechanisms and micro-finance institutions such as Self-Help Groups were aireath functioning so that the outreach of credit is enhanceu. Other supportive measures would be taken to ensure adequate flow of credit through extant financial institutions and banks, so that all women below poverty line have easy access to credit. Women's perspectives will be included in designing and impiementing macroeconomic and social policies by institutionalizing their participation in such processes. Their contribution to socio-economic development as producers and workers will be recognized in the formal and informal sectors (including home based workers) and appropriate policies relating to employment and to her working conditions will be drawn up. It is noted that globalization has presented new challenges for the realization of the goal of women's equality, the gender impact of which has not been systematically evaluated fully.

**

RC – 4.39
WOMEN PRISONERS IN BANGALORE

Dr. Vasuda

Assistant Professor of Sociology
Jyotinivas College, Bangalore

Women prisoners representing one of the most deprived, helpless and at times exploited and abused section of society deserve to be ameliorated and emancipated in a welfare democracy like India. The proposed National Seminar seeks to focus on the problems and challenges, distress and deprivation, needs and aspirations of women prisoners in the context of contemporary Indian society from a sociological and subaltern perspective, particularly in the wake of pandemic the country is maneuvering and going through as the prisoners are one of the most segregated and neglected lot during the pandemic. The presentations of resource persons with vast experience and rare expertise in the field of rights and rehabilitation of women prisoners and the deliberations and discussions following these presentations could provide invaluable insights into the intricacies and ground realities pertaining to the ethos and pathos of women prisoners. The outcome of these deliberations could be of immense academic and applied significance in addressing problems and challenges being faced by the women prisoners and thereby provide insightful inputs to more pragmatic, practical and rational policy initiatives by the Women's Commission and the Government for improving the conditions and quality of life of women prisoners.

**

RC – 4.40
**A STUDY ON WORK-LIFE BALANCE OF EMPLOYEES IN
MNC's DURING PANDEMIC AND POST PANDEMIC PERIOD**

Dr. Ramya Nagesh
HOD, Department of Sociology

R. Thara
Assistant Professor
Department of Sociology, The National College
Basavanagudi, Bangalore-560004

Work is an important part of everyday life, we spend an average of twelve to eighteen hours on it every day, as it is our livelihood, career or business. The global pandemic has completely changed our lives, with lasting impacts on the economy, business and work life. The pandemic has reduced the employee performance and affecting the overall growth of the organizations. However, the organizations were forced rapidly to change the way they operate, including how and where work is done, as well as plan for employees return to work safely. Employees, in turn, have to cope-up with balancing work life, dealing with technological challenges and online communication with adaptation to the changing circumstances in their personal lives. Initially, there was some expectation of the ability to work from home as a positive factor in promoting work-life balance. However, over time, negative factors were also revealed, the influence of family life, additional housework responsibilities and uncertainties often created more stress. An employee's ability to successfully cope-up with work, family responsibilities, and personal life is important to both the employers and the employee's family members. Many organizations and individuals were not ready for these sudden changes, many mistakes were made, and the issue of work-life balance was raised. This research paper focuses on the challenges and opportunities of work-life balance of employees in MNC's during pandemic and post pandemic. And analyzes the advantages and disadvantages of work-life balance. The data will be collected through primary and secondary sources as well analytical presentation is also included.

Keywords: Global Pandemic, Employees, Work-life balance, Work from home, Family life

*

RC – 4.41
**THE ROLE OF HIGHER EDUCATION IN PANDEMIC: A STUDY
IN BENGALURU CITY**

Dr. C. Somashekher

Professor & HOD

Department of Sociology

Jnanabharathi Campus

Bangalore University, Bangalore-560056

Teaching and learning through electronic devices are relatively new to the entire teaching and learning community. Pandemic has resulted challenges in the higher education sector. Face to face interaction and teaching has shifted to online teaching and interaction. The present study aimed to understand how online classes had impacted for both the teachers and students in Bengaluru city. Majority of the educational institutions opted to use synchronous and asynchronous online teaching methods. In synchronous teacher and students meet in a scheduled time as a part of interactive learning classes, whereas in asynchronous the reference materials for the course is provided to the students without any mode of interaction. Teachers are the role players in making students learning, shaping their attitudes and personalities and helping students to complete the course. The study attempted to understand the users' experience and the distinctive set of challenges that online mode of education has brought. The data was collected from 100 students and 50 teachers from various higher educational institutions. The study found that half of the students expressed that they needed more interactive sessions whereas the remaining were comfortable with online mode of classes. Similarly, the teaching community faced problems due to the low connectivity, internet glitches, non response from the students and so on and so forth. The connectivity problems were more faced by the rural students than the urban students. The study also found the health distress, especially mental health among the majority of the students. The hybrid mode of learning in post-pandemic has resulted effectively in the academic environment. The study addresses a range of topics related to online classes including the learning quality and focused on physical or mental health. The inputs were directly received from students and teachers which hopefully act as groundwork to future studies and may enable to access a new frontier in the educational sector.

Keywords: Asynchronous, Higher education, Online, Pandemic, Synchronous

**

RC – 4.42
**CHALLENGES OF GOVERNMENT SCHOOLS IN BANGALORE
METROPOLITAN CITY – A SOCIOLOGICAL STUDY**

SherilTellis
III BA

Dr. RamyaNagesh
HOD, Department of Sociology
The National College
Basvangudi , Bangalore 560004

Education is an important tool which is very useful in everybody's life. Education also helps in making a person independent. When one is educated enough, they won't have to depend on anyone else for their livelihood. They will be self-sufficient to earn for themselves and lead a good life. Education also helps in making a person independent. When one is educated enough, they won't have to depend on anyone else for their livelihood. They will be self-sufficient to earn for themselves and lead a good life. As per the observer Research Foundation close to 250 million children in India were adversely affected due to school closures due to the early lockdowns imposed by the government in response to pandemic. India has been strengthening its educational system since 2009 – when the Right to Education Act were passed mandating free and compulsory education. Several children from less privileged circumstance ended up dropping out of school, some were forced to take up jobs in order to support their families who were dealing with pandemic related deaths and income loss. The challenges faced by the government school, most of them do not have proper Infrastructure like classrooms, blackboard, drinkingwater, toilets, and sanitary facilities. Bangalore is one of the fastest growing cities in India. The government schools in Bangalore are also affected by the global pandemic with financial problems, the government has stopped the schemes since 2 years. The main objectives of all round education full and harmonious development of children. Promotion of spiritual, moral, cultural, mental and physical development of pupils and in school and society. The main four major education goals are intellectual Development, vocational Preparations training for citizenship, and social mobility. The data has been collected by primary and secondary sources of data and analyzed tabulation and graphical representation.

Keywords: Education, Pandemic, Government Schools, Bangalore, Development, Vocational training.

**

RC – 4.43
**EDUCATION'S IMPACT ON CRIME: ANALYSIS,
IMPLICATION & SOLUTIONS IN INDIA**

Neelambika Indrajeet
Research Scholar
Dept of Sociology
Gulbarga University Kalaburagi

Dr. Shivaleela Basavaraj
Assistant Professor And Guide in Sociology
Govt first Grade College Kamalapur

Rising crime, rates are imminent in modern societies. In this, policymakers across the globe tend to focus only on the enforcement and punishment aspects. However, recent studies suggest that there are other policy mechanisms that can be effective in reducing the crime rate. For instance, boosting the educational attainment can significantly reduce crime. While the complete eradication of crime is not feasible, incorporating education in the policy reforms revolving around crime can be an ideal way to boost this fight. In this paper, the impact of education on crime has been analyzed with varying perspectives being incorporated. Several ways that education can reduce crime rates have been identified and by enhancing these, better societies can be fostered. As such, the implications of this study have been documented as well as the solutions that the policymakers to implement.

Keywords: *Crime, Education, implication and Impact.*

**

RC – 4.44
**A STUDY ON EFFECTIVENESS OF COVID-19 ON EDUCATION
SYSTEM IN INDIA**

Dr. Kumara
Assistant Professor

Vinayaka .A
Research Scholar
Department of studies in Social work VSK University. Ballari

We all know about the covid-19 situation in many stream and angles. Everybody fights with crucial and unbelievable situation of created by covid-19 overall world. India also effect on this pandemic, prominently education and health sector most struggle in their streams. . Basically Indian education system based on students and teacher oriented systems. But effect of this pandemic student and teacher's relationship and bonding of education was imbalanced. These things are very challenges to parents and teacher to fulfill student's educational needs. Present study intended to explain the effectiveness of covid-19 on education system in India. Main objective of this study is how covid-19 effect on regular education system in India. Bring out the advantages and disadvantages of the pandemic in all sector of the society mainly focus on the Education system. Present study adopt the descriptive research methodology for detailed study about effectiveness of covid-19 on education system, collect the information from using the secondary source for framework of study. Results of the study based on learning achievements of the students. Comparing online education with classroom education, changes in education system and effect on family students and teacher also. This study overall explain how covid-19 effects on education system in India

Key words: Communication. Learning. Personality. Attitudes. Achievements. Technology effeteness effectiveness.

**

RC – 4.45
THE VIDYAGAMA SCHEME: REACHING THE UNREACHED
DURING AND POST COVID 19.

Dr. Sushma. R.

Assistant Professor,
P.G. Department of Education,
Rani Channamma University, Belagavi.

The world has witnessed a very dangerous virus in 2019 which made a lot of difference the lives. Earlier to this, the people struggled to make their lives comfortable and good. Things were going on very smoothly. The sudden hit of this disaster shattered everybody's life. Most businesses, companies, factories, hotels, etc., were closed. Each and every moment was spent in fear, the uttermost fear triggered about children and their education. Parents and teachers really did not have the courage to run the regular school. In this peak time technology helped a lot and alternative classes have been conducted online. But it was really hard to offer online classes to everybody. The students from rural backgrounds and economically poor students suffered a lot because they could not offer smartphones, internet, as well as bandwidth facility. To overcome this government of Karnataka started a scheme that is Vidyagama. the Vidyagamais running after covid also. Hence it can be said that this a really a boon to unreaching students. The present paper throw light on this scheme.

**

RC – 4.46
**HIGHER EDUCATION IN KARNATAKA STATE: ISSUES,
CHALLENGES AND OPPORTUNITIES**

JagannathRamgonda Gari

Research Scholar,
Department of PG Studies and Research in Sociology,
Gulbarga University, Kalaburagi

Dr. Shanta. B. Astige

Associate Professor and Research guide,
Department of Sociology,
Govt First Grade College, Kamalapur, Dist-Kalaburagi.

Education is a Nation's Strength. A developed nation is inevitably an educated nation. It is universally accepted that higher education is necessary for the creation of a knowledge society and for a fair, just social policy. A measure of the spread of higher education is the Gross Enrolment Rate (GER). GER is an index which measures the enrolment in higher education of the population in the age group of 18-24. The Karnataka JnanaAayoga (KJA) sponsored a research study on the GER in Karnataka as part of its recommendations on higher education. Although there have been lot of challenges to higher education system in Karnataka but equally have lot of opportunities to overcome these challenges and to make higher education system much better. It needs greater transparency and accountability, the role of colleges and universities in the new millennium, and emerging scientific research on how people learn is of utmost important. Karnataka need well skilled and highly educated people who can drive our economy forward. The results of the study make sad reading. Karnataka has a GER of 12.2 per cent with the GER for males being higher than for females. It means that 87.8 per cent of young people in the same age group are not getting a college education.

Key words: Higher Education, Challenges and Opportunities, Education is a Nation's Strength, Gross Enrolment Rate, and Karnataka State.

**

RC – 4.47

“AGRICULTURAL EDUCATION IN KARNATAKA STATE,
INDIA: A SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE”

Hanamant Gundappa

Research Scholar, Department of Sociology,
Gulbarga University, Kalaburagi,

Dr. Shivleela Basavaraja

Associate Professor and Research guide,
Department of Sociology,
GFGC, Kamalapur, Kalaburagi.

India is an agricultural country and possesses fertile plains and numerous perennial rivers. About 72 percent of its population resides in rural areas. Nearly 70 percent of people are dependent on agriculture. Agriculture in Karnataka is heavily dependent on the southwest monsoon. While only 26.5 per cent of the sown area (30,900 km²) is under irrigation, 64.60 per cent of the total geographical area is under cultivation. The state ranks fifth in India in terms of total area under horticulture. The paper briefly traces evolution of agricultural education in Karnataka in terms of its organization, its perceived role in rural development and changing social background of students enrolling in agricultural education. It focuses on issues such as inequalities, changing attitudes among graduates, technology transfer, job segmentation, and gender in agricultural education. The paper identifies shortcomings of present education system in meeting societal needs. The paper suggests that institutionalization and expansion of lower level agricultural education and an aggressive programme of positive discrimination in favour of rural sections,

both in education and employment, to make agricultural education and its trained manpower relevant to the Indian context. Key words: Agricultural Education, Karnataka State, Sociological Perspective, Agriculture in Karnataka, India is an agricultural country

**

RC – 4.48

GENDER DISCRIMINATION AMONG WOMEN PROFESSIONALS IN BIDAR CITY

Dr. Hanamanthappa B. Seadamkar

Assistant Professor in Sociology

B.V. Bhoomraddi Degree College Bidar-585403, Karnataka

Gender discrimination is a term which means discrimination because of your gender, but does this define gender discrimination in a real sense. If we go and ask a male that have you ever been discriminated then he will think, think, and think but at last he will say & quot ; NO & quot; . Gender discrimination is only meant for women as females are only victims of gender discrimination. In India women are considered as pure, divine and worshiped. But on the other hand she is discriminated against and victimized by the norms created by male dominant society. It is believed that in past (Vedic period) women had enjoyed equal status as men. The Upanishads and the Vedas have cited women sages and seers. But there also the practices like Sati, Jauhar, Devdasis and Purdah were prevalent. Then also there was a different role for both male and female in the society. The main objectives of the studies are to study the background characteristics of women professionals to know the factors responsible for women professionals' bad and better performance both at office and home. To analyse the issue of dual role conflict among women professional To assess the impact of gender discrimination among women professionals. Bidar city is the right place for getting the information from women professional about their social status and economic value at family level. Because here respondents are those women who are working and they feel happy being job. So researcher had designed the interview schedule according to the target groups were highly qualified and well placed in the society. Mostly researcher found them all in Bidar city that all these diversified groups were categorized as urban, rural, extension area, old area and slum area. Pertain to 250 working women from Bidar city is the north part of Karnataka State. Further this representative sample size belongs to five different professional government departments in order to fulfill the requirements of efficiency, representativeness and reliability. Sampling methods are statistical techniques which suppose to be used in research study to pursue the objectives of research study, to conduct this study Systematic Random Sampling Method was used for selecting working women as respondents.

Key words: Discrimination, Dominant, Professional, Techniques.

**

RC – 4.49

TOOLS AND TECHNIQUES FOR CREATION OF QUALITY IN HIGHER EDUCATION IN THE PRESENT MILLENNIUM.

Dr. Shakunthala

Associate prof of Sociology,
GFGC Chikkaballapur

Teaching has been defined by several experts in several ways. It is learning to teach students to learn how to learn. Educational Institutions should ensure that all members of the academic community engaged in research are provided with appropriate training, resources and support. All educational institutions have a responsibility for promoting quality in higher education, we must admit that the educational institutions have a special contributions to make and the teachers have a vital role to play in developing innovative teaching techniques to inculcate interest among students. As members of the academic committees and as text book writers, one should influence the quality of teaching material. As skilled professionals, it is the duty of intellectuals to use appropriate methodology and to promote the quality in higher education.. In the hands of a good teacher, the text is only a pretext. Under its guidance we can always promote liberal thinking and create right kind of attitudes by using new tools and techniques in teaching. **Hunter said “It is an interactive process primarily involving classroom talk which takes place between teacher and pupils and it involves certain consequential activities which are definable”.** In higher education and professional education it is difficult to define goals, to change methods and to ascertain gains and losses. Therefore the teachers as individuals and members of professional associations should try to evolve a common strategy, where the basics and the essentials are concerned in strengthening value orientation in education. In this competitive world, the depth of knowledge and power of expression are the two essential competences of young professional graduates of today. It is duty of all the teachers to create skilled graduates with vast knowledge to compete global challenges in the present millennium. The paper analyses the various methods, tools and techniques to be followed by the Academicians to improve the quality in higher educations. It also throws light on the recommendation of various commissions like University grants commission, NAAC, Hunter Commission, National Educational Policy etc. to improve quality in higher education. **Key Words** : Education, tools, techniques, methodology, professional intellectuals.

**

RC – 4.50
**COMMUNICATION OF SOCIAL RESPONSIBILITY IN HIGHER
EDUCATIONAL INSTITUTIONS**

Geetha A J
Research Scholar

Dr. Sathyaprakash. M.R
Associate Professor,
Department of Journalism and Mass Communication,
Kuvempu University, Shankaraghatta, Shivamogga.

The primary functions of contemporary higher education include the triad of teaching, research, and linking them to community service. The educational institutions must develop harmonious relationship with the people it come into contact. One area which can tremendously help in maintaining balanced and harmonious relationship with the stakeholders in educational institutions is practicing social responsibility activities and communicating it to the public. Practicing social responsibility activities and communicating it is very important to win over the public, establish trust, and enhance reputation. So this research paper tries to understand the communication practice used by the higher educational institutions to convey its social responsible practices. A survey comprising of various stakeholders were conducted to gather primary data. The results of the study indicate that, even though there is stress for good public relation practices and promoting two way communications model in educational institution, the present institutional framework does not give prominence to promote two-way communication between institution and its stakeholders. Because of this, most of the initiatives undertaken remain unidirectional and all the social responsibility activities remain as extension or outreach activities. And also most of the educational institution work within the limits of meeting accreditation standard needs.

RC – 4.51

**IMPACT OF EDUCATIONAL PROGRAMS OF KITE VICTERS
ON HIGH SCHOOL STUDENTS IN CALICUT- A STUDY**

Sathyaprakash M R

Associate Professor,
Department of Journalism and Mass Communication,
Kuvempu University, Shankaraghatta, Shivamogga.

Education through television is ideally suited for mass education in India. The non-formal system of education has come to the aid of millions of people in developing countries in realizing their aspirations. Compared to all other media, television has a wider impact on various groups, as it is a visual medium. Very few studies have focused on the impact of educational programs on television, since their launch in various languages of the country. The present study attempts to measure the impact of educational programs of Kite (Kerala Infrastructure and Technology for Education) Victers (Versatile ICT Enabled Resource for Students) Channels on High School Students in Calicut city. The Kerala government launched these virtual classes through Kite Victers channel under the name First Bell, under the supervision of SCERT and SIET. The duration of the classes varies from thirty minutes to two hours and the classes are available simultaneously on Kite Victers channels and websites, mobile App, YouTube and social media pages for free. In this background, this article aims at measuring the impact of Kite Victers channels on high school students studying in Calicut city.

Key words: Television, Educational TV, Kite Victers, Educational programs, Non formal education.

RC – 4.52

“ಕೋವಿಡ್-19 ನಂತರದ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವದ ಕುರಿತು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ”

ಸೋಮಶೇಖರ. ಜಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು -560 056.

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರವು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾದ ಮತ್ತು ಬಹು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಶಾಖೆಗಳೊಂದು ಸೋಷಿಯಾಲಜಿ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಾನ್ಸನ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಆಗಸ್ಟ್ ಕಾಂಟ್ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ (1829) ಮಾನವ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಈ ವಿಷಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿವೆ. ಮಾನವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಅಂಶ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರತಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಮಾನವಿಕಗಳಿಗೂ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಅರಿವು, ಜ್ಞಾನ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದಾಗಿರುವ ಕೋವಿಡ್-19 ಇಂದು ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಜನರು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರಬಹುದು. ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಕೋಲಾಹಲ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಕೋವಿಡ್-19 ಇಂದು ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಪರಿಚಿತ ವಾಗಿರುವಂತಹ ಒಂದು ರೋಗವಾಗಿದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2019 ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಇದು ಚೀನಾ ದೇಶವೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೇ ಪ್ರಪಂಚದ ಹಲವು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನನ್ನು ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಅವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಆತಂಕವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಕೋವಿಡ್-19 ಅನ್ನು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಕಾಯ್ದೆ 1897ರ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವೆಂದು ಹೀಗಾಗಲೇ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಉದ್ಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಸಾಕಷ್ಟು ನಷ್ಟವನ್ನು ನೀಡಿದೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಡೇ ವಲಸೆಗೆ ಹೋದ ಕಾರಣ ಎಂದ ಕೋವಿಡ್-19 ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲಿಗೆ ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2019ರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ವೈರಸ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 30 ಜನವರಿ 2020ರಂದು ಚೀನಾದ ವುಹಾನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಾದ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡ ಕೋವಿಡ್-19 ಮಹಾಮಾರಿ 22 ಜುಲೈ 2021ರವರೆಗೆ 4,18,987 ಜನರನ್ನು ಬಲಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಭಯದಿಂದ ದೇಶದ ಹಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ಮನರಂಜನ ಮಹಲುಗಳು, ಸರ್ಕಾರ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಹಲವು ರೈಲ್ವೆ, ವಿಮಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದವು. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಕುಟುಂಬ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19 ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕೋವಿಡ್-19 ಮಹಾಮಾರಿ ಖಾಯಿಲೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದ್ದನ್ನು ದಿನಾಂಕ 13-05-2021ರ ವರೆಗಿನ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ

ಮೊದಲಿಗೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳು 16.06 ಕೋಟಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರಕರಣ 1.89 ಕೋಟಿ ಗುಣಮುಖ 13.84 ಕೋಟಿ ಸಾವು 33.36 ಲಕ್ಷ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹೊಸ ಪ್ರಕರಣಗಳು 7.5 ಲಕ್ಷ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನದ ಸಾವು 13.424 ಲಕ್ಷ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳು 2.36 ಕೋಟಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರಕರಣ 37.15 ಲಕ್ಷ ಗುಣಮುಖ 1.96 ಕೋಟಿ ಸಾವು, 2.587 ಲಕ್ಷ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನದ ಹೊಸ ಪ್ರಕರಣ 2.79 ಲಕ್ಷ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನದ ಸಾವು 2.971 ಲಕ್ಷ (ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ವಿಜಯಕರ್ನಾಟಕ -2021) ಮತ್ತು Googleನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಮೇಲಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಕೇವಲ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಂಗವನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಆತಂಕಕಾರಿಯಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿದೆ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಸಾಕಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಯಾರೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವು ಅನೇಕ ಜನರು ವೃಥಾ ಸಮಯ ಆಳುಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಶಿಸ್ತು, ದುರ್ನಡತೆ, ಅನೈತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಪಾಲಕರ ಮೇಲೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಬೀರಿರುವ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ.

R.C. 5. POPULATION, MIGRATION, DISPLACEMENT AND DIASPORA

RC-5.01

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರ ಋತುಮಾನ ವಲಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ:
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ನಾಗರಾಜ ದಾನಪ್ಪ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು,
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ,
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಞಾನಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಲಸೆ ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಲಸೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಂತಹ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ವೈಫಲ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಅಸಮಾನತೆ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಸಮರ್ಪಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳ ಕೊರತೆಯು ವಲಸೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ವಲಸೆ ಹಾಗೂ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವು ದ್ವಿಮುಖ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಪರಸ್ಪರ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇನ್ನಿತರೆ ಶ್ರಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾನವನ ಶ್ರಮಶಕ್ತಿಯು ಮೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಮಾನವನ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಶ್ರಮ ಬಳಸಲು, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢವಾಗಲು ಸ್ಥಳಾಂತರ ಅಥವಾ ಚಲನೆ ಅಥವಾ ವಲಸೆ ನಿರಂತರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರ ಋತುಮಾನ ವಲಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ 40 ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು: ಋತುಮಾನ, ವಲಸೆ, ಕಾರ್ಮಿಕ, ನೈಪುಣ್ಯತೆ,

RC-5.02

ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡ ಜೇನುಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು :ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ರಾಜಶೇಖರ ಎಸ್

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಆದಿಮ ಬುಡಕಟ್ಟುಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವಜೇನುಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರು ಮೈಸೂರುಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ, ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ನಂಜನಗೂಡಿನ ವಿವಿಧ ಹಾಡಿ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹುಣಸೂರುತಾಲ್ಲೂಕುಕೇಂದ್ರದಿಂದ 14 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ನಾಗಾಪುರ ಹಾಡಿ 2ನೇ ಘಟಕವುಒಂದು. 1972ರ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾಕಾಯ್ದೆ ಬಂದ ನಂತರಅರಣ್ಯಇಲಾಖೆಯುಇವರನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಯಿತು. 2001 ರಿಂದ ಈ ಪುನರ್ವಸತಿಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಇವರ ವೈವಾಹಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕೌಟುಂಬಿಕರಚನೆಯಲ್ಲಿ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕಂದಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಆಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮೂಲವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದಕೃಷಿಕರಾಗಿ, ಕೂಲಿಗಾರರಾಗಿದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಿದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಮತ್ತಷ್ಟುಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆಎಂಬುದುಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿಒಟ್ಟು 45 ಕುಟುಂಬಗಳು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಕುಟುಂಬಗಳ ಪೈಕಿ 30 ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿತ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಅವರ ಬಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸಂದರ್ಶಿಸುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು: ಆದಿಮ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ಹಾಡಿ, ಘಟಕ, ಪೈಕಿ

RC-5.03

**STRANDED EVERYWHERE': AN INVESTIGATION INTO THE
IMPACT OF COVID-19 ON MIGRANT LABOURERS**

Ms. Mini Mohan
Kerala

As a strange and deadly communicable disease, COVID-19 forced the majority of the world's governments to impose lockdowns and social distancing as necessary measures to limit its spread. This had a negative impact on economic activity in general, which drastically altered the environment and nature of employment. Labourers, particularly those in the unorganised sector, were faced with reduced salaries, losing jobs, increasing stress, and other psychological trauma. Among them, the most affected were migrant labourers. Illegal migrant workers are now the most exploited economic category. But an unexpected pandemic was a severe blow to their already turbulent work culture. The employers used the pandemic as an opportunity to throw away their existing labourers without any decent compensation. On the other hand, migrant labourers were stranded, unable to continue without financial support or relocate to better environments. The home governments also failed to support these unfortunate people in their distress. Even though all governments, particularly those in the South Asian region, made claims about protecting and safely passing their people in foreign lands, most of the deserving never received any expected support. Governments have failed to develop a meaningful diplomatic process to ensure smooth travel by people from nearby or closely connected nations. The blanket violation of labour rights were one of the most visible features of the time. Contrary to popular belief, migrant labourers were treated similarly in the post-Covid period too. Very few of the previous labourers were rehired, but most of them at a lower wage or in less favourable working conditions than before. People who had been working for several years were also forced to join as new employee due to visa rules. The governments, irrespective of their region or type of administration, failed to adequately guarantee the rights of those at the bottom of the labour pyramid. The paper is based on realistic data collected after field interviews. A detailed thematic review of literature will be added in order to expose the relevance of the present study. Theoretical framework and methodology will be added. A detailed analysis of the data with quotations and photos will be provided. Each of the research questions will be addressed in a sufficient and meaningful manner. A detailed bibliography in APA format will be given at the end.

Key words: COVID-19, Migrant Labourers, Lockdown, Social Distancing, State Administration

RC-5.04
COVID - 19 AND INTERNAL MIGRATION IN INDIA

Dr HumeraNuzhat

Assistant Professor,

Department of Sociology,

Govt First Grade Autonomous College, Kalaburagi

This paper examines the impact of COVID-19 pandemic on migration. The rapid spread of the pandemic caught countries across the world off guard, resulting in widespread lockdowns that clamped down on mobility, commercial activities and social interactions. In India, the pandemic precipitated a severe 'crisis of mobility', with migrant laborers in many major cities seeking to return to their hometowns. Their desperate attempts to return home by any means available rendered the lockdown ineffective in several areas, prompting clashes with authorities, last-minute policy relief and, eventually, the arrangement of transport measures. This paper aims to shed light on the vulnerability of India's internal migrants in terms of their mobility, gender and mental health. In addition, it critically analyses the limitations of public policy in addressing migrants and suggests recommendations for the way ahead.

Keywords: Gender, Labour laws, Mental health, Migration, Return migration, social protection.

RC-5.05
**IMPACTS OF THE COVID-19 PANDEMIC ON WOMEN
MIGRANT WORKERS**

Dr. Mallikarjun Nagashetty

PDF Research Scholar,

Basawaraj Channappa

Research Scholar, Dept. of Women's Studies,

Gulbarga University, Kalaburagi -585106 Karnataka

Around the world, migrants are the backbone of health care systems and thriving economies, as doctors, nurses, scientists, researchers, entrepreneurs, essential workers and more, and are at the front line of the COVID-19 response. Already grappling with intersecting forms of discrimination and inequality, women migrant workers face gender-specific restrictions in migration policies, may have limited access to culturally-sensitive essential health services in different languages and are more prone to abuse and sexual and economic exploitation with stricter movement measures, both within nations and across borders. Women migrant workers are also more likely to hold insecure jobs in the informal economy, especially in essential but low-paid jobs as domestic workers, cleaners, laundry workers. Generally excluded from social protections and insurance schemes, this leaves them with limited or no access to health care, lost income benefits and other social and economic safety nets. For many of the 8.5 million women migrant domestic workers, the pandemic has led to loss of income and jobs with their health, safety and well-being often ignored. The economic downturn has left women migrant workers sending fewer remittances, a lifeline for families and communities in their countries of origin, especially during times of crisis. This paper examines how the global health crisis both amplifies existing gender dynamics and creates new gender-biased outcomes that disproportionately impact upon women migrant workers. The core of the study investigates the health, social and domestic care services that migrant women workers provide and which are considered "essential" during the pandemic, and contrasts this with migrant workers' exclusion from key services and supports, before concluding with some recommendations.

Key Words: Women, Migrant, Worker, Health

RC-5.06
WORKERS MIGRATION IN INDIA DURING COVID-19
PANDEMIC

Dr.Prakash S R
Assistant professor

Prasanna sha
Research scholar,
Department of Sociology,
Davanagere University
Davanagere-57700

This paper look into the effect of covid 19 pandemic on migration in many countries of the world. Affected by the fast spread of the pandemic as a result of this, social relationships commercial activities, functions, sports events, and the production of goods stooped for a while. In India, many laborers faced critical situations when they want to return to their homes. Even though in the lockdown laborer's try to reach their homes these results as ineffective in the maintenance of law and order. The objective of this paper is to the light on the susceptibility of Indian internal migrants in terms of their mobility, mental health, and gender. Further, it critically analyzes the limitations of public policy in fixing migrants and suggests recommendations for the way ahead.

Key words: Migration, Social interaction, public policy, Mental health

RC-5.07
**MIGRANT WORKER, LIVELIHOOD, AND THE PANDEMIC:
EXPLORING THE TRAJECTORIES AND CHALLENGES OF
BANJARAS IN GOA**

Sangeetha Tate

COVID-19 has emerged as a crisis that has impacted all categories of people. In terms of livelihood and survival, the sudden decision to implement lockdown measures has disproportionately affected a sizable segment of the population. In tune with this, India witnessed a massive crisis among migrant workers. In this context, this paper explores the impact of the COVID-19 pandemic and related nationwide lockdown on Banjaras in Goa who have always been mobile. The majority of this nomadic population, primarily hailing from the states of Karnataka and Andhra Pradesh has migrated to Goa in search of their livelihood and has rooted themselves in the land of Goa. Since then, in order to sustain themselves, they have started working in this smallest state of Goa. However, the recent lockdown situation created by the pandemic has put them in a precarious condition. Through data from ethnographic research, this article focuses on the status of migrant workers in India amidst lockdown and strategies that may help mitigate the situation. The purpose of the study is to comprehend the migrant workers' actual experiences in the early stages of the pandemic. This article also explores future actions that could ameliorate the conditions of migrant workers. The research work is based on the primary source of data collected by interviewing the Banjaras in Vasco-Da-Gama and Cuncolim Town of South Goa District, Goa.

Keywords: *Migrant workers, Banjaras, Covid 19, livelihood challenges*

RC-5.08

REPATRIATES IN GOA – A STUDY OF THEIR RELOCATION & REINTEGRATION

Dr.Sonal Thakker

Associate Professor

Head Department of Sociology

M.E.S. College, Zuarinagar Goa

Goans have been migrating overseas for employment purposes. Migration is a common phenomenon, especially for men, who move away soon after adolescence and spend almost three to four decades in foreign countries. They have sought employment in the U.A.E, Saudi Arabia and Kuwait. Many are also sailing on passenger ships and cruise liners. The remittance sent home has led to an upward mobility of their families. However, they eventually return home after spending so many years abroad. In recent years due to the shrinkage of the size of the families, dual career families and the independence preferred by youngsters; has led to a problem of adjustment of migrants who return to Goa. This problem is accentuated and evident in the mushrooming of old age homes across Goa. This paper seeks to examine the relocation and reintegration of repatriates into the community and society. This paper is primarily based on an analysis of primary data sought through field work in four villages of Goa.

Key Words: *Repatriates, Relocation, Reintegration*

RC-5.09

**A STUDY ON THE CONSEQUENCES OF MIGRATION IN
KARNATAKA: POST COVID-19 PANDEMIC**

Veerabhadrappa

Asst Prof, Dept of Sociology
Y D D Govt First Grade College Belur

Dr.A Ramegowda

Professor & Guide
Dept of Sciology, Kuvempu University

This paper evaluates the effect of the lockdown, imposed in view of COVID-19 pandemic, on migration in Karnataka. It is generally observed that migration caused by the COVID-19 lockdown has adversely affected people's life, viz death of family members, people lost their jobs, deterioration of the economic condition, the family relationship has been broken, property disputes in the family raised, etc. This study evaluates the economic and social condition changes occurred during lockdown and post COVID-19 pandemic. This paper is divided into five sections. In the first section, the history of the COVID-19 pandemic is narrated. The second section briefs about the types of migration in India. Migration that occurred during the COVID-19 pandemic is elaborated in third section. Some major facts and figures are brought out in fourth section. Findings are enumerated in the last i.e. fifth section. In the end, the paper is concluded with the author's suggestions. For the preparation of this paper, secondary data that was available in various government reports, news paper articles and data from published study paper were collected and evaluated. The views expressed by the author here are formed on the basis of publicly available data.

RC-5.10
PROBLEMS OF INTERNAL MIGRATION IN KARNATAKA

Dr.Surendra.K

Assistant Professor in Sociology

Shree.G.R. Gandhi Arts Y.A. Patil Commerce & M.F. Doshi Science College
INDI, Dist, Vijayapura

Numbers of people involved and Karnataka long history of population and labour mobility, labour migration has rarely been reliably studied. Labour migration is complex. Streams differ in duration, origin, destination and migrant characteristics. Economic and social impacts on migrants and their families are variable. The main objectives of the studies are To study the problems of internal migration in Karnataka. To know the government legislation and policies related to migration. While various methods may sometimes be classified as quantitative or qualitative, most methods contain elements of both For example, qualitative data analysis often involves a fairly structured approach to coding the raw data into systematic information; the study used secondary data for analysis according to the objective set out in the study. Data were collected from Books, Annual Reports, journals, magazines on problems of internal migration. Migration often involves longer working hours, poor living and working conditions, social isolation and poor access to basic amenities. At destination, migrant labour affects markets, lowering the cost of labour. Migration also affects the labour market at the place of origin. Migrant earnings affect income, expenditure patterns and investment and changes relations at household and community levels. While there seems to be some positive impact on incomes and investment, the major function of migration is to act as a 'safety valve' in poor areas. The impact on asset and income inequality is more mixed. Internal mobility is critical to the livelihoods of many people, especially tribal people, socially deprived groups and people from resource-poor areas.

Key Words: Population, Migration, Destination, Community.

RC-5.11
**MIGRATION AND DEVELOPMENT: INTERFACES, ISSUES
AND CONSEQUENCES**

Padmavathi P,
Research Scholar,
Dr. Jayapal H R,
Chairman, Department of Sociology,
Karnataka State Open University, Mysore.

Migration involves geographical movement of people. It has social implications also. It's an important factor of Urbanization. Migration greatly affects the racial, ethnical, religious and socio-economic composition of population. Throughout the human history, migration facilitated and as well as has been pulled by the process of human development in the form of emergence of civilizations, growth of technology and evolution of universal human values. From ice age to modern times, in more than one way, migration facilitated the mankind to become a global village. The process of migration may be internal or external, voluntary or involuntary, temporary or permanent, primary or secondary. Migration is differentiated as primary and secondary migration. The forces affecting migration may be grouped under three headings; (1) Push factors, (2) Pull factors and (3) Channels. The Present article reviews the research works published in the field of migration exploring the linkages between migration and development. Hence, this paper is conceptual in nature. It attempts to account for various reasons responsible for migration including push and pull factors. Industrialization augments migration process from rural to urban regions. Usually, urban areas offer the major livelihood opportunities for the people from rural or backward areas who do not have regular source of income in their native places. Studies highlight that migration facilitates more job opportunities and assures the regular income for the migrated labour force; major share of their income would be remitted to their families in the rural areas. It resulted in 'lifting of millions of families out of the poverty'. Apart from remittances, migrants transfer their knowledge of urban-exposure to their fellow men living in rural areas. This kind of non-monetary transfer of information is nothing but a "Social Remittance". Migrants are the true-bridge between two different worlds- rural and urban. This strategic-link has positioned them to make an important contribution to the development. Migrants not only bring additional value to the development as 'development-agents', but also bring new-perspective to the debate of 'migration and development'.

Keywords: Migration, development, Push factors, pull factors, social remittance

RC-5.12
A STUDY ON THE IMPACT OF PANDEMIC IN RURAL AND URBAN MIGRATION

Sharmila P. Nayak

Research scholar

Kannada University, Hampi and

Assistant Professor,

Department of Commerce and Management,

March 2020 faced a big tsunami COVID 19. By this big terrible wave called COVID 19 people were suffering from lot of problem. There arised a large drastic change of risk had taken place in Socio-Economic, Health conditions in the form of various multiple problems came and this dangerous journey of human life foundation to well-being were of crisis not only to global but this effected terriorily also. This pandemic scenario showed a lot of tragedy of people in both different ways in rural and as well as in the urban area also. There created many thousands of case studies where we can see this very pathetic movement of people living conditions and as well as their created a Reverse Migration between this Rural and Urban migrated people and also they faced lot of economic problem. Employment were at high risk for both Employees and as well as the Employers. Thus Both the beneficiaries and Contributors met anchallenge for the survival of life. Thus or study is focused on the Socio Economic and Health Conditions of these migrated people and the sustainable development of the common people, especially our study is fully stretches towards the migrated people who lies below the poverty line. So our study stands up with this objective of studying the rural and urban crisis. And the study tries to pull up the sustainable development goal also.

Keywords: Sustainable development, migration, Socio-Economic Conditions, Global Crisis.

RC-5.12
THE IMPACT OF COVID-19 ON THE MIGRANT WORKERS IN
KARNATAKA STATE, INDIA:
A SOCIOLOGICAL STUDY

Ashwini M. Holkar

Research Scholar, Department of Sociology,
Gulbarga University, Kalaburagi

Dr. Jaikishan Thakur

Associate Professor and Research guide,
Department of Sociology GFGC & PG Centre Mahagaon,

The COVID-19 pandemic has impact on the migrant workers faces many problems in Karnataka state. It has emerged as a crisis that has impacted all spheres of human life. The pandemic has disproportionately impacted the world's poor population in terms of livelihood and survival. India witnessed a massive crisis among migrant workers. In this context, this paper explores the impact of COVID-19 on migrant workers and their families, analyzing qualitative interviews in localities of Karnataka State. Six themes were developed from the interview data about the impacts on, and experiences of migrant workers: loss of livelihood and resulting debt; compromises; captivity and the burden of responsibility; disrupted access; emotional geographies of COVID-19; and insufficient support. The study underlines the dismal state of migrant workers and their families and argues that urgent policy interventions are required to address the impoverishment they are experiencing. The strengthening of social security measures is of the utmost importance in the situation of pandemic on migrant workers.

Keywords: COVID-19, Migrant Workers, Karnataka State, Corona virus, A Sociological Study

RC.6. MARGINALIZED GROUPS, MINORITIES, WEAKER SECTIONS AND HUMAN RIGHTS

RC - 6.01

ಭಿಕ್ಷುಕರ ಬದುಕು: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಶರತ್ ಎನ್.
ಸಂಶೋಧಕರು

ಡಾ. ಅಂಜನಪ್ಪ ಬಿ.ಹೆಚ್.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು
ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ,
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಂಕರಘಟ್ಟ,
ಶಿವಮೊಗ್ಗ,

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಭೀಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ವೇಶ್ಯಾವಾಟಕಿ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಕೋಮು ಗಲಭೆಗಳು, ಅಪರಾಧಗಳು, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಭಿಕ್ಷುಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕೂಡ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧಗಳಾದ ನಂತರ ಔದ್ಯೋಗಿಕರಣವು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತು. ಅದು ಬೆಳೆದಂತೆ ನಗರೀಕರಣವು ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ ನಗರಗಳ ಕಡೆಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ವಾಸ ಮಾಡತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ವಸತಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಇತರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯು ಒಂದು ತೊಡಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೆಲವೊಂದು ದೇಶಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶವು ಭಿಕ್ಷುಕರಾಗಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಭಿಕ್ಷುಕರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ 40 ಜನ ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಿಕ್ಷುಕರು ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರಲು ಕಾರಣಗಳು, ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಭಿಕ್ಷುಕರಾಗಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.

RC - 6.02

ಸ್ವಯಂ-ಉದ್ಯೋಗಾಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಪಾತ್ರ
ಹಿಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಡಾ. ದೇವರಾಜ ಎಂ. ಎಸ್

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಈ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಸಮೂಹಗಳು ವಿವಿಧ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ವಾಸ್ತವ. ಈ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬೆಂಬಲದಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಜಾತಿಗಳು ಹಲವಾರು ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಕೀಳುಸ್ಥಾನ, ಬಡತನ ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರತೆಯಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಮತ್ತು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ನಡೆದಿದೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಗುಂಪುಗಳೆಂದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಜನರು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ್ದರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದು ಗೋಚರಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದಾಟ, ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಕೊಲೆ, ನಾಗರೀಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರಗಳಂತಹ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ಮುಂದುವರಿದಿವೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಒಂದೊಂದು ಗುಂಪಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವಿಧಾನವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಶಾಸನತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಶ್ರಮವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ನಿಗಮವು ವಹಿಸಿರುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಅಸಮಾನತೆ, ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ.

RC - 6.03

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಪಾತ್ರ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಮಹೇಂದ್ರ ದೊಡಮನಿ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿ. ನಾಟೀಕಾರ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ
ವಿಭಾಗ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿದ್ದು ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆಸ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರ, ಅಂತಸ್ತಿನಿಂದ ಹಿಂದು ಸಮಾಜ ಇವರನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ತಲಾತಲಾಂತರದಿಂದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೆರೆದ ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಇಂದಿಗೂ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೈಯ್ಯಪುರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೂರ ವರ್ಷದ ಬಾಲಕನ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬವನ್ನು ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಊರಿನಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದಂಡವನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ 14 ರ ಪ್ರಾಯದ ದಲಿತ ಯುವಕ ರಥಯಾತ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಕೋಲನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದನೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಧಳಿಸಿ ಊರಿನಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿ 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಹಾಕಲು ಇಂದಿನ ಪ್ರಜ್ಞಾಪಂತ ಜನರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವ ನಿದರ್ಶನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ ದಲಿತ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಊರೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವ ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಅವಮಾನಕರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಆಳದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಂತಹ ಅನೇಕ ಶೋಷಿತ ಸಮೂಹ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಮಾನತೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿದ್ದರೆ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರಂತಹ ಅನೇಕ ದಲಿತೋದ್ಧಾರಕರು ಸಹ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರವರು ಬರೆದ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಇಂದು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಧಿಕಾರ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಯಶಸ್ಸಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಶೋಷಣೆ, ಯೋಜನೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

RC - 6.04

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಮಕ್ಕುಮಹುಸೇನ ಅಗಡಿ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಎಸ್.ಸಿ. ನಾಟೀಕರ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ
ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಸಮಾಜವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದತ್ತ ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಆ ಸಮಾಜದ ಜನರ ಸಬಲೀಕರಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಿತರಾದರೆ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತುಂಗ ಹಂತ ತಲುಪುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಮಹಿಳೆ ಸಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅಮೂಲಗ್ರವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅವನತಿಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಅವರು ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದೂಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಬಲಿಷ್ಠ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಪೆಟ್ಟು ಎನ್ನಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಅವಕಾಶಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ಸಂಶೋಧಕರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅನುಷಂಗಿಕ ಆಕರಗಳಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಇರುವ ಅನೇಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆಯಾದರೂ ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರತೆಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಸಬಲೀಕರಣ.

RC - 6.05

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ:
ಒಂದು ಸಮಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಮಂಜುನಾಥ ಗ ದೊಡ್ಡಮನಿ
ಸಂಶೋಧನ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ.ಸುಭಾಸಚಂದ್ರ ಸಿ.ನಾಟೀಕಾರ
ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ನೈರ್ಮಲ್ಯವು ಶುದ್ಧತೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧತೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದೆಡೆ ಕೊಳೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸ್ವಶ್ಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿ ಎಂದರೆ, ಮ್ಯಾನ್‌ಹೋಲ್ ಮತ್ತು ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ಸ್ಕ್ವಾವೆಂಜರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಅವರನ್ನು ಅಸ್ವಶ್ಯರು ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕರಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮ್ಯಾನ್‌ಹೋಲ್ ಸ್ಕ್ವಾವೆಂಜರ್ ಕಾಯೆ 2013 ರ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಇದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ನಿಬಂಧನೆಯು ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿತಿ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕರಣವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2008-09 ರಿಂದ 2019-20 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 78 ಜನ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳು ಕೆಲಸದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಅಂಚೀಕೃತ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸವಾಲುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಳಂಕವು ಈ ಜನರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಘಾತವಾಗಿದೆ. ಜನರು ಅಥವಾ ಸಮಾಜ ಅದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕುಟುಂಬವೂ ಆಗಿರಬಹುದು; ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಂಕಿತ ಮನೋಭಾವಧೀಂದ ವರ್ತಿಸುವುದು ಕಂಡುರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸವಾಲುಗಳು, ಜನರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸುವ ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಕೆಲಸದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನುಭವಿಸುವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿ, ಮ್ಯಾನ್‌ಹೋಲ್, ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧತೆ, ಸ್ಕ್ವಾವೆಂಜರ್, ಸಂವಿಧಾನ.

RC - 6.06

ಮಹಿಳಾಸಫಾಯಿಕರ್ಮಚಾರಿಕುರಿತು :ಒಂದುಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯಅಧ್ಯಯನ

ಮಂಜುನಾಥ ಗ ದೊಡ್ಡಮನಿ

ಸಂಶೋಧನ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ

ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿದ್ದು ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಬದಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ನಾವು ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯವು ಶುದ್ಧತೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧತೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದೆಡೆ, ಕೊಳೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ, ಇತರ ಕೊಳೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು ಮಾಲಿನ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ಈಗ ಸಫಾಯಿಕರ್ಮಚಾರಿ ಎಂದರೆ ಮ್ಯಾನ್ಯೋಲ್ಡ್ ಮತ್ತು ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ಸ್ವಾವೇಂಜರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಅವರನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕರಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮ್ಯಾನ್ಯೋಲ್ಡ್‌ವೆಂಜರ್‌ನಿಗೆ 2013 ರ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಇದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ. ಆದರೂ, ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನಿಬಂಧನೆಯು ಸಫಾಯಿಕರ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಮನಸ್ಸಿನ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕೀಕರಣವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಬದಲಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ, 2017 ರಲ್ಲಿ 13,384 ಸ್ವಾವೇಂಜರ್‌ಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಫಾಯಿಕರ್ಮಚಾರಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಕಲ್ಪನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಫಾಯಿಕರ್ಮಚಾರಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸವಾಲುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಳಂಕವು ಈ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಘಾತವಾಗಿದೆ. ಜನರು ಅಥವಾ ಸಮಾಜ, ಅದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕುಟುಂಬ ವಾಗಿರಬಹುದು, ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಂಕಿತ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸಬಹುದು. ಮಹಿಳೆಯರು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಕಾಳಜಿವಹಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಡಾಕ್ಟರೇಟನೆಗೆನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಫಾಯಿಕರ್ಮಚಾರಿಗಳು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನನಡೆದಿದೆಯೇ? ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ? ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಫಾಯಿಕರ್ಮಚಾರಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಆಗಿರುವ ಅವರ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಸ್ಥೆಗಳೇನು? ಜನರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ? ಅವರು ಇನ್ನೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಕೆಲಸದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನುಭವಿಸುವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ? ಇವುಪ್ರಧಾನಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

RC - 6.07

ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್ -19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಪಾತ್ರಗಳು

ನವೀನ ಜಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ,

ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಇವರು ರಸ್ತೆ, ಬೀದಿ ಬದಿ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್ ವೈರಸ್‌ನ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣದ ಹಂಗು ತೊರೆದು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕೊರೋನಾ ಪಾಸಿಟಿವ್ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿದಂತಹ ಪಿ.ಪಿ.ಇ ಕಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿ ಸೈನಿಕರಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊರೋನಾ ವೈರಸ್‌ಗೆ ತುತ್ತಾಗದಂತೆ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಎನ್-95 ಮಾಸ್ಕ್, ಗ್ಲೌಸ್, ಪಿ.ಪಿ.ಇ ಕಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಸಹ ಕೊರೋನಾ ಪಾಸಿಟಿವ್‌ಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಭಾರತವು ಮಾರ್ಚ್ 2020ರಲ್ಲಿ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ನನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ (NGO) ಗಳಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿದರು. “ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ (NITI) ಆಯೋಗ ಮೇ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲಿ 90 ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು NGOಗಳು & ನಾಗರಿಕಸಮಾಜಸಂಸ್ಥೆಗಳು(ಅಖಿಲೆ). ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದವು. ಇವರ ಸಹಯೋಗದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೇತರಿಕೆ ಕಂಡರೂ ಸಹ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ. ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಕೋವಿಡ್‌ನಿಂದಾಗಿ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಕಿರು ಪದಗಳು : ಕೋವಿಡ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ ನೀತಿ, NGO, ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು.

RC - 6.08

2019ರ ಕೋವಿಡ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರಿತು ಪ್ರಭಾವಗಳು
(ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ)

ರಮೇಶ ಎಂ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ,
ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ,
ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಬೆಂಗಳೂರು

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಠಿಣವಾದ ಕಾನೂನುಗಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಿರಂತರವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಶೋಷಣೆ, ತಾರತಮ್ಯ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೀಳರಿಮೆ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಅವರು ಕೂಡ ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಎಂಬ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ “ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದುರ್ಬಲ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸಮಾನವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ “ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದುರ್ಬಲ ಸಮುದಾಯಗಳೆಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರನ್ನು ದುರ್ಬಲ ಸಮುದಾಯ ಎಂದು ಗುರ್ತಿಸಬಹುದು. 2019ರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್ ಎಂಬ ಮಹಾಮಾರಿ ವೈರಸ್‌ನಿಂದ ಜೀವಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿ ಎದುರಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಬದುಕುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕೂ ಪರದಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇವರಿಗೆ ಬರಸಿಡಿಲು ಬಡಿದಂತೆ, ಕುಟುಂಬಗಳು ಬೀದಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಯುವಕರು ಉದ್ಯೋಗ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿ ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ದೈಹಿಕವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತು.

ಕಿರು ಪದಗಳು (ಕೋವಿಡ್ 19, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ಚಿಂತನೆ, ಶೋಷಣೆ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸ್ಥಿತಿಗತಿ)

RC - 6.09

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ : ಹಿಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಶಮೀನಾ ಆರ್. ನದಾಫ

ಎಮ್.ಆರ್.ಜಿ.-1/30, ಕೆ.ಎಚ್.ಬಿ. ಕಾಲೋನಿ,

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಲ್, ನವನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ -ಧಾರವಾಡ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತದ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜ ನೂರಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ದೇವಿ ಅಥವಾ ಭೂಮಿ ತಾಯಿ ಎಂದು ಆರಾಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೇ ಆಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಆಶ್ರಯ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಆಶ್ರಯ ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಮಗನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಿಯಮಗಳು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಅಬಲೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆಕೆಯ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಬದುಕನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜ ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಶೋಷಣೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ಇಂದು ತನ್ನ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ, ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷಿತ ಸಮೂಹದ ಜೀವಿಯಾಗಿ ದ್ವೀತಿಯ ದರ್ಜೆ ನಾಗರಿಕಳಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ವೇದಿಕೆ (World Economic Forum) ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಪ್ರಮುಖ ಎರಡು ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಪ್ರಮುಖರಾದರೆ ಮಹಿಳೆ ಅದರ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕೀಳಾಗಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಈ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗೌತಮಬುದ್ಧ, ಬಸವಣ್ಣ, ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಲಿಂಗ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ರಹಿತವಾದ ಭಾರತವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನೇ ಮುಡುಪಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಭಾರತ ವಿಜ್ಞಾನದ ಯುಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಹ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಲೇಖನವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು : ಅಲಕ್ಷಿತ ಸಮೂಹ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ.

RC - 6.10

ನಾಯಕನಮುದಾಯದಸಾಮಾಜಿಕಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೊಂದುಅವಲೋಕನ

ಕುಮಾರ ಡಿ.ಬಿ.

ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ,
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಕಾಲೇಜು, ಬಳ್ಳಾರಿ

ಮಾನವನುಜೀವನದೊಂದಿಗೆಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕಪರಂಪರೆಯಪ್ರಾರಂಭವನ್ನುಕಾಣಬಹುದು.ಮಾನವನು ಗುಂಪಿನ ಜೀವನ ಎಂದು ಆರಂಭವಾಯಿತೋ ಅಂದಿನಿಂದಲೇ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡನು. ನಾಗರಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ದೈಹಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂದವು. ಇಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಅಥವಾ ವಿಕಾಸಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೆಂಬ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಗಳು ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಆಧುನಿಕ ತುತ್ತತುದಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಗರಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆಯಿದೆ, ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಉಳಿದವರು ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸೋಂಕಿಗೆ ಸಿಗದೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಡೋಲಾಯಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಬೇಟೆ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ಕೃಷಿಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಪರಿವರ್ತಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾಯಕ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಕುಟುಂಬ, ಕುಟುಂಬದಗಾತ್ರ, ಕುಟುಂಬದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಜಾನುವಾರುಗಳು, ವಾಸದ ಮನೆ, ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ಸಮಾನತೆ, ವಿವಾಹ, ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹ ಬಗೆಗಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ವಿಧವಾವಿವಾಹ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಬದಲಾವಣೆ, ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ, ಆಹಾರಪದ್ಧತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ, ಜನನದ ಆಚರಣೆ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಹಲವಾರು ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು ನಾಯಕ, ನಾಗರಿಕತೆ, ಸಮುದಾಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ವಿವಾಹ, ಕುಟುಂಬ.

RC - 6.11

ಅಂಚೀಕರಣಕ್ಕೋಳಗಾದ ಕುಬ್ಜರು: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ಸಚಿನಕುಮಾರ ಗುದಿಗೊಪ್ಪ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಶೌಕತ್ ಅರ್ಝೀಮ್,
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ,
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಗುಣ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಆಸೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಸದ ಬಯಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದೈಹಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವರ ದೈಹಿಕ ರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ವಂಶವಾಹಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಆಹಾರಪದ್ಧತಿ, ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು, ವಾಯುಗುಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಮಾನವ ಎಂದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ದೈಹಿಕ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಭೌತಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಹಾರದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಂತವರನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಏನೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಸಹಜ ಎತ್ತರವಾಗಿರುವ, ಅಸಹಜ ಕುಳ್ಳಿರುವ, ಅಸಾಮಾನ್ಯ ದಪ್ಪವಿರುವ ಮತ್ತು ತೆಳ್ಳಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ, ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕುಬ್ಜರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೂ ಜನರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕುಬ್ಜರು ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ದೇಹ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಹಜ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ವಯಸ್ಕರು ಅಂಚೀಕರಣಗೊಂಡ ಸಮೂಹದಂತೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ಕುಬ್ಜ' ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ 'Dwarf' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. 'Dwarf' ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದವು ಹಳೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದವಾದ 'Dweorg' ನಿಂದ ಬಂದಿದೆ. 'Dweorg' ಎಂದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದರ್ಥ. (Online Etymology dictionary 2013; Adelson 2005a) Ablon 1984) ಬ್ರಿಟಾನಿಕಾ ಡಿಕ್ಷನರಿ ಪ್ರಕಾರ (2002); "ಅನುವಂಶಿಕ ಮತ್ತು ಚಯಾಪಚಯ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರೋಗಗಳಿಂದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಠಿತವಾಗಿ ಅಸಹಜ 'Midget' ಚಿಕ್ಕ ದೇಹ ಮತ್ತು ಕಾಲಿನ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪದವನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಆದರೆ ಅಂಗಗಳ ಸಹಜ ಸಮ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಠಿತ ದೈಹಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ 'Little people' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ". ಕುಬ್ಜರು ಕೂಡಾ ಮನುಷ್ಯರು, ಅವರಿಗೂ ಕೂಡಾ ಭಾವನೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳರು ಕೆಳದರ್ಜೆಯ ನಾಗರಿಕರಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕುಬ್ಜರು ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ದೇಹ ರಚನೆಯಿಂದಾಗಿ ಮನರಂಜನಾ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಜೀವನ ಸವೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ನಾಯಕತ್ವ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲೇ ನಿಕೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದರೂ ಕೂಡ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ಕುಬ್ಜರನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದರಿಂದ ಉದ್ಯೋಗದಾತ ಕಂಪನಿಗಳು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ತಾರತಮ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುಬ್ಜರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರ ಸಮಾಜೋ-ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದ ಕುರಿತು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಕುಬ್ಜರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಕುಬ್ಜರ ಕುರಿತು ಸಮಾಜೋ-ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಲ್ಪನೆ ಏನಿದೆ? ಕುಬ್ಜರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜೋ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸವಾಲುಗಳಾವುವು? ಈ ಸವಾಲುಗಳು ಹೇಗೆ ಮನೋ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಿವೆ? ಮಾನವನ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಬಯಕೆಯಾದ ಲೈಂಗಿಕತೆ ಮತ್ತು ವಿವಾಹದ ಕುರಿತಾದ ಮನೋ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಸಕ್ತಿಗಳು ಕುಬ್ಜರಲ್ಲಿ ಸಹಜವೇ/ ಅಸಹಜವೇ? ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಧಾನ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಕುಬ್ಜ, ಅಂಚೀಕರಣ, Dwarf, Midget

**

RC - 6.12

ಕರ್ನಾಟಕದ ಇರುಳು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಪದ್ಧತಿ

ಡಾ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ,

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಹೆಚ್.ಡಿ.ದೇವೇಗೌಡ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಪಡುವಲಹಿಪ್ಪೆ

ಇರುಳಿಗೆ ಎಂಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕ- ಪಕ್ಕದ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇರುಳಿಗೆ ಎಂಬ ಪದವು ಇರುಳು ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೊಂಡಿದ್ದು “ಇರುಳ್” ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ರಾತ್ರಿ, ಕತ್ತಲು, ಕಪ್ಪು ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಇವರ ಮೈಬಣ್ಣ ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದು ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಇಲಿ ಹಿಡಿದು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು ಇದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಇರುಳಿಗರು, ಇಲ್ಲಿಗರು ಎಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲತಹ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಹಾಗೂ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುವ ಕಸುಬನ್ನಾಗಿ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ಇವರು ನೀಗ್ರೂ ಮತ್ತು ಮಂಗೂಲಿಯನ್ ಜನಾಂಗದಂತೆ ಗುಂಗರು ಕೂದಲು, ಉಬ್ಬಿದಹಲ್ಲು, ಕಪ್ಪು ಮೈಬಣ್ಣದಂತ ತಾರೀರಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. 1871ರ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಇವರನ್ನು ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ರಾಮನಗರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಾಡು ಮತ್ತು ಕಾಡಂಚು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಇರುಳಿಗರು ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ವಸತಿ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮೊದಲಾದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದು, ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ರೋಗಗಳ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಔಷಧೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕೀಪದಗಳು: ಅರಣ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಇರುಳಿಗರು, ಉಪಚಾರ, ಔಷಧಿ , ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು

RC - 6.13

IMPACT OF COVID 19 ON COTTON GINNING WORKERS OF
PINJARA COMMUNITY

Hazrath Saheb,
Research Scholar

Dr. Nagaraja S
Research Guide and Coordinator,
Department of Sociology
Tumkur University, Tumkuru.

Pinjaras are the one of the marginalised communities of Indian Society. The socio Economic and Caste status of Pinjaras have pushed them to the bottom of Dalit marginalisation. Pinjaras have been estimated to the population of 3.3 million across the nation as per 2011 census of India. The covid 19 pandemic has proven as disasters to human life as greatest health, financial, social and cultural challenge causing uncountable deaths impacting more on marginalised and weaker sections. One such community that's has witnessing devastating impacts on their health livelihood, employment education etc., is that of informal migrant workers of Pinjara community who engage themselves in cotton ginning. The closure of economic activity and movement of people due to the pandemic had severe multi domain impacts on this Pinjara community too. The impact of the first wave and second wave was more on unorganised labourers especially who are women. This is a cross sectional study which is conducted at Pavagada taluk of Tumkuru district. The Tumkur district covers 5000 to 6000 population of Pinjara community, which makes the Pinjara population 0.7 to to 1,2 percent of state population. Previous studies have highlighted that Pinjaras might reach up to 3 to 6 lakhs in Karnataka alone. This is a cross sectional study which was conducted by collecting 50 different individuals by using mix method approach comprising of interviews, questionnaire through simple random sampling among Pinjaras of Pavagada taluk of Tumkuru district. The research was very much focused to collect data in order to understand socio economic impact of Covid19 on Pinjara community. The secondary data about the community made a foundation for the sociological enquiry leading to primary data collection. The studies suggested that, the schemes and policies of the government should be more transparent and hassle-free for the poor. The benefits should reach the beneficiaries accounts directly without any inter mediators. The NGO should take initiative in identifying the true and deserving beneficiaries.

RC - 6.14
UNDERSTANDING MARGINALIZATION WITH SPECIAL
REFERENCE TO 'PHYSICALLY DISABLED'

Mahesh K.S

Research Scholar

Prof. M. Gurulingaiah

Professor, Department of Sociology,

Kuvempu University Jnanasahyadri Shankaraghatta

Marginalization is a global phenomenon, which makes to negative impact on societies across the world. It is a social process by which person or group of people are pushed into edge. The concept of 'Marginalization' is not single entity in itself; it includes the every dimension, it overlapping the social exclusion and inclusion of society. It is a dynamic process which has been socially reformulated intellectually redefines the concept, involves the process of social transition. Most vulnerable and marginalized sections exists in every societies i.e., Dalits, women, orphans, Aged people, children, sexual minorities, physically disabled, HIV infected/Affected people, and others. The process of marginalization of physically disabled covers all spheres of their life, violates basic human rights, social, political, economic, cultural and other. Partially physically disabled still dependent on others for their livelihood, it restricts to participating who development across the globe. Marginalization is a complex problem which covers many factors. Around 2.21% of total population categorize as physically disabled in India (Census report, 2011). Even though physically disabled have their resources, skills, knowledge and other assets but due to disability nobody can recognize their assets. They are attempted to vulnerable circumstances in existing society. They come under poverty, lack of drinking water, electricity, toilets, and other basic needs to live, which is indicative of their deplorable social conditions. In the present study researcher will make an attempt to understand the concept of marginalization by focusing on how physically disabled has suffered due to this process.

Key Words: Physical disability, Disabled, Exclusion, Marginality and Marginalization.

RC - 6.15
ADDRESS DISPARITIES AND MARGINALIZATION OF A
DHOR COMMUNITY IN HIGHER EDUCATION POST COVID-
19 IN KARNATAKA.

Vaishali Katke

Ph.D. Research Scholar, Department of Sociology
Kuvempu University, Jnanasahyadri, Shankaraghatta

The communities that have been associated with lower occupations are marginalized and they find it harder to proceed as generational advancement in fields such as Education and Career, this can be practically hard for a community associated with leather tanning profession in its traditional form. They can be found socially mobilized and could be seen occupied in modern occupations but their presence in higher educational institutions has been very limited in the community. The paper addresses the cause and concerns of the limited advancement of community members in higher education, especially against the background of post Covid-19 scenario. The research paper provides a formidable platform for reasoning of queries related to impact of socio-economic condition on education and core-concerns of identity based deprivation faced by the community in the society and reasons for lower participation in the realm of higher education in the community. The findings underscore the importance of addressing structural inequalities and loop-holes in community reach-out for poor among them.

Keywords: Higher Education, Marginalization, Identity, Community, Post-COVID 19.

RC - 6.16
COVID-19 AND VACCINE NATIONALISM: EFFECTS OF
VACCINE POLITICS ON GLOBAL SOUTH COUNTRIES

Madhu M
Research Scholar

Prof Somashekher C
Professor, Department of Sociology
Bangalore University, Jnanabharati Campus, Bangalore

The pandemic Covid-19, with 6.5 million deaths and 620 million cases, has created havoc in the World regardless of the economic prowess of a country. But the effects of Covid-19 varied depending on the economic and political positions of the countries. The middle-income and low-income countries were the most affected by the pandemic devastating the economy and pushing the majority of the population in those countries to the margins. However, with the technology and infrastructure to produce vaccine being under the control of the high-income countries led to vaccine nationalism. The vaccine nationalism of the high-income countries leading to lack of affordable vaccines to the middle and low income countries has searing effects on their economy further pushing them to more economic degradation. The paper uses Wallerstein's World System Theory to understand how Covid-19 and vaccine inequality has helped in furthering the gap and reproducing the world system hierarchy.

Keywords: Covid-19; Vaccine Nationalism; Vaccine inequality; World System Theory; Middle-income countries; Low-Income countries

RC - 6.17
**THE MARGINALIZED MINORITY, CHRISTIAN GAWDA
TRIBE OF SOUTH GOA: IMPACT OF COVID 19 AND
SURVIVAL STRATEGIES**

Dr. Mozinha Fernandes

Assistant Professor

The Goan society has a high standard of living along with few other states of India, but the tribes in the state still struggle for the basic necessities of life and work hard every single day to earn a living for their families. One such tribe of Goa is the marginalized minority, the Christian Gawdas of South Goa. They are the Scheduled Tribes of Goa, among others being the Kunbis and the Velips. These tribes are exploited and marginalized in the Goan Society. The Covid 19 pandemic pushed them further to the margins of society, where they found themselves even more marginalized. This paper tries to bring to the mainstream discourse the impact of Covid 19 on the social life of tribes, especially the Christian Gawdas. The worst effect was on their livelihood. Despite these impacts, the tribal people used their survival strategies to deal with the pandemic. For this qualitative research, narratives were used for data collection, and narrative analysis was used to interpret data. The researcher, an insider from the tribal community, provides valuable insights into this sociological research.

Key words: *Marginalization, Minority, Scheduled Tribes, Pandemic, Narratives.*

RC - 6.18
IMPACT OF POST COVID -19 ON SHILLEKYATHA
FAMILIES” WITH SPECIAL REFERENCE TO HASSAN
DISTRICT IN KARNATAKA STATE

Kavya B H,
Research Scholar

Dr. A Ramegowda
Professor, Dept of Sociology
Kuvempu University, Shankaraghatta Shimoga.

The Shillekyatha community, a numerically small nomadic caste that is included in scheduled castes, has been residing outside of districts for many years. Various names for the Shillekyatha include Killekyatha, Killiketar, Killket, Katbus, and GombeRamaru. They are also known as BundeBesthas in some locations. Even though the majority of their income comes from puppet-shadow work, fishing, and begging, once they moved into a village on the plains, they had to assimilate into the larger social and economic system and began working in farming, animal husbandry (such as raising buffalo), and other occupations. They are mainly found in Karnataka and are primarily a rural community. Corona or Covid-19 had a significant impact on Shillekyatha families. They struggle to pay for their homes with their meager salary. The society is not providing any assistance to this unorganized informal sector during the Pandemic, yet Shillekyatha families have continued to perform puppet shadow after COVID 19 or post COVID 19. Our goals in this study are to investigate the impact of post-COVID-19 on Shillekyatha families and to gather data on the geographical characteristics of the study area. In the current study, we chose 30 Shillekyatha families using a simple random sample method performed direct interviewing, and also used primary and secondary sources.

Keywords: Shillekyatha families, Puppet Shadow, Impact, Post COVID -19

RC - 6.19

MARGINALIZATION AND EMPOWERMENT OF PHYSICALLY DISABLED: A SOCIOLOGICAL STUDY IN KARNATAKA

Mahesh K S
Research Scholar

Prof. M. Gurulingaiah
Professor, Department of Sociology,
Kuvempu University Jnanasahyadri Shankaraghatta.

Physical disability is a global phenomenon, which has negative impact across the world. It is a social process by which person or group of people made into marginal / relegated to the edge. The concept of 'marginalization' is not a unitary entity; it has dynamic dimensions, overlapping 'social exclusion' and 'inclusion', which has been socially reformulated and intellectually redefined with the impact and expansion of social transition. Most vulnerable and marginalized sections in existing societies are women, people with disabilities, dalits, aged people, children, sexual minorities and others. The marginalization of physically disabled impacts all spheres of their life, violating basic human rights such as civil, political, social, economic, cultural and other. Rights are fundamental normative rules about what is owed to people through legal. A major proportion of the physically disabled are still dependent on others for their livelihood. It is a complex problem, and there are many factors that cause marginalization. Around 2.21% of India's population is ranked as physically disabled (Census report 2011). In the present study, researcher makes an attempt to understand the empowerment of physically disabled in Karnataka, through proper utilization facilities, rights and legal affirmatives for them.

Key Words: Disability, Social Exclusion, Marginality, Empowerment, Physically disabled, Marginalization, Social Inclusion.

RC - 6.20
POST- COVID-19 AND THE SOCIO-PSYCHOLOGICAL
CONDITION OF MARGINALIZED COMMUNITY-A
SOCIOLOGICAL STUDY OF TRANSGENDER WOMEN WITH
THE REFERENCE TO SHIVAMOGGA DISTRICT

Dr. Manjula T

Associate Professor of Sociology,
GFGC, Shikaripura, Shivamogga Dist

The World Health Organization (WHO) defines quality of life as an “individuals’ perceptions of their position in life in the context of the culture and value systems in which they live and in relation to their goals, expectations, standards and concerns”, which includes the domains of physical health, psychological, social relationships, and the environment. The period of lockdown has made insurmountable for vulnerable and marginalized people. This paper is to examine the quality of life of multiply marginalized transgender community in the post-pandemic period. This article has a goal to shed a light on the psycho-social life of transgender people after covid-19 lockdown period. The purposive sampling of this study includes 20 transgender people of shivamogga city of Karnataka state. The snowball sampling technique has been used for this study. The main themes of this study are the three major domains: social, mental and physical life. This study aims to examine that how transgender people are reconstructing their social life, mental status and also how coping with physical problems after covid-19 lockdown period. Findings of this study show that the society needs to be concerned towards this marginalized community and raising hands to help them to reconstruct their life, not only in socio-psychological aspect and also in physiological domain. In this regard the author strongly believes that social sciences like sociology have a challenge in reconstructing the social life of marginalized groups and vulnerable communities by spreading awareness on their human rights and in future, studies must focus on neglected groups.

Key words: Transgender, Marginalized, Socio-psychological

RC - 6.21
SOCIO-ECONOMIC CONDITIONS OF JOGI COMMUNITY: A
SOCIOLOGICAL ANALYSIS (SPECIAL REFERENCE TO
CHALLAKER TALUK)

Vimochana
Research Scholar

Dr. Anjanappa. B.H
Professor and Supervisor
Department of Sociology, Kuvempu University
Jnana Sahyadri, Shankaraghatta, Shivamogga

India is a very traditional and diverse country. One hand we have metropolitan, cosmopolitan cities and one hand there are hill-dwelling Tribes, Adivasis as well as nomadic communities that migrate from one place to another which mostly go unnoticed. Every community in this society has their own customs, beliefs, traditions, languages, religious sentiment, social customs, economic administrative systems and many more. India is known for its diversity. In such a society, science, technology, modernity and industrialization began to develop on one side, on the other side traditionalists such as Nomads, Tribal and Adivasis came to the bottom of the social hierarchy in this complex society. Many of these communities can still be seen deprived of basic amenities and primary education. Many have made an effort to identify such communities and bring them to the mainstream of society. However, quite a big number of Nomads still live a nomadic life without being out there in the mainstream of society. The purpose of this research is to study the socio-economic conditions of Jogi community, one of such communities. The current study "Socio-Economic Conditions of Jogi Community: A Sociological Analysis" is a sociological study of Jogyar community inhabiting the one village of Karnataka, particularly N Devarahalli, Challakere Taluk, Chitradurga District. Collecting information by interviewing respondents individually by selecting them for the current research using an interview schedule and also secondary data. And this research is an attempt to identify one such nomadic community which is included in the list of marginalized groups.

Keywords: Community, Nomadic, Adivasis.

RC - 6.22
**ECONOMIC EMPOWERMENT OF MARGINALIZED GROUPS
POST COVID 19: A STUDY WITH REFERENCE TO
BENGALURU CITY**

Manjula D

Research scholar, Department of sociology,
Bangalore university, Jnanabharati campus

Marginalization is a compound and multi-layered concept. Marginalization refers to processes by which individuals or groups are kept at or pushed beyond the edges of society. The term outsiders may be used to refer to those individuals or groups who are marginalized. In general, the term 'marginalization' describes the overt actions or tendencies of human societies, where people who they perceive to undesirable or without useful function, are excluded, i.e., marginalized. These people, who are marginalized, from a Group or Community for their protection and integration and are known as marginalized groups. These groups of people have faced a lot of problem because of Covid 19 pandemic. Understanding the challenges and problems faced by the marginalized groups in Bengaluru and the various economic empowerment measures taken are been studied in this paper. The data required for the study is collected through a structured questionnaire from a sample of 100 respondents who are a part of marginalized sections across Bengaluru city and are analyzed using appropriate statistical tools. It was found from the study that the marginalized groups have taken many self-economic empowerment measures to improve their economic condition. It was also found that both central and state governments have taken many measures for the economic upliftment of marginalized groups of the country.

Keywords: Marginalized group, Economic Empowerment, Covid 19, Human Societies.

RC - 6.23

A STUDY ON THE IMPACT OF COVID 19 ON SOCIO-ECONOMIC STATUS OF WEAKER SECTIONS OF SOCIETY AT BENGALURU DISTRICT

Manjula D

Research scholar

Dr.Sudha khokate

Assistant Professor, Department of sociology
Bangalore University, Jnanabharati campus

The covid-19 pandemic has adversely affected the lives of people around the world in thousands of ways. The severity of pandemic has touched each and every sections of the society in general and weaker sections in particular. Social and humanitarian aspects of the pandemic have caused stress and anxiety in the public. Women, Children, and the Elderly are highly exposed to the virus, as they are among the weaker sections of the society and thus are more vulnerable. This study is an attempt to examine the socio-economic status of the weaker sections of the society at Bengaluru district. The data required for the study are collected through a structured questionnaire from a sample of 100 respondents belonging to weaker sections of the society at Bengaluru and the collected data are analyzed using appropriate statistical tools. It was found from the study that the weaker sections of the society have faced a lot of socio-economic problems. These people are still trying to find the best ways to lead a sustainable life.

Keywords: Weaker sections, Socio-Economic status, Covid-19, Vulnerable

RC - 6.24
THE SOCIO-ECONOMIC STATUS OF WOMEN IN DOMESTIC
WORKFORCES: A CROSS-SECTIONAL STUDY

Dr. Srinivasa D

Assistant Professor, Department of Social Work,
School of Social and Behavioural Sciences,
Central University of Karnataka,

Dr.ChandraMouli

Associate Professor, Department of Studies in Social Work,
University of Mysore, Manasagangothri, Mysuru

After China, India has the second-highest population in the world. India has 1027 million people, of which 495.7 million are women, according to the 2001 census report. Women make up about 72% of the population in rural areas, and the majority of them are poor. Due to the preference for the male child, the patriarchal social structure, the lower level of health care available to rural women, female mortality during and after pregnancies, and other factors, the skewed sex ratio between men and women has led to severe imbalances in society. The problem was approached in the current study using a methodical survey approach. In order to collect first-hand information on the social and economic status of the female domestic workers in Mysore city, a structured and pre-tested interview schedule was used. For primary data collection, women domestic workers in Mysore City's 05 zones were contacted. Ultimately, the social work research used random, stratified, and purposeful sampling techniques to select about 308 female domestic workers for the primary data collection. For the welfare and advancement of women domestic workers, the government, civil society, social work organisations, media institutions, law and order organisations, judiciary, and corporate houses are primarily accountable. In order to raise the socioeconomic standing of women who work as domestic help in contemporary India, the plan for women's rights protection stakeholders must address the adoption of pro-social behaviour and the implementation of progressive legislation. The timely recognition of domestic worker women's rights and the successful implementation of proactive policies rather than piecemeal welfare programmes are key components of effective government policy.

Keywords: Women, Domestic Workers, Policies, Programme

RC - 6.25
LAND OWNERSHIP OF SCHEDULED CASTES – A
SOCIOLOGICAL ANALYSIS

Dr. Shashikumara K.N.
Department of Sociology

Dr. Anjanappa B.H.
Professor, Department of Sociology,
Kuvempu University, Jnana Sahyadri, Shankaraghatta.

Land is one of the most important aspect of socio-economic status in rural areas i.e., the social perspective can only make sense of what is difference between seeding and talking, with those who can own land as well as speaking to the landlords. Land is necessary for social identity not only for economic production. Only when the land is in its name it will be able to have a variety of facilities. Land ownership is also a sign of his self esteem. The present study aims to study of land ownership of Scheduled Castes and analyzing the problems of land in the study area. The present study includes ten (10) taluks in Tumakuru district of Karnataka with 30 respondents from each taluk and a total of 300 respondents from all the taluks of the district were selected using simple random sampling method. The point of the present study is that a large proportion of the respondents own dry lands and the area of the land is less than one acre.

Key words : Land Ownership, Scheduled Castes, Inequality

RC - 6.26

**PROBLEMS AND CHALLENGES OF MIGRANT WORKERS
DURING COVID-19 PANDEMIC: A SOCIOLOGICAL STUDY**

Dr. Savita

In this article reviews that The worldwide spread of COVID-19 first reported from Wuhan in india is attributed to migration and mobility of people. In this article, we present how our understanding of migration and livelihood could be helpful in designing a mitigating strategy of economic and social impact of COVID-19 in India. We conclude that there are many challenges migrants face during the spread of COVID-19 resulting from nationwide lockdown. Many internal migrants faced problems such as lack of food, basic amenities, lack of health care, economic stress, lack of transportation facilities to return to their native places and lack of psychological support. On the other hand, COVID-19 has also brought into sharp focus the emigrants from India and the major migration corridors India shares with the world as well. There is a huge uncertainty about how long this crisis will last. This study will based on secondary data by news paper, magazine, and Wikipedia to study the problems and challenges of migrant workers in covid-19 pandemic

Keyword: Migrant Workers, Problems, Covid-19, Problems, and Challenges

RC - 6.27

**ROLE OF COMMUNICATION IN PROVIDING INFORMATION
ON WELFARE SCHEMES FOR THE YOUTH OF SCHEDULED
CASTES AND SCHEDULED TRIBES**

Dr. Sathyaprakash M R

Associate Professor

Vinay G P

Research Scholar,

Dept. of Journalism and Mass Communication,
Kuvempu University, Shankaraghatta, Shivamogga

Media is an irreplaceable wellspring of data in the present-day world. A wide range of Government choices, formative strategies and projects are imparted to the majority with the utilization of print, electronic and new media stages at different levels. Aside from illuminating and teaching the perusers/crowds, broad communications assumes a significant part in molding their dynamic cycle and suppositions. Media access and its dynamic utilization gives potential open doors to oppressed networks not exclusively to know about the advantages of different government assistance conspires yet additionally give potential entryways to get freed from the grasp of underdevelopment. Consequently, the current paper attempts to concentrate on the admittance to various types of media, time spent on it, satisfied inclinations, and benefits acquired from them by Scheduled caste and Scheduled Tribes youth.

Keywords: Awareness, Mass Media, Scheduled Castes student, Scheduled Tribes student, Welfare programmes

RC - 6.27

**A STUDY ON MALNUTRITION IN INDIAN CHILDREN: A
MAJOR PROBLEM WITH MINOR ATTENTION WITH
SPECIAL REFERENCE TO BANGALORE URBAN
KARNATAKA**

Rashmi R K

Research Scholar

Shridhar S N

Research Scholar

Dr. Thippesh.K

Assistant professor

Department of P.G Studies and Research in
Social Work Davangere University

Children in low-income families are more malnourished than those in high-income families. One of the major causes of malnutrition in India is economic inequality and the low social status of the majority of the population, their diet often lacks in both quality and quantity. Women who suffer from malnutrition are less likely to have healthy babies because of inappropriate dietary choices, a low income, difficulty obtaining food, and various physical and mental health conditions. Providing all people with access to healthy food is a challenge for every country, including India. The study indicates that the socio-economic factors, family food insecurity, inadequate care of vulnerable household members, unfair food within families, unhygienic living conditions, poor health and nutrition, lack of awareness on nutrition and healthy lifestyle, and inadequate health services.

Keywords – Malnutrition, Family food insecurity, unhygienic living conditions, unfair food, low social status, inappropriate dietary choice.

RC.7. HEALTH, SANITATION AND WELLNESS

RC-7.01

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ವೈದ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಪ್ರಕಾಶ ಡಿ ಎನ್

ಸಂಶೋಧಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ವೈವಿದ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಾರತವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಆರೋಗ್ಯದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು, ದೋರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಹತ್ತು ಹಲವು ಅಡೆತಡೆಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಜೊತೆಗೆ ಗುಣಾತ್ಮಕತೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಕುರಿತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆಗಳು ಸೂಚನೆಗಳು ಅವರ ಪರಿದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ವಿವಿಧ ಸವಾಲುಗಳು, ಅಡೆತಡೆಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬಂಶವು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು: ವೈವಿದ್ಯತೆ, ಗುಣಾತ್ಮಕತೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ವೈದ್ಯರು, ಸಲಹೆಗಳು, ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು.

RC-7.02
ವೃತ್ತಿಪರ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಜೀವನಶೈಲಿ ರೋಗಗಳು

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಗೌಡ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿನಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯ ದೇಹವು ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗುವುದು, ಪೂರ್ವಯುತುಬಂಧ ಮತ್ತು ಯುತುಬಂಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಶಸ್ವಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಜೀವನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವು ಹಿಮ್ಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಇದು ಅವರ ದೈಹಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅಗಾಧ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಹುಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ - ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಮಹಿಳೆಯರು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆರೋಗ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 20 ರಿಂದ 40 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಜೀವನಶೈಲಿ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಗಡುವುಗಳು, ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡಗಳು, ದೈಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಕೊರತೆ, ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಪಕ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ನಿದ್ರಾಹೀನತೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಬಳಕೆ, ಪ್ರಯಾಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಬೊಜ್ಜು, ಖಿನ್ನತೆ, ಮಧುಮೇಹ, ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಹೃದಯ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾಯಿಲೆಗಳು, ಬೆನ್ನು ನೋವು, ಕಅಟಿಆ, ಬಂಜೆತನ ಮುಂತಾದ ಜೀವನಶೈಲಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಅಸೋಸಿಯೇಟೆಡ್ ಚೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ (ಒಖಿಐಐಒಊಒ) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಯನವು ನಡೆಸಿದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ 21 ರಿಂದ 52 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ 68 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಜೀವನಶೈಲಿ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಪಕ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯು ವೃತ್ತಿಪರ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು “ವೃತ್ತಿಪರ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಜೀವನಶೈಲಿ ರೋಗಗಳು” ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೀವನಶೈಲಿ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಿಂದಿನ ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಬೊಜ್ಜು, ಖಿನ್ನತೆ, ಮಧುಮೇಹ, ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಹೃದಯ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾಯಿಲೆಗಳು, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ನಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನಶೈಲಿ ರೋಗಗಳ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಡುವ ಪಿಸಿಓಡಿ ಮತ್ತು ಬಂಜೆತನದ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಲೇಖನವು ವೃತ್ತಿಪರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವ ಜೀವನಶೈಲಿ ರೋಗಗಳು, ಅವುಗಳ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಹಾರಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು: ವೃತ್ತಿಪರ ಮಹಿಳೆಯರು, ಜೀವನಶೈಲಿ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ಜೀವನಶೈಲಿ ರೋಗಗಳು.

RC-7.03

ಅಂಗಾಂಗ ದಾನ ಮತ್ತು ಅಂಗಕಸಿ ಮಾಡುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19ರ

ಪರಿಣಾಮಕುರಿತು ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅವಲೋಕನ

ವೇಣುಗೋಪಾಲ.ಕೆ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ.ಸುಧಾಖೋಕಾಟೆ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು-560056

ಕೋವಿಡ್ - 19 ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ಕಾಯಿಲೆ 2019 ರ ಏಕಏಕಿಯಾಗಿ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ. ಇತರ ಹಿಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ವಿಫಲವಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊರೋನ ವೈರಸ್ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಹಾಗೂ ಅಂಗಾಂಗ ದಾನದ ಮೇಲೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದಂತಾಗಿದೆ, ಕಸಿಗೆ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೆ ಸಹ ಅಂಗಾಂಗ ಕಸಿ ಮಾಡಲಾಗದಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಈ ಕೊರೋನ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರು ಈ ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಪಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅಂಗಾಂಗಗಳಾದ ಹೃದಯ ಶ್ವಾಸಕೋಶ ಯಕೃತ್ತುಗಳಂತಹ ಜೀವ ಉಳಿಸುವ ಅಂಗಕಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಂಗಾಂಗ ಕಸಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಸಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೊರೋನ ವೈರಸ್ ನಿಂದ ಜನರ ಜೀವನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಈ ವೈರಸ್ ಗೆ 4.46 ಕೋಟಿ ಜನರು ತುತ್ತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ 5.29 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಸಾವಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 6.56 ಕೋಟಿ ಜನ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿರುವುದು ವರದಿಯಿಂದ ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜನರು ಅಂಗಾಂಗ ದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಆನೇಕರಿಗೆ ಜೀವ ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೋವಿಡ್-19 ಎಂಬ ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ರೋಗವು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಹರಡಿ ಜನರ ಜೀವನ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಂಡು ಅನೇಕ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಕಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಭೂತ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಹಠತ್ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಕಠಿಣ ಖಿಂಚು ಖಿಂಚು ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಂಗಾಂಗ ಕಸಿ ಸಂಖ್ಯೆಯು 35% ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕೊರೋನ ಸೂಂಕಿತ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೊರೋನ ಸೂಂಕಿತರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ವೆಂಟಿಲೇಟರ್ ಮತ್ತು ಬೆಡ್ಡುಗಳು ಸಹ ಅಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ವೈದ್ಯರಿಗೆ ತುಂಬ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರೋನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯಾದರೂ ಕೊರೋನ ನಿರಂತರವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅಂಗಾಂಗ ದಾನ ಮತ್ತು ಅಂಗಾಂಗ ಕಸಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು, ಕಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಪುನರ್ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜಾಗೃತರಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಆಪಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ನಂತರ ಕಸಿ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ವೈವಸ್ಥೆ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಜನರ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಯಾವತ್ತಾಗಿ ತರಬೇಕಾದರೆ ಕೊರೋನಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ವೈದ್ಯಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೇ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗಾಂಗ ದಾನ ಮತ್ತು ಕಸಿ ಮಾಡುವಿಕೆಯು ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿದ್ದು, ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗಾಂಗ ದಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಂಗಾಂಗ ದಾನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಂಗಾಂಗ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು : ಕೋವಿಡ್ - 19, ಅಂಗಾಂಗ ದಾನ, ಅಂಗಾಂಗ ಕಸಿ, ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ರೋಗ, ಆರೋಗ್ಯ.

RC-7.04

ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರಆರೋಗ್ಯಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ

ಅನಿತ

ಸಂಶೋಧಕರು

ಡಾ.ಎಂ. ಪೂರ್ವಾಚಾರ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು,
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಆರೋಗ್ಯ ಸದಾ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ. ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಆರೋಗ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿದೇಶದ ಆಸ್ತಿ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸುಖಕರಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆಆರೋಗ್ಯ ಮುಖ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಹಿರಿಯರುಆರೋಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿತೊಡಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ಆರೋಗ್ಯವು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ತನೆಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೇ ಆತನಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸದೃಢವಾಗಿಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗಿರುತ್ತಾನೋ ಆ ಸಮಾಜಅಭಿವೃದ್ಧಿಯತ್ತ ಸಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರವು ಸಹ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ನಗರೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಾಗಿಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನಜನರು ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸುವುದರಿಂದಅತಿಯಾದಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಕಿಕ್ಕಿರತೆ, ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ, ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡುಅಲ್ಲಿನಜನರು ಹಲವಾರುರೀತಿಯಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತಅಧ್ಯಯನವು ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರಆರೋಗ್ಯಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಪಶ್ಚಿಮ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಇರುವರಾಜಾಜಿನಗರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಘೋಷಿತ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ 30 ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತಅಧ್ಯಯನವು ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರಆರೋಗ್ಯಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.

RC-7.05

ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಕುರಿತು ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅವಲೋಕನ

ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಜಿ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ,
ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಬೆಂಗಳೂರು-560056

ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಇಂದು ಮಾನವನ ಎಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದೇ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್-19 ಎಂಬ ಸಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾಯಿಲೆ 2019 ರಂದು ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದರೊಂದಿಗೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಈ ಕೋವಿಡ್-19 ನಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 4.4 ಕೋಟಿ ಜನರು ತುತ್ತಾಗಿದ್ದು, 5.29ಲಕ್ಷ ಜನರು ಸಾವಿಗೆ ತುತ್ತಾದರು, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 6.56 ಕೋಟಿ ಜನರು ಮರಣವನ್ನನುಭವಿಸಿದರು ಎಂದು ಫಿಲಿಪೈನಿ ನೀಡಿರುವ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ. 2019 ಕೋವಿಡ್-19ರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಇರಾನ್‌ನಂತಹ ವೈರಸ್‌ಗೆ ಲಸಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿವು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ 2021 ರಿಂದ ಕೋವಿಡ್-19ಕ್ಕೆ ಲಸಿಕೆ ದೊರೆಯುವಂತಾಯಿತು ಆದರೆ 2019 ರಿಂದ 2021 ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ಔಷಧಿಯ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸಿದರು, ಕೋವಿಡ್-19ರಂಭವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನರು ವೈರಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಟಮಂತ್ರ, ಹರಿಕೆ, ದೇವರುಪೂಜೆ, ಹೋಮ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೊರೆ ಹೋದರು ಆದರೆ ಆನಂತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ಔಷಧಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಸರ್ಕಾರವು ಸಹ ಈ ವೈರಸ್‌ನ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿ, ಉತ್ತೇಜಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮೈಕಲ್ಬುಕಟ್ ಅವರ ಡಿಸ್ಕೋಸ್ ಅಂಡ್‌ವರ್ಸಿಡ್‌ವಾಂಟ್‌ವನ್ನು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, 2019 ಮತ್ತು 2021ರವರೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಆಯುರ್ವೇದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಈ ಪೇಪರನ್ನು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಕೋವಿಡ್-19, ನಾಟಿಔಷಧಿ,ಆಯುರ್ಷ, ಆರೋಗ್ಯ

RC-7.06

ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರ ಆರೋಗ್ಯ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಕವಿತ ಯು.ಕೆ
ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಡಾ.ಆಂಜನಪ್ಪಬಿ.ಹೆ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಜ್ಞಾನಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

“ಆರೋಗ್ಯವೇ ಸಂಪತ್ತು” ಎಂಬ ನಾಣ್ಣಡಿಯಂತೆ ಆರೋಗ್ಯ ವಂತರು ಜನರು ಒಂದು ದೇಶದ ನಿಜವಾದ ಸಂಪತ್ತು, ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಜೀ ಅವರು ‘ಆರೋಗ್ಯವೇ ನಿಜವಾದ ಸಂಪತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬಂಗಾರದ ತುಣುಕುಗಳಲ್ಲಿ’ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಅಮಾರ್ಥ್ಯಸೇನ್ ಅವರು ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಣದಂತೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಮಾನವನಜೀವನಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯ ತಂದು ಕೊಡುವ ಮೂಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸೇವೆಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗದ ಹೊರತು ನಾವು ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಹಾಗೂ ಪುರುಷರು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮಹಿಳೆಯವರು ಮನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡದ, ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿನ ಒತ್ತಡ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತಮಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶವು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರ ಆರೋಗ್ಯ, ಸೌಲಭ್ಯ, ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಮೂಡಿಗೆರೆ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ 40 ಜನಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮೂಡಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿನ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಲ್ಲಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.

RC-7.07

ಕನಕಗಿರಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಜೀವನ ಮತ್ತುಆರೋಗ್ಯ

ಶಾರದಮ್ಮ

ಪಿಎಚ್ ಡಿ ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ,

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಹಂಪಿ-583 276

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಳಸಮುದಾಯಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಳಸ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸದಾ ಶೋಷಣೆ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಬಂದಿವೆ. ಇವರು ಶತಮಾನಗಳು ಉರುಳಿದರು ಅದೇ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಳಕನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೆಲಸದಿಂದಾಗಿ ಅಸ್ವಶ್ಯರಾದ ಇವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಗದ ಕಾರಣ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರದೇ ಆದ ಲೋಕ, ಅವರದೇ ಆದ ಕನಸು ಇವತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಅಸ್ವಶ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿದೆಯೇನೋ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆಯೇ ಅಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಮೂರ್ತವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾದಾಗೂ ಗುರುತಿಸುವ ಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಹಲವಾರು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತವಾದ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿದ್ದೇನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕೂಡ ಮೂರ್ತವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತವುಗಳಾಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ದಮನಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾಗಿಯೂ ಬಡತನರೇಖೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿರುವ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಕೆಳ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿರುವ ಹಲವಾರು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿನ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾದ ಪ್ರಗತಿಯಾದ ಹಾಗೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಕಗಿರಿ ಪುರಸಭೆಯ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಹೀಗೆ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು; ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

RC-7.08

“ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪರಿಣಾಮ”-
ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ.

ಪ್ರೊ.ಮಹಾದೇವ ಎಫ್ ವಡೇಕಾರ,

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ,

ಶ್ರೀಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ಹಾಗೂ

ಸ್ನಾಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ನರಗುಂದ, ಗದಗ.

ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಏಷಿಯನ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡವು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ಭಾರತದಂತಹ ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ-ಆದಾಯದ ದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುವುದಾದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹೊರೆಯು ದೈನಂದಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿತು. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಸಂಬಂಧಿತ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಒತ್ತಡವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ, ಸರಕಾರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅಂದರೆ ಅಗತ್ಯ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನ ಜನಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಎರಡನೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸೇವೆಗಳು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟವು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತಾದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ. ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ, ಗರ್ಭನಿರೋಧಕ ಮತ್ತು ಗರ್ಭಪಾತ ಸೇವೆಗಳಂತಹ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರತಿಭಂದಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಲಭ್ಯವಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಡಚನೆಯಾಯಿತು. ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಲಾನ್ಸೆಟ್ ರೆಂಟುಡೆಡೆರೇಶನ್ಸ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಲಾಕ್ಡೌನ್‌ನಿಂದಾಗಿ ಗರ್ಭನಿರೋಧಕ ಸೇವೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಮಾಡಿದೆ. ಗರ್ಭನಿರೋಧಕಗಳ ತಯಾರಿಕಾ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಗುಟುಕು ಹೇಳುವಂತೆ ಸಮಾಜದಿಂದ ಅಝಿಗಿಐಆ-19 ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ, ಭಾರತ ಸೇರಿದಂತೆ 114 ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ-ಆದಾಯದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 47 ಮಿಲಿಯನ್ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಗತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭನಿರೋಧಕವನ್ನು ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 7 ಮಿಲಿಯನ್ ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಕೈಗೊಂಡ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಂತೆ ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪ್ರಭಾವದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ. ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಕೋವಿಡ್-19, ಗರ್ಭನಿರೋಧಕ ತಂತ್ರಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಉಂಟಾದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ.

RC-7.09

ವೃದ್ಧರ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು :ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
(ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಣಕಲ್ಲುಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)

ಡಾ. ನಾಗಪ್ಪ ಬಿ.ಇ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸ.ಪ್ರ.ದ.ಕಾಲೇಜು, ಕುರುಗೋಡು ತಾ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿ.

ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ನಾಲ್ಕು ವಿವಿಧ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಬಾಲ್ಯ, ಯೌವನ, ಗೃಹಸ್ಥ ಉಳಿದವುಗಳು ಜೀವಿಯದೇವು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ಎನ್ನುವರು. ಮನುಷ್ಯನಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 30 ರಿಂದ 40 ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿಇದರ ಲಕ್ಷಣಗೋಚರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿಗೆಕೂದಲು ಬಿಳುಪಾಗುವುದು, ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತಕಪ್ಪನೆಯಉಂಗುರದಂತೆರಚನೆ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಷೀಣಿಸುವುದುಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಿರಿಯ ವಯಸ್ಕರಿಗಿಂತರೋಗ, ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು, ಗಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ವಯಸ್ಸಾದ ಸಾವಯವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೆನೆಸೆನ್ಸ್‌ಎಂದುಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಸಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವೈದ್ಯಕೀಯಅಧ್ಯಯನವನ್ನುಜಿರೋಂಟಾಲಿ ಎಂದುಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. 1960ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ 65 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು 5 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. 65ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿನಉಲ್ಪಣಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅಪಘಾತಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯವನ್ನುತಲುಪುವ ಅನೇಕ ಜನರನ್ನು ಹಕ್ಕು ಸಾಧಿಸಿವೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2016ರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸರಾಸರಿ 115 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಮಾನವಜೀವಿತಾವಧಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಯಸ್ಸಾದವರನ್ನು ಬಾಧಿಸುವ ರೋಗಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನುಜಿರಿಯಾಟ್ರಿಕ್ಸ್‌ಎಂದುಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧರುಎಂದರೇನೇಎಂಬುದುಒಂದುದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುವುದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರೆ. ಹೀಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆತುಂಬಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆ, ವಸತಿಕೊರತೆ, ಆರೋಗ್ಯದಕೊರತೆ, ಸಂಬಂಧಗಳ ಕೊರತೆಆರೈಕೆಯಕೊರತೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಏರೋತ್ತಡಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣಗಳು, ಆಹಾರ, ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶನ ಬಾರದಿರುವುದು, ಸಾವಿನ ಭಯ, ರೋಗಿಗಳ ಪಾತ್ರ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಕಾರಕಗಳು, ಉಬ್ಬಸದಂಥ ಉಸಿರು ಅಡಚಣೆ ವ್ಯಾಧಿಗಳು,ಔಷಧಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಬದಲಾದಕೌಟುಂಬಿಕರಚನೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತುಅನಾರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆತುಂಬಾದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದಉದ್ದೇಶ ವೃದ್ಧರಅನಾರೋಗ್ಯದಕುರಿತುಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು. ಮತ್ತು ಬೆಣಕಲ್ಲುಗ್ರಾಮದ ವೃದ್ಧರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತುಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಣಕಲ್ಲುಗ್ರಾಮದ ವೃದ್ಧರಅನಾರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆಎಂಬುದುಕುರಿತುಅಲ್ಲದೆ ವೃದ್ಧರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಳ ಯಾದೃಶ್ಟಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನವನ್ನುಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡುಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ವೃದ್ಧರು,ರೋಗಿಗಳ, ಔಷಧಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಕಾಯಿಲೆಗಳು, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ, ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆ.

RC-7.10

ನೀರಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.ಕೆ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ

ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಬೆಂಗಳೂರು-560056.

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ರೋಗ ಹರಡಲು ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಸಾಧನಗಳಿವೆ. ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ನೀರು ಕೂಡ ಒಂದು. ಸುಲಭವಾದ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಭೌತಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳು ರಾಸಾಯನಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಲಿಸಾಗಿ ಬೆರೆತು ಹೋಗುವುವು, ಹೀಗೆ ಬೆರೆತು ಹೋಗಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ದೇಹವನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಬೀರಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಹರಡುತ್ತವೆ. ನೀರು ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ಆಗಿ ನದಿ, ಕೆರೆ, ಬಾವಿಗಳು ತುಂಬಿ ಅಂಜಲ ವೃದ್ಧಿಸಿ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ವರ್ಷದಾದ್ಯಂತ ಜೀವಂತವಿರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಮಳೆ ನೀರು ಮಲಿನಗೊಂಡಿರುವ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಆ ನೀರು ಹಲವಾರು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪದಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿತನದಿಂದ ಶುದ್ಧ ನೀರು ಕಲುಷಿತಗೊಂಡು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡಿ ಸಾವುಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಗರೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಗಳು ಪಾಲಾಗಿ ಉಳಿದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿ ವಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ, ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಪಿಟ್ ಮತ್ತು ಬಾವಿ ನಡುವೆ ಅಗತ್ಯಕಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ 60 ಅಡಿ ಅಂತರವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ನಗರದ ಹೊರವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಸಮುದಾಯದವರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರ ಸುರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ ನಗರಸಭೆಯ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಬಾವಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಅಥವಾ ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಪಿಟ್ ಮಾಡದೇ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲುಷಿತ ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು:- ಆರೋಗ್ಯ, ವಲಸೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು, ಒತ್ತಡ, ಶುಚಿತ್ವ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಲುಷಿತ ನೀರು.

RC-7.11

IMPACT OF COVID-19 PANDEMIC ON LIVELIHOOD & SOCIAL SYSTEM IN INDIA- A SOCIOLOGICAL ANALYSIS

Dr.Nagendrappa. E

Assistant Professor

Department of Sociology

Govt.First Grade College, Tiptur, Karnataka.

*The COVID-19 pandemic has killed a lot of people around the world. This is dangerous for public health, food systems, and the workplace. Tens of millions of people are at risk of falling into extreme poverty, and the number of undernourished might increase by 132 million by year's end. There are millions of enterprises under peril. Half of the 3,3 billion employees in the globe are at risk. Most people who work in the informal economy don't have social protection, good health care, or assets that they can use to make money. Many people can't feed themselves or their families when there are lockdowns. Most people who don't have money go hungry or eat less healthy food. The food distribution system has been hurt by the pandemic. Border closures, trade restrictions, and confinement measures make it hard for farmers and agricultural workers to get to markets and harvest crops. This disrupts local and international food supply chains and makes it harder to get healthy, safe, and varied foods. Millions of jobs and ways of life have been lost because of the pandemic. When breadwinners lose their jobs, get sick, or die, it's hard for millions of women and men to get enough food and stay healthy. The people who suffer the most are those in low-income countries, especially small-scale farmers and indigenous people. In COVID-19, there are problems with food security, public health, and employment and labour. Adhering to occupational safety and health standards and ensuring access to decent work and labour rights across all industries will aid in addressing the human aspect of the crisis. People in the hardest-hit areas should get help with their incomes and get health care for everyone right away. The present article examines the influence of the Covid-19 pandemic on India's social well-being using secondary data sources. **Keywords:** COVID-19 Pandemic, Poverty, Social Security, Livelihood*

RC-7.12
**COVID-19 OUTBREAK: MIGRATION, EFFECTS ON SOCIETY,
GLOBAL ENVIRONMENT AND PREVENTION**

Sangeeta Gopal
Research Scholar
Dept of Sociology GUK

Dr.Jaikishan Thakur
Associate professor
Dept of Sociology Govt, F.G.C& PG Center
MahagonTq Kamalapur Dist Kalaburgi

The COVID-19 pandemic is considered as the most crucial global health calamity of the century and the greatest challenge that the humankind faced since the 2nd World War. In December 2019, a new infectious respiratory disease emerged in Wuhan, Hubei province, China and was named by the World Health Organization as COVID-19 (coronavirus disease 2019). A new class of corona virus, known as SARS-CoV-2 (severe acute respiratory syndrome coronavirus 2) has been found to be responsible for occurrence of this disease. As far as the history of human civilization is concerned there are instances of severe outbreaks of diseases caused by a number of viruses. According to the report of the World Health Organization (WHO as of April 18 2020), the current outbreak of COVID-19, has affected over 2164111 people and killed more than 146,198 people in more than 200 countries throughout the world. Till now there is no report of any clinically approved antiviral drugs or vaccines that are effective against COVID-19. It has rapidly spread around the world, posing enormous health, economic, environmental and social challenges to the entire human population. The coronavirus outbreak is severely disrupting the global economy. Almost all the nations are struggling to slow down the transmission of the disease by testing & treating patients, quarantining suspected persons through contact tracing, restricting large gatherings, maintaining complete or partial lock down etc. This paper describes the impact of COVID-19 on society and global environment,

RC-7.13
**ATTITUDES OF RURAL WOMEN ON OPEN DEFECATION
PRACTICE AND HEALTH CONDITIONS: A SAMPLE SURVEY
IN SHAHAPUR TALUKA OF YADGIR TALUKA**

Neelamma

Research Scholar

Department of Sociology Gulbarga University

Dr (Smt). Vijayalakshmi Biradar

Associate Professor

Dept of Sociology

Govt. Degree College (Autonomous), Kalaburagi: 585 105

Open defecation has become significant factor in poor health conditions of rural women. In backward regions like Kalyan Karnataka, majority of people defecate openly in villages, which results in unhygienic conditions and poor health. Hence, the present study has been made to study the attitudes of rural women on open defecation, rural health and health problems due to open defecation in Shahapur taluka of Yadgir district, which is in Kalyan-Karnataka region. Total 125 rural women who are going for open defecation are surveyed using interview schedule. It is found that, only a few of the rural women are aware of the health problems due to open defecation and Swaccha Bharat Mission (SBM). Majority of these women are habituated to open defecation and hesitate to build household latrines. Hence, it is suggested to the rural women to give up open defecation and construct household latrines. It is suggested to Panchayats to encourage construction of household latrines and increase awareness on rural health and hygiene. It is strongly suggested to the ASHA workers, Anganawadi workers and ANMs to increase awareness on rural health, sanitation, encourage use of household latrines and rural hygiene among rural women.

Key Words: Open Defecation, Swaccha Bharat Mission, Rural Health

RC-7.14
**EFFECTIVENESS OF PRIMARY HEALTH CARE IN COVID-19:
A SOCIOLOGICAL STUDY**

Prakasha D. N

Research Scholar,

Department of Sociology,

Kuvempu University, Shankaraghatta Shivamogga

Primary health care (PHC) is an indicator of improving access and quality health care for the people. They provide essential services to promote health prevent diseases and deliver health care services to individuals, families and communities based on the Primary health care (PHC). It plays an important role in maintain of good heath of the people and also this is one of the goals of the Millennium Development Goals and Sustainable development goals. However, this study aims to explain the effectiveness of PHCs service providers in rural Karnataka during covid-19 and find out difficulties faced by the primary health care workers and staffs. In order to find out the effectiveness of the workers 50 respondents were selected from 6 PHCs in Chikkaballapur district of Karnataka. The present study reveals that the services of the PHCs and their working capacity of the staffs. Further, it explains the facilities of the govt to eradicating covid-19 in Karnataka. This study mainly focused on four things such as, medicines and sanitation, nutritional promotion, endemic diseases prevention, and essential provision of drugs. This study concludes that role of health care during covid-19 and responsibilities of the service providers maintain stable health of the people. Also address the problem of the workers and staffs during covid-19.

Key Words: Role of PHCs in covid-19, Effectiveness of staffs and workers, Govt facilities

RC-7.15
UNDERSTANDING OF WOMEN'S HEALTH : A
SOCIOLOGICAL SURVEY

Dr. Ashwini

Assistant Professor

DoSR in Sociology Tumkur University

Dr. Shantha B

Professor, Department of Sociology,

GFGC MagavKalaburgi

Gender disparities, which affect many women, have led to a host of health problems including unintentional pregnancy, low birth weight, reproductive problems, etc. Gender consideration often leads to denial of various human rights including the access to adequate information regarding family planning and breastfeeding, informed choices for family planning sterilization, access to abortion, etc. according to the human rights conventions, which guarantee equality between sexes, many of the health disadvantages of women can be under scrutiny under equality. The present study, which is based on an empirical study, focuses on the understanding of women's health. The main objectives of this study is how do women adjust to possible health complications associated with abortion, family planning, sex determination test and breastfeeding. We used study method is interview scheduled we have taken two maternity hospital at tumkur city based one data. The paper seeks to discuss some of these questions in the context of evidence on the understanding of women and their rights in different areas of their health concerns. It also looks into the quality of available health services, i.e., whether the women who are the acceptors are aware about other methods of contraception before the acceptance besides the awareness of possible health problems during the post-sterilization periods. Efforts have also been made to examine the follow –up visits by the health workers, and experience of post-sterilization health problems.

Key words: Health, pregnancy and famil

RC-7.16
ROLE OF HOSPITAL IN HEALTH CARE REFORM POST
COVID 19

Chowdappa. V
Research Scholar

Dr. Jyoti. K
Assistan Professor and Research Guide
Davangere University Shivagang

Someone has said correctly said that “If health is gone everything is gone” Heath is wealth and nothing is supreme than what our health stands at the present moment. A healthy person lives more happy and peaceful life than any rich person having a diseased body. In human history 2020 is one of the worst year because of dreadful virus which is named COVID 19. COVID-19 is an infection disease caused by newly discovered virus corona virus. It has having a dramatic impact on the global community; on people’s lives and health livelihoods, economies and behaviours. This disease is spreading through the contact with the person. After COVID-19 a lot of change can be seen in human society economically, Socially, Educationally and especially on health. The COVID- 19 pandemic has highlighted the importance of rethinking and restructuring ore entire healthcare system. There have been many beneficial changes in hospital infrastructure. After the lockdown economic, educational, religious etc. Activities have resumed but the COVID-19 Pandemic has not completely ended from our environment so it is better for every Person to take precautions for their Health.

Key words: COVID-19, Health, Hospital, Lockdown

RC-7.17

THE ROLE OF PARENTS IN HIGHER EDUCATION IN POST COVID-19- A SOCIOLOGICAL STUDY WITH SPECIAL REFERENCE TO TUMKUR DISTRICT

Dr.Siddagangaiah S.G.

Assistant professor,

Department of Sociology,

Government Fisrt Grade College Koratagere.

“Education is a multiplier” creates knowledgeable individuals through thinking ability. The ability is created only by education as such. It develops creativity and knowledge. In the modern scenario everybody needs to have a better education to become what they want to become. Education builds a better character, civilization, obedience, thinking capacity, decision-making etc. education is defined as a platform where exhibit their inner talent of a child which is already existed. There are two types of education such as formal and informal education. Both of them are necessary for personal and personality development of a child. The informal education is provided in the home itself. But for further education everybody depends on school education that is formal. The parents have transformed their educational responsibility of their child to the school teachers. In spite of that parents have greater responsibility in school education to succeed. But in the recent days, the parents doesn't involved in the educational process. This study focus to find an answer to how parents are involved and what the impact of parental involvement in higher education especially in post COVID.

The research paper is based on both primary and secondary data and simple statistical tools are used to analyse. The sample size is 148 respondents have selected on simple random sampling. The study will be found that how the respondents of the study area are involved in the educational process of their child. It is a sincere effort to understand the parent's involvement and role in the higher education It makes sure that it enlightens the concerned authorities, students, parents, politicians, law makers and academicians.

Keywords: Higher education, parents involvement, responsibility, formal education,

RC-7.18
IMPACT OF COVID-19 ON RURAL HEALTH- A
SOCIOLOGICAL STUDY

Dr.Jagadeesha M

Lecturer, Department of Sociology
Sree Siddaganga College of Arts, Science and
Commerce for women, B H Road Tumkur.

As Health is Wealth. Health is one of the indications of standard of living. The development of any country depends on its population health. It has significant importance of everyone. Health involves both mental as well as physical itself which directly connected with each other, because a sound minds in a sound body and visa- versa. But in the rural area people don't have much aware of health concern. Fortunately, because of their life style and conditions somehow maintain the health without much more consciousness. After COVID pandemic, health concern being significant for both urban and rural people. It attacks across the world have impact on political, economic, social, educational and so on. Impact of this pandemic shall be long-lasting, influencing all spheres of human lives and slowing all developmental activities including ambitious and aspirational Sustainable Development. Global response to the COVID-19 pandemic has exposed inherent weaknesses in our preparedness and response. The health systems have been grossly overwhelmed by the pandemic. By the sheer nature of its preventive, curative, rehabilitative, restorative and health-promoting role, functional health systems are indispensable for any individual, community, society and the country not only for the physical and mental well-being of the people but also for the incrementally increasing overall economic productivity and human development. The need of quality and operational health system is continuous, and not time dependent or of short duration. Any disruption in access to quality service delivery is not only detrimental to human health but can also be responsible for loss of life and substantial economic losses. Institutional deliveries of new-born, care of mother and baby, protection of children from malnutrition and infectious diseases through vaccinations, health promotion, management of various acute and chronic diseases, surgical interventions for saving lives or restoring essential senses such as vision and hearing and responding to acute emergencies including trauma are some of the services that are at the core of the health system. The research paper is based on both qualitative and quantitative data and simple statistical tools are used to analyse. The sample size is 132 respondents have selected on simple random sampling. The study will be found that how the respondents of the study area are involved in the health concern. It is a sincere effort to understand the health consciousness of the rural population. It makes sure that it enlightens the concerned authorities, students, parents, politicians, law makers and academicians. KeyWords: Health, Rural, COVID, Quality of life

RC-7.19
**KNOWLEDGE AND AWARENESS OF MATERNAL CHILD
HEALTH CARE AMONG WOMEN**

Dr. Jyoti Kalayanrao

Assistant Professor

Dept of Sociology

Davangere University, Davanager

Maternal and child Health services (MCH) are the promotive, preventive, curative, rehabilitative health care directed to mother and children in the form of service programmes. Maternal and Child Health care is defined as comprehensive care to improve all round health of the mother and child. In India women in reproductive age (18-45 years) and children below 5 years of age comprise 60% of the total population. Mother and children constitute a vulnerable section of population is more in rural environment. Objectives of the study are To study the profile of study area and profile of the rural women of the study area To know whether rural women are conscious about their health and well being. The universe of the study comprised all the existing household from communities located in each the jurisdiction of the corporation of the Kalaburagi district. Sampling methods are statistical techniques which are used in research study to pursue the objectives of this study, field surveys were used to provide the primary data. To conduct this study Probability of Proportion to Population Size was used for selection of households and Systematic Random Sampling Method was used for selecting rural women as a respondents. Some reproductive health problems went untreated because they were considered normal due to the lack of knowledge on such matters. In most cases it was financial incapacity that precluded women from seeking treatment.

Key words: Maternal, Reproductive, Conscious, Techniques, Untreated

RC-7.20
SOCIAL AND HEALTH CONDITIONS OF BATHADA
COMMUNITY IN UDUPI DISTRICT

Manjunatha Achary
Research Scholar

Dr.Chandrashekar.E
Professor and Research Guide
Kuvempu University, Shivamogga

Good health is the most valuable possession an individual can have in their life. Nothing you work for or earn can be enjoyed unless you stay healthy. Health is a generic word and it defined as a state of complete physical, mental and social well-being and not merely an absence of diseases or infirmity (WHO 1946). Staying healthy depends on having adequate food, satisfactory employment condition, clean water and access to good health care facilities. Good health keeps human being and society happy. But good health is a challenge for most people and each and every person in India does not maintain good health and avail the benefits of government policies. As we grow, social ties start building their place in our lives. We become a part of different communities around us like school, college, office etc. These positive relations help us build a support system making us healthier. People living in rural areas particularly Dalits face insurmountable hardships and health hazards. Belief in superstitions, traditional socio-cultural institutions and taboos are responsible for their hazardous health. The present study is an attempt to understand the health status of Bathada community in Udupi District. Bathada a group of Scheduled caste people are found in Udupi District of Karnataka suffers from various social, economic and political disabilities. The study was conducted in two blocks of Udupi and Kundapura taluks. Data was collected through interview schedule and observation. The sample includes 100 families residing in Kota and Kundapura blocks of Udupi District. The study reveals that due to their ignorance and superstitious beliefs, ill health was a major problem among the Bathadas. However there has been a considerable change in the attitudes of Bathadas regarding their traditional health practices. It is due to the efforts of Primary Health Centers, Community Health Centers, ASHA and ANM no significant difference was noted between Bathadas and general population in the incidence of health problems in their areas.

Key words: Health, Bathada, Udupi, Kota, Kundapura

RC-7.21
**CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS OF VACCINE DIPLOMACY
AND GLOBAL HEALTH GOVERNANCE**

D.Sindu

PhD Research scholar,
Department of sociology, Christ University.

The post-pandemic world started only with emergence of life saving vaccines. But the whole geopolitics around vaccines and how western countries nationalised vaccine production and distribution reproduced the dependency theory of the core wealthy countries distributing resources to the periphery of poor and underdeveloped countries. Even after initial dosage of vaccination was over for these countries people in the poor countries were dealing with lack of oxygen cylinders and beds in the middle of pandemic. Hoarding the vaccines in name of vaccine nationalisation and Intellectual Property Rights (IPR) would restrict and limit the access to vaccines by the poor countries. Patenting vaccines in the time of crisis, restricting travel to local vaccine certificates which are approved by WHO creates a human rights debate on public and global health needs. It is important to analyse how these institutions, nation-states develop these discourses and justify their vaccine diplomacy. Vaccine diplomacy is an example of reproducing or reimposing the colonial power relations through economic, political and technological means. India is one of the developing countries that suffered because of this vaccine diplomacy post-pandemic, our own vaccines even though approved by WHO were not approved as valid ones by many western countries which led to travel restrictions. This paper uses review of secondary resources using critical discourse analysis to look in to the history of public health discourse and emergence of vaccines, vaccine nationalism and cases of vaccine biopiracy through Neo-Marxian and Foucauldian lens. This way using sociological perspective and with help of theories we can understand the discourses and frame better policies for global health governance.

Keywords: Vaccine Nationalisation, Vaccine diplomacy, colonial power-relations, Intellectual property rights, Critical discourse analysis, Post-pandemic.

RC-7.22

PROBLEMS OF COMMUNITY HEALTH WORKERS IN COVID-19 PANDEMIC IN KOLHAPUR DISTRICT: WITH SPECIAL REFERENCE TO THE ACCREDITED SOCIAL HEALTH ACTIVISTS (ASHAS)

Dr. Pratibha Desai

Associate Professor

Department of Sociology,

Shivaji University, Kolhapur.

Health is a pre-requisite component of well-being and development of any individual as well society. Health should be considered a fundamental human right and attainment of highest level of health is a most important social goal. The Accredited Social Health Activists (ASHAs) are the one important community health workers under the National Rural Health Mission (NRHM). There are about 846,309 ASHAs in the country and approximately one ASHA per 1000 population in the rural areas. India including all over World is facing the pandemic COVID-19 and virus spreading throughout the World and changes entire social system. In India COVID-19 warriors doctors, nurses, health care takers and ASHAs are fighting the day and night against this pandemic. In rural India ASHAs are frontline workers in the fight against COVID-19 in the national capital. In this pandemic situation they are taking personal risk to prevent COVID-19. ASHAs are conducting door to door survey to screen people for COVID-19 symptoms during a nation-wide lockdown. Both in work place and family they are facing the problems. It is very important to understand their problems. So the present study lights socio-economic background and problems they are facing in this time of pandemic. The present study is carried in Kolhapur district of Western Maharashtra and this study is based on empirical data collected from field work. Empirical cum descriptive research design was used for the present study. Data was collected from interview schedule and informal discussion with ASHAs and key informants. There are total ASHAs are working in Western Maharashtra. Out of total ASHAs, 1229 forty percentage (40%) ASHAs i.e. 493 were selected for present study by using random sampling technique.

Key Words: Health, COVI-19 pandemic, community health workers

RC-7.23
IMPACT OF COVID-19 ON HEALTH ISSUES OF ELDERLY-A
SOCIOLOGICAL STUDY

Prof.Ramanjanappa.

Assistant Professor,
GFGC, CSpura, Gubbi Taluk, Tumkur.

India as a developing country has huge population as social resource. By the medical advancement elderly population is rapidly increasing in the modern scenario. In India, people who crossed age about 60 years is calling elders, it might be considered as aged differently in various countries. According to WHO estimation about 9% of the world population is being aged, but in India has aged around 10% of the total population. Aged persons have faced so much of problems like physical infrastructure, lack of knowledge about the specific disease, inadequate financial support, lack emergency response, lack of companionship etc. due to less social security aged people condition has become vulnerable in general, and during COVID-19 in particular. As a sociological point of view, sociologist has concern with loneliness of the elders. They have suffered a lot at the time of pandemic. Of course, all over the world suffered by COVID, especially the aged people. The research paper is based on both qualitative and quantitative data and simple statistical tools are used to analyse collected data. The sample size is 128 respondents have selected on simple random sampling. The study will be found that how the respondents faced the major health issues in the study area. It is a sincere effort to understand the health issues of the elders. It makes sure that it enlightens the concerned authorities, students, parents, politicians, law makers and academicians.

Keywords: Health issues, COVID-19, Elders,

RC-7.24
PANDEMIC TIMES OF BENGALURU CITY

Rohit B
Rakshitha RV
3rd Semester BA

Dr. Ramya Nagesh
HOD of Sociology Department
The National Colleg Basavanagudi, Bengaluru .

Health was earlier said to be the ability of the body functioning well. However, as time evolved, the definition of health also evolved. It cannot be stressed enough that health is the primary thing after which everything else follows. When you maintain good health, everything else falls into place. Similarly, maintaining good health is dependent on a lot of factors. It ranges from the air you breathe to the type of people you choose to spend your time with. Health has a lot of components that carry equal importance. If even one of them is missing, a person cannot be completely healthy. The 2019-20 Corona virus pandemic is a pending life on a global level as we know it. The highly infectious corona virus disease 2019 is caused by severe acute respiratory syndrome corona virus 2. It was first seen in Wuhan, Hubei, China where it's outbreak was first identified in December 2019. The World health organization recognised it as a pandemic considering its significant ongoing spread in multiple countries across the world. People working in Health care sectors like doctors, nurses, hospital management were particularly vulnerable to the highly infectious disease. In response to the global pandemic, the under -resourced doctors are facing unprecedented challenges. In the fight against corona virus, the brave medical army stands strong with thermometers, stethoscopes, and ventilators as their weapons. Not to forget medical researchers are working day in and night out against all odds, hoping to find the antidote to the disease. The selfless warriors are giving it their all in health care settings while cutting themselves off from their families and loved ones. So this research paper focuses on the objectives to understand the challenges faced by COVID warriors specifically doctors in Bengaluru city. The data will be collected through primary and secondary sources data were analysed.

KEY WORDS: Healthcare, Syndrome, Weapons, Vulnerable and Antidote.

RC-7.25
PSYCHOLOGICAL HEALTH ISSUES AMONG DEVADASI
CHILDREN

Dr. Shyamaraja T

India, women have participated in many religious activities that are more religious complexion. 'Devadasi' is one of those practices in India and in Hindu religion in which women or a girl dedicated their entire life to the service of god. Furthermore Marglin' has pointed out the same opinion i.e., women participate in ritual activities more progressively. Devadasi practice or system is not any other religious activities rather it is entirely different in its nature and form. It is pitiful, embarrassing example of Indian women who subjected to various kinds of exploitations from the centuries. On to these religious duties they were an integral part of a large Hindu temple. The most widespread practice in Indian society generally in South Indian states is Devadasi practice. The Devadasi are mainly bounded with temple performing ritual practices and popularly known as temple dancers and fabricated many artistic performances in the temple that would be 'Sadir', 'Bharatanatyam', 'Devotional Songs' or any other traditional form arts have been executed by Devadasis. The present study is intended to find out the psychological health status of devadasi children in the study area

Key Words: Devadasi, Complexion, artistic, religious

RC-7.26
HEALTH SEEKING BEHAVIOUR AMONG DIABETES
PATIENT: A SOCIOLOGICAL STUDY

Sabihabanu Mirchoni

Research Scholar

Dr.Hanumagouda C.

Department of sociology
Karnatak university, Dharwad.

The present paper tries to deals with health seeking behaviour of diabetes patients. The paper based on the empirical research conducted in Savanur taluk of Haveri district Karnataka state consisting of 50 respondents through simple random sampling about their health seeking behaviour, quality of medicine, hospital problem, facilities, family support. Diabetes is a global health problem. India has unique problem of treatment of complicity of diabetic patients do not adhere for treatment and ultimately develop multiple disease and death , patients decisions about how to manage their medications, maintenance of their life style, food style, careless in family life based on economic, physical, psychological, and social factors, tension, worries are main factors to develop diabetes. The results found that majority of respondent have attacked diabetes due to tension, taking treatment from private hospital, suffered type-2 diabetes, It is hereditary, agreed this is not disease include in common disease.

Key words- *Sociology of Health, Diabetes, Social Problems, Behaviour Life style, Food Pattern.*

RC-7.27

IMPACT OF POST PANDEMIC ON WATER, SANITATION, AND HYGIENE (WASH) IN BEGALURU

Dr. C. Somashekher

Professor and Chairman
Department of Sociology,
Jnanabharathi Campus,
Bangalore University, Bangalore

Safely managed water, sanitation, and hygiene (WASH) services are an essential part of preventing and protecting human health during infectious disease outbreaks, including the pandemic. The strategy for increasing pandemic preparedness is investing in core public health infrastructure, water and sanitation systems. The recovery phase of a disease outbreak to mitigate secondary impacts on community livelihoods and wellbeing only if WASH services are managed well. Post-pandemic can increase the risk of further spreading water borne diseases, such as cholera, particularly where the disease is endemic. In Bengaluru, post pandemic WASH services have increased which shows the positive health consciousness. Government, Semi-government, public, private places are following the WASH services, but in few places we can identify the negligence of WASH services, which may lead to health problems in the near future. This present study is based on both primary and secondary data. Educational institutions were randomly selected to understand the role of WASH services. The study finds that the majority of the institutions are aware about the WASH services but a small proportion of the institutions have negligence of WASH services. The study found that the majority of the students, faculties and the administration staff are aware about health issues in post-pandemic. The present study revealed rich descriptions of changes in WASH practices among few areas in Bengaluru as a result of the pandemic. Improvements in hand washing practices, water treatment and household cleaning has increased. The study also highlights the importance of adequate WASH infrastructure, including piped water, in enabling resilience and allowing public to practice safe behaviors during a large-scale health crisis.

Keywords: Health, Hygiene, Pandemic, Sanitation, Water

RC-7.28
**IMPACT OF COVID-19 ON RESEARCH STUDENTS: SOCIAL
HEALTH AND E-LEARNING**

Subhaschandra J.Malled
Research Scholar

Dr.Sindhe Jaganath R.
Professor and Chairman (Retd)
Department of Sociology
Gulbarga University Kalaburagi

The aim of the present study was to determine how research students feel about social health and e-learning during Covid-19. The study is one of the primary goals of the research. To compare the level of social health and e-learning attitudes among research students, social health and e-learning attitudes of male and female research students were compared. Mean Scores of research Students in Arts, Science and social science on their Attitudes towards e-Learning in Covid-19. The population of this study included all. Research students of Gulbarga University, Kalaburagi. 45 scholars were selected from the population of arts, science, and social science fields using a stratified random sampling technique. Scientists are conducting this study using the survey method. The collected data were analyzed using SPSS statistical methods including t-test, z-score, and ANOVA. It is obvious. According to the report, research students generally view online learning favorably. Overall, according to the research, the behavior of boys and girls is significantly different. Attitudes of research students towards e-learning in the century of Covid. Researchers' attitudes towards social health and e-learning differ significantly from the mean scores of arts, science, and social science research students on Covid-19.

Keywords: Covid-19, Research Students, Social health and E-learning.

RC-7.29
HEALTH CHALLENGES AND OPPORTUNITIES AFTER
COVID-19

Dr.S.B.Jadhav

Assistant Professor

Dept of Sociology M.G.V.C

Arts, Commerce and Science College Muddebihal

The main weakness behind the ineffective response to the coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic in some countries has been the failure to understand, and take account of, the multilayered systemic interdependencies that spread the effects of the pandemic across social, technological, economic, and health-care dimensions. For example, to respond to the COVID-19 pandemic, all people were required to rapidly adjust to social distancing and travel restrictions. Such a complex behavioral response entails adaptation to achieve a full recovery from the systemic shock. To capitalize on the positive effects of disruption to the status quo, much more complex socioeconomic modelling needs to be considered when designing and evaluating possible public health interventions that have major behavioral implications. We provide a simple example of how this reasoning may highlight generally unacknowledged connections and interdependencies and guide the construction of scenarios that can inform policy decisions to enhance the resilience of society and tackle existing societal challenges. With the COVID-19 pandemic testing even the more developed healthcare systems globally, the foundations of India's healthcare system have naturally also been shaken. The overall response to the pandemic witnessed both the private and government sector working in tandem. The private Indian healthcare players rose to the occasion and have been providing all the support that the government needs, such as testing, isolation beds for treatment, medical staff and equipment at government COVID-19 hospitals and home healthcare. However, every challenge comes with a bundle of opportunities, so does the COVID-19. The new disease, despite leaving its devastating effect across the sectors—from lifestyle to education to economy, has opened a wide window of opportunities for the government to restructure and reform the Indian health industry.

Key Words: Health, Challenges, Opportunities, Pandemic.

RC-7.30
IMPORTENCE OF SANITATION IN PREVTION OF COVID-19

Vani H

Research Scholar

Dr. Prakash S R

Assistant Professor and Research Guide
Davangere University, Shivagangothri, Davangere

Worldwide we can see bad effects of COVID-19. Even in the present days we are experiencing many similar problem caused by cobid-19, for example Health, lifestyle, Economic, educational, Social, in many sectors. The main aim of this study is to suggest how we should protect ourselves after covid-19 and what precautionary measures should be taken. Health experts, Professionals and Researchers around the world have discovered an effective permanent treatment regimen for covid-19. As there is no permanent specific drug or vaccine that is effective against the entire covid-19 infection, so hygiene is essential to prevent covid-19 or any other infection disease. For the purpose of health and safety, it is essential to adopt sanitation measures in place Home, School, Hospital, Public places, Health care centres etc. It is necessary these days to point out the benefits of adopting hygiene measures to lead a healthy life. If we don't adopt or follow sanitation measures in our daily life we will fall victim to many diseases like covid-19 and face many problem in future.

Key words: COVID-19, Sanitation, Health, Precautions

RC-7.31
INFERTILITY AMONG WORKING COUPLES IN
INFORMATION TECHNOLOGY SECTORS: A
SOCIOLOGICAL ANALYSIS

Asha. R and
P.G. Student

Dr. Anjanappa B.H
Professor

Department of Sociology Kuvempu University.

Understanding the current position of employees in various IT and related industries is the main objective of the present study. This allows us to explore the problems that workers have been experiencing, whether they are psychological or physical. Suggestions are also provided regarding how to lessen stress and reenergize working women from the viewpoint of the business. Working mothers are given some specific suggestions on how to handle their personal and professional duties while reducing stress. Infertility is a prime illustration of how society manufactures health and illness, then other diseases. Regardless of how medical professionals explain infertility, a couple does not define themselves as infertile or seek treatment until they embrace parenthood as a valued social obligation. In addition to discussions with medical professionals, describing oneself as infertile involves negotiations inside the marriage and possibly larger social networks. The best approach to describe infertility is as a socially constructed process in which people learn to characterise their inability to conceive as a problem and come up with a workable solution. The main objective of this study is to learn more about the facts for the causes and consequences of infertility among working couples. Due to usage of more electronic devices or gadgets in IT sectors it leads to human illness and indirectly effects on infertility of working couples. The primary challenges with regard to the infertility problems they are experiencing are the stressful job environment, as well as social, psychological and financial problems. It presents a big obstacle for them to acknowledge infertility as a condition. It is important to realise that decision-makers in policy, healthcare professionals, researchers and many other academics will find this study to be informative. An investigation of the challenges that working men and women have owing to infertility is made in this context.

Key Words: Professional obligations, Stress, Infertility, Working couples, Psychological and Social challenges

RC-7.32
HEALTH PROBLEMS OF WORKING WOMEN IN INDIA

Jayashree

Research Scholar

Dr. (Smt) Vijayalaxmi Biradar

Associate Professor

Dept of Sociology, Govt Degree & P.G. College Kalaburagi.

In modern days, health status also depends on education and employment of the women. For this purpose, the present chapter focused on these aspects of modern women. It is noted that majority of the health problems of working women are derived from role conflict or dual roles of working women. Hence, the role conflict, role ambiguity and role overload are also affecting the health of working women. In the employment market they are giving tough competition on the men folk. In some fields, the number of women employees is steadily increasing. To study the socio-economics status of women in modern India. To study the Determinates and Factors of women health problems, To Study the Government policies of health sectors. The present study requires both primary and secondary data. The secondary data pertaining to the women in rural area. its demographic, socio-cultural as well as historical details would be obtained from Census as well as from the Government Statistical Department through its records. Usually, where a women works she also has to keep the kitchen fires burning and the family satisfied. In order to accomplish everything, she must not only budget her time; but she must also be flexible, since she is expected to be available round the clock. The working wife faces on obvious dilemma. As a mother and wife, she must conform to traditional ideal of a hard working yet a self effacing woman, in readiness to subjugate her on interests to family's happiness. On the other hand, in her occupational role, she must be result oriented, independent, persistent and innovative. In cases of diabetes, asthma and goiter, urban women do worse than their rural counterparts. Also, women suffer from goiter more than men, both in rural and urban areas, by about 1.93 and 3.62 times, respectively.

Key Words: Employment, Competition, Determinates, Statistical

RC-7.33
HEALTH CONDITIONS OF ELDERLY PEOPLE: A
SOCIOLOGICAL STUDY

Rajnikantchandruppa

Lecturer in Sociology Govt. Pre University College

Dr. Shanta B. Astige

Professor of Sociology GFGC Kamalapur

The primary focus of the present study is to analyse socio-economic conditions of elderly living in old age homes of Hyderabad-Karnataka region (Kalyan-Karnataka Region). Due to physical weakness, psychological worries and depression, most of the old aged people face the problem of poor health. Such habits include alcoholism, smoking, chewing tobacco and such others. These habits result in poor health of old aged people. Of course, some of the old aged people are luck to possess good health conditions and few may be unlucky to get poor health. Health conditions are major concern or problem faced by most of the old aged people. The old age people require support and help during ill health. There is need for support preferably from their own family member. Hence, the primary data collected on the health conditions of the old aged people living in old age homes are analysed, interpreted and discussed as under.

Key Words: *Elderly people, Health Condition's, Habits, ill health and etc.*

RC-7.34

ROLE OF WOMEN IN INDIAN POLITICS

Mr. Subhaschandra

Research Scholar

Dept. of Sociology,

Gulbarga University Kalaburgi

Women's equality in power sharing and active participation in decision making, including decision making in political process at all levels will be ensured for the achievement of the goals of empowerment. All measures will be taken to guarantee women equal access to and full participation in decision making bodies at every level, including the legislative, executive, judicial, corporate, statutory bodies, as also the advisory Commissions, Committees, Boards, Trusts etc. Affirmative action such as reservations/quotas, including in higher legislative bodies, will be considered whenever necessary on a time bound basis. Women—friendly personnel policies will also be drawn up to encourage women to participate effectively in the developmental process. The 73 and 74th Amendments (1993) to the Indian Constitution have served as a breakthrough towards ensuring equal access and increased participation in political power structure for women. The Panchayat Raj Institutions will play a central role in the process of enhancing women's participation in public life. The Panchayat Raj Institutions and the local self Governments will be actively involved in the implementation and execution of the National Policy for Women at the grassroots level.

RC – 7.35

ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಷಯ ಕುರಿತಂತೆ ಗೃಹಶೋಭ
ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ವರ್ಣಶ್ರೀ
ಸಂಶೋಧನಾಧಿಪ

ಡಾ. ವರ್ಗೀಸ್
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ವಿಭಾಗ,
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಭಾರತದ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಲವಾರು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಂಕವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಸಂವಹನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಾಗಿದೆ ಅವುಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಮತ್ತು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನಾಲ್ಕನೆ ಅಂಗ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಾಧ್ಯಮವು ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಮಾಹಿತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮನರಂಜನೆ. ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮವು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ ಉದಾ: ಮಹಿಳಾ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಲೇಖನಗಳು, ಬರಹಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಇತ್ಯಾದಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮಹಿಳಾ ವಿಶೇಷ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದ ಗೃಹಶೋಭಾವು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ ಕುರಿತು ನೀಡಿರುವ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ, ಉಪವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. 2020ರಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿಸಿದ್ದ ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕದ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಕುರಿತಂತೆ ಪತ್ರಿಕೆ ನೀಡಿರುವ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೋವಿಡ್-19 ರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಪಾದಕೀಯ, ಲೇಖನಗಳು, ಸುದ್ದಿ, ಸಲಹೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯು ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯು ಮಹಿಳೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗೃಹಶೋಭಾ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಷಯ ಕುರಿತಂತೆ ಎಲ್ಲಾ 2020ರ 6 ಸಂಚಿಕೆಗಳ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಷಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು:ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ ಸಂವಹನ, ಕೋವಿಡ್-19, ಗೃಹಶೋಭ, ವಿಷಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.

RC-7.36
HEALTHCONDITIONS OF THE POST-PANDEMIC ERA

Dr.Manikamma N. Sultanpur
Smt. C. B. Patil Arts and
Commerce Degree College Chincholi

Coronaviruses represent more serious risks. The coronavirus illness 2019 (COVID-19) had spread over the world by September 9, 2021, infecting over 220 million people and killing 4.5 million of them. Aim: To measured post pandemic health of the general population after COVID-19 pandemic problems. Methods: The researcher conducted a thorough search, gathered numerous publications, and The writers independently separated the titles and abstracts before reading each publication's whole content to select studies that satisfied the following criteria. More than 50 peer-reviewed studies from the post-pandemic era, covering everything from restructuring to quality of life in high-rise housing, are analysed in this multidisciplinary assessment of the literature. Findings: In the form of evidence-based design principles, researchers identify new social and environmental design priorities that will guide and encourage healthy and restorative living circumstances for residents of apartment housing. A post-pandemic, health-promoting apartment building will aid in residents' stress relief and return to their regular lifestyles.

Keywords: Health, Post Pandemic, Stress, Recovery

RC-7.37

GOVERNMENT POLICIES FOR WOMEN EMPOWERMEN

Nagaraj Dyavanna

Research scholar

Dr. (Smt) Shanta. B. Astige

Associate Professor

Dept of Sociology Gulbarga University, Kalaburagi

The concept of empowerment of women means psychological sense of personal control in the persons, domestic, social and political realms. It is a process by which one is authorized to think, act and control resources in an autonomous way. The most critical component of women's empowerment is found to be education. It leads to improved economic growth, low fertility rate, health and sanitation and an awareness of factors that disempowered women.

The main objectives of the studies are To knowledge and awareness of the Government schemes To study the educational and child welfare schemes To study the labour and health family welfare schemes. The methodology adopted in the study is descriptive in nature. The study is based on secondary sources of information drawn from various publications. An extensive use of secondary data collected from various journals, books, reports & other published materials. Empowerment of women means economic development in terms of financial independence. A woman's role is not only important for taking care of her family but also for nation building. But she has been underestimated by not giving her ample opportunities to explore her abilities. Of late, due to various schemes of the Government aimed to encourage women to empower them has gained importance. Of all the schemes, Government of Karnataka to improve the entrepreneurial skills and talent among women as owners and managers of economic assets. The present paper is an attempt to know the Karnataka state government policies for women empowerment.

Key word: Empowerment, Psychological, Awareness, Opportunities.

RC-7.38
EFFECT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON SOCIAL MEDIA USAGE

Shweta Maruti Suryavanshi

Ph.D. Scholar

Department of Sociology Karnataka University Dharwad

The coronavirus is an infectious disease caused by a newly discovered novel coronavirus. With its first case reported in Wuhan China in December 2019, this virus has rapidly spread to the entire world within few weeks. On 24th March 2020, the Government of India announced a three weeks long lockdown in the country to hold the spreading of virus. This consequently led to the immediate closure of schools and colleges. In course of transition from physical classrooms to remote learning for instance, zoom meeting app, Google meet app and Google classroom app etc. video-calling and streaming technology helps a lot. Besides, video-calling based classes, websites for online teaching materials or courses and YouTube video channels also helped the students to learn during the lockdown period. As a result, social media usage has considerably increased among students which impact both in positive and negative way. Also the Social distance and limited contact with others, social media became an important place to interact and meant to connect people and helped the world remain connected, largely increasing usage during the pandemic lead to high impact on the mental health and psychological well-being of an individual. Social media can be an efficient source of information and an effective means for staying abreast of the vast amount of knowledge. Social media acted as avenue for recreation, classroom for online learning, place for face-to-face interaction and many more depends on the group of people using the technology. Whether social media is a boon or bane, a blessing or curse totally depends on how people use it. Social media can give huge benefits if they use it positively, on the other hand, if they waste a big chunk of our time on social media just to pass the time.

Keywords: Covid-19, Mental health, Pandemic, Social media

RC-7.39
AN OVERVIEW ON HEALTH CONSCIOUSNESS AFTER
COVID-19 PANDEMIC IN INDIA

Mahadevaswamy B M

Research Scholar, Dept of Sociology
Gulbarga University Kalaburagi 585106

The issue of the health consciousness of the people of the state is highly crucial in all circumstances. However, the emphasis on health consciousness is increased during the pandemic that has occurred in India. Pandemic has become a global phenomenon that threatens the regular life of every individual all over the world. When people are threatened by uncertainty and, the fear of sickness increases, worry and stress develops as a response. Coronavirus pandemic has threatened the lives of people in many ways. It has also created health-related awareness among people. The present study focused on health consciousness after the COVID-19 Pandemic. This paper looks into some health consciousness such as Physical Activity, Awareness of Mental health, Consumptions of Organic food, frequently medical checkup and so on. The article is “An Overview on Health Consciousness after COVID-19 Pandemic in India” is made by using descriptive method and secondary sources. Secondary source has given more importance in this paper. The secondary source of information is research journals, research paper, thesis and Newspaper.

Keywords: COVID-19, Health Consciousness, Physical Activity, Mental Health and Organic Food.

RC.8. CHILDHOOD, YOUTH AND AGEING

RC.8.01

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲ ವೃದ್ಧರ ನಿಂದನೆಯಕುರಿತು ಅವಲೋಕನ

ಜಿ.ಎನ್.ಪ್ರಶಾಂತ

ಸಂತೋಧನಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ವಯಸ್ಸಾಗುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯುಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತುಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಸಿತವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ವಯಸ್ಸಾದವರಆರೈಕೆಯುಕುಟುಂಬದಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿನ ರಚನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ವೃದ್ಧರ ಸೇವೆ ಮತ್ತುರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಕ್ಕೆಆಶ್ರಯವಾಗಿರುವಕುಟುಂಬವು ಕ್ರಮೇಣತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ವಿಭಕ್ತಕುಟುಂಬದರಚನೆಜೀವನದ ಮಾದರಿಯನ್ನುಅಗಾಧವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಎಂಬುದು ಮಾನವನಜೀವನದಒಂದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹಂತವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸಾದಜನರು ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶಾರೀರಿಕ, ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವೃದ್ಧರ ನಿಂದನೆಯೂಒಂದಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ವೃದ್ಧರ ನಿಂದನೆಎಂಬುದು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಕಾಣದಿದ್ದರೂ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧರಿಗೆಅದೊಂದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆರೈಕೆಯಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿಕುಟುಂಬ ಮತ್ತುಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಲಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗಿಯೂ ವಿಭಕ್ತಕುಟುಂಬದ ಸ್ಥಾಪನೆಯತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರೊಂದಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾದಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ನಿಂದನೆಯುಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಒಂಟಿತನದಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ವೃದ್ಧರ ಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನಷ್ಟುದಯನೀಯವಾಗಿರುವುದನ್ನುಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗಳು ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗಾಗಿತಮ್ಮ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವನ್ನುಕಾಯ್ದಿರಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ವೃದ್ಧರದೌರ್ಭಾಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಯಸ್ಸಾದವರುಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಂಬಲ, ಸಂತೋಷ, ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆಇದುವ್ಯಾವುದೂಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಕುಟುಂಬದೊಳಗೆ ಘರ್ಷಣೆಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿರಿಯರ ನಿಂದನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವಕುಟುಂಬ ರಚನೆ ಮತ್ತುಆಧುನಿಕರಣದಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ವಯಸ್ಸಾದಜನಸಂಖ್ಯೆಯುತಮ್ಮಜೀವನವನ್ನುಗೌರವಯುತವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಅನಿವಾರ್ಯ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಯಸ್ಸಾದವರೊಂದಿಗೆ ನಿಂದನೀಯ ವರ್ತನೆಯುಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದುಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆಅದು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಯರದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಹಾನಿಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಕಾನೂನಿನ ಸಹಾಯ ವೃದ್ಧರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಲೇಖನವು ವೃದ್ಧರ ನಿಂದನೆ, ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ನಿಂದನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಿಹಾರಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯಪದಗಳು: ವೃದ್ಧರು, ನಿಂದನೆ, ಕುಟುಂಬ, ಆಧುನಿಕರಣ

RC-8.02

ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳ ಅನಾಥಾಶ್ರಮವಾದ ಪ್ಯೂಚರ್‌ಇಂಡಿಯಾ ಪೌಂಡೇಷನ್ ಮಾಗಡಿರಸ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು :ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಅಮರೇಶ. ಎಸ್.,

ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಸಿ. ಸೋಮಶೇಖರ,

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ,

ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು-560056.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಡತನದಿಂದ ತಂದೆತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಗುವನ್ನು ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅನಾಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಲಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು. ಕೆಲವು ತಂದೆತಾಯಿಯರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅನಾಥಾಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಬಡತನದಿಂದ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ಯೂಚರ್‌ಇಂಡಿಯಾ ಪೌಂಡೇಷನ್ ಮಾಗಡಿರೋಡ್ ಅನಾಥಾಶ್ರಮವು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅನಾಥಾಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವು ಅನಾಥ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿ ಅವರನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಆಗಿದೆ. ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇದೇ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ವಿವರಣೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೋಷಣೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಅನಾಥಾಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅನಾಥಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆಯಾ ಇಲ್ಲವೋ, ದುರುಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತಿದೆಯಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಅನಾಥಾಶ್ರಮವು ಬಹಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದು ಹಲವಾರು ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದಾಗ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಬರದಿದ್ದೂ ಹಲವಾರು ದಾನಿಗಳಿಂದ ಹಣ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಊಟ, ವಸತಿ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಎನೇ ಅಡೆತಡೆಗಳಿದ್ದರೂ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುದಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಅನಾಥ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದಲ್ಲಿನ ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಥೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಅನಾಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಯಂಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅನಾಥ ಮಕ್ಕಳ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಅನಾಥಮಕ್ಕಳು, ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ, ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪೋಷಣೆ, ಕೋವಿಡ್-19, ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಅಡೆತಡೆಗಳು, ಸಮಾಜ, ಕೂಲಂಕುಷ, ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿ,

RC-8.03

ಪೊಲೀಸ್ ನೌಕರರ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಶೋತ್ತರಗಳು: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ವಿನಾಯಕ ಜಿ.

ಸಂಶೋಧಕರು

ಡಾ. ಎಂ. ಪೂರ್ವಾಚಾರ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ,

ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ ಸದ್ಭಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಯುವಜನರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆಯು ಯುವಜನರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ದಕ್ಷ ಬಳಕೆಗೆ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ, ಕುಟುಂಬದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಯುವಜನರ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವಂತಹ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಪೊಲೀಸ್ ನೌಕರರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ನೌಕರರ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಎರಡೂ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಆಡುಗೋಡಿಯ ಪೊಲೀಸ್ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ 40 ಜನ ಮಾಹಿತಿ ದಾರರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮಾಹಿತಿ ದಾರರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಶೋತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಯ್ಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು : ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಶೋತ್ತರಗಳು, ಮಕ್ಕಳು

RC-8.04

ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೀವನದ ಒತ್ತಡಗಳು :ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ನಿರಂಜನ್. ವಿ.

ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಡಾ. ಬಿ.ಸಿ. ಮೈಲಾರಪ್ಪ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

“ಆರೋಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯ”, “ಸದೃಢದೇಹದಲ್ಲಿ ಸದೃಢ ಮನಸ್ಸು ಇರುತ್ತದೆ.” ಎಂಬುದು ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ದೈಹಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಲವಾರು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಕೋವಿಡ್ ಸೋಂಕು ಹೆಚ್ಚಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಮುಚ್ಚಲೇಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುವ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ದೇವಾಲಯಗಳು ಮುಚ್ಚಲಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕೋವಿಡ್ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಂತರವಾದ ಸಾವಿನ ಸುದ್ದಿಗಳು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಯದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಸ್ಪರ್ಧಾಒತ್ತಡ, ಪಾಲಕರ-ಪೋಷಕರಒತ್ತಡ, ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಒತ್ತಡ, ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅತಿಯಾದ ಪರೀಕ್ಷಾ ಭಯವಿರುತ್ತದೆ.ಪರೀಕ್ಷೆಎಂದರೆ ಭೂತದರ್ಶನವಾದಂತೆ ನಡಗುತ್ತಾರೆ.ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯಲಾರೆ, ನಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಿಲ್ಲ. ನಾನು ದಡ್ಡ, ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾರೆ. ನಾನು ಫೇಲಾಗುತ್ತೇನೆ. ಫೇಲಾಗುವುದುಎಂತಹಅವಮಾನಇತ್ಯಾದಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಈ ಭಯಕ್ಕೆಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪಾಲಕರ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಟೀಕೆ-ತಿರಸ್ಕಾರಗಳು, ಅವಹೇಳನಗಳು ಭಯದ ಬೆಂಕಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಹುಯ್ಯುತ್ತವೆ. ‘ನೀನು ಪಾಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದು ನಿನ್ನ ಹೆಣೆಯಲ್ಲಿಬರೆದಿಲ್ಲ. ನೀನೊಬ್ಬ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕದಡ್ಡ’ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಳರಿಮೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ ಭಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ಸಿದ್ಧತೆ ಸಾಲದು, ಎಷ್ಟು ಕಲಿತರೂಗಣಿತ ನನಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದಕಡಲೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಸೂತ್ರಗಳೆಂದೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂಗೋಳದ ಹೆಸರು ಇಸವಿಗಳು ಮರೆತುಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವವೂ ಭಯವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕೋವಿಡ್-19 ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತ್ತು. ಕೀಲಿ ಪದಗಳು : ಆರೋಗ್ಯ, ಸದೃಢದೇಹ, ಸ್ಪರ್ಧಾಒತ್ತಡ, ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ.

RC-8.05

PROBLEMS OF YOUTH IN INDIA: ISSUES AND CHALLENGES

Chandrakanth S. Toti

Research Scholar

Department of Sociology

Karnataka University, Dharwad

In Indian society, it is well proved that youth achievers have very special role in any country's development. India has the largest youth population and if we look in the past, youth plays a very important role in Indian freedom fights and right from then it was well recognized that the youth power is very essential in the development of India and to make our country a better place to live. In Indian history we can take the example of Swami Vivekananda a youth icon. He taught us what young should must have and values of life. Similarly, Bhagat Singh who was the youngest freedom fighter who sacrifices his life for the freedom of our motherland. Apart from these many more inspiring actions are there which are done by the youth achievers of India. This will create a harmonious environment in the society. The present paper is an attempt to understand the attitude of younger generation towards the development and achievement of their country, and the challenges faced by them.

RC-8.06
ASPIRATION AND CHALLENGES OF INDIAN YOUTH

Praveen Pattar

Research Scholar

Department of Sociology

Karnatak University Dharwad.

India is the world's youngest country in the terms of demographic dividend. Indian youth are highly optimistic and ambitious and they are future of the country. Youth need support and opportunities to make healthy transition to adulthood. They have more aspirations and also facing some challenges. Many aspirations like Social status, economic status, Employment, Intelligence, high quality education, multiple choices in career, government job, gender equality, economic stability, guidance etc are the basic aspirations of the youth for their individual and social well being. Majority of the youth have aspirations regarding prosperity, progress and solidarity of the society as well as nation. Human and natural resources are very rich in India. Even though high resource youth are facing many challenges like poverty, unemployment, privatization, communalism, cultural degradation , gender discrimination, deviation, corruption etc. Unemployment is increasing day by day. More than 30 percent of the youth are rather employed nor in education. It affects the youth and their family directly. Due to Lack of opportunities large number of youth are losing their hope of getting the job. Lack of proper guidance and economic backwardness hindering to meet their career. Career counselling, technical and soft skill training are important in reducing young people's lack of opportunities in labour market. So the wide range of welfare policies and programmes should be initiated by the government to empower the youth of the nation.

Key words : Youth, Aspiration, Challenge, Opportunity, Resource, Well being, India.

RC-8.07
COVID-19 & ITS IMPACT ON ELDERLY IN INDIA- A
SOCIOLOGICAL ASSESSING

Sunil.K

Assistant professor in sociology

B.m. Shetty, GFGC, Konanur, arkalgud tq, hassan dist.

Dr. Ashwini B.Jane

Assistant professor in sociology

Tumkur university

The pandemic has an unprecedented effect on the lives of people regardless of their demographic profile. The elderly is at higher risk of getting infected. The pandemic is putting elders at higher risk of loneliness, poverty and besides discrimination the threat to life. The elders across nation have been left penniless, hungry and making them more dependent for living on others. The elders not only feared for their lives but also the stigma attached to the infection. The lockdown further deepened their fears on isolation, uncertainty, income loss and accessing the healthcare, banking etc. Many elderly sufferings from chronic diseases like asthma, cancer, diabetes have no institutional safeguards and many have no savings and no one to take care of them. Hence, we need a great surge in global and national solidarity and contributions of all members of society towards the elderly. The sociological and medical studies evidences indicate that elderly people are at the higher risk of serious illness and death from COVID-19. They also face social isolation which affects their physical, mental health and social participation. Governmental institutions and NGO'S, need to prioritize the needs of the elderly when planning for such disasters. Social support, and solidarity between generations, contesting discrimination against older people, protecting their rights to health care and social living with community participation are crucial. Strengthening social inclusion and solidarity during physical distancing, safeguarding dignity and rights of elders while making social policies are key. Also sharing good practices of expand participation of elderly and harness knowledge will make the elderly feel secure against any risk to their social wellbeing. So, this paper addresses the socio-economic and social well-being of elderly.

Key words- Pandemic, Social isolation, Discrimination, Social inclusion, Solidarity

RC-8.08

IMPACT OF COVID-19 ON THE ELDERLY PEOPLE IN INDIA

Smt. Anupama S

Assistant Professor

Department of Sociology

MES College of Arts, Commerce and Science

Malleswaram, Bengaluru

Covid-19 pandemic has spread globally. All the aged groups were at a risk of contracting the virus. Here in India, the elderly people were more susceptible to the virus because of the decreased immune system. They had many chronic illnesses related to heart, kidney etc. Government had really a tough task to protect all the elderly citizens in India with comorbidities. Senior citizens constitute 6.8 percent according to 2021 census estimates. The death rate due to Covid-19 was also high among the elderly people. They experienced loneliness, excessive worry, isolation etc. With this view, the paper attempts to analyse the impact of Covid-19 on the elderly citizens.

Keywords: Covid-19, Elderly people, Challenges, Co-morbidity.

RC-8.09
A STUDY ON TEENAGER EMOTIONAL ADJUSTMENT IN
DAKSHINA KANNADA DISTRICT

Kumara K.S.

Research scholar
Department of Sociology
Mangalore University.

Teenager is a stressful period of development filled with major changes in physical maturity and sexuality, cognitive processes, interpersonal adjustment, and relationships with others. Emotional maladjustment in teenager can be caused by environmental factors, medical factors, genetics, brain chemistry, substance abuse, or a combination of these. This is the main threat to teenagers because they are the backbone of the world. This can be neglected and ignored, but it can affect teenagers even as they grow older. Most teenagers have emotional adjustment problems due to the lack of awareness of family and society. Therefore, the researcher tried to find out the emotional adjustments among the teenagers of Mangalore in Dakshina Kannada. The aim and objectives of the study are to assess the level of emotional adaptation of schoolchildren and to study the socio-demographic data of the respondents. The researcher used a descriptive research design for the study. The researcher used the census method to collect the data, the population is 50 people. The main conclusion of the study showed that the teenager has a high level of emotional adaptation.

Key words: Teenager, Emotion, Adjustment, Dakshina Kannada

RC-8.10
RURAL YOUTH: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES
DURING COVID-19 PANDAMIC -A SOCIOLOGICAL
PERSPECTIVE

Shivanna H. S,

Research Scholar and Assist. Professor,

Dept. of Sociology,

Govt. First Grade College

Hosadurga -577527

Caste politics and corruption are the challenges of youths in today's India of unemployment, poverty and hunger. In such a dilemma, the pandemic of the Covid-19 has increased the fear and anxiety of the youth. Health is important to the social, economic and educational progress of the country, and it has taught a new global lesson in social and economic crises. In the context of the Covid-19 crisis, this challenging disease of medical treatment is more worrisome, as people are dying of fear. In such a situation, people need awareness and hope. In this connection, Sociology and Sociology of Social Pathology are needed. This paper is the result of the sociological study conducted on the unemployed rural youth who are affected by Covid-19 in rural Karnataka. It tries to understand the impact of Covid-19, focuses on its factors, tries to find out the challenges and opportunities, understand the impact of covid-19 crises and examines the dilemmas of the rural youth.

Keywords: Rural youth, Covid-19, Anxiety, Perception, Crises, Unemployment, Poverty, and Dilemmas.

RC-8.11
**“IMPACT OF COVID-19 ON MENTAL WELL-BEING OF
TEENAGERS IN BANGALORE” :A SOCIOLOGICAL STUDY**

Susheela S

Research Scholar,

Prof. Somashekher C

Professor,

Department of Sociology, Bangalore University

Jnanabharathi Campus, Bangalore

Introduction: *The Covid – 19 Pandemic has had an enormous impact across the world. The biggest health crisis for generations has affected more than 200 countries around the world. Children all over the world are going to be affected, those with disabilities, living in slums, isolation centers, and conflicts zone are going to be at a greater risk. **Parents stress:** The pandemic came at a time when, throughout the world, many parents were already concerned about the rising levels of stress being experienced by children and young people as they encounter pressure to succeed academically. **The new adaptations** The new realities of working from home, temporary unemployment, home schooling of children and lack of physical contact with other family members, friends take time to get used to. **Increase screen time** The time of Social isolation, children and teens are becoming exposed to the excessive media coverage of the pandemic, on one hand electronic and social media is providing continuous updates on nationwide situation and advising people to adopt social distancing but on the other had it is also creating sensationalism and spreading misinformation, excessive television exposure let to increased incidences of post-Traumatic stress Disorder and other mental health disorders. The well being of caregivers or parents can directly impact the mental health of the children.*

RC-8.11
IMPACT OF COVID-19 ON ELDERLY IN INDIA

Dr. Kavita T. Naik

Teaching Assistant

Department of Sociology,

Karnatak University P.G. Centre,

Kerimattihalli, Haveri-581110

email:kavinaik89@gmail.com

The COVID-19 pandemic has drastically changed the lives of countless members of the general population. Elderly people are known to experience loneliness, age discrimination and excessive worry. They are at a higher risk of COVID-19 infection due to their decreased immunity and body reserves, as well as multiple associated co-morbidities like diabetes, hypertension, chronic kidney disease and chronic obstructive pulmonary disease. With this background, in this paper an attempt is made to highlight the impact of COVID-19 on elderly with special reference to India. The World Health Organization on 4th October, 2020 stated that approximately 75% of deaths due to COVID-19 are of those aged 65 years and above. In India, according to the data released by the Ministry of Health and Family Welfare, about 53% of the COVID-19 victims were aged 60 years and above. Helpage India conducted a nationwide survey and stated that COVID lockdown has impacted the livelihood of 65% of elderly population and this has increased their dependency on their family members and caregivers. Due to their movement restrictions, elderly persons that live alone were facing difficulties in procuring food and ration.

KEY WORDS: COVID-19, Elderly, Caregivers, Health and India

RC.9. MEDIA, SCIENCE AND TECHNOLOGY

RC – 9.01
ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್ -19 ಪ್ರಭಾವ

ಪದ್ಮಾವತಿ ಕೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ವಿಭಾಗ
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪಾತ್ರಅಗಾಧವಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರದಅಮಾನುಷ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಬಡಿಯುವಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಪಾತ್ರಅಪಾರ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರವೂದೇಶವನ್ನುಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ದೇಶದಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಮಹತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇಂದುಜನಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರಜನರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ, ಮಾಹಿತಿ, ಮನರಂಜನೆಯನ್ನುಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಮಾಜದ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಚಲಿತ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಿಯುತವಾಗಿವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನಡುವೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ತಾವುಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾಜಿಕಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಚೀನಾದ ವುಹಾನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲುಕಂಡು ಬಂದಕೋವಿಡ್ ಎಂಬ ಸಾಂಕ್ರಮಿಕರೋಗಇಡೀಜಗತ್ತನ್ನೇ ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸಿತು. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಕಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಸ್ತಬ್ಧಗೊಳಿಸಿತು. ಜನರನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಬಂಧಿಸಿತು. ನಮ್ಮ ಊಹೆಗೂ ಮೀರಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿತ್ತು. ಕೋವಿಡ್-19 ನಂತಹಆರೋಗ್ಯತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನುಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಿದ್ದು, ವೃತ್ತಿಪರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿವೆ. ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಹ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿಜನರಿಗೆ ಸಾಂಕ್ರಮಿಕರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ, ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ರೋಗ ಬರದಂತೆತಡೆಗಟ್ಟುವ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳಾದ ಮಾರ್ಸ್ಕಾಧರಿಸುವಿಕೆ, ಸ್ಯಾನಿಟೈಸರ್ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕಅಂತರ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿವೆ. ಕೋವಿಡ್ ಎಂಬ ಸಂಕ್ರಮಿಕರೋಗದಿಂದಾಗಿ ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆ - ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದವು. ಸರ್ಕಾರರೋಗ ಹರಡುವುದನ್ನುತಡೆಯಲುಕಫ್ಯೂಸ್, ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಹೇರಿದಾಗಎಲ್ಲವೂ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಸರಕು-ಸಾರಿಗೆ, ವ್ಯಾಪಾರ-ವಹಿವಾಟು ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿತು. ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ನಿಂದಾಗಿ ಮೊದಲುತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದು ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮ. ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖ್ಯಆದಾಯದ ಮೂಲ ಒಂದುಓಡುಗರು, ಮತ್ತೊಂದುಜಾಹೀರಾತು. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಸಾರಣೆ ಕುಸಿಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಪ್ರಮಾಣವೂಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿದುರ್ಬಲವಾದವು. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮುದ್ರಣಕಾಗದಖರೀದಿ ಸಮಸ್ಯೆ, ಪತ್ರಿಕೆ ವಿತರಣೆಯತೊಂದರೆ, ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ವೇತನಪಾವತಿಯಾಗದಿರುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಕೋವಿಡ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

RC – 9.02

ಯುವಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಡಾ. ಚಿತ್ರಯ್ಯ ಪಿ.

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

ಯುವ ಜನಾಂಗವು ದೇಶದ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಪತ್ತು. ಯುವಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ, ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆ ತುಂಬಿದೆ. ಇಂದಿನ ಮಕ್ಕಳೇ ನಾಳಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು. ಯುವಜನಾಂಗವು ದೇಶದ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಂತೆ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯವು ಯುವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಇವರು ನವರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಪಕರು ಆಗಬಹುದು ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿನಾಶಕರಿಗಳಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಯುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡರೆ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಅನಂತರ ಜರ್ಮನಿಯ ಪುನರ್ ಸಂಘಟನೆಗೆ, ಜಪಾನ್‌ನ ಪುನರ್ ರಚನೆಗೆ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಆಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಯುವಜನಾಂಗವೇ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಗತಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಯುವ ಸಮುದಾಯದ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನೀಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ

ಭಾರತ ಇತಿಹಾಸದ ಉತ್ತಮ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದುಃಖ ಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸೇಕಡ 50ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು 25 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಕೆಳಗಿನವರು. 2021ರ ವೇಳೆಗೆ ಆ ಸರಾಸರಿ ವಯೋಮಾನ 30 ಆಗಲಿದ್ದು 48 ಶಲಕ್ಷ ಜನ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವ ವಯೋಮಾನದವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಯತ್ತ ಯುವ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ತೀವ್ರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವಯೋಮಾನದವರ ಸಂಖ್ಯೆ 2040ರವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಯಲಿದ್ದು, 'ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರ' ದಿಂದ 'ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರ' ಕೆಚ್ಚಿ ಮೃಬಹುದು ಎಂದು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವರದಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. 'ಯೌವನ' ಪದವನ್ನು ಯುನೆಸ್ಕೋ ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ: "ಬಾಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆಯಿಂದ, ಹದಿಹರೆಯದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದತ್ತ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಹಂತ. ನಿಶ್ಚಿತ ವಯೋವರ್ಗಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿಯೂ ವಕರು ಚಲನಶೀಲ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು". ಟಿ.ಕೆ. ಊಮನ್‌ರವರು ಹೇಳುವಂತೆ: ಸುಮಾರು 15 ರಿಂದ 30 ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು "ಯುವಕರೆಂದು ಕರೆಯುವುದು. ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವೆನ್ನಿಸುವುದು. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಿಢೀರನೆಂದರಾಗಿರುವ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳತ್ತ ಅವಲೋಕಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯ ವೆನುಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಏಕಿಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯ ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ, ಅವುಗಳ ಆಕರ್ಷಣೆಯಂತಹದ್ದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಬಣ್ಣದ ಪರದೆ (ಕಲರ್ಡ್ ಸ್ಕ್ರೀನ್) ಯುಗ. ಮುದ್ರಿತ ಪಠ್ಯವೊಂದೇ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲವಾಗಿದ್ದ ದಿನಗಳು ಹೊರಟು ಹೋದವು. ಕಪ್ಪು ಬಿಳುಪಿನ ಆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಈಗಿಲ್ಲ, ಈಗ ನಾವು ಬಹು ವರ್ಣದ ಮ್ಯಾಗಜೈನ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಅಥವಾ ಬಣ್ಣದ ಸಿನಿಮಾ ಅಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮದೇ ಪ್ರಕಾಶನಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಹ ಕಾಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಾಗಿ ತಮಗಿಷ್ಟವಾದ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಬಹುದು. ಇದು ಹೊಸ ಎಲೆ ಚಿಗುರುವ ಕಾಲ. ಇದು ಆಹ್ಲಾದಕರ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಎರಡನೇ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಉಪಕರಣದೊಂದಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ನಾವು ಮುದ್ರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ವೃತ್ತಿಪರ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು

ಮಾಡುವ ಮುದ್ರಣ ಕಲೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದು ಆ ದಿನಗಳು ಮಾಯವಾಗಿವೆ. ಈಗ ಆಕರ್ಷಕ ಅಕ್ಷರಗಳು, ಪುಟವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಲೇಔಟ್‌ಗಳಿಂದಾಗಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದಲ್ಲದೆ ಲೆಸರ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಫೋನ್‌ನಿಂದಲೇ ನೇರವಾಗಿ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ನಾವು ಛಾಯೆ ಚಿತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದಾದರೆ ಹಳೆಯ ಉಪಕರಣಗಳು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಳಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು.

RC – 9.03

IMPACT OF SOCIAL MEDIA ON SOCIETY DURING COVID-19

Ms. Sujatha M. Patil

M.A. 1st Year, Dept. of Sociology
Rani Channamma University, Belagavi

In today's society, using social media has become necessary in daily activity. Social media is typically used for social interaction, access to news, information and decision-making. It is a valuable communication tool to spread information quickly and easily with others worldwide. During the COVID-19 pandemic, social media is a powerful revolution that has changed lives using platforms like Facebook, WhatsApp, Twitter, Hike, Instagram, etc. Social Media has made it easy to connect to family, friends and relatives in real-time. Social media was considered a critical source for seeking information and played an important role in disseminating information. However, it has also been a source of misinformation, whether this disseminated information has a positive or negative impact on society. The study aims to determine the role of social media and its impact on society.

Keywords: *Social media, revolution, COVID-19, positive-negative impact, society*

RC – 9.04
**THE ROLE OF MOM-BLOGGERS IN CREATING BABY-
INFLUENCERS DURING POST COVID-19: A MARXIAN
PERSPECTIVE**

Apeksha Singegol D.

Anushka Sharma

Shruthi T.

Ph.D. Students,

Department of Sociology and Social Work,
Christ (Deemed to be) University, Bengaluru

Instagram is one of the major social media platforms that enable users to share photos and videos. It has gained wide popularity among the masses. Mom-bloggers create content of their babies and share the same with their followers on Instagram. The number of mom-bloggers increased during COVID-19 pandemic and post-pandemic. The study aims to understand how the babies are unaware of the final product shared about them, and all the more, the content created is in the natural setup (usually their home). This aspect is studied using the Marxian theory of Alienation. The babies are alienated from the product (content created of them) and the production environment (usually their homes). This study has employed qualitative methodology through in-depth interviews of mom-bloggers on Instagram. Purposive sampling (criterion sampling) was used to select the sample. The data collected was analysed using thematic analysis. The theory of Alienation by Karl Marx was used to provide a theoretical framework for the study. The study's findings are mom-bloggers' viewpoints and applying the Marxian theory of Alienation to their narratives. The study's implications will include creating awareness among mothers who are unaware of what they are doing. The mom-bloggers would develop awareness regarding the future psychological issues related to attention seeking, anxiety and personality disorders that might develop through childhood and adolescence.

Keywords: Instagram, mom bloggers, baby influencers

RC – 9.05

TECHNOLOGY AND SOCIAL WORKERS: A CRITICAL STUDY

Dr. Chidanand U. Dhavaleshwar

Assistant Professor, Dept. of Social Work
Rani Channamma University, P.G. Centre, Vijayapura

Mr. Basavaraj Biradar

Research Scholar, Dept. of Social Work
Karnatak University, Dharwad.

Communication technology is growing very fast and has changed how individuals interact, i.e. social interactions, learning strategies and choice of entertainment all stand changed in the world of technology (Mishna et al., 2012). Social work practice is increasingly happening in an informational context (Parton, 2008). 'Social Work' as a profession differs in developed and developing countries. According to Reamer (2018), in recent years, many practitioners have begun to use technology extensively to deliver services and, gather information about clients; educate students and practitioners, thus questioning the sacrosanct term of 'human relationships' in social work. As the world increasingly moves towards technology, it is challenging for social workers to use digital advances for the social good (Coulton et al., 2015). Social workers, practitioners, and academicians may be techno-savvy, but the same is not translated with good rigour into using technology at work. In this context, the paper highlights how social workers must 'stay abreast of new developments in technology, and acknowledge the complexity of practice issues in the context of cultural and social diversity' (Congress & McAuliffe, 2006).

Keywords: *Technology, social worker, new developments*

RC – 9.06
A CRITICAL STUDY ON STUDENTS' PERCEPTION OF
ONLINE EDUCATION IN INDIA

Appanna N. Jirnal

Research Scholar, Dept. of Sociology
Rani Channamma University, Belagavi

Due to COVID-19, educational institutes shifted to online modes of instruction and assessment to keep a safe social distance. There has been a tremendous shift towards online learning through the Indian Government's digital initiatives. Online courses exploded over the past couple of years in popularity, satisfying the needs of almost educational institutions. 'Online education refers to a method of instruction wherein students engage in learning through the use of internet-connected computers at home. The study aims to analyse students' perceptions of online education in India. Receptiveness towards online learning in India during the COVID-19 lockdown period was significantly higher for students from urban areas compared with rural areas. With the advent of the 'National Education Policy' (NEP) 2020, online education has become very relevant at this stage. The policy recognises the potential advantages of such measures but stipulates that the digital gap must be addressed before it can be fully implemented in Karnataka State.

Keywords: COVID-19, online education, students, NEP, digital gap.

RC – 9.07
ICT IN HEALTH CARE

Dr. Devata Gasti

Assistant Professor, Department of Social Work

Rani Channamma University, Belagavi

*“Good health is above wealth” This review based paper focuses on the use of ICT in health care services. ICT is significant media to educate and inform people regarding the importance and promotion of health care services. Here, ICT is used to communicate the health related services and services available, as there are many barriers and issues in getting health information among the general public. To protect and promote health care, there is a need to raise awareness in the community. There is a need to focus on the importance of good health, healthy lifestyles, and people’s right to quality health care services, especially for the most vulnerable such as women and children, so there is a need to improve people’s access to health and health care. However, for all these to work out, the general public should know what it is, what to communicate through which medium, how to collect information and so on. This information technology has a significant role in communicating information. Better usage and improvement can ensure healthy lives. ICT in health care has clear cut objectives to promote changes, create awareness and knowledge, and if needed, appropriate changes in attitudes and beliefs. This paper will review the ICT in health care services. **Keywords:** ICT, health care, media, general public*

RC – 9.08
**THE ROLE OF METAVERSE IN CHANGING THE LANDSCAPE
OF TOURISM AND HISTORY IN INDIA**

Praveen Kodbagi

During the peak of the covid pandemic India experienced socio-political changes which affected every sector. The country is going through major transformational changes in the form of digital technology. This technology has been used in education, governance and many other sectors. In particular, the cultural sector is going through changes as India hopes to promote the use of virtual reality. From conducting online tourism to monitoring tourists, the metaverse hopes to bring changes in the way in which we understand history, culture and reality. In this regard the proposed paper attempts to highlight these changes in the field of tourism and culture in India. It focuses on the emergence of metaverse in promoting Indian tourism and culture. It tries to locate the need for metaverse in this field. The questions it hopes to answer are what are the policies of the government in implementing metaverse? What changes is the metaverse bringing into society? How is it changing our perceptions about history, tourism, heritage and culture? The transformations, changes and policies will be gathered from the government policies, reports and other newspaper articles and reports.

Keywords: Technolo

RC – 9.09
ROLE OF MEDIA SCIENCE AND TECHNOLOGY IN COVID-19
PANDEMIC

Aishwarya R Patil

M.A. 1 YEAR

RCU University BELAGAVI

*Corona Virus is the most recent pandemic, which has struck more than 210 countries and territories all over the world placing states in a perilous position. Enormous research are being done on the virus detection, providing treatments to relief symptoms and developing its vaccine, which, according to an estimate, might take one to two more years. Therefore, WHO has laid stress upon the governments worldwide to guarantee competent surveillance and identification of infected individuals to control severity of COVID-19 pandemic effects? Latest technologies, such as IOMT, drones, robots, UVs, GPS, and Bluetooth, can play a primary role in such circumstances to mitigate the impact of COVID-19 out break. Therefore, our study highlights numerous technological solutions, which are of great help in controlling disease spread and facing challenges caused by it. **Keywords:** COVID-19, pandemic, technology, robots, drones, tele-medicine*

RC – 9.10
ROLE OF MEDIA SCIENCE AND TECHNOLOGY IN
EDUCATION

Akshata . M . Kolkar

M.A. 1 YEAR R.C.U. University Belagavi

Media Science and Technology in education has many approaches, but there are two major approaches for using media and technology in education. First students learn 'from' media and technology, and second students can learn 'with' media and technology. Learning with technology is referred as constructivist learning environments. Media and technology have been introduced into school and Collages because it is believed to have positive effects on teaching and learning process. The principle of the paper is to describe, media means 'Any channel of communication or to store information is called media', In this sense, media include diverse system such as print, graphics, animation etc. Science and Technology means ' Science explores new knowledge methodically through observation and experiments, meanwhile Technology is the application of scientific knowledge for various purposes'. It includes machines and tecniques and processes. MST have many advantages interms of repetability,transportability,and incresed equity of access.

Keywords: *Media, Science and technology, Education,learning ,and online Education.*

RC – 9.11
**MEDIA AND MIGRANT WORKERS: LESSON AND IMPACT OF
COVID-19**

Dr. Kaberi Das,
Assitant Professor
Department of Sociology,
Gauhati University, Guwahati

With increased interest in the lives of people and communities during the COVID19 pandemic, scholars, academics, and policymakers agree that the pandemic had disparate effects on different segments of society. To comprehend the uneven impact of the same pandemic on people with various vulnerabilities, the popular assumption that "we are all in this together" must be critically examined. Understanding the differential distribution of pandemic risk has relied heavily on the idea of "intersectional vulnerability." Scholars have evaluated news content to see how it forms reality socially. Although the theoretical lenses used in these researches differ, they all investigate news contents using some sort of content analysis. Typically, time, energy, and money restrictions prevent researchers from examining an entire sample frame, let alone the full population of news items. As a result, the nature and impact of news reports, as well as the social reality they generate for readers, are at the centre of many analyses. Because the migrant labourers and media coverage were unusual, we used a qualitative approach to study the media coverage at the time. This paper examines migrant labourers during Covid-19 in India and news media coverage, a highly contentious subject in public discourse, using keyword searches in the LexisNexis database. During a two-year span, 918 news articles were discovered (24th March 2020 to 24th March 2022). All media coverage was coded to find recurring and repeated themes, which were then aggregated to uncover similar themes across all news encounters. There was a total of ten agenda-setting topics that developed. These themes were examined to determine how much attention the news media pays to a certain topic, and framing studies make use of them to determine how issues and events are constructed in news articles at the moment. This study assesses news account to change freely across a range of subjects and assessed their multithemed representativeness.

Keywords: Media and Migrant Workers, Migration, COVID-19,

RC – 9.12
DIGITAL DIVIDE IN PANDEMIC STRICKEN INDIA – A
REVIEW

Dr. Indrani Ghosh

Assistant Professor and Coordinator,
Diamond Harbour Women's University West Bengal, India.

The Covid-19 pandemic, followed by worldwide lockdown seems to have changed how we perceive the world. It calls for changes in all walks of life; hence, change in the education system is no exception. Learning through online mediums is perhaps the only way out for students locked inside the four walls of their houses. In a country like India, with a huge student population spread over diverse geographical regions, online classes for all are indeed a challenging issue. Technological access coupled with economic crisis has plagued students and parents alike. Though online learning is not a new concept in our country, uniform access to it by all is a challenge faced by most students in our country.

The present paper explores the digital divide faced by students in pandemic-stricken India. The study's objectives are to: discuss the Covid-19 pandemic situation in India, examine its effect on students, and explore the problems students face in such situations. Due to the Covid-19 pandemic, educational institutions from the pre-primary to the tertiary level have been closed down by both the Central and State governments to stop its spread and to minimize health risks for students, teachers and non-academic staff. Alternative ways have been sought and brought into practice by all educational institutions. Online teaching-learning has been used extensively. However, not all have benefitted from this absolute internet-based education system. Access to the internet connection, the technological know-how of teachers and students and financial crisis pose the major barriers. In a country like ours where access to basic necessity is a challenge, access to technology for all is indeed a farfetched dream!

Keywords: Covid- 19, students, online class, digital divide

RC – 9.13
**IMPACT OF ONLINE MODE OF TEACHING AMONG RURAL
UNDER GRADUATE STUDENTS DURING COVID-19**

Dr. Kavya C. N.

Assistant Professor

Department of Sociology

Government First Grade College, Kaladagi, Bagalkot,

Ms. Roopa S.

Assistant Professor

Department of Sociology

Government First Grade College, Mysore

The covid-19 has a huge impact on people's health and how they learn, work and live. Among the most important challenges created by covid-19 is online education. Online education in India gave a good digital platform but proved a hurdle in rural areas where students suffer from academic loss. This research article presents a qualitative analysis of the impact of the online teaching mode among rural undergraduate students during covid-19. A study was carried out with a sample of 100 Under Graduate (UG) students in Bagalkot taluk of Bagalkot district of Karnataka state using a simple random sampling method. For the study, data were collected from both primary and secondary sources. The study was undertaken to understand the impact of the online teaching mode among rural UG students and to study the challenges faced by rural UG students during covid-19. Collected data has been analyzed with the help of statistical tools. The study found that students below the poverty line have faced severe challenges. A lack of network and connectivity and no proper gadgets due to poor economic conditions created a huge bridge between students and academics.

Keywords: Covid-19, online mode, teaching, education and rural students.

RC – 9.14
CRIME REPORTING BY ELECTRONIC MEDIA – ANALYSIS
OF PUBLIC OPINION

Dr. Nandini G. Devarmani

Assistant Professor,
Department of Criminology and Forensic Science
Rani Channamma University, Belagavi.

Crime is a natural phenomenon. It is inevitable in society. It existed in the past, is there now, and will also be in the future. The point to be emphasized is the nature of the form it keeps on changing. With the advancement of technology, the nature of Crime has also changed. There are many factors which are responsible for this change. The crimes that occur in society need to be brought to notice which is being taken up by the media. Media plays a very important role in making the public know about the information relating to various aspects that are taking place in and around society. Media acts as the Communicator between the incidents and the public. According to Sutherland, the Sociological meaning of Crime is the study of anti-social behaviour (making of laws, breaking of laws and reaction to the breaking of laws, Sutherland). Ethical Meaning: Study of immoral/unethical behaviour: good and bad, right and wrong; Dharma and Adharma. The Crimes that are taking place must be brought to the notice of the public; the media take up this responsibility. Media influences people's behaviour. Information spreads with a click of a button, whether true, false, rumour or gossip; it affects relationships in various ways, between celebrities and common people or between celebrities themselves and their loved ones. Electronic media can manipulate, influence, win over and pressurize society, and even control the world in both positive and negative ways, mentally, physically and emotionally. This paper focuses on determining the public's opinion concerning reporting Crime by the media.

Keywords: Media, Crime, law, behavior, mental health

RC – 9.15
**THE IMPACT OF TECHNOLOGICAL REVOLUTION ON THE
MADHWA COMMUNITY**

Nidhi Katti

PhD Research Scholar

Department of History

Rani Channamma University, Belagavi

The Madhwa community is basically a Brahminical religious community of Deccan India. Shri Madhwacharya is founder of this community. The community is based on its traditions, customs, and math system. The technological revolution in India during the 19th 20th and 21st centuries has evolved all the existing elements of Indian society. The impact of technological revolution was so deep and fast that it entirely changed many elements in many communities. Subsequently, the technological revolution has impacted the Madhwa community. This research paper aims to evaluate the positive and negative impact of the technological revolution on the Madhwa community. The study will try to understand how the Madhwa got adjusted and mobilised itself according to the technological process. The whole of the Madhwa community is under the premises of the research scope. The beneficiary factors of technological revolution in the promotion of the Madhwa philosophy are part of the study. The has an objective to understand how the Madhwa priests are using new technology in their priesthood profession. The study will try to construct a hypothesis on how technological revolution will impact the Madhwa community in future. Both primary and secondary sources will be used to construct this paper.

The structure of the paper will be formatted in multiple ways. Comparative method, cause and affect method, hypothesis methods are imbibed in this research. Qualitative research design, descriptive research design, fundamental research design is used in the formation process. This paper will try to explain the roots of technological revolution and how it has drastically changed many things the Madhwa community.

RC – 9.16
**THE IMPACT OF COMMUNITY RADIO ON RURAL
DEVELOPMENT: A SOCIOLOGICAL STUDY**

Dr. Parasharam N. Basargi
Asst. Professor, Dept. of Sociology
B.K. College, Belagavi.

In the Indian context, community radio has greater possibilities of impacting society. India is a country of villages, and the rural people are dominantly engaged in different employment categories; it is convenient to listen to the radio for information and entertainment. Such a need can be effectively satisfied by community radio stations. This study highlights the impact of radio programmes on the Hukkeri taluk community before and after the COVID-19 pandemic. The study was conducted in Hukkeri taluk of Belagavi district in Karnataka state. Hukkeri was selected purposively for the study because the community radio station services effectively reached the people through direct broadcasting, narrowcasting and web streaming in this taluk. Fifty (50) respondents were selected purposively for the study. The data were collected from the respondents through direct contact and with the help of local participation. Interview techniques were used for the collection of data. The overall impact of community radio indicated that more changes have occurred in the lifestyle and local culture of the respondents. This kind of research would help the researchers to understand how community radio plays an important role in Rural Development.

Keywords: *Community Radio, Rural and Development.*

RC – 9.17
**CINEMATIC MEDIA: MEDIATING TOLERANCE AND UNITY
IN INDIA**

Dr. Pooja Halyal

Assistant Professor,

Department of Studies in English

Rani Channamma University, Belagavi.

Life without the intrusion of media, in all its forms and manifestations, can no longer be imagined on our planet. Be it the print media, cinema, television or its most pervasive form, social media has engulfed the human life processes to the extent that the media define the human mental make-up like never before. The exposure to all that's happening or trending, as it is called by not the citizens but the 'netizens' across the globe, has had an impact on the way people perceive things influencing their attitudes, behaviour, approach, value systems or even as they live in the present times. The immense possibilities that science and technology-powered media have are by far unimaginable. The containment of the disastrous recent COVID pandemic by making people amenable to the new normal through the amalgam of science, technology and media is a case in point. Against this backdrop of the ubiquitous media that hugely mediates our relationships within societies, this paper aims to highlight how cinematic media has been utilized to mediate tolerance and unity among the Muslim and Hindu religious groups in India. An analysis of a few chosen films for exploring the theme is taken up here.

Keywords: COVID, cinema, netizens, religious intolerance, science and technology

RC – 9.18
SCIENCE AND TECHNOLOGY IS THE KEY TO
HOMEMAKER'S EMPOWERMENT

Ms. Preeti G. Padappagol
Research Scholar

Dr. Sumanth S. Hiremath
Asst. Professor
Dept. of Sociology
Rani Channamma University Belagavi.

Science and Technology become a part of everyone's daily lives, likewise for homemakers it helps from cooking and gardening to recycling and reading the daily newspaper, to reading a map and using a computer. Science is not only about studying chemistry, physics, biology, nuclear physics or, quantum physics the most basic work of a homemaker like cooking food is science (chemistry) may be a homemaker do not hold any formal science education in school or college still homemaker learns this basic science from her sister/mother/father/guardian or just by observing people around her. Household chores are transformed by new technologies over the years, some machines were discovered to ease and automate the work of homemakers. Many technological innovations such as washing machines, refrigerators, television, air conditioning etc. were only available to the wealthy families but over the period, this changed due to evolution of technology has become affordable to the middle class families too. It has helped to raise the standard of household comfort and convenience. The aim of the study is to examine significant and impact of science and technology on homemakers.

Keywords: homemaker, science, technology, empowerment

RC – 9.19
TECHNOLOGY DIFFUSION TOWARDS INDUSTRIAL
DEVELOPMENT

Dr. Rajshekhar S. Mavinamar

Asst. Professor in Sociology

Shri. Sangmeshwar Arts and Comm. College Chadchan.

Technology diffusion can be defined as the process by which a population adopts innovations. Whether diffusion occurs and the rate at which it occurs depends on several factors, including the nature and quality of the innovation, how information about the innovation is communicated, and the characteristics of the population it introduces. The diffusion of innovation, looking at how new products, services, and ideas spread, has long been a research topic across both the social and natural sciences. Today digital technologies enable standardization and modularity in increasingly complex features, products, and transactions. The digitalization of many complex industrial productions enables even more firms and countries to leapfrog to more advanced technology. This paper analyses how the diffusion of technology fits within the overall process of 'spurts' of industrialization and what lessons can be learned in the context of a new technological revolution.

Keywords: Technology, population, diffusion, digitalization, revolution

RC – 9.20
A SOCIOLOGICAL STUDY ON PARENTING AND
TECHNOLOGY

Mr. Sachin Hiremath

Full Time Guest Faculty

Sangolli Rayanna First grade Constituent College, Belagavi

Advancements in technology have a strong influence on all areas of society. It affects the way the kids and the parents perceive each other. Parenting in the digital age has now become more challenging than ever before. The focal point of the study is to highlight how the reach of technology is breaking barriers between parents and kids; however, on the other side, technology is creating a family divide. The study is based on both primary and secondary data. To those busy families who are stressed by work schedules, commuting and multiple after-school activities, mobile phones seem to be the perfect tool to knit the family together during the day and maintain and strengthen family relationships. Most families claim they communicate more using technology and know each other better. Mobile communication helps the children and their parents contact each other anytime, even apart. Family life has completely transformed during generations from the rise of technology. Everyone is so busy with work, school and extracurricular activities that families hardly spend time together. It has reached a point where it seems like parents and children are emailing and texting each other more than they are talking to each other, even when they are at home together! There is more communication, less conversation, and more texts between parents and children. Kids need more face-to-face interaction with their parents.

Keywords: Technology, family, kids, knit, barrier

RC – 9.21
SOCIAL MEDIA IMPACTSONPEOPLE DURING THE TIME OF
COVID-19

Dr. Shivanand S. Hiremath

Department Of Sociology, Gfgc Mamadapur, Bijapur

Since March 2020, public opinion and social media have focused attention on COVID-19, with many countries experienced the pandemic and other hazards simultaneously. The COVID-19 pandemic is inherently complex in that it has disproportionately affected multiple populations. Covid-19 has not only affected India's social and health situation, but also caused economic instability that will take some years to recover. Today, Social media has become an indispensable part of people's lives. It is difficult to imagine human life without Social media. COVID-19 has limited face-to-face social interaction, but people are connecting more online than ever before for example, social media engagement has increased by 61% during the pandemic. The thoughts, concepts, decisions and analyses of human beings today are also influenced by the Social media and also Social media has a big impact on people, especially during lockdown. The purpose of this research paper is what impact social media has had on human society during covid19. This research paper is based on secondary data. Despite the mental health crisis created by the pandemic, Social media has helped ease uncertainty, fear and psychological stress by providing the right information. Social media created opportunities to keep people safe, informed and connected. However, social media has also raised fears. The study also found a strong relationship between COVID-19 fear and social media. Finally, the paper concludes by arguing that Social media has had both positive and negative effects on people during the pandemic.

Key Words : Covid19, Lockdown, Health, Social Media, Impact

RC – 9.22
**IMPACT OF SOCIAL MEDIA ON ADOLESCENT GIRLS: A
SOCIOLOGICAL STUDY**

Ms. Shweta B. Gulannavar,
Research Scholar,

Dr. Manjula G. K,
Assistant Professor,
Dept. of Sociology,
Rani Channamma University, Belagavi

In India there are large numbers of social media users are youth. In present world, use of social media is an essential part of everyday life. This Paper discusses the aspects of social media usage and its impact on health of adolescent girls. This study aims to provide a review of current impact of social media on adolescent girls. The samples for study are aged between 16-19 years girls. The modern social networking way of life has been received and got a warm response. The findings will be helpful in recognizing opinion of adolescent girls on social media usage. It is noticeable from the studies that use of social media has both positive and negative impact on adolescent girl's health.

Keywords: Social media, Adolescent girls, Social networking sites, Health, Impacts.

RC – 9.23

**DIGITAL DIVIDE: ITS IMPLICATIONS AND CHALLENGES ON
THE INDIAN EDUCATION SYSTEM**

Smt. Suman V. Muchakhandi

Assistant Professor of Sociology
Govt. First Grade College,
Navanagar Bagalkote

The digital divide has been a hot-button issue for many years, but its magnitude was more pronounced in India during the COVID-19 pandemic. The prime minister of India announced a nationwide lockdown in March – 2020, and schools and colleges were set down suddenly. As a result, the existing digital divide was deepened and impacted schools and higher education, and our education system's future looked grim. Although the pandemic has affected the Indian economy as a whole, its implications on the education sector were very severe. During that period, unprivileged students struggled to access the internet and to undergo online education. This paper highlights an overall picture of the digital divide, its magnitude, and our education system's challenges. It also focuses on the government's initiatives to bridge the digital divide gap in our country's education system.

Keywords: Digital divide, COVID-19, unprivileged students, online education

RC – 9.24

INFLUENCE OF SOCIAL MEDIA ON PUBLIC RELATIONS

Ms. Swati M. Maruche

M.A. 1st Year, Dept. of Sociology

Rani Channamma University, Belagavi

Social media can usually be assumed as internet-based applications with consumer-created content or conversational media such as images, videos, and text audio posted by the users (Blackshaw, 2006). This study aims to study the influence of social media on public relations. The survey method of gathering data was adopted for this study by a well-developed questionnaire to elicit responses from the respondents, a simple random sample size of fifty (50). The findings clearly showed that social media platforms like Blogs, WhatsApp, Facebook, Insta, Twitter etc., have greatly and significantly impacted how public relations communicate. It makes it possible for people and media organizations to have seamless interactions. Social media has enhanced the achievement of public relations objectives by impacting public relations knowledge, enhancing relationships with people, sharing information on the latest innovations in the tools and methods of public relations, and also helping to shape the attitude of those in public relations practice.

Keywords: *Social media, public relations, communicate, information*

RC – 9.25

**CATCHPHRASES IN MAINSTREAM KANNADA CINEMA AND
ITS INFLUENCE ON YOUTH: A SOCIOLINGUISTIC STUDY
(WITH SPECIAL REFERENCE TO KGF 1 AND 2)**

Ms. Varshaa T. Naik

Research Scholar, Department of Linguistics
University of Mysore, Mysuru

Any important character in any cinema represents a particular group of society. When a character is portrayed on screen, the audience of that cinema generally tries to connect themselves to that character. Once a group of society emotionally connects to a film's character, the dialogue spoken by such a character becomes the trending language of that part of society. Any discussion on the catchphrases in Kannada cinema necessitates the perusal of their influence on society. This theoretical paper focuses on the catchphrases in mainstream Kannada cinema and their influence on youth. It is based on the transcript of two Kannada feature films: KGF Chapter 1 and KGF Chapter 2. Both are pan-India films and deal with a bunch of catchphrases that have caught the youth's attention. A sociolinguistic approach is adopted to discuss and analyze the catchphrases used in the above-said cinemas. The data of the number of downloads and re-created videos of such catchphrases on social media are used to understand the influence of it on the youth by using a content analysis method. It is inferred by this study that the heroic image portrayed in the films while using such catchphrases plays a powerful role in society.

Keywords: catchphrases, Kannada film, sociolinguistic, youth, cinema, dialogues

RC – 9.26
PEOPLE'S PARTICIPATION IN COVID-19 MANAGEMENT - A
STUDY OF PUBLIC AND SOCIAL MEDIA

Dr. Vasanti K.

Associate Professor, A.P.S. College of Arts & Science
N.R.Colony, Bengaluru

Dr. Anithat K.

Associate Professor, M.E.S. Degree College of Arts, Science & Commerce
Malleshwaram, Bengaluru

A pandemic, epidemic, or disease is more of a social phenomenon. In older times, humans were infected with diseases which spread and impacted the whole community. In present times, some humans are intentionally producing diseases and allowing them to spread in the community everywhere. It is not only affecting the public but also impacting social, economic, and political systems. However, the argument is, should and can society allow this to happen? That is, should society allow itself to be disintegrated? Certainly not. The present paper tries to unravel how people tried to manage themselves, their families, their community and society at large. How did nations come together to manage and adopt counter-actions? And how have they succeeded over time? Media, particularly social media, came to the rescue when humans found themselves tied by chains in the form of lockdowns, curfews, etc. The authors explore how the 21st century ICT revolution helped survive during the pandemic in this paper. The study is based on secondary sources and analysis the data.

Keywords: *Pandemic, management, social media, social participation, science & technology, health & disease.*

RC – 9.27
IMPACT OF MASS-MEDIA ON WOMEN INCLUSION IN
DEVELOPMENT AFTER COVID-19 PANDEMIC

Mr. Veerappa Rayar
Research Scholar

Dr. Chandrika K.B.
Professor, Dept. of Sociology
Rani Channamma University, Belagavi

Mass media has played a vital role in the development of women. It has reached out to larger audiences through print, radio, television, cinema and the internet. Nowadays, life is conditioned by mass media. It has moulded the public opinion of the masses. However, it has not changed the traditionally oriented attitudes of millions of Indians towards women. In the past, women were not in the field of mass media, whereas now, they are taking an active role in all fields of journalism. No wonder women's development has enhanced with women's active participation in a predominantly male-dominated Indian society. Shri Kshetra Dharmasthala Rural Development Project (SKDRDP) has made women develop through mass media. The study is based on primary data collected using interview methods from the women beneficiaries of SKDRDP, Bagalkot city of Karnataka state. Fifty (50) representative samples of women beneficiaries have been selected randomly. The bases for the analysis are the attitude and opinion of the women beneficiaries and the impact of mass media on their development. The present study results demonstrate that Governments and NGOs need to increase the developmental programmes for women's purposes.

Keywords: *Mass media, SKDRDP, women inclusion, development.*

RC – 9.28
DIGITAL TRANSFORMATION OF EDUCATION IN POST
COVID-19 PANDEMIC

Mr. Maruti L. Mang
Research Scholar

Dr. Chandrika K.B.
Professor, Dept. of Sociology
Rani Channamma University, Belagavi

A slow-moving process of digital transformation in higher education became essential in the post-covid pandemic. The Covid-19 crisis has inevitably created a new trend in higher education by creating many challenges in the educational system. It has led to a new transformation from conventional paradigms to a new perspective of education. The pandemic has demonstrated the importance of ICT in teaching, learning, and research. In this connection ICT initiative of MHRD and the University Grants Commission brought a unique platform for teaching and learning in digital mode. Virtual classes and web-enabled curriculum are designed for the said operation. In this background, the present study is directed towards a critical look into the transformation of Higher Education in Colleges. The experience and feelings of the students about recent advances in digital education and changes are the main focus of this study. The study is based on primary data collected using a questionnaire from the Under Graduation colleges in the Belagavi City of Karnataka State. 150 Representative samples of U.G. Students have been selected randomly. The bases for the analysis are the attitude and opinion of the students and the impact of ICT on their education. The main factors impacting this include the availability of technical infrastructure, accessibility, capacity building of teachers, and distance learning competencies, including the availability of devices and networks for the students. The results of the present study demonstrate that Governments and educational institutions need to increase institutional capacity to respond quickly to modern ICT and digital learning platforms.

Keywords: Post-Covid-19 pandemic, digital transformation, ICT in education

RC – 9.29
A CRITICAL STUDY ON THE INFLUENCE OF MASS MEDIA
ON GIRL HOSTELITES

Ms. Manju S. Sanadi
Research Scholar

Dr. Sumanth S. Hiremath

Dept. of Sociology, Rani Channamma University, Belagavi.

Education of the girl child in any society is crucial to the development of the entire nation. The role of the mass media is critical in educating the populace on the need for the girl child to be educated. Hostel life is a principal component in the academic life of girl students who leave their homes. Girl hostelites are more connected than ever through social media, especially during these difficult COVID-19 times, when they are physically distanced from their family, friends, and peers. The influence of mass media and its factors which impact hostel life on academic performance need to be paid attention to so that the ultimate purpose of students staying in the hostel and joining the institutions, viz., learning, can be achieved. The study investigates student perceptions about their hostel life and the impacts of mass media on the girl hostelites. The study helps the teachers and parents understand girl hostelites' academic performance; moreover, it helps students overcome the negative impact of mass media they face during their hostel stay. As they do not have many restrictions on the use of mass media, girl hostelites may neglect studies and hamper their lifestyle towards any issues. While social media provides many benefits, including the chance to express creatively, learning opportunities, and connecting with others, social media also negatively impact hostelites, both physically and mentally. It is easy to become addicted, and research shows that students who spend too much time on social media suffer from depression, anxiety, poor sleep, eye fatigue, cyberbullying, etc.

Keywords: Education, girl hostelites, mass media, positive-negative-impacts

RC – 9.30
A STUDY ON CUSTOMER PERCEPTION TOWARDS ONLINE SHOPPING WITH SPECIAL REFERENCE TO BELAGAVI CITY

Mr. Narayan Shivanand Ghanti

Teaching Assistant

P.G. Department of Commerce

SRFGC College, Belagavi

Online Shopping is the continuous process of purchasing goods and services from sellers who sell goods on the Internet. Since the emergence of the World Wide Web, merchants have found to sell their products to people who surf the Internet. The Internet has been a rapidly growing media during the past decade. The E-Commerce area is usually available 24*7 hours a day. Nowadays, people can visit websites from their homes and shop as they sit in front of the computer. Online Shopping and trading have become popular in our country, and customers have become very comfortable using the Internet. So online Shopping has become a trend. That is why it is necessary to conduct a study on online Shopping and customer perception of online Shopping. The main aim of this research is to know the customers' perception of Online Shopping and also discriminate the perception of gender-wise. The study used a convenient sampling method with 74 respondents, and data was collected from Google Forms through the questionnaire. Based on the data, it is found that most of the customers agreed to Online Shopping, it is a better option than manual Shopping, and most of the customers were satisfied with their online shopping transactions. Customers access the Internet at their homes, office, and college, and most customers buy cloth, electronic gadgets and accessories. The main barrier to online Shopping is that the customers have to give their debit card, credit card number and banking details, and they cannot be seen physically. Customers agree with this statement that they are happy to do online shopping. As it takes more time to deliver the products, they face problems while making electronic payments.

Keywords: *Online shopping, customer behaviour, discriminate, electronic payment.*

RC – 9.31
MEDIA, WOMEN AND BEAUTY PARLOURS

Ms. Pooja S. Talawar
Research Scholar

Dr. M.P. Baligar
Dept. of Sociology

Karnataka State Akkamahadevi Women University Vijayapura.

The media and fashion industry has amazing creativity that can power change worldwide. With the entry of multinationals and franchisees, a different type of work culture has developed in the Indian corporate sector, where personality plays a very important role along with intelligence. The motivational factor is a sense of independent decision-making in women's lives and careers engaged in business due to push and pull factors. As a result, the beauty nurturing business, i.e. beauty parlours, has acquired tremendous importance in modern times. Beauty parlour generates employment opportunities for many people in all parts of the country but in different magnitudes. Because employees working in beauty parlours are women in general, it especially creates employment for them.

The purpose of this paper is to discuss how beauty parlours and the media-fashion industry have impacted women's empowerment. This paper includes both primary and secondary data. The study includes all women working in beauty parlours in Vijayapura city. Today media, fashion and beauty industries are thriving to empower women and encouraging them to accept themselves. Media access to a large audience should be an effective tool for women's empowerment. The increase in the participation and access of women to self-expression and decision-making through the media and new communication technologies is empowering women. The powerful and positive role that the media can play in empowering women and gender equality should be supported and further explored.

Keywords: Media, fashion industry, beauty parlours, women empowerment

RC – 9.32
**ROLE OF MEDIA IN RURAL SOCIETY: A SOCIOLOGICAL
STUDY**

Mr. Raghavendra Salve

Research Scholar, Dept. of Sociology
Rani Channamma University, Belagavi

Media is undoubtedly a very fast, vast and powerful mode of communication. Mass media comprised the eight mass media industries: books, newspapers, magazines, recordings, radio, movies, television, and the internet. However, digital technology has expanded the scope of the term mass media (Lane, 2007). In the 21st century, the role of mass media is very important in upgrading rural society. It can stimulate rural people towards progress. The study aims to explore the role of mass media in rural society. The perception of people regarding mass media (electronic and print) and evaluation of which media (electronic and print) is more effective for rural people.

Keywords: *Media, mass media, digital technology, powerful, rural society*

RC – 9.33

WOMEN AND EMPOWERMENT IN DIGITAL ERA

Mr. Somesh Paralad

Research Scholar

Mr. Chidanand Harugeri

Research Scholar

Dept. of Criminology & Criminal Justice

Rani Channamma University, Belagavi.

Women's empowerment plays a crucial role in the overall development of any society besides positively impacting women's daily lives. Across the globe, mainly in developing countries, women are not given ample opportunities, and as a nation, it is required to uplift the people irrespective of gender. Empowerment is the absolute authority, and in recent years, women's empowerment has become a discipline of great concern. Empowerment initially comes with acceptance and various government and agencies' facilities. It enables women to make choices of their own. In the 21st century, while the world has shifted towards the digital era, it is abundantly clear that women's empowerment is critical to any society's overall development. The good news is that information and communication technology has exponentially expanded the opportunities for women in India and across the globe. Digital technologies have a vast potential to improve many aspects of women's work and life. Mobile and digital technologies offer women the potential to bypass some of the traditional cultural and mobility barriers, particularly in emerging and developing countries. The present paper reveals the various opportunities, positions and roles of women in shaping the digital world. The capabilities are known, while the right number of resources should be provided and suggests that women may find themselves better off in a digital world, which increasingly demands ICT skills and is willing to reward them proportionally more.

Keywords: Women, digital, technology, capabilities, empowerment

RC – 9.34
**SOCIAL MEDIA TOOLS FOR LIBRARY SERVICES DELIVERY
IN INSTITUTION LIBRARIES: A CASE STUDY**

Dr. Suman Muddapur

Assistant Librarian

RCU's Sangolli Rayanna First Grade Constituent College, Belagavi

Ms. Anusha Sangam

Librarian

Dr. Vishwanath Nulimath

Assistant Professor

Global Business School, Bharatesh Education Trust, Belagavi

The main objective of Libraries is to provide physical or digital access to scholarly material, cultural, recreational and informational requirements of college community. Libraries are service oriented and it always tries to identify the needs of the patrons and fulfill it with the information. The unique technological advancement of the 21st century has impacted on library services globally and in India in particular today. Social media is one such product of technological development, which has become very popular communication system among users. If we examine, it is getting integrated into academics too. This study aims to explore strategies to be taken by the academic libraries to exploit social media tools in the promotion of academic information provision to reach today's young minds. The purpose of this paper is to study about social media usage among students and how to implement most effectively the social media in academic libraries.

RC – 9.35
**EFFECT OF MEDIA AND TECHNOLOGY ON SOCIAL STATUS
OF RURAL PEOPLE: AN EMPIRICAL ANALYSIS**

Shivanand Saidapur

Research scholar

Dr. Nagaraja S

Assistant Professor, DOSR in Sociology

Tumkur University, Tumakuru

Social media is a powerful revolution that has changed our lives all round; it has changed the way that we socialise, conduct our businesses, engage in political affairs, build professions and set job recruitments, (Susan Saurel, 2020) Media and Communications technologies play an important role in all matters of modern society. ICT has crucial role, the way through which people communicate, do daily tasks, from personal to professional matters, everything has drastic changes with the emergence of innovative information and communication technologies. The present study aims to assess the advancement of information and communication technologies and its effects on the socio-economic status of people. The study is based on the primary data; Primary data has been collected through Google forms by 200 respondents. Media and Communication Technologies have influenced every sector of our life, acquiring a change in thinking and interactions of the people. This revolutionary change is proved that in all most all sectors including social, economic, political, health, educational institutions can hardly function today without Technology.

Keywords: Media & Communication Technologies, Socio-Economic Status, Social Benefits

RC – 9.36

**MUTE THE NEWS CHANNELS:A SOCIOLOGICAL STUDY OF
KANNADA NEWS CHANNELS**

GS Purushothama

GPUC KR PURAM

Bengaloure

News channels provides information, entertainment and education.They acts as an agent of social change,economic development and social reformation, restores unity and integrity of the nation.For kannada news channels, politics,crime ,astrology,movies, sports and etc continues to dominate the coverage and served up as entertainment ,infotainment and educationment . In a negative vain, Kannada news channels advocates unscientific programmes and sensationalization of trival issues. This paper is based on primary data and to examine the impact of news programmes

RC – 9.37
FEMINIST DIGITAL ACTIVISM: A CRITICAL APPRAISAL

Dr.Nagaratna V. Parande

Associate Professor, Dept. of English

Dr.Sumanth S. Hiremath

Assistant Professor, Dept. of Sociology
Rani Channamma University, Belagavi.

The use of 'Information and Communication Technologies' (ICT) has seen a huge growth in the last decade supporting the activists' endeavours of many individuals/ organisations. Such activism has taken numerous forms, from raising awareness about specific issues, advocacy, and mass mobilisation, to a call for action and creating reaction. In particular, women and girls have taken the digital mantle to create movements and advocate an array of messages promoting, and demanding, their rights. Moreover, COVID-19 has seen the proliferation of such digital activism in a unique era of colossal global virtual dependency at a time where the world sees physical lockdowns and restriction of movement. The paper discuss how research has revealed a range of new connectivities among girls and women and show the main aspects of what digital feminism can do including educating and transforming lives, and ask what it can achieve, especially considering its demanding nature. The study considers these potentialities in light of recent surges of victims speaking out against sexual violence in cases like #MeToo.

Keywords: ICT, metoo, feminist activism, social change, media

*

RC – 9.38
**SOCIAL MEDIA AND MENTAL HEALTH AMONG
GENERATION Z AND MILLENNIAL DURING COVID-19**

Dr. Sathyaprakash. M.R

Associate Professor

Geetha A J

Research Scholar

Department of Journalism and Mass Communication,
Kuvempu University, Shankaraghatta, Shivamogga.

The outbreak of COVID-19 pandemic has intensified the digital media usage throughout the world. The spread of misinformation and disinformation has shown a threat to mental health of general population than the virus itself. The advancement in communication technology must create a safer, informed and connected world. But unfortunately the technological advancement amplified the fear among public and hindered the administrative measures to control the pandemic. Although young generation were less prone to pandemic, the studies show that infodemic has created mental health issues like fear anxiety, stress etc., The present study is undertaken to understand the correlation between digital media usage among Generation Z, Millennial and their mental health during COVID-19 Pandemic. The study incorporated the enquiry into how young adults were engaged in digital technology during global crisis and resulting effects on their mental health. To carry out the enquiry an online survey of 200 social media users were conducted. A questionnaire containing social media usage among young adults and its impact were administered. The participants admitted that the social media has a significant impact on spreading panic, fear, and anxiety among them. So the study found out that there was negative influence of social media on mental health of people.

Key Words: Social media and mental health, COVID 19 and Mental Health, COVID 19 and Millennial, COVID 19 and Generation Z.

RC – 9.39
**NAVIGATING A WEB OF DECEIT: HOW DIGITAL
IMMIGRANTS CONSUME AND COMBAT FAKE NEWS**

Parinitha L Shinde
Research Scholar

Sathyaprakash M R
Associate Professor,

Kuvempu University, Shankaraghatta, Shimoga,

The contemporary media landscape has witnessed the unprecedented rise of the insidious phenomenon of fake news. Although the term has gained currency recently, its incidence has been exponential, and its ubiquity in the global news media, undeniable. Fake news has emerged in a context when people's faith in the media has been deterioration the world over. This is compounded by a disintegration of audiences who access news online. Shu, Sliva, Wang, Tang and Liu (2017) argue that fake news has potentially detrimental effects on society. Purposely misleading stories and intentionally malicious claims made through fake news threaten the democratic ideals of a well-informed electorate (Blair et al., 2017). It is in this backdrop that it becomes pertinent to understand how online audiences encounter and respond to combat fake news. Digital immigrants are those internet users in India who were born prior to 1995. They had to migrate to new media technologies and learn its practices. Their counterparts, digital natives, were born after 1995, after the internet was introduced (Darbha and Rao, 2016). Through in-depth interviews, this study will attempt to understand how digital natives encounter and respond to fake news online.

Keywords: fake news, filter bubble, digital immigrant, misinformation, social media

RC – 9.40
NEW MEDIA AND NEWSROOMS: THE CHANGING ROLE OF
JOURNALISTS IN BENGALURU CITY

Sathyaprakash M R
Associate Professor,

Parinitha L Shinde
Research Scholar,

Kuvempu University, Shankaraghatta, Shimoga,

The internet has transformed the manner in which news is collected, presented, and distributed. Social media encompasses a variety of online forums where users can interact with one another through text, images, video, and audio. When compared to traditional forms of media, social media stands out since users can create and share the content themselves. Today, online news is not merely about publishing a story on the internet by trained professionals. It marks a restructuring and reimagining of the association that exists between reporters and the audience. Journalists are no longer seen as omniscient and omnipresent. Similarly, readers are not seen as passive receptacles for information who do not participate in the news process. These distinctions have started to diminish. This study attempts to understand the changing nature of this relationship by interviewing journalists in Bengaluru, India. It is seen that contemporary newsrooms are migrating from a paradigm monopolized by traditional media practices to a more multifaceted news production process that integrates audiences. As empowering as the internet ostensibly is, social media users must also recognize the privilege and responsibility that accompanies having the power to publish their own stories by being able to combat fake news and break out of their filter bubbles.

Keywords: Social media, new media, news production, produsage, journalists, audiences, fake news, filter bubbles

RC – 9.41
TRENDS IN REPORTING SCIENCE BY KANNADA LANGUAGE
DAILIES

Vinay G P

Research Scholar

Sathyaprakash M R

Associate Professor,

Dept. of Journalism and Mass Communication,
Kuvempu University, Shankaraghatta Shivamogga

Abstract: In the period of information-based civilizations, science and innovation are fundamental for improvement, modernization, and a flourishing economy. Any transformative phase is constantly associated with innovation, and mechanical advancement is a consequence of logical accomplishment. The act of illuminating general society about this fundamentally significant S&T through different types of broad communications is called as science correspondence. Among the various types of accessible information, a basic examination of writing has uncovered that print media gives off an impression of teaching the majority more on science and innovation issues. RNI report uncovers that around 80% of the country's print media is in Indian dialects and the flow and readership base is steadily expanding in the rustic regions. In a similar country foundation, individuals are experiencing different notions, dark sorcery, and so forth, and losing the inventive open doors because of the absence of information on neighborhood assets use. It is demonstrated that paper perusing and mindfulness on current undertakings of the perusers are corresponding. Subsequently, the current review attempts to dissect the paper's science inclusion examples and patterns continued in catering science and innovation data to the overall population. Particularly it attempts to picture the science subtopics covered, page and space distributions for them, outlines utilized in giving science, and so on, In any case, assessments into science inclusion demonstrated that the stockpile of logical distributions is as yet unimportant in contrast with the inclusion of different classes.

Keywords: Media, Science and innovation, Science communication, Newspapers.

RC – 9.42

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಪಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು

ವಿನಯ್ ಜಿ. ಪಿ.

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ,

ಸತ್ಯಪ್ರಕಾಶ್ ಎಂ. ಆರ್.

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ವಿಭಾಗ,

ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ

ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಆಧುನಿಕ ಮಾನವನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿವೆ. ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ದಕ್ಷವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ದೇಶಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಪುಗಾಲಿಟ್ಟಿರುವುದು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳ ಉದಾಹರಣೆ ಮೂಲಕ ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಸ್ಕಾಟ್‌ಲೆಂಡ್‌ನ ನಿಸರ್ಗವಾದಿ ಟಿ. ಎ. ಥಾಮ್ಸ್‌ನ್ ಪ್ರಕಾರ ಅನುಭವಜನ್ಯವಾದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಲಂಬಿತವಲ್ಲದ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ನಿಖರವಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವುದು ವಿಜ್ಞಾನದ ಉದ್ದೇಶ. ಇಂತಹ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿ ದಿನನಿತ್ಯದ ಸವಾಲುಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜಿನ ಅವಧಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳೇ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಿವಿಧ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂವಹನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಸುವ ಮೂಲಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಮತ್ತು ನವಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಗ್ರಹಣದಂತಹ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಮೌಢ್ಯ ಮತ್ತು ಭಯಲೇಪಿತ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಇಂದಿಗೂ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿರುವ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಜನರಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ತಲುಪಿಸುತ್ತಿರುವುದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ನಿಯಮಿತವಾದ ಓದುವುದು ದೈನಂದಿನ ಘಟನಾವಳಿಗಳ ಕುರಿತ ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಬಲ್ಲದೆಂದು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ (ವಿನಯ್ ಜಿ. ಪಿ. ಮತ್ತು ಸತ್ಯಪ್ರಕಾಶ್ ಎಂ. ಆರ್., 2020). ಅಂದರೆ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂವಹನವು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬೆಳೆಸಬಲ್ಲ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ತರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸುದ್ದಿಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ವರದಿ, ಲೇಖನಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಮಟ್ಟ, ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರಿದು ಅವುಗಳ ನಿರಂತರ ಸಕ್ರಿಯ ಓದುವಿಕೆಯು ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಸೃಜಿಸಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ದೃಷ್ಟಿ, ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ದಿನನಿತ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು, ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನು ತರ್ಕಿಸಿ, ವಿಚಾರವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸುವ ಗುಣವನ್ನು ನೀಡುವುದಲ್ಲದೇ, ಸೂಕ್ತ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ದಕ್ಷ ಬಳಕೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ದೇಶವೆಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹುಉಪಕಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲದು.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು: ದಿನಪತ್ರಿಕೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂವಹನ, ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋವೃತ್ತಿ.

RC – 9.43
ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್ -19 ಪ್ರಭಾವ

ಪದ್ಮಾವತಿ ಕೆ.
ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಸತೀಶ್ ಕುಮಾರ್
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ವಿಭಾಗ,
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇಂದು ಜನಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ, ಮಾಹಿತಿ, ಮನರಂಜನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿನ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವಲ್ಲಿ, ಪ್ರಚಲಿತ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಿಯುತ ಸಾಧನವಾಗಿವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನಡುವೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ತಾವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಚೀನಾದ ವುಹಾನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಂಡು ಬಂದ ಕರೋನಾ ಎಂಬ ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ರೋಗ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸಿತು. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಸ್ತಬ್ಧಗೊಳಿಸಿತು. ಜನರನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಬಂಧಿಸಿತು. ನಮ್ಮ ಊಹೆಗೂ ಮೀರಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿತ್ತು. ಕೋವಿಡ್-19 ನಂತರ ಆರೋಗ್ಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಪರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿವೆ. ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಹ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ, ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ರೋಗ ಬರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳಾದ ಮಾಸ್ಕ್ ಧರಿಸುವಿಕೆ, ಸ್ಯಾನಿಟೈಸರ್ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವಿವಿಧ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿವೆ.

ಕರೋನಾ ಎಂಬ ಸಂಕ್ರಮಿಕ ರೋಗದಿಂದಾಗಿ ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆ - ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದವು. ಸರ್ಕಾರ ರೋಗ ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಕಛೇರಿ, ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಹೇರಿದಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಸರಕು-ಸಾರಿಗೆ, ವ್ಯಾಪಾರ-ವಹಿವಾಟು ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿತು. ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ನಿಂದಾಗಿ ಮೊದಲು ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದ ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮ. ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಆದಾಯದ ಮೂಲ ಒಂದು ಓದುಗರು, ಮತ್ತೊಂದು ಜಾಹೀರಾತು. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಸರಣ ಕುಸಿಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲವಾದವು. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮುದ್ರಣ ಕಾಗದ ಖರೀದಿ ಸಮಸ್ಯೆ, ಪತ್ರಿಕೆ ವಿತರಣೆಯ ತೊಂದರೆ, ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ವೇತನ ಪಾವತಿಯಾಗದಿರುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

RC – 9.44
DIGITAL EXCLUSION AND CASTE IN INDIA: A META-ANALYTICAL STUDY

Dr. Saravana K

Faculty, Department of Social Work, Kuvempu University

Dr. Dileep Kumar

Faculty, Department of Social Work, Kuvempu University

Dr. Sachin B.S

Faculty, Department of Social Work, Bengaluru City University

Dr. Rajashekar C

Faculty, Department of Social Work, Bangalore University

Abstract

During the COVID era, almost every field got better because of the use of digital technology. It filled almost all social gaps. Many people have adopted technology because it meets their needs, but there is also a digital divide between different ethnographic. In this study, the digital divide between different social groups in India was looked at. A meta-analytical study was used to find out what the results were. Researchers used information from different reports and findings from the COVID-19 era. The study looked at the first-level digital divide (access to computers and the Internet) and the second-level digital divide (soft skills to use computers and the Internet) between disadvantaged caste groups and others. Using a method called "nonlinear decomposition," this paper also shows how the digital divide between these groups is caused by differences in socioeconomic factors that are based on caste. The results show that there is a big first-level and second-level digital divide in India between the lower caste groups and the rest of the country. The results of the non-linear decomposition show that the caste-based digital divide in India has its roots in the social and economic neglect of lower-caste groups in the past. More than half of the digital divide based on caste is caused by the fact that people from disadvantaged caste groups have less education and make less money than people from other caste groups. The results of this study show how important it is to fix the differences in education and income between India's different castes in order to close the digital divide.

Keywords: Digital Exclusion, COVID-19, Castes, Social Exclusion

RC.10. SOCIAL MOVEMENTS

RC – 10.01

ಸಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯ ಪಾತ್ರ

ಚಂದ್ರಕಾಂತ್

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧರು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಅನೇಕರು ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಅನ್ಯಾಯ, ಶೋಷಣೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ, ಈ ಒಟ್ಟು ವಿಷಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ಬದುಕಲಾರದೆ ಇದ್ದೂ ಸತ್ತಂತೆ ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಗತ್ತಲ ಜಗದಲಿ ಕಾಲ ನೂಕುತ್ತ ಬಂದ ದಲಿತರಿಗೆ ಧ್ವನಿ ಬಂದದ್ದು, ಅವರ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕಾದದ್ದು ದಲಿತ ಸೂರ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಿಡಿ ಡಾ.ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಉದಯದಿಂದ. ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಯಿಂದ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಹೋರಾಟದ ಹಾದಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಸಮಾನತೆಯ ಸಮಾಜದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಲು ಮೊದಮೊದಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದುದು ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಶೋಷಿತರು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಿದ್ಧಿ ದೇಳಲು, ವರ್ಗ-ವರ್ಣ, ಲಿಂಗಭೇದ ತೊರೆಯಲು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಹಣೆಪಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಹಸಿವು, ಬಡತನ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ನೀಗಲು ಪ್ರಗತಿಪರ ಧೋರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಅವಿರತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಬದುಕು ಬದಲಾಗಬೇಕು. ದಲಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಹೊಸ ಸಮಾಜ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯ ಹೊಂದಿದವರು ಅಂತಹದೇ ಭಲಗಾರಿಕೆ, ಗುರಿ, ಉದ್ದೇಶ ದಲಿತ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಹೋರಾಟಗಾರರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಆ ದಲಿತ ಸಂಘಟನಾ ರಥಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ನೀರೆರೆದವರೆಷ್ಟು? ಅದನ್ನು ಮುಂದು ಹಿಂದು ಎಳೆದವರೆಷ್ಟು? ದಲಿತ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವೆಷ್ಟು, ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯ ಪಾತ್ರ-ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದ ದಾರಿ ಸಾಧನೆ, ವಿಫಲತೆಗಳು? ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಕಂಡ ಕನಸು ನನಸಾದುದೆಷ್ಟು? ಈ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಂದಿನ ಗೊತ್ತು ಗುರಿ ಕ್ರಮಿಸಬೇಕಾದ ದಾರಿ ಯಾವುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಈ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ.

*

RC – 10.02

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು – ಕೆಲವು ಅವಲೋಕನಗಳು

ಡಾ.ರಾಘವೇಂದ್ರ.ಆರ್

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ
ಮಾ.ಸ.ಬ ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯಕಾಲೇಜು ದಾವಣಗೆರೆ

ಡಾ.ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ . ಹೆಚ್

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆಕಾಲೇಜು, ಹರಿಹರ, ದಾವಣಗೆರೆಜಿಲ್ಲೆ

ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕವು ತನ್ನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಳುವಳಿಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ನಂತರದ ಅವಧಿಗೆ ಸೇರಿದವು. ಈ ಚಲನೆಗಳು ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಅವಧಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು 1970 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ (ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ) ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಆದಾಗ್ಯೂ 1980-1990 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಪರಿಸರ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶ, ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಂತಹ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಳತಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬೃಹತ್ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಲು ಇದೇ ಕಾರಣ. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು: ಕೃಷಿಯ ವಿರುದ್ಧ ವ್ಯಾಪಾರದ ನಿಯಮಗಳು, ಪರಿಸರ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ಉಗ್ರಗಾಮಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ 'ನಷ್ಟ' - ನಷ್ಟದ ಭಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಗುರುತು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಷ್ಟ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಳದ ನಷ್ಟ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಷ್ಟ ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ, 1970 ರ ನಂತರ ಹಲವು ಚಳುವಳಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿಕಂಡಿತು. ಅನೇಕ 'ಹೊಸ' ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು: ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ, ರೈತರು, ದಲಿತರು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸೇರಿದಂತೆ ದೇಶದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪರಿಚಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಚಳುವಳಿ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳು.

*

RC – 10.03

ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಚಳುವಳಿಗಳು (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಕುರಿತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)

ಡಾ. ಆಕ್ಕಸಾಲಿ ಶಿವಕುಮಾರಚಾರಿ
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಡಾ. ವೀರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಎನ್

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ವಿಜಯನಗರ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬಳ್ಳಾರಿ.

ಭಾರತವು ಸುದೀರ್ಘ ಮತ್ತು ಭವ್ಯವಾದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಯುಗಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಕಸನಗೊಂಡಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳು, ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳು, ವಿವಿಧ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗ, ಮತ್ತು ಜಾತಿ-ಉಪಜಾತಿಗಳ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹು ಶ್ರೇಣಿಕೃತಗೊಂಡಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ವಿಪರೀತ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ಸಹ ಒಂದು. ಮಾನವನು ಸಂಘಜೀವಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಮೂಹ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದು ಅವನಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಅವರ ಬದುಕು ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳು ಅವನಿಗೆ ಸದಾ ತೃಪ್ತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕೂರತೆ ಕಾಣಬಂದು ಅಲ್ಲೊಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಆತನಿಗೆ ಅನಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ಹಳೆಯದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸತನವನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗಲೇ ಜೀವನದ ಮೆರುಗು ಹೆಚ್ಚುವುದು ಎಂದು ಆತ ಭಾವಿಸಬಹುದು. ತಾನು ಬಯಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು ಅಥವಾ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಜನಮತವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ “ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಂದೋಲನ” ಎನ್ನಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಂದೋಲನಗಳು ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ? ಎಂಬುದು ಒಂದು ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದ್ದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಪೇಕ್ಷ ವಂಚಿತತೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ: ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಧಾನವು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲವನ್ನು ಸಂಶೋಧನಾ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಲೇಖನಗಳು ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು: 1. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ತಿಳಿಯುವುದು. 2. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ / ಆಂದೋಲನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಂಶಗಳು: 1. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ- ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. 2. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಳಿಸಿದೆ. 3. ಸರ್ಕಾರದ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಉಪ ಸಂಹಾರ: ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಂದೋಲನ ಎಂಬುದು ಮಾನವನ ಸಾಮೂಹಿಕ ವರ್ತನೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಕಟಿತ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಹೋರಾಟದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಆಂದೋಲನಗಳು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರಬಹುದು. ಅವು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ, ಸುಧಾರಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ, ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಹಾಗೂ ಅವಾಸ್ತವಿಕ ಆದರ್ಶಾಂದೋಲನಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಂತ್ರ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಜನಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಯತ್ನ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು: ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ, ಸುಧಾರಣಾತ್ಮಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಂದೋಲನ ಇತ್ಯಾದಿ.

RC – 10.04

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಳುವಳಿಗಳ ಪಾತ್ರ : ಓಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಡಾ. ನಾಗಪ್ಪ ಬಿ. ಈ.

ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಬಳ್ಳಾರಿ.

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ಏಣಿ-ಶ್ರೇಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜಾತಿ, ಭಾಷೆ, ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥರವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಬಹುಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತು, ಅಧಿಕಾರ, ವಿಭಿನ್ನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ವೈರುಧ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಸಮಾಜವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಚಳುವಳಿಗಳಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣಾ ಚಳುವಳಿ, ರೈತ ಚಳುವಳಿ, ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಚಳುವಳಿಗಳ ಮೂಲ ಆಶಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋರಾಟದ ಮುಖಾಂತರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ ರೂಡಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ದೇವದಾಸಿ ಎಂದರೆ, ದೇವದಾಸಿ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವ-ದೇವತಿಯರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದೆ ಆಗಿತ್ತು. ದೇವದಾಸಿ ಮೂಲ ಧರ್ಮವು ಮೌಢ್ಯತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇವದಾಸಿಯು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಯನ ನರ್ತನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುವ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯು ನಾಗರೀಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನೀಷ್ಠಾ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ನಾಗರೀಕ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಒತ್ತಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಹಾಗೂ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾನೂನು ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಚಳುವಳಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಳುವಳಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

*

RC – 10.05

ಸುಸ್ಥಿರ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪಾತ್ರ

ಮಂಜುನಾಥ.ಆರ್

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಆವರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜನರು ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಸಂಘಟನೆಯೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಪರಸ್ಪರ ಹತ್ತಿರವಾಗುವುದು ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಬಹುದು. ಸಮಾಜದ ಸಂಘಟನೆಯು ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಸ್ಥಿರ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ರೂಪಗೊಂಡವು ಅಂತಹ ಸಂಘಟನೆಗಳು ರೈತರು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ದಲಿತ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಉದ್ಯಮಿದಾರರು, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ವೈದ್ಯರು, ವಕೀಲರು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವರು ಸಂಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರು ಸಂಘಟಿತಗೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು ಅಂತಹ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರು ಸಂಸ್ಥಾಪಿತ ಸಮತಾ ಸೈನಿಕ ದಳ ಸಂಘಟನೆಯು ಒಂದಾಗಿದೆ ಈ ಸಂಘಟನೆಯು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು, ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಮಹತ್ತರವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಯಾದ ಸಮತಾ ಸೈನಿಕ ದಳವು ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯು ಬಹಳ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹಸಿವು, ಬಡತನ, ಅಸಮಾನತೆ, ಕೂಪಗಳಿಂದ ಹಲವಾರು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿದೆ. ಅಸಮಾನತರಾದ ಶೋಷಿತರಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳ ವಂಚನೆಯಿಂದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿದೆ ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ಜನರು ತಮ್ಮ ದಯನೀಯ ಧೈರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಕನಸು ಕಾಣಲು ಈ ಸಂಘಟನೆಯು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಆಶಯಗಳು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಅರಿವು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಒದಗಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತಾ ಸೈನಿಕ ದಳ ಸಂಘಟನೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸುಸ್ಥಿರ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಮತಾ ಸೈನಿಕ ದಳ ಸಂಘಟನೆಯು ವರ್ಣರಹಿತ ಹಾಗೂ ವರ್ಗರಹಿತ ಬಡವ-ಬಲ್ಲಿದ ಎಂಬ ಬೇದ ಭಾವ ಹೋಗಿ ಸಮಾನತೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಮತ,ಧರ್ಮ, ಪಂಗಡ, ಜಾತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಸಮಾನ ಗೌರವವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಯಮ ಸಹಿಷ್ಣುತಾ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

RC – 10.06

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಡಾ. ರೇವಣ್ಣ ಬಿ.

ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ರಾಮನಗರ

ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ತನ್ನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಳುವಳಿಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರದ ಅವಧಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ಈ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಗಮಗೊಂಡಿವೆ. ಕೈಗಾರಿಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲಮಾನಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಚಳುವಳಿಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳತೊಡಗಿವೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು 1970ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ (ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದವು. ಆದರೆ 1980-90ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಉಗಮಗೊಂಡವು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹಾಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಕೃಷಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿಯಮಗಳು, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಾಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು, ಜಾಗತೀಕರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ನಷ್ಟ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ 1970ರ ದಶಕದ ನಂತರ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಿತು: ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ಚಳುವಳಿ, ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಚಳುವಳಿಗಳೂ, ಪರಿಸರ ಆಂದೋಲನಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿ, ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಯರ ಆಂದೋಲನ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸೇರಿದಂತೆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಪರಿಣಾಮ, ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

RC – 10.07

ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು: ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅವಲೋಕನ

ಸಂತೋಷ ಪಿ

ಸಂತೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಸಾಮಾಜಿಕಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕೋಟ್ಯನುಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಸಿಡಿದುಬಂದು ಕಾಲಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಜೀವಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿತು. ಭೂಮಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಭೂ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಹುಶಃ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಜನಪದಗಳು ಸಹ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೇ, ಜನರ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕಿವಿಗೆ, ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ, ಬಂದಂತಹ ಪದವನ್ನು ಜನಪದ ವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜನಪದ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ, ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಪದಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ನೀತಿ-ನಿಯಮ, ಬದುಕು-ಬವಣೆ, ನೋವು-ನಲಿವು, ಕಲೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರು ತಮ್ಮದೇ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಲೆ, ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೇ ಕೋಲಾಟ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಡೊಳ್ಳುಕುಣಿತ, ತಮಟೆಕುಣಿತ, ತೋಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ, ವೀರಗಾಸೆ, ಸೋಬಾನೆಪದ, ಪೂಜಕುಣಿತ, ಬೀಸುವ ಪದಗಳು, ಲಾವಣಿಪದಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವು ಸಹ ಕಲಾವಿದರ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕರೋಗವು 2019ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗು ಏಕಾಏಕಿಯಾಗಿ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಯಿತು. ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಯಾವುದೇ ಪರಿಹಾರ ಸಹ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ಕಟ್ಟಡಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ, ರೈತರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ಒಂಟಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ, ವೃದ್ಧರಿಗೆ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದರ ಮೇಲೆ ಕರೋನಾ ವೈರಸ್ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ನೈತಿಕವಾಗಿ, ದೈಹಿಕವಾಗಿ, ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು:- ಜನಪದ, ಆರೋಗ್ಯ, ಶೋಷಣೆ, ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

RC- 10. 08
KORAGA TRIBAL (PVTGS) LAND RIGHTS MOVEMENT IN
COASTAL KARNATAKA

Dr. Sabitha

Assistant Professor

Department of Sociology Mangalore University,

In India, tribal communities are listed as Scheduled Tribes as per clause (1) of Article 342 of the Constitution of India. The information of the tribe is State-specific. The recognition of the Scheduled Tribe is done based on different attributes, like distinctive culture, primitive traits, geographical segregation, shyness to contact with the group of people and socio-economic backwardness. In India, 705 ethnic groups are acknowledged as Scheduled Tribes (STs) and these Tribes are considered India's indigenous people. The Scheduled Tribes are usually referred to as Adivasis, which means indigenous peoples. According to the Census 2011, the tribal population constitutes 8.6% of the total population. They represent a vast diversity in size, language, linguistic traits, ecological situations, physical features etc. Among the Tribes, primitive/vulnerable Tribal groups are highly liable and are still secluded from the main rivulet of civilized society. They are small in number and have pre-agricultural technology. The literacy rate is exceptionally low among them. The groups which own these characteristics like Still practicing pre-agricultural level technology, extremely low level of literacy, near stagnant or moving back populations could be classified as particularly endangered tribal groups. In 2006, the Government of India relabeled the PTGs as Particularly Vulnerable Tribal Groups (PVTGs). Until now, 75 groups have been recognized as PVTGs. Karnataka has 52 tribal groups out of which 2 are particularly vulnerable tribal groups (PVTGs). Though Koragas are native of coastal Karnataka, their livelihood and dignity are being spoiled by the inhumane practice of Ajar and Untouchability. The Koraga tribe is landless, vulnerable and food insecure Particularly Vulnerable community. The main reason for the failure of welfare schemes for Koragas is due to the inadequate knowledge of their problems, requirements, and social-cultural values. The majority of them face a nomadic way of life, geographical isolation, distinct cultural identity, and social backwardness. This indicates that the more targeted policy frame work is needed to address the issues of these indigenous communities. The present paper throws light on Koraga tribal land rights movement and its rehabilitation programme implementation.

RC – 10. 09
TRIBAL MOVEMENT IN INDIA

Godlaiah T
Research Scholar

Dr. Veerendra Kumar N
Assistant Professor
Dept. of Sociology, VSKU, Ballari.

Introduction: Tribal movement in India under British rule were the most frequent violent and Militant of the movements. Before the colonial rule in India, trials had been living peacefully in their regions in harmony with nature. Many of the tribal groups revolted against these forceful instructions by the British into their life and religion.

Objectives: The land settlements by the British affected the joint ownership of land traditional among the tribal societies and The British introduced the traders and money lenders into the tribal areas. This led to severe exploitation of local tribal people. Methodology: With the reference of colonialism, Christian missionaries came to these tribal regions and interfered the traditional customs of the tribal people. Sampling: Tribal movements in Central, West Central and South India. In 1820 the Raja of parameters organized rebel against the colonial occupancy. Findings: Bill report in hill ranges of Khandeshi and controlled the mountain passes between the North and the Declan. The movements of the tribal of the North Eastern frontier were different from the non-frontier tribal revolts. Conclusion: Tribal movement indicate their problem and eradicate it. They also try to improve their standard of living.

RC – 10.10
INDIAN SOCIETY AND GLOBALISATION IMPACT OF
ECONOMY

Dr. Varadaraja S

Assistant Professor

Dept. of Economics

Sir M. V. Government Arts and Commerce College Bhadravathi

The major purpose of this article is to investigate Indian society and the influence of globalisation on the Indian economy. To attain the aforementioned objectives, the researcher used the empirical research technique and acquired secondary data from research publications, journals, official websites, government reports, newspapers, and magazines. And today's observation. According to the findings, globalisation has a good influence on India, and the administration is working hard to overcome various obstacles and implement a global strategy to develop business abroad. India is surely acquiring international prominence, which will lead to an increase in economic and political activity. Indeed, globalisation has shrunk the planet, with many diverse individuals connecting in many ways.

Key Words: Globalisation, Society, Economy, Cultural Impact.

RC – 10.11
**ALERTNESS FOR CONSERVATION OF SOCIO-CULTURAL
HERITAGE AMONG BANJARA COMMUNITY IN KOPPAL
DISTRICT OF KARNATAKA**

Venkatesh Naik R

Assistant Professor

Department of Sociology S G College, Koppal

There are many tribes in India and the State and Central Governments are attempts to provide social justice and basic amenities at community level. The community's social and cultural development significantly influence the regional development. Karnataka state has cultural and regional diversity; besides, many communities' faces various consequences across districts of the state. Among them, the banjara community has own rich culture and lifestyle. While, this community is one of the most backward in socio-economic aspect. Need to be study on the banjara community's facing consequences and challenges in the study area. The study tries to examine the community's cultural, social and economic aspects using primary survey method for empirical analysis. This paper also tries analysing the some of the community alertness taking place during recent time. The result could help to the community's wellbeing policies and programmes.

Keywords: Banjara Community, Cultural activities, Social and Economic Status.

RC – 10.12
THE VOICE OF SAYYADRI (SAIHADRI) DR. KUSUMA
SORABA

Vijayalaxmi Hipparagi

Research Scholar

Dept. of Sociology VSKU, Bellary

Over time, the country has been facing many problems like environmental, transport, deforestation, mining etc.... Whenever problems, violence, arise, voices are raised against it. Environmental problem is also one of the many such problems. Women have played a significant role in solving in these problems. Because women are very much closer to environment and they can understand the pain of nature and always been protective towards nature. Wherever environmental movements have arisen, women have actively participated and have been playing a vital part since ancient time without bothering about their lives. Women had launched figures of movement in hard to please of higher protection of natural coffers and parcel of land conservation. Like in Karnataka state Dr. Kusuma Soraba has offered their life for defense of the Saihadri still as shared in varied any environmental protections, that was about to destroy by marketable jack in state. She had organized women and people through awareness. Technological advancement is continuously putting a strain on the terrain and on country's natural resources. Environmental movements like Chipko Movement, Aappiko movement, Silent valley movement and Narmada Bachao Andolan are the significant environmental movement of India that reflects the integral leadership of women. Being a doctor Kusuma Soraba create an awareness among girl children, constituent their life by participating in mass movements such as destructive massive projects. Hence, attempt has been made to assess the part of Kusuma Soraba in conservation and creation of terrain along with suitable strategy for the same and also present paper summarized all struggles and contributions of Kusuma Soraba popularly known as a "Voice of Sayyadri".

Key words: Environment, conservation, Technological advancement, awareness.

RC – 10. 13
TRIBAL MOVEMENTS IN KARNATAKA

Godliah T
Research Scholar

Dr. Veerendra Kumar N
Assistant Professor
Dept. of Sociology VSKU, Ballari.

Unlike the other parts of India, Karnataka witnessed very few social movements in its history. Most of the movements belonged to the post-colonial period. These movements need to be located in a particular context and period. In fact, some of the social movements came to surface during 1970s (tribal Movement) however other social movements surfaced during 1980s/1990s, There are many issues that made the possibilities of social movements emerging: terms of trade going against the agriculture, growing depletion of environment, globalization, growth of a militant social categories, and finally, growing fear of 'loss' - loss of Identity, loss of culture, loss of social space, loss of social life, and loss of nature. Nonetheless, post 1970s saw many 'New' social movements: tribals. This is a common phenomenon throughout the country, including Karnataka. The paper highlights the above issues reflecting some major reasons.

RC – 10. 14
**DISABILITY RIGHTS MOVEMENT IN KARNATAKA: A
SOCIOLOGICAL APPROACH**

Dr. HanumanaGouda

Assistant Professor

Dept. of Sociology, VSKU, Ballari.

The constitution of India ensures equality, freedom, justice and dignity of all individuals and implement mandates an inclusive society for all including persons with disabilities. In the recent years, there have been vast and positive changes in the perception of the society towards persons with disabilities. It has been realized that a majority of persons with disabilities can lead a better quality of life if they have equal opportunities and effective access to rehabilitation measures. This article analyses how the development of theoretical approach of disability. It has been influenced by social movements. Firstly, it includes an analysis of the evolution of explanation models of disability, from the medical model to the social model. Secondly, it shows how the practice of social movements – especially, albeit not only, the movement for independent living – has been a key factor in the production of new concepts and theories to explain, and to act upon, disability. Finally, it selects a set of contributions from new social movements and contemporary Karl Marx theory in order to outline a sociological perspective. That stresses the limitations of the social model of disability, the political power and mechanisms construct the good right environment of disability.

Keywords: Human Rights, Disability, mechanisms, Movements, Sociological Approach.

RC – 10. 15

ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಅಂಗಾಯತ ಧರ್ಮದ ಪಾತ್ರ

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೆ ಎಸ್
ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ನಾಗರಾಜ. ಎಸ್.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ,
ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಚಳುವಳಿ ಎಂಬುವುದು ಮಾನವನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡು ಬರುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಚಳುವಳಿಯು ಮಾನವನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೀಗೆ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಚಳುವಳಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಚಳುವಳಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇ ಸಮಾನತೆ, ಭಾತ್ಯತ್ವ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹದೇ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವೇನಿಸುವ ಚಳುವಳಿ ಎಂದರೆ ಅದು 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಶೋಷಣೆ, ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಗಳ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ವರ್ಗ ಕಲಹಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾನತೆ ಕುರಿತಂತೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಳುವಳಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರ ರಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಲಿಂಗಾಯತ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಚಳುವಳಿಯು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಂದಾಚಾರಗಳನ್ನು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಚಳುವಳಿಗಳು ಕ್ರಾಂತಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳೂ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಾನದಂಡಗಳೇ ಮಾನವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರೋಪವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಾನವನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದಲಾದಂತೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳು ಸಹ ಬದಲಾವಣೆಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದ, ಬಹುದೇವತಾರಾಧನೆ, ಏಕದೇವತಾರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವಧರ್ಮಿಯ ವಾದ ಹೀಗೆ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳು ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಹೀಗಾಗಲೇ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವಂತಹ ಕ್ರಾಂತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಧರ್ಮಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ವಿಶ್ವ ಧರ್ಮಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ, ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮ, ಹಾಗೂ ಚೀನಾ ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕನ್ಫ್ಯೂಷಿನಿಸಂ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಮಹಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಮೂಲಕವೇ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮವು ಪ್ರಪಂಚದ ಮೊದಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಏಸು ಕ್ರಿಸ್ತರಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಗೊಂಡ ಈ ಧರ್ಮ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಪಸರಿಸಿತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಮನೆ ಋಷಿ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾನತೆಯ ಬೆಳಕನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಚೆಲ್ಲಿದರು. ಇದೇ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿನ ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಳ ವರ್ಗದವರ ಮೇಲೆ ಉನ್ನತ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯವರ ಶೋಷಣೆ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿ ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

RC.11. RURAL, TRIBAL AND URBAN STUDIES

RC-11-01

ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಆದಿತ್ಯ ಬಿ.ವೈ.

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಎ. ರಾಮೇಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳು ಮಲೆನಾಡು, ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿಯರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾವಿನವರೆಗೂ ನಡೆಯುವ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು, ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಗ್ರ ಸ್ಥಿತಿ, ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ, ಶಿಕ್ಷಣ, ವೈಚಾರಿಕತೆ, ಆಧುನಿಕತೆ, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಇವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕೋಣಂದೂರು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ 50 ಜನ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆನುಷಂಗಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ, ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

RC-11.02

ಬುಡಕಟ್ಟುಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಕ್ರಮಗಳು: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ಬಾಬು ಪಿರಂಗಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕೆ. ವಿ. ವಿ. ಧಾರವಾಡ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಲವಾರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡಾ 8.6 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ಹೊಂದಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೊಂಡ, ಭಿಲ್ಲ, ಸಂತಾಲ, ಮುಂಡಾ, ಓರಾನ್, ಹೋ, ಕೋಲ್, ಜರಾವಾ ಮತ್ತು ಸೆಂಟಾಲೆಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಸುಮಾರು 427 ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಸಂವಿಧಾನದ 8ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ವಿವಿಧ ಆರ್ಥಿಕ ಮೂಲಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಭೂ-ಹಂಚಿಕೆ, ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟುಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯೇ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಏಜೆನ್ಸಿ ತಿರಡಿಭ: ಬುಡಕಟ್ಟು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಂವಿಧಾನ, ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ.

RC-11.03

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕುರುಮ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಚಯ

ಶಿಲ್ಪಕೆಎಚ್

ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಪೈಕಿ ಕುರುಮನ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇವರು ತಮಿಳುನಾಡು, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ 50 ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕುರುಮನ್ 29ನೇಯದ್ದಾಗಿದೆ. ಇವರನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕುರುಂಬರ್, ಕುರುವ, ಇಡಿಯಾರ್ಕುಮನ್ ಎಂದು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕುರುಂಬರು, ಕೊಂಗನಾಡು ಕುರುಬರು, 7ಹಟ್ಟಿಕುರುಬರು, ಒಕ್ಕುಕುರುಬರು, ಕುರುಮನ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಗನಾಡುಕುರುಬ7 ಹಟ್ಟಿಕುರುಬರು, ಒಕ್ಕು ಕುರುಬರು ಎಂದು ಇದು ವರೆಗೂ ದಾಖಲಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಮೂಲ ನೆಲೆ, ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವುದೆಲ್ಲವೂ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕುರುಮನ್ಬುಡಕಟ್ಟಿನೊಂದಿಗಿದೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತರೆ ಕುರುಬರೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇವೈವಾಹಿಕ, ಬಂದುತ್ವ, ದೈವ ಸಂಬಂಧಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಲತಃಕುರುಮನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಧರ್ಮಪುರಿ, ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ, ಸೇಲಂ, ಮೆಟ್ಟೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಕುರುಮನ್ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಾಮರಾಜನಗರಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕುರುಮನ್ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಪರಸ್ಪರ ವೈವಾಹಿಕ, ಸಹೋದರ, ದೈವ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿವೆ. ಮದುವೆ, ಹಬ್ಬಾಚರಣೆ, ದೇವರಾರ್ಕಾರ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳಿವೆ ಬುಡಕಟ್ಟುಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕುರುಮನ್ಬುಡಕಟ್ಟು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತಲೇಖನವು ಕರ್ನಾಟಕಕುರುಮನ್ಬುಡಕಟ್ಟಿನನೆಲೆಗಳು, ಜೀವನಕ್ರಮ, ದೈವಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಪ್ರಮುಖಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ.

RC-11.04

ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಎಮ್.ಬಿ.ನಾಗರಾಜ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ

ಭಾರತ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಶೇಕಡಾ 70% ರಷ್ಟು ಜನರು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಥಮ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪೂರ್ಣ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ಶೇಕಡಾ 80% ರಷ್ಟು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನೇ (ಶ್ರಮಿಕರು) ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನರ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಬದುಕು ಕೃಷಿಯ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜನರು ಬದುಕನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರರು. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಬಹುಪಾಲು ಜನರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೆಯೇ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಬದುಕನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ದಿನನಿತ್ಯದ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗುವಂತೆ ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಉದಾರೀಕರಣ ಮತ್ತು ನವ ಉದಾರೀಕರಣದ ನೀತಿಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶ್ರೇಣಿಯ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು, ತಲ್ಲಣಗಳು, ಪಲ್ಲಟಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಈಗಿರುವ ಇವರ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿಯ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ 40 ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೀಲಿ ಪದಗಳು: ಮಲೆನಾಡು, ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ, ಬದುಕು, ಕೃಷಿ.

RC-11.05

ಕ್ರೋಮೈಟ್‌ಗಣಿಗಾರರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಅರುಣ್‌ಕುಮಾರ ಚಿ

ಸಂಶೋಧಕರು,

ಆಂಜನಪ್ಪ ಬಿ.ಹೆಚ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ.

ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತಕ್ರೋಮೈಟ್‌ಗಣಿಗಾರರುತಮ್ಮದೇಆದಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು, ಇವರುದೈಹಿಕ ಪರಿಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ದೇಹವನ್ನುದಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೇತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಡುವಿಲ್ಲದದುಡಿಮೆಯಿಂದ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಚೇತರಿಕೆಯಾಗುವುದರ ಬದಲುಅವರಆರೋಗ್ಯಕುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವಗಣಿಗಾರರುಗಣಿ ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿತಮ್ಮಕುಟುಂಬದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಭಾವದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ ಬೇರೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ವಯಸ್ಸಾದಂತೆ-ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದಗಣಿಗಾರರು ಸಾಕಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗೆಈಡಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಿಂದಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕುಸಿದ ಕಾರಣಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮುಚ್ಚುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಬೇರೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರದೇತಾವೇ ಸ್ವತಃ ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನುಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಜ್ಞಾನತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಗಣಿಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ, ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾಅಧ್ಯಯನವುಗಣಿಗಾರರಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಕ್ರೋಮೈಟ್ ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಯಿಂದಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಹಲವು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ 20 ಜನಗಣಿಗಾರರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳಾದ ಅವಲೋಕನ ಹಾಗೂ ಸಂದರ್ಶನಕೈಪಿಡಿ ಮತ್ತು ಆನುಷಂಗಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಡತಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಧಾನದಿಂದ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

RC-11.06

ಮ್ಯಾಸಬೇಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ದಡ್ಡಯ್ಯ ಜಿ.
ಸಂಶೋಧಕರು

ಡಾ. ಅಂಜನಪ್ಪಬಿ.ಹೆಚ್.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಆಗಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ವಂಶ, ಸಮುದಾಯ, ಬೆಡಗು, ಕುಲಗಳು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಲಾಲನೆ-ಪಾಲನೆ, ದುಡಿಮೆ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರದ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಸುಧಾರಿಸಿವೆ. ಅಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಸಬೇಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಸಹ ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಕಾರಣೀಭೂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುವುದು ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ವಿಜಯನಗರ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಮತ್ತುತುಮಕೂರುಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಕ/ಬೇಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮ್ಯಾಸಬೇಡರು ವಾಸಿಸುವ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು 'ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ' ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಿಂದ 10 ಜನ ಮ್ಯಾಸಬೇಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ವಿಭಜಿತ ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಧಾನಉದ್ದೇಶವೆನೆಂದರೆ ಮ್ಯಾಸಬೇಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ತಿಳಿಯುವುದಾಗಿದೆ.

RC-11.07

ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನ

ಡಾ. ಧರಣೇಂದ್ರಯ್ಯ ಡಿ

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು, ವಾಣಿ ಸಕ್ಕರೆ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,

ಹಿರಿಯೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಮಾನವ ಸಮಾಜಜೀವಿ, ಸಂಘಜೀವಿ ಎಂದು ಅರಿವಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮರೆಯಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ಮಾನವ ಸಮೂಹ ಮಾದ್ಯಮಜೀವಿಯಾಗಿ, ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಜೀವಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಗಮನಿಸಬಹುದು, ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಗಬಂದು ಇಂದು ಕುಟುಂಬವೆ ಬೇಡ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅತಿಯಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತತಲುಪಿರುವುದು ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಾಂಘಿಕ ಜೀವನ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗಲಿ ಎಂಬ ನಿಲುವಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿರುವುದು, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಸಮಾಜ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಆಸಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸಿವೆ.

ಮ್ಯಾಸಬೇಡರು ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡಗಳು, ಕುರುಚಲು ಗಿಡಗಳು ಆವೃತವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕೂಲಿ, ಕೃಷಿ, ಪಶುಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯನ್ನೂ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗರೀಕ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಆಧುನಿಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದರೂ, ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ (ಪಿಡುಗು) 2019-2021 ರತನಕ ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಸಂಶೋಧಕರಿಗೊಂದು ಸವಾಲಾಗಿದೆ.

RC-11.08

ಮಲೆಕುಡಿಯ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಡಾ. ದ್ರಾಕ್ಷಾಯಣಮ್ಮ ಎನ್.ಸಿ.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,

ದೇವರಹಿಪ್ಪರಗಿ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಮಲೆಕುಡಿಯ ಸಮುದಾಯವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಪಂಗಡವಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ಭಾರತದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು. ಈ ಸಮುದಾಯವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅದರ ತಪ್ಪಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಾಂಜಾರು ಮಲೆ, ಕೋಲೋಡಿ ಹಾಗೂ ನಾವೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮಲೆಕುಡಿಯ ಸಮುದಾಯದ ಕೋವಿಡ್ ನಂತರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳಾದ ಅವಲೋಕನ, ಸಂದರ್ಶನ ಅನುಸೂಚಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು : ಮಲೆಕುಡಿಯ, ಸಮುದಾಯ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಕೋವಿಡ್

RC-11.09

ಶಿಲ್ಪೇಕ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ಮಾಂತೇಶ.ಕೆ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ.ಎಸ್.ಸಿ ನಾಟೀಕರ್

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡ

ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ ಶಿಲ್ಪೇಕ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯವು ಬೇಟೆಗಾರಿಕೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಹಾಗೂ ತೋಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಹಳ್ಳ-ನದಿ ತೀರದ ಪ್ರದೇಶದವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡೆಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಜನಾಂಗದ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚು ಚುಕ್ಕುಳು. ಕೌದಿ ಹೋಲಿಯುವ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಮೇಲವರ್ಗದ ಜನರಿಂದ ಬೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಜನಾಂಗದ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹಗಲು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತೋಗಲುಗೊಂಬೆ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಾ ಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದಂತಹ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂಲತಃ ಮರಾಠಿ ಭಾಷಿಕರಾದ ಕಿಲ್ಪೇಕ್ಯಾತರು ಅಥವಾ ಶಿಲ್ಪೇಕ್ಯಾತರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದರು ಇಂದಿಗೂ ಅವರ ಜೀವನ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿನ್ನ ಮೊನ್ನೆಯದಲ್ಲ, ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬಿಂಬಿಸುವ ತೋಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟವು ಶಿಲ್ಪೇಕ್ಯಾತರ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧರ. ಜನ್ಮಜಾತ-ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆ. ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಈ ಕುಲಕಸುಬಿನ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪೋಷಿಸಿ. ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಈ ಜನಾಂಗವು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಅಬ್ಬರಕ್ಕೆ ನಲುಗಿ ಆರ್ಥಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ತೀರ ಹಿಂದೂಳಿದಿದೆ. ಅಲೆ ಮಾರಿತನದಿಂದಲೇ ಹಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಜನರಿಗೆ ಚಲನಚಿತ್ರ ಕಿರುತೆರೆ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಮುಂಚೆ ವರ್ಣಮಯ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಮನರಂಜನೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಲ್ಪೇಕ್ಯಾತರ ಇಂದಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಬದುಕು ಯಾವದೇವರು ಕಾಪಾಡಲಾಗದ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಗುಂಪು ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಶಿಲ್ಪೇಕ್ಯಾತರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಅಲೆಮಾರಿ ಶಿಲ್ಪೇಕ್ಯಾತರು, ತೋಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ.

RC-11.10

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾಳಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಶ್ರೀಶೈಲ ಹಳ್ಳೂರ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಶೌಕತ್ ಅರಿಯಮ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡ.

ಭಾರತವು ಜಾತಿಗ್ರಸ್ತ ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತವರೂರು. ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಗೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುರುತುಗಳಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ವೃತ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ವಿವಿಧ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಆಯಾ ಸಮಾಜಗಳ ವೃತ್ತಿ ವಿಮುಖವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಪರ ಸಮುದಾಯಗಳು ಉಪೇಕ್ಷಗೊಳಗಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಉಪೇಕ್ಷಗೊಳಗಾದ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಳಿ/ಮಾಲಗಾರ ಕೂಡಾ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ-ಚಿಕ್ಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಳಿ/ಮಾಲಗಾರ ಸಮುದಾಯ ಮೂಲದ ಕುರಿತ ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅದು ಕೇವಲ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಿಖರವಾದ ಬರವಣಿಗೆಯ ಅಥವಾ ದಾಖಲಾತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಇನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಈಗ ಇರುವಂತಹ ಚಿಕ್ಕ-ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಸಮಾಜದ ಉಳಿವಿನ ಕುರಿತು ಸವಾಲು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಳಿ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಿಜಾಪೂರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯಾವ-ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುವುದು ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಇತರೆ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ತುಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾಳಿ/ಮಾಲಗಾರ ಸಮುದಾಯದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೇಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಂದಗತಿಯ ಕಾರಣವೇನು? ಸಮುದಾಯದ ಮುಖಂಡರ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾಳಿ ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಒಬ್ಬರೂ ಕೂಡಾ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದೇ ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಳಿ/ಮಾಲಗಾರ ಸಮುದಾಯದ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಮಾಳಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಮಾಳಿ- ಮಾಲಗಾರ, ತೋಟಗ.

RC-11.11

ಕೋವಿಡ್ - 19 ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ನಿಂದಾಗಿ ಮಾಳದ ಹಾಡಿಜೇನುಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲಾದ ಪರಿಣಾಮ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ರಾಜಶೇಖರವಿಸ್

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು

ಡಾ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಈ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಞಾನಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಂಕರಘಟ್ಟ - 577451

ಇಡೀಜಗತ್ತನ್ನು ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸಿದ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕರೋಗಯಾವುದೆಂದರೆ ಅದುವೇ ಕೋವಿಡ್-19. ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನು ಈ ರೋಗವು ಬಾಧಿಸಿ ಹಲವು ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು, ಮಾನಸಿಕ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ದಿನಗೂಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರ ಮೇಲೆ ಅವರಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟು ಮಾಡಿತು. ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 32 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ, ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಳದ ಹಾಡಿಜೇನುಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕರೋಗದ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಜೀವನ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ, ಕೃಷಿ ಕೆಲಸ ಹಾಗೂ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತ್ತು ಎಂಬುವುದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ದಿಕ್ಕು ತೋಚದೆ, ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ಕನಿಷ್ಠ ಜೀವನ ಅವಶ್ಯಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವನೆಯುಳ್ಳ ಜನರು ದಿನಸಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಇವರಿಗೆ ನೆರವಾದರು, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಇವರಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥೈರ್ಯ ತುಂಬಿರುವುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 94 ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು ಆ ಪೈಕಿ 40 ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿತ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಬಳಿ ನೇರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸಂದರ್ಶಿಸುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು: ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕರೋಗ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ಹಾಡಿ, ಘಟಕ, ಪೈಕಿ.

RC-11.12

ಕೋವಿಡ್-19ರ ಸಮಯದಲ್ಲರೈತರ ಕೃಷಿಸವಾಲುಗಳು : ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ತಿಮ್ಮನಾಯಕಕೆ.ಬಿ.

ಸಂಶೋಧನಾವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಆಂಜನಪ್ಪಬಿ.ಹೆಚ್.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು
ಸಂಶೋಧನಾವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
, ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯೇ ಪ್ರಪಂಚದ ಉದ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಪೂರಕ ವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಕೃಷಿಯು ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಬೆನ್ನೇಲುಬು ಆಗಿದ್ದು ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ತನ್ನ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಕಸುಬನ್ನಾಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ರೈತರನ್ನು ದೇಶದ ಬೆನ್ನೇಲುಬು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನ್ನದಾತನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ರೈತನ ಜೀವನ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದಾದರೂ 2019-21 ಉ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಕೋವಿಡ್-19 ರ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವು ಹತಾಶನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಕಾರಣ ತಾನುಬೆಳೆದ ಆಹಾರದಾನ್ಯತೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕಟಾವು ಮತ್ತು ಒಕ್ಕಣೆ ಮಾಡಲು ಕೃಷಿಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳು ಅರ್ಧಭಾಗ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಉಳಿದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತಲುಪಿಸಲು ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕದ ಕೊರತೆ ಹಾಗೂ ಬೆಲೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಕೋವಿಡ್ 19ರ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುಭವಿಸದೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಒಡನಾಡಿತನವನ್ನು ಕಡಿತ ಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಬದುಕನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಕೋವಿಡ್ 19ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕೃಷಿ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಾಗಿದ್ದು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಲಬುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮದ 50 ಜನ ರೈತರನ್ನು ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನಾಗಿ ಸರಳ ಯಾದೃಚಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನ ದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಲಾಗುವುದು ಅದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಲಬುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮದ ಕೋವಿಡ್-19 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕೃಷಿಸವಾಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮುಖಪದಗಳು ; -ಕೋವಿಡ್-19. ರೈತರು. ಬೆಳೆಗಳು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ. ಬೆಲೆ. ಕೃಷಿಕಾರ್ಮಿಕರು

RC-11.13

ಸಿದ್ದಿ ಜನಾಂಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಸುರೇಶ ಸಂಕಣ್ಣವರ ಎಸ್

ಸಂಶೋಧನಾವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಎಸ್.ಸಿ. ನಾಟೀಕಾರ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಜನಾಂಗ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕದರೆ, ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇರಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿತ ವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ದಿಜನಾಂಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವೇನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಿದ್ದಿ ಜನಾಂಗ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ತನ್ನದೇಯಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದಾಗಲೂ ಸಹ ಇಂದಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಈ ಜನಾಂಗ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲ-ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಳಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಇವರು ಇನ್ನೂ ಸಹ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ವಿಧ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಿದ್ದಿಜನಾಂಗದ ಮೂಲ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿದೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಇವರನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟದ ವಸ್ತುವಾಗಿ ತಂದಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಶ್ರೀಮಂತರ, ಜಮೀನ್ದಾರರ ಗುಲಾಮರಾಗಿಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಕಿರುಕುಳ ತಾಳಲಾರದೇ ಅವರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕುಳಿತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸ ತೊಡಗಿದರು. ಹೀಗೆ ಭಾರತದ ಈಗಿನ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ ಮುಂತಾದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಧಾರವಾಡದ ಕಲಘಟಗಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿಯ ಖಾನಾಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ದೈಹಿಕರಚನೆ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಆಫ್ರಿಕನ್ನರನ್ನೇ ಹೋಲುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಿದ್ದಿಜನಾಂಗದ ಸದ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಅಭಿಸಿಸುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ವಿಧ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಸಂಶೋಧನಾಲೇಖನಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸಿದ್ದಿಜನಾಂಗವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ತರವಾದುದಾಗಿದೆ. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ, ಸರ್ಕಾರದ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸುವುದಾಗಿರಬಹುದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಸಿದ್ದಿಜನಾಂಗವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ನಡುವೆ ಅವರ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ತರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಸಿದ್ದಿಜನಾಂಗ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

RC-11.14

ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ವಿಶ್ವನಾಥ.ಕೆ.ಸಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಸರ್ಕಾರಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ಹುಣಸೂರು, ಮೈಸೂರು

ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್

ಪ್ರೊಫೆಸರ್

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳು ನಗರಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿವೆ. ಭಾರತವು ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಏಳನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ದೇಶವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಭಾರತವು ಹಳ್ಳಿಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಇನ್ನೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ಉತ್ತಮ ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಯೋಗ್ಯ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆಸೆಯಿಂದ ಯುವಜನರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದ ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 29,18,38,124 ಆಗಿದ್ದರೆ. 2001 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ 22,31.11.858, ರಷ್ಟಿದ್ದರು. ಇದು ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತವು ಚೀನಾದ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕೊಳೆಗೇರಿ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಿಕೆಯು ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಲಸೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಿಕೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರಣವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳ ಚಿತ್ರಣವು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರದೇಶ ದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳ ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಯಿಂದಾಗಿ ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಆದರೆ 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೃಷ್ಟಿ ಕೋನಮೂಡಿದೆ.

ಕೀವರ್ಡ್‌ಗಳು: ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳು, ವಲಸೆ, ಭೌಗೋಳಿಕ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.

RC-11.15

ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡಮಹಿಳೆಯರ ಸಶಕ್ತೀಕರಣದಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾತ್ರ :- ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ.

ಯಲ್ಲವ್ವ ವಾಲಿಕಾರ,
ಸಂಶೋಧನಾವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ.ಎಸ್.ಸಿ.ನಾಟಕರ,
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ,
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡ

ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಶಕ್ತೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಚಿಂತಕರು ಹಾಗೂ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ರಾಜರಾಮಮೋಹನರಾ ಯ್ಯೋತಿರಾವ್‌ವುಲೆ, ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧೀಜಿ, ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿಪುಲೆ ಮುಂತಾದವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣಾ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾನತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಕೋಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಕ್ತರಾಗಲು ತಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡ 'ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶಗಳು ಪುರುಷಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜವೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿಪುಲೆ ಯವರು ಸ್ವತಃ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿಪುಲೆಯವರು ಹಾಗೂ ಜ್ಯೋತಿರಾವ್‌ವುಲೆ ಅವರ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಮೆಕಾಲೆವರ ದಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ "ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ಬಿಲ್" ಅಂಶಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹಾಗೂ ಸಶಕ್ತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲ್ಯಾಣ ವಿಭಾಗವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಅವಕಾಶಗಳು ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡದ ಮಹಿಳೆಯರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಪ್ರಧಾನ ಅಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾತ್ರವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೀವರ್ಡ್ಸ್ - ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವ, ಮಹಿಳೆಯರ ಸಶಕ್ತೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕಗಳು, ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

RC-11.16

ಜೇನು ಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ರಮೇಶ ಕರಮುಡಿ
ಸಂಶೋಧನಾವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. S.C. ನಾಟೀಕರ,
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡ.

ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮುದಾಯವೂ ತನ್ನದೆಯಾದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಮತ್ತು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಸಮುದಾಯವು ಇಂದು ನಮ್ಮ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ತಮ್ಮದೆಯಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ಒಂದು. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಭಿನ್ನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನಾಂಗವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಜೇನು ಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ಇಂದಿನ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ರಾಜ್ಯವಾದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ಜನಾಂಗವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಮೈಸೂರು, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಇವರು ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಪ್ರಮುಖಕಾರ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಇವರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಹಿಂದುಳಿದವರ ಆಗಿದ್ದು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧಕರು ನೀಡಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

21ನೇ ಶತಮಾನದ ಇಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ 5ನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮುದಾಯ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಮುಖ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬರಲು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖಪದಗಳು: ಜೇನುಕುರುಬಬುಡಕಟ್ಟುಜನಾಂಗ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

RC-11.17

ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಡುಂಗ್ರಿಗರಾಸಿಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು

ಮುದುಕಪ್ಪ ಕೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ಡಾ: ಶಿವಪುತ್ರಪ್ಪ

ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ಧರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್ ಪಾರಹತಬಾದ್

ಭಾರತ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದದೇಶ. ವಿವಿಧರೀತಿಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಎಂದು ಕಾಣಿಸಿದರೂ ಅದರ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ನೋಡಿದಾಗ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ನೂರಾರೂಜಾತಿ ಸಮುದಾಯ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಭಾರತವು ಅಷ್ಟೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಭಾಷೆ, ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತು ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಗೊಂದಲಗಳಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಡುಂಗ್ರಿಗರಾಸಿಯ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಯೂಇಂಟಹ ಹತ್ತೆಂಟು ಗೊಂದಲಗಳು ಕಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಒಂದು ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಡುಂಗ್ರಿಗರಾಸಿಯಗಳನ್ನು ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಡುಂಗ್ರಿ ಗರಾಸಿಯಗಳನ್ನು ಗೋಸಂಗಿಗಳು, ಗೋಸಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಡುಂಗ್ರಿ ಗರಾಸಿಯಗಳನ್ನು ಗೋಸಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಗೋಸಾಯಿ, ಗೋಸಂಗಿ, ಗೋಸಾವಿ, ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಡುಂಗ್ರಿಗರಾಸಿಯ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೂ ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿಗಳಿಗೂ ಡುಂಗ್ರಿ ಗರಾಸಿಯಗಳಿಗೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಗೋಸಂಗಿ, ಗೋಸಾವಿ, ಗೋಸಾಯಿಗಳಿಗೂ ಡುಂಗ್ರಿಗರಾಸಿಯಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಡುಂಗ್ರಿಗರಾಸಿಯ ಬೆಡಗುಗಳು, ಗೋಸಂಗಿ, ಗೋಸಾಯಿ ಬೆಡಗುಗಳಿಗೂ ತುಂಬಾ ಭಿನ್ನತೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಚರಣೆಗಳು, ದೈವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನತೆ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಡುಂಗ್ರಿಗರಾಸಿಯ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೂ ಗೋಸಂಗಿ, ಗೋಸಾಯಿ, ಗೋಸಾವಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೂ ತುಂಬಾ ಭಿನ್ನತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮಧ್ಯೆ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಏರ್ಪಡಲಾರವು. ಆದರೆ ದುರೈವದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಡುಂಗ್ರಿ ಗರಾಸಿಯಗಳನ್ನು ಗೋಸಂಗಿ, ಗೋಸಾಯಿ, ಗೋಸಾವಿ, ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿಗಳು ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಗೋಸಾಯಿ/ಗೋಸಾವಿಗಳ ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅವರು ನೀಡಿದ, ಕಾವಿ ಬಟ್ಟೆ, ಮಾಲೆ ಹಾಗೂ ಜೋಳಿಗೆಯ ಬಳಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಅಡವಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮುದಾಯ ಊರಿನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲಿನ ಆಶ್ಚರ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಪೂರ್ತಿ ಸಮುದಾಯವು ಗೋಸಾಯಿಗಳು, ಗೋಸಾವಿಗಳು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಧರಾಧಿತ್ಯಗಳು ದೊರೆತವು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಇವರನ್ನು ಗೋಸಾಮಿಗಳು/ಗೋಸಾವಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಅನ್ಯ ಸಮುದಾಯಗಳೊಟ್ಟಿಗಿನ ಒಡನಾಟ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಗಂಧವಿಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರ, ಹಲ್ಲುಕಟ್ಟುವುದು, ನಾಟಿ ಔಷಧಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳ ರಿಪೇರಿ, ಸೋಪ ರಿಪೇರಿ,

ಸ್ವಾವರಿಪೇರಿ ಹಾಗೂ ಚಿಂದಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಆರಿಸುವುದು. ಮತ್ತುಧಾರ್ಮಿಕ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದು ಇವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಆ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಕಂಡು ಅನ್ಯ ಸಮುದಾಯದವರು. ಹಕ್ಕಿ-ಪಿಕ್ಕಿಗಳು, ನಾಯಿಗೋಸಾಯಿಗಳು, ಗೋಸಾವಿಗಳು, ಗಂಧದೇಣ್ಣಿಯರು, ಗೋಸಂಗಿಗಳು, ಗೋಸಾಯಿಗಳು, ಕಿಳ್ಳೇಕ್ಕಾತರು, ಸಿಳ್ಳೇಕ್ಕಾತರು, ಜೋಗಿಗಳು, ಗರಾಸಿಯಾ, ಮೀನುಗಾರರೂ, ಡುಂಗಿಗರಾಸಿಯಾ, ಭಿಕ್ಷುರರು ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಹೆಸರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಗೊಂದಲಗಳಿರುವುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಡುಂಗಿಗರಾಸಿಯಾ ಪಂಗಡದವರಾದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಡುಂಗಿಗರಾಸಿಯಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಮೀಸಲಾತಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ, ಸರ್ಕಾರ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಇವರ ನೆರವಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬರುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

RC-11.18
ಅಡ್ವಿಚಿಂಚೇರ್ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಚಯ

ಎಸ್‌ಜ್ಯೋತಿ

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆ 15ರಲ್ಲಿ 'ಅಡ್ವಿಚಿಂಚೇರ್' ಸಮುದಾಯವು ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅಲೆಮಾರಿತನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ದಿಕ್ಕು-ದೆಸೆ ಇಲ್ಲದೇ ಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತು ಅಲೆಮಾರಿಯಾಗಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವುದು? ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ 'ನಾಗರಿಕ' ಎಂದು ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿತೋರಿಸುವ ಸಮಾಜದಿಂದ ದೂರವಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವಂತಹ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯ, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ? ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವಂತಹ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮಾಹಿತಿಯು ಅವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೋ? ಎಂಬ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ, 'ಪಾರ್ಥಿ ಬುಡಕಟ್ಟು' ಮತ್ತು ಅಡ್ವಿಚಿಂಚೇರ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಮೂಲತಃ ಇವೆರಡು ಒಂದೇ ಅಥವಾ ಬೇರೆನಾ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗತ್ತಿಕೊಂಡು ಈ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಡ್ವಿಚಿಂಚೇರ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥ, ಬೆಡಗು/ಕುಲ/ಬಳಿಗಳು, ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಲೇಖನದ ತಿರುಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಲು ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಅವು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಪದದ ಅರ್ಥ, ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಪ್ರಮೇಯಗಳು, ಹಾಗೂ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನಂತೆ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

RC-11.19
**A SOCIOLOGICAL STUDY OF AGRICULTURAL LABORERS
IN HAVARI DISTRICT**

Sadashiava Haigara

Sociology is the study of society. In order to understand society we must be able to see the world through the eyes of others. By using this social logical imagination we can understand the world around us. Sociology involves asking questions and solving problems. It focuses on looking at people and their ways of life as well as studying socio-economic trends, cultural changes, human development, social institutions, and collective behavior. Studying sociology also means looking at why things are where they are and at the relationships between humans and the world around them. The study of sociology helps us to make connections between human behavior and society. In the present study the researcher has selected the Agricultural labors of Haveri district to study their socio-economic status and the problems faced by them. The present study entitled "A Sociological Study of Agricultural Laborers in Haveri district" deals with the socio-economic status and the problems faced by agricultural laborers in Haveri district of Karnataka State. Agriculture is the backbone of the Indian economy and at present it is among the top producers of various agricultural commodities in the world. It has already made a significant contribution to the economic prosperity of advanced countries and its role in the economic development of less developed countries is of vital importance

Key words ; Sociology , Agricultural labours Trends ,commodites Human behavior , Economic prosperty.

RC-11.20
SOCIAL CHANGE AMONG THE NAYAKA TRIBE OF
KARNATAKA STATE: A SOCIOLOGICAL ANALYSIS

Dr.Giridhar S.
Post Doctoral Fellow

Dr.Gurulingaiah M.
Professor
Department of Sociology Kuvempu University

The main objective of the study of the Nayaka community is to find out the several changes that have taken place in Karnataka state. The present research work is to analyze the social structure, issues, and challenges of the Nayakas in the context of modernization and their social change. The researcher attempted to find out the changes that have occurred in the social structure and functions in Nayakas life such as their socio-economic aspects like family, marriage, income, market system, rites, rituals, usages, political organization, role and status of Nayaka people in the dynasty period as well as present their political awareness, problems, Government programs, etc., factors which have been associated with these changes in the entire community life. Keeping the above-said views in mind, the researcher collected the data from the Nayaka community through participant observation and interviews. The relevant data about traditional practices like hunting, role, and status of Nayaka period customs, festivals, worship, family structure, marriage practices, etc., were studied through participant observation method. Moreover, the data were also collected from the heads of the family, the head of the village community the local leaders, and elders. Through the participant observation, the data were also collected from 500 Nayakas households. In a structured schedule, the researcher interviewed the respondents to get a reliable record and valid data by holding group discussions. The results of the analysis have been interpreted and on this basis, the research article has been presented. This study also examines the changing social and economical conditions of the Nayaka community. All factors bear relevance as valid sociological parameters for the study.

Key Words: *Nayaka, Tribe, Social Change, Karnataka, Sociological Parameters.*

RC-11.21
IMPLICATIONS OF COVID-19 PANDEMIC ON ECONOMY OF
GRAM PANCHAYAT OF BENGALURU URBAN DISTRICT

Lakshmi K.S

Research scholar

Prof.M.Gurulingaiah

Department of Sociology Kuvempu University

Countries around the world have undertaken a wide range of strategies to halt the spread of COVID-19 and control the economic fallout left in its wake. Rural areas of developing countries pose difficulties for developing and implementing effective responses owing to underdeveloped health infrastructure, uneven state capacity for infection control, and endemic poverty. Since national lock down was announced in March 2020 to contain the spread of the COVID-19 pandemic, Panchayats have been striving hard to their best in providing relief as well as in supplementing preventive measures in rural areas. Measures were taken by the Ministry of Rural Development for providing relief and boosting employment and livelihood opportunities in rural areas during the Corona Virus pandemic. In this paper, through empirical data we discuss the impact of Covid-19 pandemic on the economy of selected Gram Panchayat of Bengaluru Urban district. The theoretical linkages between Covid-19 and rural economy are mapped and a detailed analysis of impact of Covid-19 on the revenues of the GP is carried out by comparing the revenues of the GP before the pandemic, during and after the pandemic. The paper makes detailed assessment of the implications of the impact of the pandemic on revenues and service delivery of the GP. The paper also considers the way forward for the GP to become self-reliant by harnessing its resources to enhance own source revenues.

Key words : Pandemic, rural economy, OSR, self reliance.

RC-11.22
ISSUES AND CHALLENGES OF URBAN MIGRANT WORKERS
DURING THE COVID-19 PERIOD AND POLICY RESPONSE
BY THE GOVERNMENT OF INDIA: A SOCIOLOGICAL
STUDY

Dr.Laxmana Naik H

Assistant Professor of Sociology,
Government First Grade College,
N.R.Pura, Chikkamagalur-577134

India experienced quick urbanization between 2001 and 2011 for more than a decade, with an estimated 31.8 % rapid growth. Migration is one of the mechanisms of India's urban growth is expected to increase in the anticipatable future. During the period 2001-2011, India saw an escalation of 139 million to its migrant labor force. The internal migration almost doubled during 20years i.e., from 220 million in 1991 to 454 million in 2011(Census Report 2011). The total population of India, as recorded in Census 2011, stands at 1.21 billion. But according to the Ministry of Statistics and Programme implementation 17th May 2020 the total population in India is estimated at 1.366 million or 136.6 crore. Internal migrants in India number 454 stands 454 million or 37 % of the total population (Ministry Report 2020). States such as Odissa, West Bengal and Bihar which contributes a large number of share of migrant workers, have taken some measures to protect migrants in the journey's end states. The general movement of labor is from the North and East India to the West and South. India always had an internal problem of migrants. The COVID-19 pandemic has only made it worse. More than 10 crore people are estimated to be migrant workers in India. Many of them are however stuck at borders, including state, district and at national border area. When Covid -19 struck they walked hundreds of miles to reach their native places without bothering about food, shelter and clothing. They are the most marginalized sections of the society who are dependent on daily wages for their living and in times of such distress need sympathy and understanding of the society.

Key Words: Migration, Urbanization, Marginalized, Policies

RC-11.23
SCHEDULED TRIBE EMPLOYED WOMEN AND
EMPOWERMENT

Laxmi Gurikar
Research Scholar

Dr. Ravi S.Dalawai
Assistant Professor, Department of Sociology
Rani Channamma University, Belagavi,

Women of the early centuries were mostly restricted to their kitchens and those who were employed worked in factories, farms or shop works. Very few women had the access to higher education and they were forced to be at the compassion of their fathers' or husbands' attitudes towards women and work. The fast developing knowledge economy has given place for more number of women to be enlightened by higher education. Education has not only empowered them but also has given them robust careers. With brain power being the requisite skill in this knowledge era, rather than endurance or physical strength, the women workers seem to flood into every industry on par with men. But this has indeed become a tough challenge for women as they have to perform a lot of duties in home and office as well. As working women get married, they have additional responsibilities and when they become mothers, they have to manage the primary care of children and extended family and are thus, under greater pressure to continue on a career path. The status of scheduled tribe women in a society is a significant reflection of the level of social justice in that society. Women's status is often described in terms of their level of income, employment, education, health and fertility as well as their roles within the family, the community and society. In scheduled tribal communities, the role of women is substantial and crucial. Women are an eternal component for the growth process of any country. With the expansion of the time, the role of women in the society and nation has been acknowledged and immensely enlarged all over the world. The fact has now been comprehended with imperative predominance, that without ensuring women development, the nation development cannot be achieved. Empowerment is the most used discussed term today. Empowerment and participation are correlated. Empowerment refers to the rising of the social, economic and political vigour of the individuals and communities. Empowerment is the process of building capacities and creating an atmosphere, which enable to fully utilize their creative potentials in pursuance of quality life. Empowerment is a multidimensional process that helps people to gain control over their society by acting on issues that they define as important.

Keywords: Scheduled Tribe Women's, society, employment, nation, empowerment

RC-11.24

THE ROLE OF NON-GOVERNMENTAL ORGANISATIONS FOR PROMOTING THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF TRIBALS

Dr. Srinivasa D

Assistant Professor, Department of Social Work

Dr. Kiran M Gajanoor

Assistant Professor, Department of Public Administration

School of Social and Behavioural Sciences

Central University of Karnataka, Kalaburagi.

With the decentralisation of the democratic system in the Indian Republic, a new upward development trend has begun. The new trend that was observed was the massive emergence of the Non-Governmental Organizations in the Indian soil with the primary goal of reaching out to those sectors where the government had failed to properly touch due to the government's inability to translate the constitutional provision into reality in the field of tribal development in India (John, 2005). After examining theoretical perspectives on tribal development and the actual situation on the ground, it is possible to assert that there is a significant difference between the two. Due to governmental shortcomings, a large number of Non-Profit Organizations have developed, all of which vow by their names to uphold honesty while advancing the field. The government of India launched the Aatmanirbhar Bharat Abhiyan on May 13, 2020, to make the goal of making India self-sufficient. Non-governmental organisations have embraced new strategies to engage the general public. They serve as tools for tribal development as well. The goal is to achieve total independence and self-reliance for the nation and its people. The five foundational elements of AatmaNirbhar Bharat; economy, infrastructure, system, vibrant demography, and demand. The sustained economic growth of the last two decades, which has helped India transition from a developing to an emerging market, is putting a strain on its infrastructure, natural resources, and social services. Non-governmental organisations, which are rightfully regarded as the "third force" in a democracy, are in charge of overseeing the non-governmental organisations. This article aimed to explore how knowledge and support from the agency (NGO) assisted the community in becoming economically self-sufficient.

Key words: Non-Governmental Organisation, Economy, Development, Tribal

RC-11.25
**TRIBAL COMMUNITY DEVELOPMENT IN INDIA: A
SOCIOLOGICAL ANALYSIS**

Dr. Ravi Dalawayi

Assistant Professor

Dept. of Sociology

Rani Channamma University Belagavi, Karnataka.

Tribal development has been conceived as an approach that keeps tribal people into the main stream. Tribal people are dispersed all around the India. They have their own way of life and culture. However, they are still faced with numerous problems that hamper their progress and development such as, poverty, educational problems, land problems, health problems, naxalism, exploitation, inefficient administration and Governance which are analysed through this paper. This paper analyses a number of measures that have been suggested and implemented by the Government, such as, Constitutional Provisions and Safeguards, Educational Facilities, Tribe's Advisory Council, Representation in Legislatures and Panchayats, Commission for the Scheduled Tribes, Reservation in jobs, Economic Opportunities, Administration of Scheduled and Tribal Areas, Establishment of Welfare Department in States and Tribal Research Institute. This Article discusses how the socioeconomic status of the tribals of India should improve substantially in order to bring about a positive transformation of the Indian society and nation.

Keywords: Tribal development, main stream, constitutional provisions and safeguards etc.

RC-11.26
RURAL WOMEN ENTREPRENEURSHIP CHALLENGES

Gururaj.Y

Research Scholar

Dr. Jyoti .K

Assistant Professor & Research Guide, Dept of Sociology
Davangere University Davangere

Women are generally perceived as home makers with little to do with economy or commerce. The topic of women in entrepreneurship has been largely neglected both in society in general and in the social sciences. Not only have women lower participation rates in entrepreneurship than men but they also generally choose to start and manage firms in different industries than men tend to do. Main objectives of this paper To find the degree of effect of social and economical factors on women entrepreneurs. To find out the future prospect of the women entrepreneur. To understand the issues of the women entrepreneurs. The role played by government of India, SHG's, MFI's and social entrepreneurs to promote women entrepreneurship in India. Research methodology of this paper conducted the study in Davangere city sample size 15 women entrepreneurs. Source: IndianMba.com/women entrepreneurship/paper. As per 2001 census Women as independent target group account for 495.74 million and represent 48.3% of the total population. Altogether, it shows that the number of entrepreneurship has increased but the activities are not recognized duly by the government in term of GDP growth as they operate at a small, home based activities and not being recognized at commercialized level for large profit motive. The small scale industrial units are functioning in all the states in India. According to Third All India Census of Small Scale Industries are 10.52 million units functioning in India. The total employment contribution of the sector is 24.93 million With a per unit contribution of 2.37. . The major issue can be considering are to make a definite improvement in the conditions of women entrepreneurs. They should be supported and given training by some organizations to facilitate entrepreneurship in rural area.

Key words: *Entrepreneurship, Census, Employment, Commercialized,*

RC-11.27
IMPACT OF COVID-19 PANDEMIC ON INDIAN DAIRY
SECTOR: AN ANALYSIS

Manohara G N

Research Scholar and

Assistant Professor in Sociology

Government First Grade College Tumkur District-572115

COVID-19, found in Wuhan city of China, has rapidly spread across the world and the World Health Organization (WHO) declared it as a pandemic. This pandemic has not only negatively impacted on the health sector and also every sector of human life in the world and India as well. As a preventive measure against the pandemic, the Government of India declared a nationwide lockdown. This not only restricted the movement of people across the country but also led to the enactment of strategies like social distancing, quarantine, containment zones, travel restrictions etc. These policies have impacted every sector of the Indian economy, including the dairy sector. The dairy and animal husbandry sector contributed around 4.2% of India's GDP. It is a primary source of income for about 7 crore rural families in India. Majority of the milk producers are landless or small and marginal farmers. At present, India is the largest milk producer in the world. In 2019-20, India produced 198.4 million tonnes of milk, about 20% of the world's milk production. In this article, an attempt was made to undertake an analysis to assess the impact of the COVID-19 pandemic on the dairy sector in India. The paper is based on secondary sources of data and information.

Key words: Covid-19, pandemic, quarantine, dairy sector, milk producer

RC-11.28
**COVID-19 PANDEMIC AND TOURISM INDUSTRY IN GOA: AN
EXPLORATIVE CASE STUDY**

Ms. Ninotchka Mendes

Assistant Professor

Sociology Programme

D.D Kosambi School of Social

Sciences and Behavioural Studies Goa University

The world has just come out of the grips of the Covid-19 pandemic, and the life is slowly slipping back to normalcy, resembling the taken for granted previous lifestyle. What happened during the pandemic with reference to Goa's tourism and hospitality industry constitutes the excel focus of this article. Being a qualitative case study, the paper sheds insights on the socio-economic effects of the pandemic on a local livelihood arrangement and a selected hotel. On the basis of the interview conducted with such stakeholders as taxi drivers and the workers of a hotel, measures adopted to tackle the Covid-19 pandemic have been explored.

Keywords: Goa, Tourism, Covid-19, Hospitality industry, local livelihood.

RC.12. SOCIAL PROBLEMS, POLICY AND PLANNING

RC-12.01
ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ

ಶರತ್ ಎನ್.
ಸಂಶೋಧಕರು

ಡಾ. ಅಂಜನಪ್ಪಬಿ.ಹೆಚ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಂಕರಘಟ್ಟ,

ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದಂತಹ ಜನಭರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತೃತೀಯಜಗತ್ತಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಬಡವರಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡು ಬಡವರಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಶಕ್ತರಾಗಿರುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪಿರುವುದು ದುರಂತದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಜೀವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಗೆ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಭಿಕ್ಷುಕರುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಭಿಕ್ಷುಕರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ 40 ಜನ ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗಿ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

RC-12.02

ಜಾನಪದ ಕಲೆ ತೋಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಡಿಸುವವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ - ಸ್ಥಿತಿಗತಿ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ (ವಿಷೇಷವಾಗಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)

ಡಾ.ಎನ್.ವೆಂಕಟನರಸಯ್ಯ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರಕಾಲೇಜು - ಸ್ವಾಯತ್ತ, ಹಾಸನ

ಭಾರತದೇಶ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಲ ನೆಲೆಬೀಡಾಗಿದ್ದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಮೂಲಕ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕುವ ಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದರು ಸಾಮಾನ್ಯರು ಹೊಸ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನಕಾರ್ಯ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಲಾರಂಬಿಸಿದರು. ಕರಕುಶಲತೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗತೊಡಗಿತು, ಕಲಾ ಕೌಶಲ್ಯತೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತೊಡಗಿತು. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ವಿಶೇಷ ಕಲೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ನಿಗದಿತಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಲಾರಂಬಿಸಿದರು. ಮನೋರಂಜನೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲವಾಗಿ ಇರುವಕಲೆಯು ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಸುಂದರವಾದ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನವಂದರೆತೋಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ.ತೋಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟವು ಅನುವಂಶಿಯವಾಗಿ ಶಿಳೈಕ್ಕಾತರೆಂಬ ಸಮುದಾಯದವರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಸಾವಿರಾರು ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಿವೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು: ಪಿರೀಕೆ, ತೋಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟದಇತಿಹಾಸ, ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಅಧ್ಯಯನದಿಂದಕಂಡುಕೊಂಡ ಅಂಶಗಳು, ಸಲಹೆಗಳು, ಉಪಸಂಹಾರ.

*

RC-12.03

ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಏತ ನೀರಾವರಿಯೋಜನೆಯಕಾಮಗಾರಿಯಲ್ಲಿರುವಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :ಒಂದು
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
(ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಕಲೇಶಪುರತಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)

ಕವನ.ಎನ್.ಐ
ಅಂತಿಮಎಂ.ಎ

ಡಾ.ಸುರೇಶ.ಸಿ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರಕಾಲೇಜು - ಸ್ವಾಯತ್ತ, ಹಾಸನ

ನೀರಾವರಿಯೋಜನೆಯಕಾಮಗಾರಿಯಲ್ಲಿರುವಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಮಾಜದ ಶ್ರಮ ಜೀವಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವರರಾಷ್ಟ್ರದಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವವರಲ್ಲಿಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಏತ ನೀರಾವರಿಯೋಜನೆಯನ್ನುಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನಯೋಜನೆಎಂದೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಎತ್ತಿನಹೊಳೆಗೆ 04, ಕಾಡುಮನೆಹೊಳೆಗೆ 02, ಕೇರಿಹೊಳೆಗೆ 01, ಹೊಂಗಡಳ್ಳಕ್ಕೆ 01 ಒಟ್ಟು 08 ಬ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.ಕರ್ನಾಟಕದ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವಕೋಲಾರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ರಾಮನಗರ ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ನಿಯಮಿತ ಮಳೆಯಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಬರಪೀಡಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಮತ್ತುಅವಲಂಬಿತ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದರಿಂದಖಚಿತವಾದಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದುಇಲ್ಲಿನಜನರ ಬಹುದಿನದ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆಅದಲ್ಲದೆಅತಿಯಾದ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಈ ಭಾಗದಅಂತರ್ಜಲ ತೀರ ಕೆಳ ಹಂತವನ್ನುತಲುಪಿದೆ. ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನುಕಡಿಮೆಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದುಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು: ಪಿರೀಕೆ, ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಯೋಜನೆ, ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಅಧ್ಯಯನದಿಂದಕಂಡುಕೊಂಡ ಅಂಶಗಳು, ಸಲಹೆಗಳು, ಉಪಸಂಹಾರ.

RC-12.04

ಮದ್ಯಪಾನದಿಂದಾಗುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
(ವಿಷೇಷವಾಗಿ ಅರಸಿಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಾಗೇಶಪುರಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)

ಲಕ್ಷ್ಮಿ.ಬಿ.ಎಸ್
ಅಂತಿಮಎಂ.ಎ

ಡಾ.ಎನ್.ವೆಂಕಟನರಸಯ್ಯ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕಾಲೇಜು - ಸ್ವಾಯತ್ತ, ಹಾಸನ

ಮದ್ಯಪಾನವು ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುವ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಮದ್ಯಪಾನವು ಅತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಾಗ ವಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ನಾಂದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. 'ಹಾಲ್ಕೋಹಾಲಿಸಂ' ಎಂದರೆ ಅವಲೇರಿಸುವ ದ್ರವವೆಂದು ಅರ್ಥ ಮದ್ಯವ್ಯಸನ ಮಾನವನ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಯಾನಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅಪವ್ಯಹತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ದೇಶದ 300 ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕುಡುಕ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು 10 ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕುಡುಕ ಇರುವುದು ಶ್ರಮಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಯುವಕರು, ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು ಈ ಚಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ಯಸಾರದ ವಸ್ತುವಿರುವ ಅನೇಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸೇವನೆಯಿಂದ ನಿಯಮಿತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಿರಂತರಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು: ಪೀಠಿಕೆ, ಮದ್ಯಪಾನದ ಇತಿಹಾಸ, ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಅಂಶಗಳು, ಸಲಹೆಗಳು, ಉಪಸಂಹಾರ.

RC-12.05

ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ
(ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಕಲೇಶಪುರತಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)

ಮಮತ.ವೈ.ಎನ್

ಅಂತಿಮ ಎಂ.ಎ

ಡಾ.ಸುರೇಶ.ಸಿ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕಾಲೇಜು - ಸ್ವಾಯತ್ತ, ಹಾಸನ

ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾಗರಿಕತೆ ವಿಕಾಸಗೊಂಡು ಬದುಕುವಕಲೆಯನ್ನು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಮಾನವತಾನಿದ್ದಜಾಗದಿಂದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಹಂತಂತವಾಗಿ ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳ ತೊಡಗಿದರು. ಯಾವುದೋ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದವ ಇಂದು ಮತ್ತಾವುದೋ ಪ್ರದೇಶ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಕಾಯ್ದೆ 2009 ರಿಂದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುತ್ತಿದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು: ಪಿರೀಕೆ, ವಲಸೆಯ ಇತಿಹಾಸ, ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಅಂಶಗಳು, ಸಲಹೆಗಳು, ಉಪಸಂಹಾರ.

*

RC-12.06
ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಡಾ. ಧರಣೇಂದ್ರಯ್ಯಡಿ.

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು,

ವಾಣಿ ಸಕ್ಕರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆಕಾಲೇಜು,

ಹಿರಿಯೂರು.ಚಿತ್ರದುರ್ಗಜಿಲ್ಲೆ.

ಸಮಾಜವು ನಿತ್ಯ ಪರಿವರ್ತನೆಶೀಲತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾನವ ಸಮಾಜ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದಿಕ್ಕಿನತ್ತದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಸಬೇಡರಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತುತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ಅವರ ಬದುಕು ದುಸ್ತರವಾಗುತ್ತಿದೆ.ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತುರಾಜಕೀಯವಾಗಿಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿದ್ದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಬೆನ್ನಿಗಂಟಿಕೊಂಡಿರುವುದುಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ ಸಾಮಾಜಿಕಜೀವನಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾದ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಪಾತರಹಿತವಾದಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾದುದುಅವಶ್ಯಕ.ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನುಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದುಡೊಡ್ಡ ಸವಾಲೆ ಸರಿ. ಒಂದು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನುಕಾಣಬಹುದು. ಯಾವುದೇಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನುಅರ್ಥೈಸುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಲಾರೆನ್ಸ್‌ಕೆ ಫ್ರಾಂಕ್‌ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವಂತೆ “ಬಹುತೇಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಜನರ ಸಂಕಷ್ಟ ಅಥವಾಅಸಂಗತ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಬೇಕುಅಥವಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕುಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಿದ್ದರೆಅದನ್ನುಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ” ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದುಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಎಂದರೆ, ಜೋಸೆಫ್‌ಜುಲಿಯನ್‌ರವರು “ಸಮಾಜದ ಬಹುತೇಕಜನರಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕುಅಥವಾ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕುಎಂದು ತಿಳಿದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

RC-12.07

**PERCEPTIONS AND ATTITUDES TOWARDS RETIREMENT
PLANNING BY TEACHING FACULTIES OF SELECTED
UNIVERSITIES IN KARNATAKA: AN ANALYTICAL STUDY**

Prakasha D N

Research Scholar, Department of Sociology,
Kuvempu University, Jnana Sahyadri, Shankaraghatta,

The drive of the present study is to know the perception of retirement by Teaching Faculties of Selected Universities in Karnataka. Universally Teachers would be pensioned off after attaining 62 years of age, which is the obligatory superannuation age. The key issue is that the majority educators are not ready to break working up to they reach 62 years of age. Maximum number of teachers are not equipped for superannuation which causes pressure and anxiety. To resolve these problems, numerous resolutions were elevated. The teaching faculties should capitalise early and save to lead comfortable life during retirement and enable them to manage their finances, educate them about areas to invest in order to reap extreme paybacks out of their investments. This study is aimed to determine Teaching Faculties insights and attitudes towards retirement in Selected Universities in Karnataka.

Keywords: Retirement Age, teaching faculties, Perceptions, Attitudes, Universities

RC-12.08
REFORMATIVE METHODS IN CORRECTIONAL CENTRE A
SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE

Dr G. S. Sakree Naik

Associate professor Dept of Sociology
Govt First grade college Baapujinagar
Shivamogga

As Rousseau,s says in his book “Social contract” man is born free and Everywhere he is in chains it is true that man cannot be absolutely free in free in society. The collective life of man is possible only in the context of social constraints. That’s why to maintain normative system in society people have to fallow certain rules and regulations. The irony is all will not fallow all rules and regulations they against that they will become deviance. Definition about deviance is according to Louis Weston: **Deviance can or social expectations of a given group or society.** In a simple words deviance many be defined as the **act of going against the group-shared expectations and norms.** Due to this kind of deviance attitude the social disturbance to lead normal life to common people. Then some sort of social disruptive activities will arise. Due to this kind of process to curb this kind of behavior society or state is going to implement certain correctional centre or prison homes. This centre is opened not to give only the rigorous or capital punishment. More than to this changing their attitude or behavior and assist them to lead a normal life is very vital. Hence Keeping of this objectives the researcher is trying to find reformative methods which is in the Jail. The researcher is selected Shivamogga Centre jail. For his study and he will collect the an adequate information through primary methods like interview schedules. **Objective of study:** To know the inmates educational background, To know the causes for becoming inmates, To find the reformative rates and Other difficulties which is facing by inmates.

RC-12.09

**PROBLEMS AND CHALLENGES OF RURAL WOMEN DURING
THE COVID-19 PERIOD AND GRITTY PLANNING RESPONSE
BY THEM: A SOCIOLOGICAL STUDY**

Dr.G.K.Venugopal

Assistant Professor of Sociology,
Sri Mahadeshwara Government First Grade College,
Kollegal, Chamarajanagara District

The COVID-19 pandemic distressed health and financial systems not only in India but across the globe and brought smooth going of the social and economic activities to a standstill. Moreover, the gendered impact of the pandemic has been unreasonably slanted towards women, worsening already-existing gender inequalities in the health, security, and socio-economic spheres. Globally, female job loss rates resulting from COVID-19 are about 1.8 times higher than male job-loss rates (UN Report 2020). This translates to a higher unemployment rate for women at 5.7 per cent, versus 3.1 per cent for men. India too has witnessed the negative impact of COVID-19, with the unemployment rate in February 2021 standing at 6.9 per cent. The second wave of COVID-19 has resulted in disastrous job loss and unemployment, both in the mega cities and in rural areas, with semi-urban and rural areas undergoing a far more intense after effect of the pandemic than it did during the first wave. A report by Bain and Company (2020) reveals that almost 73 per cent of women-run enterprises in India were negatively impacted by COVID-19; while the revenue of almost 20 per cent of women entrepreneurs dwindled to zero. Muted customer demand, disrupted supply chains, and a lack of financial resources have resulted in more and more women-led enterprises shutting down. In fact, our recent report under the UdyamStree campaign which led in Tamil Nadu reported that 57 per cent of women entrepreneurs cite a worsening in their business since April 2020, resulting in loss of avenues of income. Furthermore, businesses reliant on offline modes of production and delivery models, have experienced far greater losses than those that conform to digital channels. Reinvention and swift adaptation to the 'new normal' proved to be the responsible factor between some businesses succeeding, with others shutting down permanently. More and more women in rural India are now embracing digital tools to both sustain and start new ventures.

Keywords: Distressed, Global, Unemployment, Entrepreneur

RC-12.10
A BRIEF ANALYSIS ABOUT IMPACT OF COVID-19 ON
JUVENILE DELINQUENCY

Anasuyamma

Assistant Professor Department of Sociology
Government Women's College [Autonomous] Mandya-571401

Juvenile delinquency is a common term and reflects a behavior that is frequently observed in modern society. The analysis looked for data on childhood abuse and poor treatment, and analyzed this information by different sorting parameters such as race, sex, ethnic origin, and sexual orientation. The analysis is that teenagers were more likely to become violent and to engage in more non-violent offences at an earlier age if they had been maltreated as children. The analysis being treated violently or in any other neglectful or abusive way as a child has a negative impact on the individual for many years, and may increase the risk that such an individual will act in a way that transgresses the law. In today's scenario, young people who are badly treated may react differently, or in other words, a different result might result from maltreatment in childhood today. Again, certain types of maltreatment may have more or less effects in terms of the nature of a subsequent offending behavior, or how often such behavior is carried out. Specific relationships were not studied in this round of analysis.

Key Words:- Juvenile delinquency, childhood, malnutrition, violence, male and female law, relationships

RC-12.11
A CASE STUDY ON THE CHALLENGES OF BARKUR
VILLAGE IN THE CONTEXT OF COVID-19

Chikkananumaiah,
Research scholar

Dr. Anjanappa B.H,
Professor and Guide

Department of sociology, Kuvempu University

*During the Covid-19 pandemic between 2019 and 2021, the challenges faced by the people of Barkur village in Udupi district, are explored in depth in this study. It has been found that women, men and children have faced different challenges during the COVID-19 (Corona Virus Disease) pandemic. In this village, which is a hub of business and religious activities, the lockdown had left the people in awe. The infected families were completely silent. When the worker who were taking care of the family got sick, the whole family was shocked. Every village during the COVID had a variety of issues. So here are the different experiences shared by the people of this village. This dissertation explores the individual tensions and challenges during the pandemic coronavirus (COVID-19) that devastated the village in 2020. This paper attempts to analyze the difficult lives of individuals affected by COVID. Collected information using the case study approach and methodically examined the data. Furthermore, this paper attempted to reveal the innermost thoughts of COVID-infected people and point future researchers in the right direction. **Key words:** COVID-19, challenges, individual, impact on families.*

RC-12.12
CHALLENGES TO THE ELDERLY PEOPLE: A CASE OF
BATHADA COMMUNITY IN UDUPI DISTRICT

Manjunatha Achary

Assistant Professor GFGC Muniyal, Karkala

Dr.Chandrashekar .E

Professor and Guide

Dept of Sociology Kuvempu University

Society differentiates people on the basis of age .Thus, different age groups experience different life situation .Situations that are further shaped by people's race, class and gender. In the past, old age was not a problem at all. Elderly people were respected and they were the chief patrons of the family, they held authoritarian position in the family and community and played a significant role in the decision making process. Things are fast changing in India especially after the onset of globalization. With the fast spreading of industrialization, urbanization and globalization, changes began to take place in the family system, community administration, property relations, and occupational structure and so on. Increase in the size of population, migrations of youth from rural to urban areas, disintegration of joint families and the employment of women etc., denote some of the important factors that not only brought about a significant change in the role of elderly people in society but also the so called problems of the aged. Aging is associated with couple of problems and the problem of aging has a special significance in the contemporary societies. The present study intends to highlight the problems of the aged among Bathada a Scheduled caste community of Karnataka, predominantly rural based people found in Udupi distict, suffer from various social ,economic and political disabilities. The survey for this study was conducted among the aged of Bathada community in Udupi district through simple random method. The present study reveals that the aged among the Bathadas are better cared than the aged among the general population in the district.

Key words : Bathada, Aged, Udupi, Kundapura

RC-12.13
**SOCIO AND ECONOMIC CONDITIONS OF THE AGED
PERSON IN MALNAD REGION WITH SPECIAL REFERENCE
TO CHIKMAGALUR DISTRICT**

Satheesh E,
Assistant professor
Department of sociology
IDSG govt college, Chikmagalur

Aging is a biological process and is defined as the survival of the increasing number of individuals, who have completed their adult roles. Ageing is stated as the inevitable consequence of decline in productiveness. With the advent of technology and modernisation, there has been a decrease in the mortality rate, increase in awareness, nutrition, advancement in health care facilities and an increase in life expectancy. The Main purpose of this research manuscript is to acquire an understanding of the problems of the aged people in India. When individuals reach old age. Various problems that they have to experience include, decline in health conditions, retirement, financial problems, loneliness and dependence upon others. Old age is a universal Phenomenon the numbers of old people are increasing all over the world, Ageing can be described as a continuous unalterable Changing process that normally comes after a long period of time. In this age the person may suffer from number of problems related to their rest of their age.

RC-12.14
A SOCIOLOGICAL STUDY ON ROLE CONFLICT AMONG
WORKING WOMEN WITH SPECIAL REFERENCE TO
HASSAN CITY

Dr .Vanitha D

Associate professor of sociology
Dept of P.G studies in Sociology
Govt Arts Commerce and
PG college (Autonomous) Hassan -573201

This study mainly focusing on the issue of working women specifically the women who undergone Role conflict issues .As we all know women are the integral part of society contributing economy by performing dual role .As society undergone lots of changes in the recent years hence women status improving considerably . She is capable of performing multiple tasks however few of them do not find it easy to adjust with the family or workplace . Hence they have severe issues like Role conflict . Role conflict is a severe issue among working women due to the unwanted stress taken by the working woman while performing the multiple tasks at a time . Hence they undergo a lot of physical , emotional and mental stress . The present study was conducted in Hassan city among various levels of working women categories teachers, doctors ,bank employees , lawyers and other women employees as respondents to this study . This study reveals many working women take unwanted stress with their jobs , family and other colleagues. some of them hardly cope of with the job and find it hard to adjust with situation and lots of stress have taken by them affected them emotionally , physical and mental wellbeing . This study also suggested to them how to adjust with the circumstances and balance the conditions thereby they could manage the situation and give their best in the family and workplace as well . In this angle this study is more important since this study focuses on the major issue of working woman and their their mental capabilities and how they response to the changing conditions and how best they can serve in the family and workplace . Each working women having different levels of stress connected to their workplace and their different family backup and surroundings . This kind of study would definitely would help the working women to make correction in their behaviour in general .

key words : Working women , role conflict , physical and mental stress

RC-12.15
A SOCIOLOGICAL STUDY ON THE STREET VENDORS OF
HASSAN CITY, KARNATAKA

Dr .Vanitha D

Associate professor of sociology

Dept of P.G studies in Sociology

Govt Arts Commerce and

PG college (Autonomous) Hassan -573201

Shopping on the street gives happiness for the customers as a land of diversity we do have lots of livelihood practices among them street vendors is one among them. The particular profession does have lots of problems associated with this occupation . This is a traditional method of marketing not profitable to the street vendors in spite of the difficulties they market in the street of Hassan. This study porosed to study the working conditions of vender in the street to trace their socio-economic status of vendors. study their problems and thereby suggest a few measures to overcome their problems . Hassan city is a small municipal city. Hassan District is one of the 30 districts of Karnataka state and located in the south-western part of Karnataka in India. The district has had an eventful and rich history. In the past, it reached the height of its glory during the rule of the Hoysalas Hence this city has unique history and people belong to lower middle class and proffer street vending in spite of the difficulties and proposed study mainly focus on the issues and challenges of street vendors . The study briefly examines the working conditions of their income and how they lead their life in spite of the difficulties and it is learned that it is inevitable and they do not have other alternatives. In this regard this study is more significant since these street vendor come under unorganized marketing strategies in the society.

Key words : street vendor , livelihood , unorganized sector

RC-12.16
IMPACT OF COVID 19 ON SOCIO-ECONOMIC CONDITIONS
OF SUGARCANE GROWERS IN MANDYA DISTRICT

Suresha N.S.,
Research scholar,

Dr.K.Yoganarasimhachari
Assistant Professor,
Department of sociology,
Government College (Autonomous) Mandya

India is an agrarian country. Agriculture is the backbone of the Indian economy and a significant source of livelihood in rural India. 58 per cent of the population of India is involved in agriculture and allied activities. It is also the largest economic sector and plays a significant role in the socio-economic development of Karnataka state, particularly in the Mandya district. Mandya is one of the most agriculturally prosperous districts in Karnataka. The major crops of the sections are ragi, paddy, sugarcane, pulses and oilseeds. But Sugarcane is an important cash crop in Mandya District.

Due to lockdown problems faced by sugarcane farmers such as less availability of wage laborers to ploughing, seeding, waste removing, planting and cutting sugarcane and along with lack of fertilizers and pesticides, inconveniences of transport facilities and market. Because of the lockdown, they were not able to cut sugarcane and transport it to the factory timely. So Farmers faced a heavy loss in production and weight and price also and a delay in payment from the sugar mills (because of the lower demand from the hotels, restaurants and other miscellaneous food establishments so which impacted the sugar demand, as the consumption of sugar in India). The study found that the majority of the sugarcane growers are decided to shift from sugarcane cultivation to paddy cultivation to avoid loss and the study observe that several farmers decided to left agriculture and vegetable farmers are safe compared to commercial farmers like sugarcane growers. Although, the Indian government tried its best to minimize the adverse effect on agriculture but could not control completely its implications on agriculture. Hence the COVID -19 impacted negatively on socio-economic conditions of sugarcane growers in Mandya district. This paper is based on secondary data.

Key words: Agriculture, Crops, Sugarcane Growers, Covid 19, Shift to other cultivation, Loss, less profit.

RC-12.17
RESTRUCTURING THE ROLE OF LOCAL GOVERNING INSTITUTIONS POST COVID-19: A WAY FORWARD

Ashmita Premanand Naik

Assistant Professor in Political Science,
Govind Ramnath Kare College of Law, Margao, Goa

The significance of the local government system cannot be denied in any way. We are constantly relying on state and national governments to address individual needs or to aid local development efforts. People suffered heavily as a result of the pandemic's onset due to job loss, financial hardships, and the constant demand for necessities. As a result, it became critical to investigate the mandate of all institutions that may lend a helpful and protecting hand to citizens' difficulties. The panchayats and municipalities, in particular, became important at the local level because of their proximity to the people. On the contrary, these institutions were unable to perform the functions that were expected of them. However, in order to recognise and accept the reality that they have powers and obligations, as well as being accountable to citizens in a number of ways, these entities must be given more authority; this acknowledgment is crucial. It is pivotal that they learn and improve by understanding the type of role and duty they have been assigned. The state and national governments share equal responsibility for increasing the effectiveness of local government institutions, but they must do so as mere facilitators. Pertaining to issues like COVID-19, local governments should spearhead, with all possible instruments and procedures in place to cope with any potential concerns. This study argues for the effective participation of local government bodies in dealing with situations like COVID-19. Furthermore, it focuses on the functions of these institutions in making them a storehouse of possible mitigation measures.

Keywords: Local government, panchayats, municipalities, obligations, storehouse

RC.12.18
SOCIAL PROBLEMS POLICY AND PLANNING PROBLEMS AND
PROSPECTS OF MANUAL SCAVENGERS IN INDIA AN
OVERVIEW

Venkatesha HC ,
Research scholar,

Prof.M.Gurulingaiah,
Professor

Dept of sociology ,Kuvempu University.

Manual scavenging is one of the serious issues in India, In the recent days all of us see the people doing manual scavenging very often. This situation prevails across the country. Many are doing it for years as their profession. Most of them are from scheduled caste and scheduled tribes, They also inherit this to their family members. They are providing a crucial service to our society but they have been neglected in greater sense and many times we see them as untouchable which is prohibited under Article 17 of the Constitution of India. They have also right to live with dignity as guaranteed under our constitution. As per Article 46 of the Indian Constitution, it is the duty of the state to protect the weaker section of the society but it has failed to do so for these manual scavengers and their rehabilitation. Central Government enacted a law on Employment of Manual Scavengers and Construction of Dry Latrines (Prohibition) Act, 1993 and The National Commission for Safai Karamcharis Act, 1993 but they were not properly implemented rather not at all. Looking at this dehumanizing practice of manual scavenging and failure of existing law, Present paper will critically analyze the past, present and future of manual scavenging in India. It will highlight the legal provisions regarding prohibition of manual scavengers and their rehabilitation in India.

Key Words:-Manual Scavenging, Causes, role of caste, initiatives for eradication, manual scavenging related data, suggestions

RC.12.19
A STUDY ON AWARENESS ABOUT CHILD LABOR ACT WITH
SPECIAL REFERENCE TO SERVICE SECTORS IN
SHIVAMOGGA

Dr.Sukeerthi,
Assistant Professor,
Dept of Sociology,
Kateel Ashok Pai Memorial College, Shivamogga.

Child labour in India is prohibited under the child labour (prohibition and regulation) act 1986. A child is defined as any person below the age of 15 and the act prohibits employment of a child in any employment it is a cognizable criminal offence to employ a child for any work. Children between the age of 14 and 18 or define as adolescence and the law always adolescent to be employed except in the listed hazardous occupation UNICEF estimates that India with its large population as the highest labourers in the world under 14 years of the age. The international labourers organization estimate that agricultural at 60% is the largest employer of child labour in the world outside agricultural child labour is observed in almost all informal sections of the indian economy.

Child labor problem is not only problem of the hour but also it is a complex problem from many decades. Most of the time child laborers themselves managing their homes. Relieving them from the work and giving them good value based education is very important. Usually the places where the children works is hazardous like chemical factories and mines, because of this type of works children are getting many health issues.

The Government is not taking proper measure to eradicate this social problem. Social Workers and Non Governmental Organizations are keep on complaining about this problem to the Government but there is not much work done by the government on this. It still requires permanent solution. Family members should also think about the future of the children and they have prevent sending the children to work by avoiding school. Then only the problem of child labors can be preventable.

Key Words: Child labour, hazardous, service sector, education.

RC.12.20

ಅಂತರರಾಜ್ಯ ವಿವಾದಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಸಂಘರ್ಷ

ಶ್ರೀ. ಚಲುವಾದಿ ಜಗನ್ನಾಥ

ಭಾಷಾ ರಾಜಕಾರಣ ಎನ್ನುವುದು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯಾದರಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಭಾಷೆನ್ನಾದರಿಸಿ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದು ಅಂತರರಾಜ್ಯ ವಿವಾದದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಭಾಷೆಯನ್ನುವುದು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳದ ನಡುವಿನ ಕಾಸರಗೋಡು ವಿವಾದ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ನಡುವಿನ ಬೆಳಗಾವಿ ಗಡಿ ವಿವಾದ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನಡುವೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿವಾದ ಇವು ಭಾಷಾ ಸಂಘರ್ಷಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಹುಟ್ಟುವ ಭಾಷಾಧಾರಿತ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಯಾವುದೇ ವಿವಾದಗಳು ಭಾಷಾಸಂಘರ್ಷದ ರೂಪಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ತಮ್ಮ ಭಾಷಿಕರನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾಷಾ ಹೋರಾಟಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಭಾಷೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಂಘಟನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷಿಕರ ಸಂಘರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಅವು ಅಂತರರಾಜ್ಯದ ವಿವಾದದ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಎತೇಚ್ಚವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರು ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ, ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಯವರಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ ಸಹಜೀವನ ನಡೆಸುವುದು ಸಾಧಾರಣವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷಿಕರಾಗಿರುವ ಕಾರಣಕ್ಕೇ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ಜೀವನವನ್ನೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಸಹ ಭಾಷೆಯ ಗಡಿಯನ್ನು ಮಿರಿ ಬೇಳೆದಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ, ತಿರುಪತಿ, ಶಿರಿಡಿ, ಪಂಡರಾಪುರ ವಿಠಲ ಮುಂತಾದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ-ಉರ್ದುವನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಹಲವಾರು ದರ್ಗಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಒಂದೆಡೆ, ಬಹುಭಾಷಿಕ ಜನರ ಸಹಜಜೀವನವು ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಗಡಿ ವಿವಾದಗಳು ಮತ್ತು ನದಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿವಾದಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಾಗ ಭಾಷೆ ಏಕೆ ಸಂಘರ್ಷದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು, ಅಂದರೆ, ಗಡಿವಿವಾದ ನದಿನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿವಾದಗಳು ಭಾಷಾಸಂಘರ್ಷವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು, ಭಾಷಾರಾಜಕಾರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

**RC.12.21
PROBLEMS OF ELDERLY WOMEN**

Dr. Thimmanna

Lecturer Dept of Sociology

S P S R College Rampura, Molakalmuru Chitradurga

Of the elderly population of more than 60 years, more than half of the population constitutes women. As the elderly women do not have economic security, lack of ownership to properties, lack of respect by younger, etc, the elderly women are suffering from many of the problems in society. Further, elderly women in slum areas and rural areas are more sufferers from many problems as they are illiterates and neglected. These problems should be intervened by NGOs and Government.

Key words: Elderly Women, Ageing, Slum Areas, Rural Areas.

RC.13. INDIAN SOCIETY AND GLOBALIZATION

RC-13.01
INDIAN SOCIETY AND GLOBALISATION IMPACT OF
ECONOMY

Dr. Varadaraja S.

Assistant Professor

Dept. of Economics,

Sir M. V. Government Arts and Commerce College,

New Town, Bhadravathi

The major purpose of this article is to investigate Indian society and the influence of globalisation on the Indian economy. To attain the aforementioned objectives, the researcher used the empirical research technique and acquired secondary data from research publications, journals, official websites, government reports, newspapers, and magazines. And today's observation. According to the findings, globalisation has a good influence on India, and the administration is working hard to overcome various obstacles and implement a global strategy to develop business abroad. India is surely acquiring international prominence, which will lead to an increase in economic and political activity. Indeed, globalisation has shrunk the planet, with many diverse individuals connecting in many ways.

Key words: globalisation, society, economy, cultural impact.

RC-13.02
SOCIOLOGY A TIRED DISCIPLINE: A DISCUSSION IN THE
CONTEXT OF KARNATAKA

Dr. Jagadeesha M,

Assistant Professor

Department of Sociology

Govt. First Grade College Kalaghatagi, Dharwad

Dr. Sandeep Kumar B K

Guest Faculty, Department of Sociology

Govt First Grade College Bellare DK-574212

Kumara K.S.

Research Scholar, Department of Sociology,

Mangalore University Mangalagangothri, Konaje

As an academic subject sociology has been introduced in India on 1919 at Bombay University by Prof. G S Ghurye. It has expanded considerably over the last 100 years. It is now a widely taught of study at the pre-university, under- graduate and Post- graduate level. The popularity of sociology as an academic subject spread all over India. But at present the subject sociology is under trouble. The enrolment ratios of sociology student are decreasing day by day. If we have bit of student's strength we should not hide the fact that sociology is not the favourite or choice subject of students. They are forcibly admitted to maintain the workload of teachers or sustain the combination. In some colleges and universities internal disputes has been continued between the departments to sustain the subject. The negative thoughts are spreads against subjects to maintain strength. Permanent Teachers are deputed to other govt colleges because of lack of sufficient workload. Guest faculties are missed opening in govt colleges. So that it known fact that sociology is under trouble now. In this context this paper is an attempt to understand the crisis in Karnataka sociology with reference to Dakshina Kannada district. The paper also made an attempt to analyse the enrolment rate of students for sociology subject in different colleges in the district. The study shows that enrolment rate for sociology subject is declined in last 10 years. It is also found that some of college's closed the sociology as a teaching subject. The study found that there needs to constructive an intervention of ISA and KSA to sustain sociology in Karnataka.

Key words: Sociology, Enrolment, Crisis.

RC-13.03
IMPACT OF GLOBALIZATION ON POST COVID INDIAN SOCIETY

Prashant. H

Assistant Professor

Department of Sociology

Sri K.H.Patil Govt. First Grade College, Hulkoti, Gadag,

Globalization implies the flow of ideas, values, culture, economies, business, trade, goods and services across the countries. Globalization is a process of rapid integration of societies and economies all over the world. Globalization is a result of liberalization implemented by many countries in terms of science and technology, business, capital investment, trade rules. Globalization has made the world to shrink or in other words it has made the world more accessible. Indian society has been witnessing a rapid transformation in tune with the globalization process with changes in economy, political and cultural aspects. Indian society is now undergoing massive changes in terms of structure and functions of the society. COVID-19 has transformed the societies all over the world and Indian society also with its dense population is in the process of changes. COVID-19 has created long lasting consequences on Indian society with devastating impact on social, educational, economical, political, agricultural, psychological aspects. COVID-19 has affected the lives of people across all sections of the society and has made to think about the health care infrastructure, Rural-Urban divide, rural transportation, Illiteracy and several other inequalities in the Indian society. Indian society has always given importance to physical, mental and social health. COVID-19 has brought out a scenario where everyone is required to act socially and morally to keep the society in harmony.

Key Words: Globalization, Liberalization, Structure of the society, Inequality, Social health

RC-13.04

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂವಹನದಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು: ಪುಟ್ಟಕ್ಕನ ಹೈವೆ ಸಿನಿಮಾದ ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಸಚಿನ್ ಎನ್. ಚೆ
ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಪ್ರೊ. ಸತೀಶ್ ಕುಮಾರ್
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ವಿಭಾಗ
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಭಾರತೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಬೆಂಗಾಳಿ, ಮಲಯಾಳಂ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರರಂಗವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಾತ್ಮಕ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರರಂಗವು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಆಯಾ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಚಲನಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ನೀಡಿ ಜನರನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪೂರಕ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ತೆರೆಕಂಡಿದ್ದು, 2011ರಲ್ಲಿ ತೆರೆಕಂಡ ಬಿ. ಸುರೇಶ್ ನಿರ್ದೇಶನದ ಪುಟ್ಟಕ್ಕನ ಹೈವೆ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು. ಈ ಚಲನಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಯ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಷಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಯನಿಸಿ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು: ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರರಂಗ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂವಹನ, ಕಲಾತ್ಮಕ ಚಲನಚಿತ್ರ, ವಿಷಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.

RC-13.04
IMPACT OF GLOBALIZATION ON LIVELIHOOD STATUS OF
TRIBALS: WITH SPECIAL REFERENCE TO MEDHA
COMMUNITY IN WESTERN GHAT

Dr. Umesh K

Associate Professor and Principal

Department of Sociology

GFGC Narasimahrajapura, Chikkamagaluru

Dr. Saravana K

Faculty, Department of Social Work

Kuvempu University

Lakshmirangaiah K N

Research Scholar, Department of Social Work

Tumkur University

Indian tribes' also known as aboriginal communities or adivasi are residing in forests since time immemorial. There are nearly 10.40 million tribal people residing on 15 percent of total Indian geography and constitutes 8.60 percent of the total population. Forest and tribals are culturally and traditionally linked to each other. There is paucity of literature, the tribal livelihood development programmes would not be taken up by concerned by authority. In this summing of the research gap, the present study attempts to address the livelihood status of Medha Tribe in Western Ghats. The research findings revealed that, the elevated poverty only has an effect on becoming homeless for tribal primitive groups. Perhaps this reflects the tendency of lack of literacy for younger population and also lagged from political, economic and social empowerment. The stronger social network aggregated in tribal as compared with general population, which can act as protective factor.

RC.14. GENDER AND SOCIETY

RC: 14.01

ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾದಾದಿಯರ ವೃತ್ತಿ ತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ ಸಂಘರ್ಷ

ಅರ್ಪಣ ಟಿ.ಜಿ.
ಸಂಶೋಧಕರು

ಪ್ರೊ. ಎ. ರಾಮೇಗೌಡ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ,
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಞಾನಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ- 577451

ಭಾರತ ದೇಶವು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ದೇಶದ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಪತ್ತಾಗಿದ್ದು, ದೇಶದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇವರು ನೀಡಿರುವ ಕೊಡುಗೆ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದುದು. ಮಹಿಳೆಯರು ನಾನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ದಾದಿ ವೃತ್ತಿಯೂ ಒಂದು. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಾದಿ ವೃತ್ತಿಯು ತುಂಬಾ ಅವಶ್ಯಕವಾದುದು. ದಾದಿ ವೃತ್ತಿಯು ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಧೈಯ-ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ದಾದಿಯರು ರೋಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ, ತಾಳ್ಮೆ, ಸಂಯಮದ ಗುಣ, ಮೃದು ಸ್ವಭಾವ, ದಯೆ, ಸಹನಾ ಶೀಲತೆ, ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆ, ಸಹನಾಭೂತಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಿಳೆಯರು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಎನ್ನದೆ, ರೋಗಿಗಳ ದೇಹದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಆರೈಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ದಾದಿಯರ ವೃತ್ತಿ ತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ ಸಂಘರ್ಷದ ಕುರಿತು ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು: ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಮಹಿಳಾ ದಾದಿಯರು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ

RC: 14.02

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು

ಅನುಷ್ಠಾನ

ಸಂಶೋಧನ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ-583276

ಡಾ.ಸುನೀತ ವಿ.

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು & ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,

ಕೋಟ-ಪಡುಕರೆ, ಉಡುಪಿ.

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ, ಜನಾಂಗ, ಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಜಾತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ 14, 15, 15(ಬಿ), 16, 39(ಆ), 39(ಬಿ), 39(ಸಿ) ಮತ್ತು 42ನೆಯ ವಿಧಿಗಳು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ. ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವ ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಕೂಡ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಧನೆಗಳು ಇವೆ. ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ವೈಫಲ್ಯತೆಗಳು ಕೂಡ ಇವೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಶೇ.7.9ರಿಂದ ಶೇ.39.43ಕ್ಕೆರಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಮಟ್ಟ ಶೇ.41.7ರಿಂದ 60.4 ವರ್ಷಗಳಿಗೇರಿದೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಯ ಸರಾಸರಿ ವಯಸ್ಸು ಶೇ.15.4ರಿಂದ 19.5 ವರ್ಷಗಳಿಗೇರಿದೆ. ತಾಯಂದಿರ ಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.27 ರಿಂದ 4ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಆದರೂ ಈಗಲೂ ಶೇ.60ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶೇ.80 ಮಹಿಳೆಯರು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶೇ.60ರಷ್ಟು ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರು ರಕ್ತಹೀನತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಕ್ರೌರ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಆರೋಪಗಳು ಶಿಕ್ಷೆಗೀಡಾಗುವುದೇ ಅಪರೂಪ. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವುಗಳಿಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಬಡದೇಶಗಳು ಅಥವಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬ ಕೆಟ್ಟದ್ದೆಂದು ಸೇನ್ ಮತ್ತು ಗ್ರೌನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಬಡಮಹಿಳೆಯ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಇವಳ ದುಡಿಮೆ ಅವಶ್ಯ. ಆಧಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಲಿಂಗಸಮಾನತೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ನಿಲುವನ್ನು ಇವರು ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಗಿಂತ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಈ ವಾದವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಇವರು ಮೈಕ್ರೋ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮಹಿಳೆಯ ಸಬಲೀಕರಣವಲ್ಲ. ಅವಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ದುಡಿಯಲು ಹಚ್ಚುವ ಬದಲಾವಣೆ ಇದು. ಲಿಂಗಾಧರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಸರಕಾರ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಏಕೆಂದರೆ ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಿಳೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇವಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಸಾಧನೆಯಾಗುವ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಮಹಿಳೆಯ ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಹಂತದ ಸರಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಗೆ ಸೀಟು ಮೀಸಲಿಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಸಬಲೀಕರಣ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇವಲ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಸಾಧನೆಯಾಗುವ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆಯ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕೂಡಲೇ ಮಹಿಳೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಇಲ್ಲ. ಇವು ಕೂಡ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಲವು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕು. ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದೂ ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿನ ಲಿಂಗ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹಲವಾರು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅರಿತ ಸರ್ಕಾರ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಇಂದಿಗೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಗೌಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯ ಸಂಗತಿ.

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು: ದಲಿತಮಹಿಳೆಯರು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸವಾಲುಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕಾಂಶಗಳು.

RC: 14.03

ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳಾ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಅರುಣ ಓ.ಆರ್.

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ಎ. ರಾಮೇಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ,

ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದು ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಹಿಳೆ ದುಡಿಮೆಗಾರಳಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನಗರ ಪ್ರದೇಶವಾಗಲಿ ಮಹಿಳಾ ದುಡಿಮೆಗಾರರು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ, ಅಸಂಘಟಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯವು 'ಶ್ರಮಶಕ್ತಿ' ಎಂಬ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಮಹಿಳಾ ದುಡಿಮೆಗಾರರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 94ರಷ್ಟು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ದುಡಿಮೆಗಾರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳಾ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲೂಕಿನ ಜಾನಕೋಂಡ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ 30 ಜನ ಮಹಿಳಾ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆನುಷಂಗಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮಹಿಳಾ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

RC: 14.04

ಲಾಕಾಡೊನ್: ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಂಬಲಿಸಿದ ಮಹಿಳೆಯರ ಯಶೋಗಾಥೆಗಳು

ಮಂಜುನಾಥ

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ,

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ - 583 276.

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಗಳ ಮನುಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹೊರತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮತ್ತು ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ದಲಿತರು, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತು ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿಗಳು, ರೈತರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಒಳಗೆ ತರಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾಂಘಿಕವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಶ್ರಮಿಸಿದವು. ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ'ಯು ಕೂಡ ಒಂದು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡತನದ ಬೇರನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಯು ಮಹಿಳೆಯರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಕುರಿತ ನನ್ನ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಮಹಿಳೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೇ ದುಡಿಮೆ. ಅವಳು ಯಾವತ್ತೂ ದುಡಿಯದೆ ಉಂಡವಳಲ್ಲ. ಅವಳು ದುಡಿಮೆಯನ್ನೇ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದೊಳಗಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಇದ್ದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನನ್ನು ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಬದುಕುಳಿಯುತ್ತಾ, ತನ್ನ ಐಡೆಂಟಿಟಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಲ್ಲಾಸವನ್ನು ಕಾಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬೆರಗು ಮೂಡಿಸುವಂತಹದ್ದು. 'ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ'ಯು ಇಂತಹ ಅಸಂಖ್ಯ ಕಿರಿಯ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಜೀವಗಳು ಹಳ್ಳ-ಕೆರೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಶ್ರಮಿಕ ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಫಲಿತವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಕನೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಶಿರೂರು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಬೆದವಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪುಗಿಲು (Introduction), ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಳಿಗಳು (Research questions), ಆಧಾರ ಕಲ್ಪನೆಗಳು (Hypotheses), ಉದ್ದೇಶಗಳು (Objectives), ವ್ಯಾಪ್ತಿ (Scope), ವೈಧಾನಿಕತೆ (Methodology) ಫಲಿತಗಳು (Results), ಕಡೆನುಡಿ (Conclusion), ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿ (Endnote), ಪರಾಮರ್ಶನ ಸಾಹಿತ್ಯ (Reference literature) ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಲೇಖನದ ಒಟ್ಟು ಸಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

RC: 14.05

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಚುನಾಯಿತ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ, ಎನ್.ಬಿ.

ಸಂಶೋಧಕರು

ಡಾ. ಎ. ರಾಮೇಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ,

ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜ್ಯನೀಯವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರಸ್ತುತದವರೆಗೂ ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕುಟುಂಬ ಸ್ಥಾನಮಾನ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ನೀಡಿದೆಯಾದರೂ ಅಧಿಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿರುವುದು. 1992-93ರಲ್ಲಿ 73 ಮತ್ತು 74ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಮೂಲಕ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶೇಕಡ 33ರಷ್ಟು ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಚುನಾಯಿತ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ತಿಳಿಯುವುದು. ಅವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಅಧ್ಯಯನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ 10 ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಂದ 15 ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು 15 ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಚುನಾಯಿತ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿಯ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲಗಳಾದ ಅವಲೋಕನ, ಸಂದರ್ಶನ ಕೈಪಿಡಿ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಹಾಗೂ ಅನುಷಂಗಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳಾದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವರದಿಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು, ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಧಾನದಿಂದ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಸಾಂಕೇತಿಕರಣದ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು: ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಮಹಿಳೆಯರು, ಶಿಕ್ಷಣ

RC: 14.06

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಶಮೀನಾ ಆರ್. ನದಾಫ್

ಎಮ್.ಆರ್.ಬಿ.-1/30, ಕೆ.ಎಚ್.ಬಿ. ಕಾಲೋನಿ,

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಲ್ ನವನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತದ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜ ನೂರಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ದೇವಿ ಅಥವಾ ಭೂಮಿ ತಾಯಿ ಎಂದು ಆರಾಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೇ ಆಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಆಶ್ರಯ ಯವ್ವನದಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಆಶ್ರಯ ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಮಗನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಿಯಮಗಳು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಅಬಲೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆಕೆಯ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಬದುಕನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜ ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಶೋಷಣೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ಇಂದು ತನ್ನ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ, ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷಿತ ಸಮೂಹದ ಜೀವಿಯಾಗಿ ದ್ವಿತೀಯ ದರ್ಜೆ ನಾಗರಿಕಳಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ವೇದಿಕೆ (ಫಾರಡಿಟಿಜ ಇಂಟರ್‌ಟರಟುಫಿ ಈಕಂಡಿಟಿಟಿ) ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಪ್ರಮುಖ ಎರಡು ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಪ್ರಮುಖರಾದರೆ ಮಹಿಳೆ ಅದರ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕೀಳಾಗಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಈ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗೌತಮಬುದ್ಧ, ಬಸವಣ್ಣ, ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಲಿಂಗ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ರಹಿತವಾದ ಭಾರತವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನೇ ಮುಡುಪಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಭಾರತ ವಿಜ್ಞಾನದ ಯುಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಹ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಲೇಖನವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು : ಅಲಕ್ಷಿತ ಸಮೂಹ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ.

RC: 14.07

ಜೋಗತಿಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ಶ್ರೀದೇವಿ ಎಂ.
ಸಂಶೋಧಕರು

ಡಾ. ಕೃಪಾಲಿನಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್.

ಸಹ-ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು,
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಭಾರತವು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಹಾಗೂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಗಳ ತವರುಮನೆ ಎಂದೇ ಹೆಸರು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸ್ವರೂಪಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು “ಎಲ್ಲಿ ನಾರಿಯರನ್ನು ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನವಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಸಹ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆಗಳಾದ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ, ಬಸವಿ ಪದ್ಧತಿ, ಜೋಗತಿ ಪದ್ಧತಿಗಳಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇರಿವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಜೋಗತಿಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದಾದುದಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಿದ ಉಚ್ಚಂಗಿ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿನ 40 ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಜೋಗತಿಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.

RC: 14.08

ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರನಿರ್ವಹಣೆ- ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.

ರೇಖಾ.ಎಸ್

ಸಂಶೋಧಕರು

ಡಾ|| ಜಯಪಾಲ್.ಹೆಚ್.ಆರ್.

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು-570006

ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯು ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಬದುಕಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕುಶಲತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳೆಗಿಂತಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇವು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳ ಆದ್ಯತೆಗಳು, ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಈ ವಿಶೇಷತೆಯೇ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯ ಪಾತ್ರನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಒತ್ತಡಗಳು ಮತ್ತು ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಪಾತ್ರಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾತ್ರದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯು ಮತ್ತೊಂದು ಪಾತ್ರದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಮೇಲೆ ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪಾತ್ರನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿನ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಪಾತ್ರಸಂಘರ್ಷ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರನಿರ್ವಹಣೆ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಬಹುಚರ್ಚಿತ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವೆ. ಇವೆರಡೂ ಅಂತರ್‌ಸಂಬಂಧಿತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಉನ್ನತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಮಹಿಳೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢಜೀವನ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೂ ಆಧುನಿಕ ವೃತ್ತಿಜೀವನ ಮಹಿಳೆಗೆ ಭಿನ್ನಾತಿಭಿನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತಿದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ಮತ್ತು ಮಾರಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವು , ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದು, ಪಾತ್ರಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕುರಿತಾದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯೋಗನಿರತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರನಿರ್ವಹಣೆಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯು ಮೇಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರುಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣ ಲಿಂಗಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರಮವಿಭಜನೆ. ಮಹಿಳೆಯೆಷ್ಟೇ ಉನ್ನತಿಗೇರಿದ್ದರೂ ಆಕೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಗಾಗಿಯೇ ನಿಗದಿತಗೊಳಿಸಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯ ಬಹುಪಾತ್ರಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಬಂಧಿತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಪಕ ಸಮಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಅಸಹಕಾರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣ ಎಂಬುದಾಗಿ ಲೇಖನಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿವೆ. ಚಲನಶೀಲ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಜ್ಞಾನಕೌಶಲಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯು, ಮಹಿಳೆ

ತನ್ನ ಗುರಿಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ವೃತ್ತಿಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದೆ. ಇದರ ಫಲಶ್ರುತಿಯು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಸುಗಮ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟದ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಇವು ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಪ್ತ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಹೊಂದಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲದರ ನಡುವೆಯು ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಿದ್ದು, ಕುಟುಂಬದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಫಲತೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯ ದುಡಿಮೆಯನ್ನೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಬುಕೊಡುವಂತೆ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಚಾರಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಒಳ-ಹೊರಗನ್ನು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮೂಲಕ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿವೆ. ಇದು ಉತ್ತಮ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಗಿದೆ.

Key words: ಉದ್ಯೋಗನಿರತ ಮಹಿಳೆ, ಪಾತ್ರಸಂಘರ್ಷ, ಪಾತ್ರನಿರ್ವಹಣೆ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಜೀವನ.

RC: 14.09

ಅಂಗಾಯತ ಮಹಿಳೆಯರ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೆ ಎಸ್

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ

ಡಾ. ನಾಗರಾಜ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ತುಮಕೂರು:

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜವಾಗಿದ್ದು, ಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅನು 'ಹಿತ'ವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ದ್ವಿತೀಯ ದರ್ಜೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ಕೆಳದರ್ಜೆಯ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮಹಿಳೆಯರು ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಜೀವಿಸುತ್ತ, ಮನೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಚಾಪು ಮೂಡಿಸುತ್ತ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಹೆಸರು ಪಡೆದು ಕೊಂಡರು. ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಪುರುಷರಿಗಿಂತಲೂ ಬಾರಿ ಹಿನ್ನೆಡೆ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜವು ಅವರನ್ನು ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತು ಮತ್ತು ಮೀಸಲಾತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರು ರಾಜಕೀಯ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸು 'ಕ್ರಿಯೆ'ವಾಗಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮುದಾಯವು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಮತದಾನ, ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರ, ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಆಸಕ್ತಿ ಹೀಗೆ ರಾಜಕೀಯದ ಇನ್ನಿತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಆ ಮಹಿಳೆಯರ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

RC: 14.10

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಮಂಜಣ್ಣ ಜಿ ಟಿ

ಪಿಎಚ್ ಡಿ ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ-583 276

ಡಾ. ಸುನೀತ ವಿ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,ಕೋಟ-ಪಡುಕೆರೆ, ಉಡುಪಿ 576 221

ಭಾರತ ದೇಶವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸರಳ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತಿಗೊಂಡ ಸೈಮನ್ ಕಮಿಷನ್ ಸಮಿತಿ 1928ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿತು. ಈ ಪದವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಳಸತೊಡಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಭಾರತವು ನೀಡಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಅವಕಾಶ ಹಾಗೂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹವಾದ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 342ನೇ ಕಾಲನಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದ್ದು ಅದೇ ಪದ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಲೇಖನವು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಯಾವ ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಪರಿಚಯ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಚಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಶಯವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು. ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಳಕೆಯ ಕುರಿತು ತಿಳಿಯುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ.

RC: 14.11

“ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ”

ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಡಿ.ಓ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ -577501

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಂಘಟನೆಗೊಳಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಕಾರ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಜೀವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಈ ಎಸ್.ಕೆ.ಡಿ.ಆರ್.ಡಿ.ಪಿ., ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲತೆ ಹೊಂದಿದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಉನ್ನತಿಗೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಪುರುಷ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿಫಲವಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಇತರೆಯವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಸ್ಪಂದಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವುದು. ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲ ಮಂತ್ರವೇ ತಾನು ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ತನಗಾಗಿ ಎಂಬುದಾಗಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇದು ಪೂರಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಂತೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಹ ಸಂಘಟನೆಗೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಘಟನೆ, ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಟನೆ, ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಟನೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಹಲವು ಆರ್ಥಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಹಿಳೆಯರ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 4097 ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ 42244 ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲೂಕು ಒಟ್ಟು 10 ವಲಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಶೇಕಡ 1ರಷ್ಟು ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 422 ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು: ಮಹಿಳೆ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಅವಕಾಶಗಳು, ಸವಾಲುಗಳು

RC-14.12
A CONCEPTUAL ANALYSIS OF WOMEN
ENTREPRENEURSHIP IN ISLAM

Ayesha

Research Scholar,
Department of Sociology,
Mangalore University, Mangalagangothri

Islam has encouraged women to engage in entrepreneurship to promote social and economic progress. However, globally their economic engagement is much lower than that of men. Entrepreneurship has historically been seen as a male-dominated field. This paper focuses on women entrepreneurship in Islam. This research is based on secondary information basically through the study of the quran, hadith, various articles and journals. The findings suggest that economic, social, ethical and environmental factors contribute to the flourishing of women entrepreneurship and the application of Islamic law serves as a catalyst for their development. Women's entrepreneurship aids in reducing poverty and unemployment, which promotes socio-economic success of a nation. Women's participation in various commercial endeavors can help them become more financially and socially independent and help males share the household's financial load. Additionally, it will support their decision-making autonomy. Their entrepreneurial revenue can be put to good use for the social advancement, health and education of their offspring. For their social and financial networks, they can also choose to form partnerships inside their families. With the help of their families, these women entrepreneurs can overcome their obstacles. This study provides a conceptual analysis of women entrepreneurship from an Islamic perspective.

Keywords: Entrepreneurship, Islam, Income, Women, Women's Empowerment.

RC-14.13 GENDER BASED VIOLENCE

Jyothi D M

Gender based violence is a phenomenon deeply ranked in gender inequality and continuous to be one of the most notable human rights. There are various forms of violence against women including physical, sexual and psychological violence perpetrated by the state. Gender based violence is directed against a person because of their gender. Gender based violence includes gender-based killings, rape and sexual violence forced marriage. Which includes child marriage of children under 18 sexual harassments in workplace, schools and public place trafficking and outline violence against women economic including dowry abuse as well as psychological abuse.

OBJECTIVES are The main goal of this concept is to bring about the advancement, development and empowerment of women, Fundamental programme by women on equal basis with men in all spheres- political economic, social, cultural and civil, Strengthening legal system aimed at elimination of all forms of discrimination against women, Equal access to women to health care, quality education all level carrier and vocational guidance employment equal remuneration and Promote and collaborate with academic institutions, grass root organizations as well as individuals changed in research advocacy.

METHODOLOGY: Research suggests that at all stages of a conflict women and girls remain at high risk of sexual violence, physical violence and various forms of exploitation including sex trafficking.

SAMPLE FOGSI a professional organisation has 258 member societies spreads over the length and breadth of the country. Two surveys conducted questionnaire based on violence against women.

FINDINGS, Gill k Hindu women's right to property in India Deep publications New Delhi, Kaushik summary women welfare some new Dimensions Sarup and sons and Alam Aftab v Human Rights in India issue and challenges.

CONCLUSION The problem if gender-based violence cannot be resolved without changing the basic view of women as inferior, self-sacrificing and as essentially instruments of sexual gratification and reproduction. Socio-cultural values are intricately woven into all forms of violence perpetrated against women. Due to the awareness about their rights and due to their long battle for equal status now the women are getting recognition in society worldwide.

RC-14.14

**LIVELIHOOD, NETWORK AND SUPPORT STRUCTURES OF
TRANSGENDER DURING PANDEMIC PERIOD OF COVID-19:
A FIELD NOTES FROM BANGALORE CITY**

Dr. Shankaramma E

Guest Lecturer, Ramnagara PG Centre,
Department of Sociology Ramanagara, Karnataka

Transgender is one of the major unsolved issue in Indian society. They are treated in different manner by biologist, socialist, psychologist in their own perspective. Though they are one among in the society, People who are identified under this community are treated in a different scenario. These people from the time of ancient era are leading their life in their own way. However, In these decades, over on certain discussion on the LBGT recognitions. People those are sufferers are getting their rights in different fields, such as education, cultural, employment, law and policy, Politics. In the present work, effect of social and economic factors that lead to transgender health are being focused. The social effects caused during pandemic shown high impact on business. The case study of transgender people in the selected are was carried out. The data acquired are represented explained in detail.

RC-14.15 EMPOWERMENT OF TRIBAL WOMEN: ISSUES AND CHALLENGES

Dr Vyshali U.

Assistant Professor, Department of Sociology,
Govt First Grade College, Punjalkatte,
Belthangady Taluk, D.K District, Karnataka

India has been developing fast, but not always equitable or inclusively. Our development model is very much a work in progress and deep rooted challenges remain. Empowerment has become one of the most widely used development terms. The biggest issues we face is empowerment of women. The contribution of women to socio-economic development, particularly in rural areas, has been vital one. But they have not been recognized by the male dominated society. In India, tribal community has been subjected to various forms of discrimination, violence's etc. Especially tribal women, they are away from the mainstream of the society, they are poor, illiterate and inhibited in dense forest and hilly areas. Status of tribal women in terms of education, employment and health is low, just compared to tribal men but also in comparison to women belonging to the general population. Empowerment of tribal women can be measured through the power they have over economic resources to earn income and their per capita income, access to education, participation in economic decision making and access to political opportunities. The purpose of this theoretical paper is to the understand the importance of Empowerment of Tribal Women and to find out the challenges and problems faced by tribal women and to suggest some remedies for handling the challenges faced by tribal women in India. Present paper is theoretical paper, which is based on the secondary data. It is collected from the sources such as books, journals, articles. With the evidence of secondary data, present paper has some findings. Structural and social barriers that tribal women face in our society make their roles unrecognized. Empowering Tribal women is difficult one because India is country where women face many challenges especially exploitation, violence and discrimination because of patriarchal system. To conclude, Indian development model has yet to fully incorporate the important role played by tribal women for propelling the socio-economic growth of the country. In fact, the status, employment and work performed by the tribal women in society is an indicator of a nation's overall development.

Keywords: Empowerment, Women, Tribal, Development

RC-14.16
INTERNATIONAL MIGRATION AND WOMEN
EMPOWERMENT IN RURAL-GOIA: A KABEERIAN
APPROACH

Dr. Sachin Savio Moraes

Department of Sociology

ParvatibaiChowgule College Margao-Goa

International migration has tremendous implications on the economic and social development of both the individual and the society at large. The varied consequences of international migration on the left behind have been studied in varied parts of the globe. However, when international migration has been gendered in nature for generations, where men account for eighty eight percent of out-migration in the villages of Assolna, Velim and Cuncolim (Goa) and what consequence could such a development have on the family vis-à-vis women in their respective households lacks the depth of research. In this paper a humble attempt has been made in generating empirical observation through in depth-interviews of women left behind, who in turn present a case of female empowerment. The paper tries to analyze empowerment of women in these households using the analytical model of Kabeer (1999). Kabeer measures empowerment by using three indicators i.e. resources, agency and achievements. The paper uses each of these indicators in the analysis of empowerment.

Key Words: International Migration, Women Empowerment, Resources, Agency and Achievements.

RC-14.17
GENDER DIMENSIONS OF ORGAN DONATION

Suparna B T

Research Scholar

& Shaukath Azim, Professor of Sociology,

Department of Sociology,

Karnatak University, Dharwad

Organ donation has become one of the emerging issues in the health system of the world. Due to medical and technological advancement, organ transplant has become more popular and a major alternative to save the life. Though organ transplant is directly related to medical field, donations of vital human organs are affected by socio-cultural, economic, legal and political issues and challenges. It has been also observed that organ donation is affected by gender issues. No doubt organ is gender neutral and can be exchanged between the sexes, throughout the world women account for two thirds of all organ donations. The exact reasons about women donors are yet to be ascertained. It is seen and observed that, women are socially expected to sacrifice and have altruistic attitude. In most cases girls discontinue their higher education or career or job for the sake of marriage or upbringing of children. Socialization on sacrifice and altruism will start early to daughters especially in India. They leave their parental family after marriage. It is also a great sacrifice. Due to social expectations as well as altruism women agree to donate their organs. With this background, an attempt has been made in this paper to examine the socio-cultural and gender dimensions of organ donation. This paper is prepared on the basis of secondary data only Key words: Organ Donation, Gender Disparity, Altruism, Organ Trafficking.

RC-14.18
FAMILY AS THE AGENT OF GENDER SOCIALIZATION

Dr. Shanta Y Bangari

Associate prof.in sociology
Govt. First Grade College, Ainapur.

This paper explores that family serves as the center of child's life. It reinforces gender roles by creating and maintaining normative expectation for gender specific behavior a child's earliest exposure to what it means to be male or female comes from parents. Parents are the primary influences on gender role development during the early years of life. Family is usually considered to be the most important agent of socialization. They not only teach us how to care for ourselves but also give us our first system of values girls and boys roles, norms and belief. Parents directly communicate their belief about gender by providing instruction, guidance, and training to their children, they also encouraging their children's involvement in gender stereotypical activities. This is how family as the agent of gender socialization.

Keywords: Family, Gender socialization, behaviors, role. Etc....

RC-14.19
THE SOCIO-ECONOMIC STATUS OF WOMEN IN DOMESTIC
WORKFORCES: A CROSS-SECTIONAL STUDY

Dr.Srinivasa D,

Department of Social Work, School of Social and Behavioural Sciences,
Central University of Karnataka, Kalaburagi,

Dr.Chandra Mouli

Associate Professor,
Department of Studies in Social Work, University of Mysore,

After China, India has second-highest population in the world. India has 1027 million people, of which 495.7 million are women, according to the 2001 census report. Women make up about 72% of the population in rural areas, and the majority of them are poor. Due to the preference for the male child, the patriarchal social structure, the lower level of health care available to rural women, female mortality during and after pregnancies, and other factors, the skewed sex ratio between men and women has led to severe imbalances in society. The problem was approached in the current study using a methodical survey approach. In order to collect first-hand information on the social and economic status of the female domestic workers in Mysore city, a structured and pre-tested interview schedule was used. For primary data collection, women domestic workers in Mysore City's 05 zones were contacted. Ultimately, the social work research used random, stratified, and purposeful sampling techniques to select about 308 female domestic workers for the primary data collection. For the welfare and advancement of women domestic workers, the government, civil society, social work organisations, media institutions, law and order organisations, judiciary, and corporate houses are primarily accountable. In order to raise the socioeconomic standing of women who work as domestic help in contemporary India, the plan for women's rights protection stakeholders must address the adoption of pro-social behaviour and the implementation of progressive legislation. The timely recognition of domestic worker women's rights and the successful implementation of proactive policies rather than piecemeal welfare programmes are key components of effective government policy.

Keywords: Women, Domestic Workers, Policies, Programme.

RC-14.20

COVID-19 AND MIGRATION: URBAN AND RURAL CRISIS

D.R. Suchithra S. R.

Assistant Professor - Sociology

Government First Grade CollegeKaup

COVID-19 has made a huge impact on the human population over the last three years. Humans changed their day to day routines and stayed confined inside their homes. The coronavirus pandemic has triggered the worst domestic migration crisis on the Indian subcontinent since Partition in 1947. Workers who came into the urban areas had to migrate back to the countryside due to unemployment provided by the pandemic. The overpopulation of the country added to the huge number of people migrating. People had to migrate without any choice left. People who migrated to foreign countries came back to the country because of loss of business, money etc. This caused a lot of chaos in the country

Key Words: Migration, Forced migration, Unemployment, Internal migration

RC-14.21
IMPACT OF COVID 19 ON WOMEN AND WORK

Nandini M Hegde
Research Scholar

Dr. Chandrashekar E
Professor

Department of Sociology
Kuvempu University, Jnana Sahyadri Shankaraghatta

This paper tries to analyze the covid 19 Pandemic and the lock down impact on women and work. The Covid 19 Pandemic Widened the gender poverty gap. Most women in unorganized sectors lost their jobs. There was an increase in gender related violence at home. The main objective of the study is to examine the impact of covid 19 on women and her work. Women have experienced specific gender related risks related to health, social and economic security. Women under paid work, Unpaid care and domestic burden increased, which gave them less space for income generating work. Majority of care workers were women- nurses, community health providers ASHA workers. Due to societal gender roles, the pandemic worsened the unequal gender division of labor. Women in India spent more time on care work than men both in rural and urban setting. The pandemic disrupted employment, schooling and daycare facilities which pushed many families to financial crisis, and many women were forced to leave their jobs to take care of their children and elderly during lockdown. Balancing work and home were To reconstruct a society, post covid, India needs gender sensitive budgeting and gender related policies. To have policies which supports women as financial providers. Policies to reduce gender poverty gap and gender wage gap, policies which supports women's role both in workplace and in families. We need an economy which encourages women to work and have family friendly policies to support women to become financial providers. Keywords: Covid 19, Pandemic, women, gender roles, gender sensitive budgeting

RC-14.22
**GENDER DISCRIMINATION AMONG WOMEN
PROFESSIONALS IN BIDAR CITY**

Dr. Hanamanthappa.B. Seadamkar

Assistant Professor in Sociology

B.V. Bhoomraddi Degree College Bidar

Gender discrimination is a term which means discrimination because of your gender, but does this define gender discrimination in a real sense. If we go and ask a male that have you ever been discriminated then he will think, think, and think but at last he will say "NO". Gender discrimination is only meant for women as females are only victims of gender discrimination. In India women are considered as pure, divine and worshiped. But on the other hand she is discriminated against and victimized by the norms created by male dominant society. It is believed that in past (Vedic period) women had enjoyed equal status as men. The Upanishads and the Vedas have cited women sages and seers. But there also the practices like sati, jauhar, devdasis and purdah were prevalent. Then also there was a different role for both male and female in the society. The main objectives of the studies are To study the background characteristics of women professionals. To know the factors responsible for women professionals bad and better performance both at office and home. To analyse the issue of dual role conflict among women professional To assess the impact of gender discrimination among women professionals. Bidar city is the right place for getting the information from women professional about their social status and economic value at family level. Because here respondents are those women who are working and they feel happy being job. So researcher had designed the interview schedule according to the target groups were highly qualified and well placed in the society. Mostly researcher found them all in Bidar city that all these diversified groups were categorized as urban, rural, extension area, old area and slum area. Pertain to 250 working women from Bidar city. the north part of Karnataka State. Further this representative sample size belongs to five different professional government departments in order to fulfil the requirements of efficiency, representativeness and reliability. Sampling methods are statistical techniques which suppose to be used in research study to pursue the objectives of research study, to conduct this study Systematic Random Sampling Method was used for selecting working women as respondents.

Key words: *Discrimination, Dominant, Professional, Techniques.*

RC-14.23

ದಲತ ಕೃಷಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಕೋವಿಡ್-19ರ ಪರಿಣಾಮ ಕುರಿತು ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅವಲೋಕನ

ಸೌಮ್ಯ ಕೆ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೆಂಗಳೂರು

ಭಾರತವು ಒಂದು ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ದೇಶ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 70% ಜನರು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರವು ಶೇಕಡ 50ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ದುಡಿತ ಹಾಗೂ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಿರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದ ಹಣವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಪೂರಕ ಕಸುಬುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಅತಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಪುರುಷನಿಗಿಂತ ಒಂದು ಕೈ ಮೇಲಾಗಿಯೇ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ಕೃಷಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅಂದರೆ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಬಿತ್ತನೆ, ನಾಟಿ, ನೀರುಣಿಸುವುದು, ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವುದು, ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಕಟಾವು, ದಾನ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಹಿಳೆ ಪುರುಷನ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಕೋಳಿಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಮೊಲ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಕೃಷಿಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಹಿಳೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

RC-14.24
**ROLE OF INFORMATION AND COMMUNICATION
TECHNOLOGY IN WOMEN EMPOWERMENT: A STUDY IN
RAMANAGARA DISTRICT**

Ms. Megha S

Assistant Professor, Dept of Journalism,
Maharani Lakshmi Ammanni College for Women, Bangalore

Dr. Sathyaprakash M R

Associate Professor,
Dept of Journalism and Mass Communication,
Kuvempu University, Shivamogga

The role of Information and Communication Technologies (ICT) as a tool for development has attracted the sustained attention of the United Nations over recent years. In developing countries, women are abused in various forms in various spheres. Despite the advances made in the field of education- in many countries women are still not considered as equals in most of the sectors. The women are continued to be considered as inferior despite their contributions to the society at large. It is high time for women to come out of their submissive nature and stand for their rights. Various Non Governmental Organizations (NGOs) are working for the betterment of women and giving them training for self-reliance. Government is also taking this issue seriously and has announced various policies in favour of women. ICT is also one of the key factors in policy measures initiated by the government. ICT is used as an important tool in reaching out to women with regard to security, awareness, knowledge, employment, and the like. The aim of this paper is to analyse the role of ICT in women empowerment, taking the case of women representatives of local self governments in Ramanagara district.

Key words: *ICT, women empowerment, awareness, United Nations, Local self government, women representatives.*

RC-14.25
ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಮಮತ.ಎನ್

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,

ಹೊಸದುರ್ಗ-577527

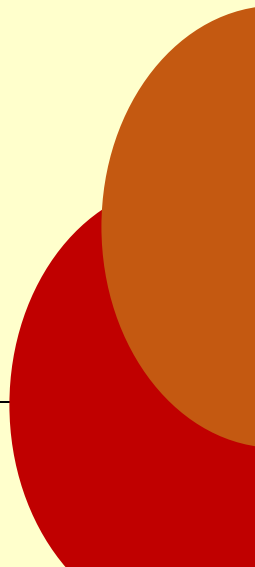
ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಾನವರು, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸೇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕು, ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು, ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು, ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು, ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು, ಜೀವನೋಪಾಯದ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ವೇತನದ ಹಕ್ಕು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕು, ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ನಡುವಿನ ತಾರತಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಸಮಾನತೆ ಇರಬೇಕು. ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ 12 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರರು ನಂತರ 18 ಮತ್ತು 19 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಕರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಹಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ, ನಂತರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತಾದ ನನ್ನ ಓಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು :- ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಸಮಾನತೆ, ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಗಳು.

RC.15. SOCIETY AND POLITY AND CULTURE

RC-15.01
ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು

ಡಾ. ಧರಣೇಂದ್ರಯ್ಯ ಡಿ.

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು,

ವಾಣಿ ಸಕ್ಕರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ಹಿರಿಯೂರು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜ ಜೀವಿ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವಿಯೂ ಸಹ ಹೌದು. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವದ ಇತರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞ 'ಕೌಟಿಲ್ಯ' ಹೇಳುವಂತೆ "ಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ." 'ಲಾಸ್‌ವೆಲ್' ಪ್ರಕಾರ "ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯೇ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ". ಈ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಸಮುದಾಯದೊಡನೆ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾನೂನಿನ ಬೆಂಬಲ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಜನಹಿತ, ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿ ಕೃತ್ಯಗಳ ದಮನ ಮುಂತಾದ ಸದುದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸರ್ಕಾರ, ಪಕ್ಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಶಾಸನಗಳು, ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮೂಹದ ಮೇಲೆ ನೇರವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಏಕರೂಪದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಒಂದರೊಲ್ಲೊಂದು ಮಿಳಿತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಮಾಜದ ಏಕೀಕರಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಾನವನ ರಾಜಕೀಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುತ್ತದೆಯಾದರೂ ರಾಜ್ಯ ಹುಟ್ಟುವ ಮೊದಲೇ ಸಮಾಜ ಇದೆ. ಆದರೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯದ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ. ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ರೂಪಿಸುವ ಔಪಚಾರಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗಲಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಸಬೇಡ ಸಮುದಾಯವು ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯದ ಸಾಮಾಜಿಕರಣಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿದ್ದು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ರಾಜಕೀಯದೊಡನೆ ಅವರ ಒಡನಾಟ ಅವರ ಸಂಬಂಧ ಸರಳವಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಬದಲು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಾಯಕತ್ವ ಇತ್ತು ಬ್ಯಾಸಬೇಡರು. ಹೆಚ್ಚು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತೀರ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಇವರುಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಗಣ್ಯರೊಂದಿಗಿನ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಅವರ ಬೆಂಬಲ ಇದರಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದ ಇವರುಗಳು. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೀಸಲಾತಿಗೂ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು. ನಂತರ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಫಲವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ದೊರೆತ ಫಲ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗಳೆಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ

RC-15.02

ಕೋವಿಡ್-19 ಮತ್ತು ಆತ್ಮ ನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ್: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ಡಾ. ಮಂಜುಳಾ ಕೆ.ಪಿ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸ.ಪ್ರ.ದ ಕಾಲೇಜು , ಸಾಗರ

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರವು ಜನರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿನ ಆಭಿವೃದ್ಧಿ. ಆದರೆ ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ರೋಗದಿಂದಾಗಿ ಸರಕುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಜನರ ವಲಸೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಂಡಿರುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಆಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೇ-2020 ರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ತೇಜನ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ನ್ನು “ಆತ್ಮ ನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ್” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಘೋಷಿಸಿದರು. ಆತ್ಮ ನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್‌ನ ಘೋಷಣೆ “ಗಿರಣಿಚಿಟಿ ಜಿರಡಿ ಐರಣಿಚಿಟಿ” ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಎಂದು/ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಒಲವು/ “ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಭಾರತ” ಎಂಬುದು. ಆತ್ಮ ನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್ ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರಮೋದಿಯವರು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಆಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಂತೆ ಬಳಸಿದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತವನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತು ಕೋವಿಡ್-19ನ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉಳಿತಾಯ 10% ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಘೋಷಿಸುವಾಗ ಪ್ರಧಾನಿ ಈ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಭೂಮಿ, ಕಾರ್ಮಿಕ , ದ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ರೈತರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿದಾರರು, ಎಂ.ಎಸ್.ಎಂ.ಇ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿದೆ ಎಂದು ಅವರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೊದಲ ಉಲ್ಲೇಖವು 2020 ರ ಮೇ 12 ರಂದು ಭಾರತದ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಘೋಷಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ ಅಥವಾ ಸ್ವಯಂ ಅವಲಂಬಿತ ಭಾರತ ಮಿಷನ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ತರುವಾಯ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಆತ್ಮ ನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್-12 ಮತ್ತು 12ನೇ ನವೆಂಬರ್ 2020 ರಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಒಟ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನು 26.87% ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ (420 ಬಿಲಿಯನ್) ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಕೋವಿಡ್-19 ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ್ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವಲೋಕಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದಾಗಿದೆ.

RC-15.03

ಜೈನ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ದಾದಾ ಅಶೋಕ ಮಾನಗಾಂವಿ,
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಅಪ್ಪಣ್ಣ ನಿಂಗಪ್ಪ ಜಿರನಾಳ,
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಡಾ. ಚಂದ್ರಿಕಾ ಕೆ.ಬಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಭಾಗ,
ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೆಳಗಾವಿ.

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶೇಷ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಭಾರತವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತವರೂರು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುರುತುಗಳಿವೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮತಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಬಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು ಮಹಿಳೆಯರು ಪುರುಷನಿಗೆ ಸಹಪಾಠಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಅವನ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಜೈನ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೈನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವು ದಿಗಂಬರ ಮತ್ತು ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಎಂಬ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಪುರುಷರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೈನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪುರುಷರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೈನ ಸಮುದಾಯವು ಸಾಧ್ವಿ ಮತ್ತು ಶ್ರಾವಿಕಾ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಸ್ವಭಾವದ ಪ್ರೀತಿ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಕಾಳಜಿ, ಸಹನೆ, ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಗುಣಗಳಿಂದ ಸ್ವಯಂ, ಜೈನ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಪಾರ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು, ಸಾಧ್ವಿಗಳು (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೇರಾಪಂಥಾ) ಜೈನ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹರಡಲು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಚಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಜೈನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವು ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಪಂಥಗಳಾದ ದಿಗಂಬರ ಪಂಥ ಮತ್ತು ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಪಂಥಗಳ ನಡುವೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಜೈನ ಧರ್ಮದ ದಿಗಂಬರ ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಸಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಮಹಿಳೆಯರು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮೊದಲು ಮಹಿಳೆಯರು ಪುರುಷ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮರುಜನ್ಮ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಶ್ವೇತ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ಶ್ವೇತಾಂಬರರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಜೈನರು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕೀಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ ಆದಾಗ್ಯೂ ಸಾಧುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಸಾಧ್ವಿಯರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ದಿಗಂಬರ ಪಂಥದ ಮಹಿಳೆಯರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಜೈನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿದ್ದು ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಪಂಥದ ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಲೇಖನದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವು ಜೈನ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೋವಿಡ್-19 ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಂದರ್ಶನಾ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ನೀಡಿದ ಸಲಹೆಯಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಸಂದರ್ಶನಾ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳಗಾವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬೆಳಗಾವಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜೈನ ಸಮುದಾಯದ 50 ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಂಶೋಧನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೈನ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಕೋವಿಡ್-19 ರ ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಜೈನ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಪತಿಯ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೋವಿಡ್-19 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಜೈನ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಜೈನ ಸಮುದಾಯ, ಮಹಿಳೆ, ಕೋವಿಡ್-19 ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

RC-15.04

“ಕುರಿಗಾಹಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು”

ಮಾನೆ ಸಂಶೋಷಕ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಡಾ.ಶ್ಯಾಮಲಾ ದಾಸೋಗ

ಸಹಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಮಾತನಡಲು ಬಾರದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲವೋ? ಹಾಗೆಯೇ ಪುರಾತನ ಮನುಷ್ಯ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸಂಜ್ಞಾ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಭಾಷೆ, ಅನುಕರಣೆಗಳಂತಹ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಬೆಳೆದಂತೆ ಕ್ರಮೇಣ ಪಶುಪಾಲನೆ, ಕೃಷಿಯಂತಹ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳು ಕಲಿಯುವದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರ್ಜಿಸಿದರು. ಮನುಷ್ಯನ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಜೀವನ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಾಗರಿಕರಾದರು. ಕಾಲಾನುಕ್ರಮ ಅನೇಕ ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ಉದಯಿಸಿ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಈ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಕುರಿಗಾಹಿ ಸಮುದಾಯವು ಒಂದಾಗಿರುವುದು, ಇದು ಮಹಾಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕುರಿಗಾಹಿ ಸಮುದಾಯವು ಸರಿಸುಮಾರು 80 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು. ಕರ್ನಾಟಕಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋದ ಇವರು ದೇಶ, ಭಾಷೆ, ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ಆಧುನಿಕರಣಗೊಂಡಿರುವರು. ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು: ಕುರಿಗಾಹಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು, ಕುರಿಗಾಹಿಗಳು ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯುತ ಸೂಚಕಗಳು ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ಕಾಲ ಬಾಹ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಅವರ ಜೀವನ ಆವರ್ತಗಳು, ಕುರಿಗಾಹಿಗಳ ಜೀವನ ಮಟ್ಟದ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಸುಧಾರಿತ ಜೀವನಕ್ರಮ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಭೇದಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತೀಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಯೊಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮುದಾಯವು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಚಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆ ಕುರಿಗಾಹಿ ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ತುಡಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪದ್ಧತಿ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವೈವಾಹಿಕ ಪದ್ಧತಿ, ವೇಷಭೂಷಣ, ನಾಮಕರಣ, ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತ ಮುಂತಾದ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಬಣ್ಣದ ಬೆಡಗಿನ ನಗರೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಇವರ ಜೀವನದ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ವಾಲುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಹಾಗೂ ರಾಯಬಾಗ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ ಐವತ್ತು ಜನ ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಚರ್ಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಇದನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ನಮೂನೆಯ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

RC-15.05

ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಜೋಗತಿಯರು : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ
(ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಭಕ್ತರನ್ನು ಕುರಿತು)

ಶ್ರೀದೇವಿ ಎಂ.
ಸಂಶೋಧಕರು,

ಡಾ. ಕೃಪಾಲಿನಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್.

ಸಹ-ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು,
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಭಾರತ ದೇಶವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚರಣೆ ಹಾಗೂ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಆಚರಣೆ ಹಾಗೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳಾದ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ, ಸತಿ ಸಹಗಮನ, ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ, ಪರದಾ ಪದ್ಧತಿ, ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ಜೋಗತಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಈ ಆಚರಣೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಜನರ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಜೋಗತಿಯಂತಹ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಜೀವಂತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಜೋಗತಿ ಪದ್ಧತಿ ಎನ್ನುವುದು ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನರು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ದೈವತ್ವದ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂತಹ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಿ ಜೋಗತಿಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅರ್ಪಿಸಲಾಗಿರುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನೇ ಜೋಗತಿಯರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಜೋಗತಿಯರು ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಭಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ದೇವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದೇ ಜೋಗತಿಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಜೋಗತಿಯರ ಕುರಿತು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿನ 40 ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ಸರಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಜೋಗತಿಯರಾಗುವ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ಜೋಗತಿಯರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನಿಸಲಾಗಿದೆ.

RC-15.06
ಕಡೋಲ ಜಾತ್ರೆ

ಡಾ. ರಾಜು ವಿ ಕಾಂಬಳೆ

ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಜೆ.ಪಿ.ಎಸ್ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜ್ ಪರಮಾನಂದವಾಡಿ

ಡಾ. ಕೆ.ಬಿ.ಚಂದ್ರಿಕಾ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ರಾಚವಿ ಬೆಳಗಾವಿ

ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಲ್ಲಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿರುವ ಹಾತಕಣಗಲೆ ತಾಲೂಕಿನ ಪಟ್ಟಣ ಕಡೋಲಿ. ಈ ಹಿಂದೆ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಜಾತ್ರೆಗೆ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು ಇವತ್ತಿಗೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಿಂದಲೇ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಾರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಕೊಲ್ಲಾಪೂರದಿಂದ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಕಿ.ಮೀ ದೂರವಿದ್ದ ಪಟ್ಟಣ ಕಡೋಲಿ ಕುರುಬರ ಜೋಡಿ ದೈವಗಳಾದ ಇಟ್ಟಪ್ಪ-ಬೀರಪ್ಪರ ಪರಂಪರೆಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ, ಕುರುಬರ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಇಟ್ಟಪ್ಪ. ಇಲ್ಲಿ ಇಟಲನಾದರೆ, ಕುರುಬರ ಕುಲದೈವನಾದ ಬೀರಪ್ಪನು ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಅಥವಾ ಬೀರೋಬನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ : 1. ಕಡೋಲಿ ಜಾತ್ರೆಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. 2. ಕಡೋಲಿ ಜಾತ್ರೆಯ ಮಹತ್ವ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ದನಗರ- ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದ ಭಕ್ತರು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಟಲನು ಬೀರಪ್ಪನ ಸಖ ಅಥವಾ ಸಹೋದರ, ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಯಾದವರ ದೇವರಾದ ಈತ ಇಂದಿಗೂ ತನ್ನ ಗೋವಳಿಗರ ಮೂಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಡೋಲಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ಮೊದಲೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಭೌಮ್ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯ ನಂತರ ಬರುವ ಶೀಗಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ನಂತರದ ಮೃಗ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಭಾರಿ ಜಾತ್ರೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಕೊಮ್ಮೆ ಕುಂಭ ಮೇಳ ಜರುಗುವಂತೆ ಕಡೋಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ಕುರುಬರ ಕುಂಭ ಮೇಳ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬೂದಿ-ವಿಭುತಿ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಸಾದು ಸಂತರು ಜಮಾಯಿಸಿರುವಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ವರ್ಣದ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕುರುಬ ಭಕ್ತರು ಕಾಣಿಸಿಗುವರು.

ಕಡೋಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಅಕ್ಷರಶಃ ಹಳದಿ ವರ್ಣ ರಂಜಿತ ಹಬ್ಬ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವಷ್ಟು ದೂರದವರೆಗೂ ಭಂಡಾರದ ಜಡಿ ಮಳೆ, ಸುರಿಮಳೆ, ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಮಿಂದಿದ್ದ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಭಕ್ತ ಜನಸ್ತೋಮ. ಕಾರ್ಮೋಡ, ಬೀಳಿಮೋಡ ತೆಲುವಂತೆ ಕುರಿ ಉಣ್ಣೆಯ ತುಂತುರು, ಕೈತಾಳ ಹಾಗೂ ಡೋಳ್ಳಿನ ಮೇಳಗಳ ತಾಂಡವ ಸುದ್ದು, ಹರಿತವಾದ ಅಲಗುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೌಹಾರುವಂತಹ ಸಾಹಸ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಫರಂಡೆ, ನಾನಾ ನಮೂನೆ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು ಸೇರುವ ಭಕ್ತ ಸಮೂಹ, ಕುರುಬರ ಜೋಡಿ ದೈವಗಳ ಜಾತ್ರೆ ಭಕ್ತಿ ಭಾವದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಕುರುಬರ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವರಾದ ಬೀರಪ್ಪನನ್ನು ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹಾಲುಮತ ಧಾರ್ಮಿಕ-ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೆಂದೆ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ರಾಜ ಪರಿವಾರ ಇರುವಂತೆ ಇಟ್ಟಪ್ಪ-ಬೀರಪ್ಪರಿಗೆ ದಳವಾಯಿ, ಈರಗಾರ, ಪೂಜಾರಿ, ಪರಿಚಾರಕರು, ಕೋಲಕಾರರು ಮುಂತಾದ ವೀರಪಡೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈರಿಗಾರರ ಪಾತ್ರ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಜಾತ್ರೆಯ ದಿನ ಮೆರವಣಿಗೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಬೀರದೇವ ಇಟ್ಟಪ್ಪರ ಪಂಜಿನ ಸಲಾಮಿನರು ಸಲಾಮ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪಂಜನ್ನು ಬೆಳಗಿ ಅಷ್ಟ ದಿಕ್ಪಾಲಕರಿಗೆ ನಮಿಸಿ, ನಂತರ ಜೋಡಿ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನಂತರ

ಈರಗಾರನು ಇಟ್ಟಪ್ಪ-ಬೀರಪ್ಪರ ಮೂರ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈರಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಸುಕ್ ಸುಖೋ,ಶಿವ ಶಿವೋ ಸುವೋ, ಎಂದು ಘರ್ಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ದೇವರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಕೋರಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಬೇಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಲೇಖನದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೆನೆಂದರೆ * ಈ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಕುರುಬರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.* ಇಟ್ಟಪ್ಪ-ಬೀರಪ್ಪ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮನೆಯ ದೇವರು. * ಈ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಡೋಳ್ಳು ಹಾಡಿನ ಸೇವೆ, ಕೈ ಪಟ್ಟು ಸೇವೆ, ಮೂರು ದಿನದ ಜಾತ್ರೆ, ದಟ್ಟಿ ಕುಣಿತದ ಸೇವೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು:- ಮಾಹಿತಿಧಾರರು ಜಾತ್ರೆ, ದೇವರು, ಕುರುಬರು, ಭಕ್ತರು, ಭಂಡಾರ

RC-15.07

IMPACT OF RESERVATION ON NAYAKA COMMUNITY

Sheela P Naik

Research Scholar

Prof Dr. S. L. Hiremath.

Professor & Research Guide

Introduction: Indian society has a very complex social system with many religions, languages, communities, races, and tribes. The Nayakas are the social groups who represent different subculture in a single society. After independence, the government made efforts to identify socially, economically, and educationally backward caste and communities. to provide constitutional rights and social justice by removing inequalities and backwardness. The objectives of the study are to know the Socio-Economic profile and challenges of the Nayaka community specially with the impact of reservation. The separation of Indian tribes from the larger population is mainly because of their backwardness. Today's Tribal communities are facing turmoil in the life and its culture in Karnataka, Nayaka Community and its nomenclatures are the primitive tribe who had their own pockets. The enhancement of ST quota from 3% to 7% has been justified. The Nayakas have a host of issues from historical justification to economic for demanding an increase in reservation. The feeling of lower and upper caste remains that is the reason reservation is continuing. In conclusion the Nayakas have supported justification of enhancement of reservation to their community. When extra reservation is given to underprivileged people, the other caste people suffer. The feeling of lower and upper caste remains that is the reason reservation is continuing.

The present paper(field based study) tries to suggest, 'Primitive Nayaka Tribal Pockets' must be created in backward areas and they should approach to the all sided development of Nayaka Tribe Community in Karnataka State. Such governmental policy measures may provide them socio-economic, educational, and political justice that guaranteed by Constitution of India.

Key words: Tribal Pockets, Own pockets.....etc.

RC-15.08
POLITICS OF THE MARATHA RESERVATION: A
SOCIOLOGICAL STUDY

Dr. Parasharam N. Basargi

Asst. Professor, Dept. of Sociology
B.K. College, Belagavi.

Politics has several connotation, always termed with aggravate corruption, Severe Competition, Manipulation and Abuse of Power – which of these happen at individual level. However, on brighter side – Politics is only way of “Developmental mechanism”. Politics, Power, Progress always talk and walk hand in hand. It is co-related with Social, Economic, Environmental and Cultural Development. The government has been initiating several progressive schemes for urban and rural areas with aim of betterment and development of the economically weaker section of the society. The main aspect of these developmental programs and policies are to establish social equality. There has been a paradigm shift in perspective to include equality and empowerment. Despite of all these efforts there is lack of execution mechanism that is set up by the government at the time of implementation, and as a result the benefits obtained from these policies, programs and schemes does not reach up to the beneficiaries. All these factors collaboratively are responsible to raise the demand of reservation for the Maratha community.

The research emphasizes to understand the Maratha community’s relevant position in the society. The research is also equally significant, as this encourages the concept of indigenous research for the betterment of the weaker section of the society mainly concentrating in education, policy planning and action oriented, that is involving the weaker sections of the society at the community level in the discovery and analysis of their own realities as a basis for action.

To understand these phenomena, researcher relied mainly on secondary data, collecting information from research papers, reference books and various Government reports etc. Different types of social development programmes have been initiated and implemented for the economic development of the Maratha community. As a result of these programmes, it is observed that certain level of improvement seen in the literacy status of the Marathas. To bridge the gap with the general population, the rural and urban gap has to be reduced drastically. The urban population are privileged, as they have access to the better facilities prevailing in urban centers than those living in the rural areas – who find themselves at disadvantageous state, due to lack of available infrastructure facilities compare to urban.

Key words: Maratha community, Politics and Reservation

RC-15.09

**SOCIETY'S RESPONSES TO COVID-19:
A SOCIOLOGICAL INVESTIGATION OF NGO RIPOSTE TO
COVID-19: BANGALORE RURAL EDUCATIONAL AND
DEVELOPMENT SOCIETY (BREADS)**

Mr. Abishai

Assistant Professor, Department Of Sociology
Don Bosco Degree College Chitradurga-577501

B.R.E.A.D.S- Bangalore Rural Educational And Development Society is the Development Organization of the Salesian Province of Bangalore. B.R.E.A.D.S help and promote the development conditioning of NGOs, particularly the Don Bosco partners in Karnataka and Kerala. They're part of an transnational network of Don Bosco associations working in over 130 countries across the globe. Draw B.R.E.A.D.S motivates from John Bosco, Priest and Educator of the 19th century, devoted his life to young people especially the marginalized Children, young people and women have been the main target group of all B.R.E.A.D.S projects and programs, as they believe that they're the most vulnerable and subject to abuse, neglect and exploitation. Key words:- Covid-19, Don Bosco, Child Labourers, Women Empowerment, Child Rights, School Dropouts, Human Rights, Drug Rehabilitation, Rural Community Development, Sociological Investigation, Education, Pandemic and Lockdowns.

RC-15.10

“POSITIVE IMPLICATIONS OF COVID-19 ON TEACHERS AND TEACHING PROCESS: A SOCIOLOGICAL STUDY”

Dr. Mouneshwar Badiger

Assistant Professor of Sociology,

S.S.C.A Govt. First Grade College, K.K.Koppa, Belagavi

Few years ago the entire humankind witnessed an unimagined situation due to Covid-19 pandemic. The onslaught of the pandemic was such that, the humankind believed that it the end of everything. No social institution was immune of its implications. Of course there are both positive and negative implications on human society and social institutions. The COVID-19 pandemic has affected all levels of educational systems worldwide, leading to the near total closures of schools, and colleges universities. Almost all governments decided to temporarily closure of educational institutions. Almost all Schools, colleges and universities around the world decided either cancelled or postponed all student's as well as campus activities. Covid-19 pandemic has affected entire education system especially teaching-learning process in both positive and negative ways. In the present study despite some of the negative implications, positive implications of Covid-19 Teachers and Teaching Process were investigated. The main objective of the present study is to remove the negative feeling of loss from mind of teachers. There are number of positive implications of covid-19 on education, environment, human life, business etc. This paper enlightens teachers with positive implications of covid-19 pandemic lock down on teaching process. By imbibing the positivity depression and stress can be reduced, as a result we can be more energetic and ambitious. Positivity helps us grow and improve. The data for the present study was collected from collected from the Assistant professors in and around our colleges through interview method. In post pandemic era many studies have conducted on negative implications of Covid-19. There are fewer studies on positive implications. Hence the present study is undertaken.

Key Words: Covid-19, Positive Implications, Teacher and Teaching.

RC-15.11
TATTOOING TECHNOLOGY AND ITS RISKS

Dr. Ramachandrappa .S

Teaching Assistant,
Department of Sociology,
Davangere University Davangere

Dr. Rajeshwari. A,

Associate Professor, Department of Sociology,
Maharani's Arts, Commerce and Management College for Women,
Maharani Cluster University, Bengaluru

The sociological studies on most of the modern recent scenario tattoos have had a significant rise in popular culture in recent times. Tattoos are used by some as a type of anti-fashion and as a manner of fixing or anchoring the reflexively built self, whether or not their meaning is fixed. They have affinities and distinctions with various types of current body projects of who we are. As a result, people compete to achieve a socially idealized body. The type of body modification that is the focal point of interest in the present research is tattooing the body, and how it is shaped by the culture and fashion trends of society. The main objective of the study is to understand the growth and development of tattooing is a popular trend among the contemporary youth and how in order to follow the popular trend the potential risks are ignored. Governmental control is essential as these risks cannot be ignored. For this, a small pilot study was conducted by administering interview schedule. About 50 respondents were randomly selected and interviewed to find out their background and problems. The research article keeping in view the of both gender living in Madhya Karnataka District Davanagere city that are between the ages of 20 and 30, conducted. Understanding of culture industrial and tattooing technology growth has tried to find out the drastic growth of tattoos fashion and a huge mushrooming of tattooing fashions everywhere in smart cities like Davanagere.

Keywords: *Tattooing, Technology, Fashions, Culture Industry, Body Modification, Potential risks.*

RC-15.12
CULTURAL BELIEFS OF MENSTRUATION: A
SOCIOLOGICAL STUDY ON ADOLESCENT GIRLS.

Ms. Shweta B. Gulannavar,
Research Scholar,

Dr. Manjula G. K,
Assistant Professor,
Dept. of Sociology,

Rani Channamma University, Belagavi, Karnataka.

Menstruation is a natural and physiologic process in every women and girls life. Culture beliefs related to menstruation affect health adolescent girls. The present study aimed to explore the culture beliefs and menstrual health of adolescent girls. Specific religious beliefs on menstruation affect the menstrual health of them. During menstruation health behaviors of adolescent girls attached to cultural beliefs. The sample for the study consisted adolescent girls aged between 16-19 years. The findings will be helpful in identifying the cultural beliefs about menstruation, which regard to personal health of them. This study resulted negative attitude of menstruation on adolescent girls.

Keywords: Adolescent Girls, Cultural beliefs, Menstruation, Menstrual health, Personal health.

RC-15.13

A SOCIOLOGICAL STUDY OF CULTURAL TRANSITION

Dr. Sudnyani Biradar

Asst. Professor

Dept of Sociology

B.L.D.E. Association's S.B.Arts and

K.C.P. Science College Vijayapur.

Sociology is the study of human social activity, relationship and structures in our increasingly diverse world. Change is a universal and pervasive factor of social life. There is no society without change. Seemingly stable, unchanging phenomena are just cognitively frozen phases the constant flow of social events. This paper highlights in depth practices of the food habits, attire, fine arts, marriage and family relations, and customs and traditions womb to tomb.

We have seen that there are many changes due to social transition including food habits, India gradually turned into the non-vegetarian paradise of the 21st century. Back in 60s and 70s consumption of non-vegetarian food was a little lower than a present era. The introduction of western food chains in India played a key role in this changing trend. In fine arts we have killed the traditional dance forms of our predecessors. Now a days there is no heart in art. Marriage, in the past wedding rituals was held 7 to 8 days, now been over in just a few hours. Family relationships, parents and elders were supposed to guide their younger generations, but recently we are seeing them all disappearing. In India there are two types of parents one who pampers their kids no matter what blender they do, the other who are always wanted to control their family member. Customs and traditions, many rites and rituals were performed from womb to tomb (from mother womb to funeral ceremony) in customs and traditions which have also disappeared recently.

Key Words: *Food habits, attire, fine arts, marriage and family relations, customs and traditions.*

RC-15.14
A SOCIOLOGICAL STUDY OF CONTRIBUTION OF ASHAS IN PREVENTING COVID-19 PANDEMIC

Smt.Shobha.B. Sidnal
Research Scholar

Dr.Manjula.G.K
Assistant Professor & Research Guide
Dept. Of Sociology Rani Chanamma University Belagavi

Accredited Social Health Activist (ASHAs) are one of the key components of the Government of India's National Rural Health Mission run under the aegis of Ministry of Health and Family Welfare. ASHAs of India are respected as Covid warriors along with Doctors, Nurses, Police and other concerned government officials. ASHAs Sensitized communities by Spreading awareness and preventive measures against Covid-19 among the masses. The present research paper is an attempt to study the role of ASHAs in creating awareness and prevention of Covid-19 pandemic of Bailhongal Taluk, Belagavi district of Karnataka. The data will be collected from ASHAs working in Primary Health Care Centers Bailhongal Taluk. The research paper wants to know what are the activities undertaken by the ASHAs in order to spread awareness and prevent Covid-19 pandemic effectively. The paper also analysis the problems faced by ASHAs during covid-19 pandemic and what are the facilities provided by the government of Karnataka for this deserving noble work of ASHAs in preventing Covid-19 pandemic.

KEYWORDS: Sensitize, Covid-19, Pandemic, and Warriors.

RC-15.15
COMPLEX NARRATIVE IN TAMIL OTT SERIES: A STUDY OF
NOVEMBER STORY

Sathyaprakash M R

Associate Professor,
Kuvempu University, Shimoga

Maruthu Pandiyan

Research Scholar

With the arrival of any technology, the form of a media text undergoes radical changes. Every technology offers a new range of possibilities in which a story can be told. Creators have been able to push the boundaries of storytelling with new innovative approaches as and when a technology emerges. What has the late 20th century's prominent technology the internet brought to the capabilities of storytelling? What kind of potential did it come with? How have creators taken advantage of the new media technology to create new approaches to storytelling? This paper tries to investigate these questions by tracing the evolution of television shows after the advent of streaming services. It also explores whether the aspect of quality TV has reached the Tamil OTT services or not by considering the parameters created for complex TV and ascertaining its presence in the Tamil OTT series, November Story (2022).

Keywords: Complex narrative, complex TV, poetics of cinema, Tamil OTT series, streaming services

KUVEMPU FIVE TENETS

MANUJAMATHA : THE RELIGION OF MAN

VISHWAPATHA : THE UNIVERSAL PATH

SARVODAYA : THE WELFARE OF ALL

SAMANVAYA : RECONCILIATION

POORNA DRUSHTI : THE HOLISTIC VISION

DEPARTMENT OF SOCIOLOGY

The Post Graduate Department of Sociology, Kuvempu University, has completed 34 years since its inception in 1988 to reflect on our march towards, research and teaching in Sociology for a better understanding of social processes in our small way. The attempts of the Department, over these proving years, have mainly concentrated on the application of sociological principles to our immediate surroundings through conceptual and theoretical debates-both within the classrooms and outside. With M.A. M.Phil, and Ph.D. Programmes, teaching has been the first priority, although research has received due attention. The faculty has entered into dialogue, regularly and continuously, with the outside academicians, participated in seminars, workshops, conference and the like, Research backed by valid and reliable information base, has centered close to local and regional issues, the attempt was to combine the macro and the molecular. Inter department and multi-disciplinary work was valued.